

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

94'üncü Birleşim 3 Haziran 2025 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	900
II.- GELEN KÂĞITLAR	903
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	928
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>928:932</i>
1.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Şırnak'ın yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	928:930
2.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana'nın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	930:931
3.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, Uluslararası Çatışma Kurbanı Masum Çocuklar Günü'nde Gazze'de yaşanan çocuk dramına ilişkin gündem dışı konuşması	931:932

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın, Zülfü Livaneli'ye ilişkin açıklaması	932
2.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, Enfal suresinin 72'nci ayetikerimesinin bir kısmına, Doğu Türkistan'a ve Keşmir'e ilişkin açıklaması	933
3.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, Türkiye'ye ilişkin açıklaması	933
4.- Siirt Milletvekili Mervan Gül'ün, Siirt'e kazandırılan kilitli parke taşı üretim tesisine ve Kurban Bayramı'na ilişkin açıklaması	933
5.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, CHP'nin ve CHP Genel Başkanı Özgür Özel'in işçi kesimiyle imtihanına ilişkin açıklaması	933:934
6.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy'un, Aksaray'a yapılacak ulaştırma yatırımlarıyla ilgili sorularına ilişkin açıklaması	934
7.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Kurban Bayramı'na ve kurbanlık hayvanlara ilişkin açıklaması	934
8.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, onuncu yargı paketine ve Hakkâri'ye kayyum atanmasının yıl dönümüne ilişkin açıklaması	934
9.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, Kurban Bayramı'na, bayram ikramiyesine, emekli maaşına ve asgari ücrete ilişkin açıklaması	934:935
10.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, ekonomik büyümeye ve kalkınmaya ilişkin açıklaması	935
11.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, onuncu yargı paketine ilişkin açıklaması	935
12.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, 2025 yılı başında imzalanması gereken Kamu Çerçeve Protokolü'ne ilişkin açıklaması	935
13.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, onuncu yargı paketine ve hasta mahpus Hacı Haykır'a ilişkin açıklaması	935
14.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, Trabzon'da etkili olan sağanak yağışa ilişkin açıklaması	936
15.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 11 Nisan 2025 tarihli genelgesine ilişkin açıklaması	936
16.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Kurban Bayramı'na ve bayram ikramiyesine ilişkin açıklaması	936
17.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Trabzon'da etkili olan sağanak yağışa ilişkin açıklaması	936
18.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Manavgat Yavrudoğan Göleti Projesi'ne ilişkin açıklaması	936:937
19.- Şanlıurfa Milletvekili Abdürrahim Dusak'ın, Kurban Bayramı'na ve Filistinli çocuklara ilişkin açıklaması	937
20.- Bingöl Milletvekili Zeki Korkutata'nın, Meclis Başkanlığı seçimine ilişkin açıklaması	937
21.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, infaz düzenlemesine ve Avrupa Alevi Birlikleri Konfederasyonu Eşit Başkanı Nevin Kamılağaoğlu'na ilişkin açıklaması	937
22.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın, Tarım Bakanına sorduğu soruya ilişkin açıklaması	937
23.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, onuncu yargı paketine ilişkin açıklaması	938
24.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, verem savaş dispanserlerinde görev yapan hekimlere ve sağlık çalışanlarına ilişkin açıklaması	938

25.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un hastane ihtiyacına ilişkin açıklaması	938
26.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, İzmir Büyükşehir Belediyesinde grev hakkını kullanan işçilere ilişkin açıklaması	938
27.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, kadın cinayetlerine ilişkin açıklaması	939
28.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, asgari ücrete ve emekli maaşına ilişkin açıklaması	939
29.- İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'nun, İzmir Büyükşehir Belediyesinde grev hakkını kullanan işçilere ilişkin açıklaması	939
30.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, esnaflara ve KOBİ'lere ilişkin açıklaması	940
31.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, 28'inci Yasama Döneminin ilk iki yılına, yargı paketine ve 31 Temmuz Covid düzenlemesine, AK PARTİ grup yönetimine ilişkin açıklaması	940:942
32.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Meclis Başkanlığı seçimine, iktidarın çalışma metoduna, infaz yasasına ve Covid düzenlemesine, mahkûm oranının yüksek olmasının nedenlerine ve Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine ilişkin açıklaması	942:943
33.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, haziranda yitirdiklerine, onuncu yargı paketine ve yeni yargı paketine, TÜİK'in açıkladığı enflasyon rakamına, toplumsal barışın nasıl sağlanacağına ve İzmir Büyükşehir Belediyesindeki greve ilişkin açıklaması	944:945
34.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, 28'inci Dönemin ilk iki yılına, infaz düzenlemesine, açıklanan hububat alım fiyatına, memleketin içinde bulunduğu tabloya, Cumhuriyet Halk Partisine ve Cumhuriyet Halk Partili belediyelerdeki ücrete ilişkin açıklaması	945:947
35.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, 28'inci Dönemin ikinci yarısında görevlerine devam eden ve yeni görev alan milletvekillerine, hacca giden vatandaşlara, İzmir'deki greve, Muhammed Ali'nin vefat yıl dönümüne ve Meclis Başkanlığı seçimine ilişkin açıklaması	947:948
36.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu, TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş'u tebrik ettiklerine ve TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş'un Başkan seçilmesi dolayısıyla yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	967:968

V.- ÖNERİLER

948,967

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

948:952

1.- AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 1'inci sırasına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi ile 213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine; Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerine; Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının üye sayısı ile görev yerleri dağılımına ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Komisyonlarının üye sayısı ile siyasi parti gruplarına dağılımına ilişkin önerisi

948:952

B) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

967

1.- Danışma Kurulunun, 213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılmasına ilişkin önerisi

967

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

953

A) ÖNERGELER

953:954

1.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, (2/2125) esas numaralı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/106)

953:954

VII.- SEÇİMLER

954

A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI SEÇİMİ

954:964

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı seçimi

954:964

VIII.- TEBRİK, TEMENNİ VE TEŞEKKÜRLER

965

1.- TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş'un, Başkan seçilmesi dolayısıyla teşekkür konuşması

965:966

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

968

A) KANUN TEKLİFLERİ

968:1039

1.- Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ve Uşak Milletvekili Fahrettin Tuğrul ile 99 Milletvekilinin Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3147) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 213)

968:1039

X.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1039

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, yaklaşan Kurban Bayramı'nı tebrik ettiğine ilişkin konuşması

1039

XI.- GEÇEN TUTANAK HAKKINDA DÜZELTMELER

1040

1.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, 29/5/2025 tarihli 93'üncü Birleşimde görüşülen 210 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylamasında kullandığı oyunun rengine ilişkin düzeltme talebi

1040

XII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1041

1.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, kamuda ve özel sektörde yapay zekâ kullanımının artırılması için yürütülen çalışmalara ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır'ın cevabı (7/27810)

1041:1045

2.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, 2025 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Bursa iline ayrılan ödeneye ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır'ın cevabı (7/27811)

1046:1049

- 3.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, cezaevlerindeki mahkûmlarla ilgili çeşitli verilere ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/27846) 1050:1053
- 4.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, jeotermal enerji sektörünün desteklenmesine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/27874) 1054:1055
- 5.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, bir kripto para borsasına yapılan siber saldırıya ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/27887) 1056:1059
- 6.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, afet dönemlerinde yaşanan fahiş fiyat artışlarına karşı uygulanan yaptırımlara ve alınan önlemlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/27980) 1060:1062
- 7.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, bankaların uyguladığı yüksek faiz oranlarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/27981) 1063:1064
- 8.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Kandilli Rasathanesi ile AFAD'ın depremlerle ilgili sunduğu verilerin farklılık göstermesine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/28063) 1065:1066
- 9.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, 696 sayılı KHK'yle taşerondan kadroya alınıp emekli olan kişilerin yeniden işe başlaması talebine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/28064) 1067:1068
- 10.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, ekonomide ve adalet sistemindeki sorunların çözümü için yapılan çalışmalara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/28185) 1069:1070
- 11.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Ege Denizi'ndeki adalar ve kıta sahanlığı konusunda yürütülen diplomatik çalışmalara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/28188) 1071:1073
- 12.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, öğretim görevlilerinin maaş ve özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/28190) 1074:1076
- 13.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, kafesli yumurta üretim tesislerine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/28191) 1077:1079
- 14.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Kızılayın envanterinde bulunan barınma ünitesi, konteyner ve çadır sayısına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/28192) 1080:1081
- 15.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, TBMM'de çölyak hastalarına yönelik verilen hizmetlere ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/28387) 1082:1084

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.03'te açılarak altı oturum yaptı.

İstanbul Milletvekili İsmail Erdem, İstanbul'un fethinin 572'nci yıl dönümüne,

Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül, Erzincan'ın sorunlarına,

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu, ülkede yaşanan konut kira artışlarına, asgari ücretle çalışanlara ve ülkenin ekonomik durumuna,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer,

İstanbul Milletvekili Yıldız Konal Süslü,

Rize Milletvekili Harun Mertoğlu,

İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım,

İstanbul Milletvekili Ümmügülşen Öztürk;

İstanbul'un fethinin 572'nci yıl dönümüne,

Kocaeli Milletvekili Sami Çakır, Gazzeli çocuklara,

Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur, Hatayspor'a,

Kars Milletvekili İnan Akgün Alp, 23'üncü Dönem BDP Hakkâri Milletvekili Hamit Geylani'nin vefatına,

Zonguldak Milletvekili Muammer Avcı, İstanbul'un fethinin 572'nci yıl dönümüne ve "Osman Gazi" adlı yüzer üretim platformuna,

Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun, Iğdır Devlet Hastanesine,

Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez, birleşimi yöneten TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş'a,

Kayseri Milletvekili Aşkın Genç, Felahiye ile Kayseri'yi bağlayacak Göğdere yoluna,

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu, Emniyet Teşkilatı Kanunu'na eklenen geçici 31'inci maddeye,

Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu, Bursa'daki Vakıflar Genel Müdürlüğü taşınmazlarına,

Burdur Milletvekili İzzet Akbulut, kamuda çalışan işçilerin beklentisine,

Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen, Avrupa Birliği Adalet Divanının 29 Nisan tarihli kararına,

Samsun Milletvekili Murat Çan, Samsun Çarşamba Havalimanı'na alınan personele,

Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara, Yerinde Dönüşüm Projesi'ne ve Antakya Kisecek'teki TOKİ konutlarına,

Amasya Milletvekili Reşat Karagöz, atama bekleyen anestezi teknikerlerine,

Denizli Milletvekili Şeref Arpacı, atama bekleyen acil tıp teknisyenlerine ve paramediklere,

Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen, İstanbul'un fethinin 572'nci yıl dönümüne, geçen hafta Ankara'da İsrail Büyükelçiliği önünde yapılan eyleme, Mersin'in Kazanlı sahil bölgesine, zincir marketlerin patates ve soğan alım fiyatına, zirai don sorununa, kuraklık krizine,

Bahkesir Milletvekili Turhan Çömez, Diyanetin ve Diyanet Vakfının bazı harcamalarıyla ilgili 210 sıra sayılı Kanun Teklifi'nde yapılan düzenlemeye ve AK PARTİ'nin Washington'da satın aldığı binalara,

Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç, İstanbul'un fethinin 572'nci yılına, Dilaver Cebeci'nin vefatının yıl dönümüne ve Nevşehir tuzuna,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, 27 Şubattan itibaren başlayan yeni sürece ve üzerlerine düşen sorumluluğa, siyasi tutsaklara, idare ve gözlem kurulu kararlarına, onuncu yargı paketine, istisna hukukuna ve Çorum olaylarının yıl dönümüne,

Kırşehir Milletvekili Metin İlhan, hemşirelerin taleplerine,

Ankara Milletvekili Murat Emir, Taksim’de 21 gencin gözaltına alınmasına, Diyarbakır’da surlara İmamoğlu posterleri asılmasına, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Rektörüne, Beykoz İlçe Millî Eğitim Müdürüne ve Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun’a,

Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, İstanbul’un fethinin yıl dönümüne, 7’nci Etnospor Kültür Festivali’ne ve yüzer doğal gaz üretim platformu Osman Gazi’ye,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu’nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu’nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Mersin’in Toroslar ilçesi muhtarlarına “Hoş geldiniz.” denildi.

YENİ YOL Grubunun, 29/5/2025 tarihinde Grup Başkanı İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ve 22 milletvekili tarafından, Türkiye’de ne eğitimde ne de istihdamda olan (NEET) gençlerin yaşadığı sorunların nedenlerinin, bölgesel dağılımının, psikososyal etkilerinin ve mevcut kamu politikalarının etkinliğinin araştırılması ve ev gençlerine yönelik olarak ihtiyaç duyulan stratejilerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

İYİ Parti Grubunun, 28/5/2025 tarihinde Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz ve 19 milletvekili tarafından, başta Avrupa Birliği olmak üzere komşu ülkelerle vize konusunda yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

DEM PARTİ Grubunun, 29/5/2025 tarihinde İzmir Milletvekili İbrahim Akın ve arkadaşları tarafından, ÇED süreçlerinin sağlığa olumsuz etkilerinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 29/5/2025 tarihinde Grup Başkan Vekili Ankara Milletvekili Murat Emir tarafından, infaz yasası çalışmalarının kapsamının araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 29 Mayıs 2025 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent, Suriye Geçici Devlet Başkanı Ahmed eş-Şara’nın Arifiye’deki Tank Palet Fabrikasına yaptığı ziyarete,

Ankara Milletvekili Murat Emir, İstanbul Milletvekili Nurettin Alan’ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Masa Tenisi Küçük Kızlar kategorisinde Türkiye Şampiyonası’na katılan Osmaniye’den gelen Atalan Şehit Selahattin Altun Ortaokulu öğrencilerine ve öğretmenlerine “Hoş geldiniz.” denildi.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve İstanbul Milletvekili Oğuz Üçüncü ile 68 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda ve 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3077) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 210) görüşmeleri tamamlanarak yapılan açık oylamasından sonra kabul edildi.

Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu,

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya,

Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç,

Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit,

Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç;

İsrail'in Gazze'ye yaptığı saldırıda 5 insani yardım gönüllüsünün hayatını kaybettiğine,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, AK PARTİ Grup Başkanı Abdullah Güler'in onuncu yargı paketiyle ilgili yaptığı basın toplantısına,

Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz, Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu'nun 210 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş;

Türkiye Büyük Millet Meclisinin Filistin davasında hep tek ses olduğuna ve İsrail'i bir kez daha kınadıklarına,

Artistik Jimnastik Avrupa Şampiyonası'nda altın madalya kazan Adem Asil'e,

İlişkin birer açıklamada bulundu.

Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden İran-Türkiye Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı Adil Necefzade ve heyete "Hoş geldiniz." denildi.

Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 29 Mayıs 2025 Perşembe günü birleşiminde 210 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesine; 30, 31 Mayıs ve 1 Haziran 2025 Cuma, Cumartesi ve Pazar günleri toplanmamasına ilişkin önerisi kabul edildi.

Danışma Kurulunun, görüşülmekte olan 210 sıra sayılı Kanun Teklifinin 1'inci ve 5'inci maddelerinin yeniden görüşülmesine dair Plan ve Bütçe Komisyonunun talebinin İç Tüzük'ün 89'uncu maddesi uyarınca uygun görüldüğüne ilişkin görüşü Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Alınan karar gereğince, 3 Haziran 2025 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere 23.51'de birleşime son verildi.

Numan KURTULMUŞ

Başkan

Mustafa BİLİCİ

İzmir

Kâtip Üye

Havva Sibel SÖYLEMEZ

Mersin

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 158

30.05.2025 Cuma

Yazılı Soru Önergeleri

1.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, kadına yönelik şiddet olayları ile kadın cinayetlerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28286) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.05.2025)

2.- İstanbul Milletvekili Turan Taşkın Özer'in, idare ve gözlem kurulunun bir tutuklu hakkında verdiği karara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28287) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

3.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28288) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

4.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan bir mahkumun hak ihlaline uğradığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28289) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

5.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Erzincan Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28290) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

6.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Marmara 4 Nolu L Tipi Kapalı Cezaevinin fiziki yetersizliğine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28291) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

7.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Marmara Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28292) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

8.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Gaziantep ilinde gerçekleştirilen bir organizasyonda gözetaltına alınan kişilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28293) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

9.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Marmara Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun bazı iddialarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28294) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

10.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan bir hükümlünün nakil talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28295) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

11.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, kadına yönelik şiddet olayları ile kadın cinayetlerine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28296) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.05.2025)

12.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, engelli vatandaşlara dair çeşitli verilere ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28297) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

13.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, çocuk yoksulluğunun önlenmesi için yapılan çalışmalara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28298) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

14.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Bakanlığa bağlı huzurevi ile yaşlı bakım ve rehabilitasyon merkezlerine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28299) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

15.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, aile ve sosyal hizmetler müşavirlik ve ataşeliklerinin sayısının artırılmasına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28300) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

16.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, işsizlik ödeneğinden yararlanan kişi sayısına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28301) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

17.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, iflas eden bir firmanın çalışanlarının yaşadığı mağduriyete ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28302) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

18.- İstanbul Milletvekili Evrim Rızvanoğlu'nun, plastik atık ithalatına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28303) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

19.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, Mardin'de alışveriş merkezi yapılması planlanan bir bölgenin imar planına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28304) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

20.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun'un Dereli ilçesinde bulunan bir maden işletmesi için verilen ÇED kararına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28305) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

21.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, 31 Mart 2024 tarihli yerel seçimler sonrasında Kars'ın Akyaka Belediyesinde işe alınan ve işten çıkarılan personele ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28306) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

22.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, 31 Mart 2024 tarihli yerel seçimler sonrasında Kars'ın Arpaçay Belediyesinde işe alınan ve işten çıkarılan personele ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28307) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

23.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, 2019 yılında yapılan yerel seçimler sonrasında Kars'ın Digor Belediyesi tarafından satılan arsalarla ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28308) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

24.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, 2019 yılında yapılan yerel seçimler sonrasında Kars'ın Arpaçay Belediyesi tarafından satılan arsalarla ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28309) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

25.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, 2019 yılında yapılan yerel seçimler sonrasında Kars'ın Akyaka Belediyesi tarafından satılan arsalarla ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28310) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

26.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, 31 Mart 2024 tarihli yerel seçimler sonrasında Kars'ın Selim Belediyesi tarafından satılan arsalarla ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28311) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

27.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, 31 Mart 2024 tarihli yerel seçimler sonrasında Kars'ın Kağızman Belediyesinde işe alınan ve işten çıkarılan personele ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28312) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

28.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, 31 Mart 2024 tarihli yerel seçimler sonrasında Kars'ın Susuz Belediyesinde işe alınan ve işten çıkarılan personele ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28313) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

29.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, 31 Mart 2024 tarihli yerel seçimler sonrasında Kars'ın Selim Belediyesinde işe alınan ve işten çıkarılan personele ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28314) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

30.- İstanbul Milletvekili Gökhan Zeybek'in, Kanal İstanbul Projesi'ne ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28315) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

31.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, 31 Mart 2024 tarihli yerel seçimler sonrasında Kars'ın Sarıkamış Belediyesinde işe alınan ve işten çıkarılan personele ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28316) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

32.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, 31 Mart 2024 tarihli yerel seçimler sonrasında Kars'ın Digor Belediyesinde işe alınan ve işten çıkarılan personele ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28317) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

33.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Birecik ilçesinde bulunan bazı mahallerinin içme suyu sorununa ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28318) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

34.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, 2019 yılında yapılan yerel seçimler sonrasında Kars'ın Susuz Belediyesi tarafından satılan arsalarla ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28319) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

35.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, 2019 yılında yapılan yerel seçimler sonrasında Kars'ın Sarıkamış Belediyesi tarafından satılan arsalarla ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28320) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

36.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, 2019 yılında yapılan yerel seçimler sonrasında Kars'ın Kağızman Belediyesi tarafından satılan arsalarla ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28321) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

37.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli Üniversitesi Umuttepe Kampüsü'nde yaşanan ulaşım sorununa ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28322) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

38.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Körfez ilçesinde açılan ağır vasıta yoluna ve alınan güvenlik önlemlerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28323) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

39.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin İzmit ilçesine bağlı Başaran Mahallesi'nin yol ve altyapı sorununa ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28324) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

40.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli SEKA Devlet Hastanesine ait bir semt polikliniğinin yıkımına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28325) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

41.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Başiskele ilçesinde yaşanan koku sorununa ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28326) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

42.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un Tefenni ilçesinde bulunan maden ocaklarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28327) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

43.- Antalya Milletvekili Aliye Coşar'ın, Antalya'nın Gündoğmuş ilçesinde açılması planlanan mermer ocağının çevresel etkilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28328) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

44.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un Bucak ilçesinde bulunan maden ocaklarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28329) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

45.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un Yeşilova ilçesinde bulunan maden ocaklarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28330) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

46.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un Karamanlı ilçesinde bulunan maden ocaklarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28331) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

47.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, Muğla'da bulunan Akköprü HES'in özelleştirilmesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28332) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

48.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un Merkez ilçesinde bulunan maden ocaklarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28333) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

49.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un Çavdır ilçesinde bulunan maden ocaklarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28334) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

50.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, satılık veya kiralık fabrika sayılarına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28335) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

51.- Kocaeli Milletvekili Mühîp Kanko'nun, 2005-2025 yılları arasından müzelerde yaşanan adli olaylara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28336) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

52.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, son 5 yılda vatandaşlık verilen yabancı sayısına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28337) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

53.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, bireysel silahlanmanın önlenmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28338) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

54.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, 2002 yılından itibaren yakalanan ruhsatsız silah sayısına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28339) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

55.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya ile Isparta arasında bulunan Dereboğazı yolunda yaşanan trafik kazalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28340) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

56.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, 1976 yılında Van'ın Çaldıran ilçesinde yaşanan deprem sonrası hak sahiplerinin tapularını alamadığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28341) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

57.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen illerde Bakanlığın yaptığı çalışmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28342) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

58.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, Siirt ilinde yaşanan boğulma vakalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28343) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

59.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Gaziantep ilinde gerçekleştirilen bir organizasyonda gözaltına alınan kişilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28344) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

60.- Kocaeli Milletvekili Mühîp Kanko'nun, 2005-2025 yılları arasından müzelerden kaybolduğu tespit edilen eserlere ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28345) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

61.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Bektaş Yaylası Konuklu Obası'nda yapılacak bir kayak merkezinin çevresel etkilerine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28346) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

62.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, bir bakanın lisans diplomasının denklik durumuna ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28347) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.05.2025)

63.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, Adana Fen Lisesi'nin tarihi taş binasının restorasyonuna ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28348) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

64.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, devlet okullarında bulunan revirlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28349) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

65.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Trabzon'un Ortahisar ilçesinde bulunan bir okulda görev yapan öğretmenin darp edildiği olaya ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28350) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

66.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Kars'ın köylerinde yaşayan çocukların okula erişimine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28351) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

67.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, ücretli öğretmenlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28352) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

68.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli Üniversitesinde bir öğrenci etkinliğinin iptal edildiği iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28353) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

69.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, 2002-2016 yılları arasında TSK tarafından yakalanan ruhsatsız silah sayısına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28354) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

70.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, Sincan Eğitim ve Araştırma Hastanesinin kapasitesinin artırılmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28355) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

71.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun iline yapılan sağlık personeli atamalarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28356) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

72.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, devlet okullarında bulunan revirlere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28357) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

73.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, çölyak hastalarının sorunlarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28358) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

74.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, tütün kullanımına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28359) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

75.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Afyonkarahisar Sandıklı Devlet Hastanesinde yaşandığı iddia edilen usulsüzlüklere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28360) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

76.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Bakanlık tarafından pestisit kullanımının insan sağlığına etkilerine yönelik yapılan çalışmalara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28361) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

77.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, 15 Mayıs 2025 tarihinde Şanlıurfa'da sağlık çalışanlarının şiddete maruz kaldığı olaya ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28362) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

78.- Diyarbakır Milletvekili Sevilay Çelenk Özen'in, Diyarbakır'da 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremlerde yıkılan aile sağlık merkezlerinin yeniden inşasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28363) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

79.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'de yaşayan hasta bir kişinin ilaç raporunun yenilenmesi talebine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28364) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

80.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, diyetisyen atamalarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28365) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

81.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, Hatay ilindeki uzman doktor ve sağlık personeli ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28366) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

82.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, KOBİ'lerin finansmana erişimde yaşadığı sıkıntılara ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28367) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

83.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, yaş çay alım fiyatlarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28368) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

84.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun'un Şebinkarahisar ilçesinde yaşanan zirai don afetinden etkilenen çiftçilerin mağduriyetinin giderilmesi talebine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28369) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

85.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak'ta yetişen endemik bitki türlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28370) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

86.- Antalya Milletvekili Aliye Coşar'ın, Antalya'nın Manavgat ilçesinde kurulması planlanan kapalı devre sulama sistemine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28371) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

87.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, kırmızı et fiyatlarında yaşanan artışa ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28372) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

88.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, arazi toplulaştırma davalarında tazminat ödenen çiftçi sayısına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28373) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

89.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari'nin Derecik ilçesinde tespit edilen şap hastalığı vakalarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28374) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

90.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Kartepe ilçesine özgü olan keltepe çiğdemının korunmasına yönelik çalışmalara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28375) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

91.- Adana Milletvekili Sadullah Kısacık'ın, Aşağı Seyhan Yedigöze İmamoğlu Sulaması 3. Merhale Projesi'nin akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28376) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

92.- Adana Milletvekili Sadullah Kısacık'ın, Aşağı Seyhan Yedigöze İmamoğlu Sulaması 2. Merhale Projesi'nin akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28377) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

93.- Adana Milletvekili Sadullah Kısacık'ın, Aşağı Seyhan Yedigöze İmamoğlu Sulaması 1. Merhale Projesi'nin akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28378) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

94.- İstanbul Milletvekili Hasan Karal'ın, III. ve IV. Tarım Şuralarında alınan kararların uygulanmasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28379) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

95.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, kafesli yumurta üretim tesislerine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28380) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

96.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün faaliyetlerine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28381) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

97.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Zara-İmranlı-Kızıldağ karayolunun iyileştirilmesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28382) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

98.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya ile Isparta arasında bulunan Dereboğazı yolunun çift şeritli hale getirilmesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28383) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

99.- İzmir Milletvekili Mehmet Salih Uzun'un, Ankara-İzmir Otoyolu Projesi'nin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28384) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

100.- İzmir Milletvekili Mehmet Salih Uzun'un, Ankara-İzmir Yüksek Hızlı Tren Hattı Projesi'nin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28385) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

101.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, Siirt'te meydana gelen trafik kazalarına ve Bakanlıkça alınan önlemlere ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28386) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

Cumhurbaşkanı Yardımcısı (Cevdet YILMAZ)

1.- Elazığ Milletvekili Gürsel Erol'un, Diyanet İşleri Başkanlığının yapmış olduğu bir ihaleye ilişkin yazılı soru önergesi (7/27724)

2.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, kurumlardaki jammer sayılarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27725)

3.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Kahramanmaraş'taki çocuk hastanesiyle ilgili şikayetlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/27726)

Adalet Bakanlığı

4.- Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in, 19 Mart 2025 tarihinden itibaren gerçekleştirilen protestolarda gözaltına alınan bazı kişilere kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27727)

5.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 4 Mayıs 2025 tarihinde bir siyasi partinin genel başkanına yapılan fiziki saldırının failine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27728)

6.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, şartlı salıverme uygulamasından yararlananlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/27729)

7.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, cezaevlerinde bulunan mahkum sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27730)

8.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak E Tipi Cezaevinin fiziki koşullarının yetersizliğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27731)

9.- İstanbul Milletvekili Turan Taşkın Özer'in, son on yılda TCK'nın 301'inci maddesi kapsamında yapılan soruşturma izni başvurularına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27732)

10.- İstanbul Milletvekili Turan Taşkın Özer'in, 2002-2025 yılları arasında çeşitli suçlardan açılan soruşturma ve kovuşturma dosyalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27733)

11.- İstanbul Milletvekili Turan Taşkın Özer'in, son yirmi yılda Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'da yapılan değişikliklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/27734)

12.- Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın, 15 Nisan 2025 tarihinde gerçekleşen bir televizyon programında yer alan bir kişinin kullandığı bazı ifadelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/27735)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

13.- Aksaray Milletvekili Turan Yaldir'in, evlenmek isteyen kişilere sunulan sosyal yardım ve desteklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/27736)

14.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın, çocuk yoksulluğunu önlemeye yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/27737)

15.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, yaşlılara yönelik evde bakım hizmetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27738)

16.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı kapsamında yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/27739)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

17.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, son iki yılda yaşanan iş kazalarına ve işçi ölümlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27740)

18.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, iş kazalarına ve işçi ölümlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27741)

19.- İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar'ın, Bakanlıkça yapılan işyeri denetimlerine ve çocuk işçiliğinin önlenmesi için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/27742)

20.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, işten çıkarılan işçilere, asgari ücret zammına ve iş güvenliği için alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/27743)

21.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın, çocuk işçiliğinin önlenmesi için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/27744)

22.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, dizi ve film setlerinde çalışan işçilerin çalışma koşullarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27745)

23.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Kırklareli ilinde emekli olamayan kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27746)

24.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, emeklilere sağlanan sosyal yardımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/27747)

25.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, asgari ücretin iyileştirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27748)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

26.- İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar'ın, İstanbul'da olası bir depreme karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/27749)

27.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Kanal İstanbul Projesi'ne ilişkin yazılı soru önergesi (7/27750)

28.- Ankara Milletvekili Yüksel Arslan'ın, gökyüzünden çeşitli kimyasalların püskürtüldüğü iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27751)

29.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, İstanbul'da olası bir depreme karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/27752)

30.- İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar'ın, Gediz Nehri'nde yaşanan kirlilik sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/27753)

31.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Hatay'ın Samandağ ilçesinde acele kamulaştırma kararı alınan bazı arazilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/27754)

32.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Osmaniye'nin Düziçi ilçesinde bulunan Dumanlı Yaylası'nda başlatılan 2B uygulaması sebebiyle yaşanan mağduriyete ilişkin yazılı soru önergesi (7/27755)

33.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, Muğla ilinde Kentsel Dönüşüm Başkanlığı tarafından satışa çıkarılan taşınmazlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/27756)

34.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Sivas'ın Zara ilçesine bağlı Dipsizgöl köyünde kurulması planlanan selestit tuzu ocağının çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27757)

35.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, 31 Temmuz 2021 tarihli orman yangınından sonra Antalya'nın Alanya ilçesine bağlı Bayır Mahallesi'nde inşa edilen konutların akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27758)

36.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Trabzon ilindeki hava kirliliğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27759)

37.- İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan'ın, İzmir ilindeki atık yönetimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27760)

38.- İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan'ın, İzmir'deki yeşil alanların korunması için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/27761)

39.- İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan'ın, İzmir ilinde yaşanan kira artışlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27762)

40.- İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan'ın, İzmir ilindeki hava kirliliğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27763)

41.- Antalya Milletvekili Mustafa Erdem'in, Antalya'nın Alanya ilçesinde bulunan ve kapasitesinin artırılması planlanan bir petrol tesisinin çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27764)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

42.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, Şanlıurfa'daki elektrik kesintilerinin tarımsal faaliyetlere etkisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27765)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

43.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Türkiye-Kırgızistan ekonomik ilişkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27766)

44.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, 2002-2025 yıllarında Isparta ilinde kredi ve kredi kartı borcunu ödeyemeyen vatandaş sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27767)

45.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, 2002-2025 yıllarında Kütahya ilinde kredi ve kredi kartı borcunu ödeyemeyen vatandaş sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27768)

46.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, 2002-2025 yıllarında Burdur ilinde kredi ve kredi kartı borcunu ödeyemeyen vatandaş sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27769)

47.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, 2002-2025 yıllarında Denizli ilinde kredi ve kredi kartı borcunu ödeyemeyen vatandaş sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27770)

48.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, 2002-2025 yıllarında Uşak ilinde kredi ve kredi kartı borcunu ödeyemeyen vatandaş sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27771)

49.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, kurumlar vergisi beyan süresinin uzatılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27772)

50.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, üreticilere sağlanan Hazine destekli tarımsal kredilerin limitlerinin artırılması ilişkin yazılı soru önergesi (7/27773)

51.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, kurumlar vergisi beyannamesi verme süresinin uzatılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27774)

52.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, serbest muhasebeci mali müşavir ve yeminli mali müşavirlere hususi damgalı pasaport verilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27775)

53.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, maaşlarını PTT'den alan emeklilere promosyon ödemesi yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27776)

İçişleri Bakanlığı

54.- İzmir Milletvekili Gökçe Gökçen'in, 24 Mart 2025 tarihinde İstanbul'da gözaltına alınan bir kişiye kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27777)

55.- Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in, 24 Mart 2025 tarihinde İstanbul'da gözaltına alınan bir kişiye kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27778)

56.- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, 9 Nisan 2025'de İstanbul'da öldürülen bir kadının katilinin yakalanmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27779)

57.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, terör örgütü üyesi olduğu iddia edilen Suriye uyruklu bazı kişilere Türk vatandaşlığı verildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27780)

58.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, çakar kullanma izni verilen araç sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27781)

59.- Şırnak Milletvekili Ayşegül Doğan'ın, 30 Nisan 2025 tarihinde oynanan bir futbol müsabakasında yaşanan olaylara ilişkin yazılı soru önergesi (7/27782)

60.- Tekirdağ Milletvekili Faik Öztürk'ün, son 5 yılda Tekirdağ'da amacı dışında kullanılan tarım arazilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27783)

61.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, polis sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27784)

62.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak'ın Banaz ilçesinde elektronik denetleme sistemi yoluyla kesilen trafik cezalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27785)

63.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 2024 yılında Uşak Emniyet Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen operasyonlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/27786)

64.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 2024 yılında Uşak il sınırları içinde kesilen trafik cezalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27787)

65.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, 1 Mayıs 2025 tarihinde İstanbul ilinde alınan güvenlik tedbirlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27788)

Millî Eğitim Bakanlığı

66.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, MESEM aracılığıyla çalıştırılan öğrencilere ve gerçekleşen iş kazalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27789)

67.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, proje okullarına yapılan öğretmen atamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27790)

68.- Ankara Milletvekili Yüksel Arslan'ın, Ankara'nın Altındağ ilçesinde bulunan tarihi bir lisenin kademeli olarak kapatılması kararına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27791)

69.- Kahramanmaraş Milletvekili Zuhâl Karakoç Dora'nın, 6 Şubat 2023 tarihli depremlerde Kahramanmaraş ilinde yıkılan okulların yeniden inşasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27792)

70.- Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı'nın, öğretmenlere deprem ve doğal afet bilinci eğitimi verilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27793)

71.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, şehit yakını olan öğretmenlerin atama ve yer değiştirmelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27794)

72.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, Haliliye Öğretmenevi Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27795)

73.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın, MESEM aracılığıyla çalıştırılan öğrencilere ve gerçekleşen iş kazalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27796)

74.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Kürtçe öğretmeni atamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27797)

75.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, iletişim fakültesi mezunlarının istihdamına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27798)

76.- Isparta Milletvekili Hikmet Yalım Halıcı'nın, Isparta'da bir okula yapılan müdür atamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27799)

Millî Savunma Bakanlığı

77.- Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'un, NATO'nun Türkiye'deki ihalelerini iptal ettiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27800)

78.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Deniz Kuvvetleri Komutanlığının personel sayısında yaşanan düşüşe ilişkin yazılı soru önergesi (7/27801)

Sağlık Bakanlığı

79.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, Trakya bölgesindeki kanser vakalarına ve çevresel sebeplerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27802)

80.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Iğdır Tuzluca Devlet Hastanesi Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27803)

81.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, intihar vakalarının önlenmesine yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/27804)

82.- Ankara Milletvekili Deniz Demir'in, Ankara Çamlıdere İlçe Hastanesi için yapılan ihalenin iptaline ilişkin yazılı soru önergesi (7/27805)

83.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, SGK'nın geri ödeme listesinde yer almayan ilaçlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/27806)

84.- Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün, planlı sezaryen doğumların kısıtlanmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27807)

85.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Mersin'de ruhsatsız olduğu tespit edilen sağlık kuruluşlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27808)

86.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Trabzon ilindeki hava kirliliğinin insan sağlığına etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27809)

Tarım ve Orman Bakanlığı

87.- Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal'ın, üreticiler tarafından veterinerlere yapılan ödemelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/27812)

88.- İstanbul Milletvekili Evrim Rızvanoğlu'nun, tarım ürünlerinde pestisit kullanımının denetimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27813)

89.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, son on yılda maden ruhsatı verilen tarım arazilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27814)

90.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, Şanlıurfa'da sulama kanallarında yaşanan boğulma vakalarının önlenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27815)

91.- Yozgat Milletvekili İbrahim Ethem Sedef'in, Yozgat ilinde doğal yaşam alanlarının korunmasına yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/27816)

92.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, aflatoksin ve pestisit tespit edilmesi sebebiyle ülkemize iade edilen tarım ürünlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27817)

93.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Göktepe Köyü Çay Deresi Islahı Projesi'nde yetkili firma tarafından kaçak ağaç kesimi yapıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27818)

94.- Tekirdağ Milletvekili Faik Öztrak'ın, Tekirdağ'da yaşanan zirai don afetinden etkilenen çiftçilerin mağduriyetinin giderilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27819)

95.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, çiğ süt üreticilerinin sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27820)

96.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, üreticilere sağlanan Hazine destekli tarımsal kredilerin limitlerinin artırılması ilişkin yazılı soru önergesi (7/27821)

97.- İstanbul Milletvekili Hasan Karal'ın, kırmızı et fiyatlarında yaşanan artışa ilişkin yazılı soru önergesi (7/27822)

98.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, tarım faaliyetlerinde otomatik dümenleme sistemi kullanımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27823)

99.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, İzmir'in Menemen ilçesinde yapılması planlanan bir gölet projesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27824)

100.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, pamuk üreticilerinin destekleme primlerinin artırılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27825)

101.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Ulukışla ilçesine bağlı Hüsnüye köyünde yaşanan zirai don afetinden etkilenen çiftçilerin mağduriyetinin giderilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27826)

102.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya ilindeki salatalık üretimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/27827)

103.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıg  l  n, Erzincan ilinde yaşanan zirai don afetinden etkilenen çiftçilerin ma duriyetinin giderilmesi talebine ilişkin yazılı soru  nergisi (7/27828)

104.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu nun, 2024 ve 2025 yıllarında TMO tarafından gerçekleştirilen ihalelere ilişkin yazılı soru  nergisi (7/27829)

105.- Antalya Milletvekili Aliye Co ar ın, orman yangınlarıyla mücadele amacıyla kullanılan uçak ve helikopterlere ilişkin yazılı soru  nergisi (7/27830)

106.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi G rer ın, Ni de de yaşanan zirai don afetinden etkilenen çiftçilerin ma duriyetinin giderilmesi talebine ilişkin yazılı soru  nergisi (7/27831)

107.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi G rer ın,  lke genelinde yaşanan zirai don afetinden etkilenen tarım i  lerinin ma duriyetinin giderilmesi talebine ilişkin yazılı soru  nergisi (7/27832)

Ticaret Bakanlığı

108.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yenero lu nun, geçici ithalat kapsamında ülkemize getirilen araçlara ilişkin yazılı soru  nergisi (7/27833)

109.- İzmir Milletvekili Seda K ya  sen ın, yurt dışındaki e-ticaret firmalarının Türkiye temsilciliklerine ilişkin yazılı soru  nergisi (7/27834)

110.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıg  l  n, Erzincan da tekstil üreticilerine yapılan desteklere ilişkin yazılı soru  nergisi (7/27835)

111.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıg  l  n, Mısır a yatırım yapan Türk tekstil firmalarına ilişkin yazılı soru  nergisi (7/27836)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

112.- Hatay Milletvekili Lütfi Ka ık ı nın, Çukurova Uluslararası Havalimanı ile Hatay ili arasındaki ula ıma ilişkin yazılı soru  nergisi (7/27837)

113.-  anlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan ın, Şanlıurfa-Mardin karayolunda bulunan bir kavşakta yaşanan trafik kazalarına ilişkin yazılı soru  nergisi (7/27838)

114.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayı o lu nun, Bursa ilinde yaşanan GSM ve internet altyapısı sorunlarına ilişkin yazılı soru  nergisi (7/27839)

115.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayı o lu nun, 2025 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Bursa iline ayrılan  dene e ilişkin yazılı soru  nergisi (7/27840)

116.- Antalya Milletvekili Sururi  orabatr ın, 23 Nisan 2025 tarihinde İstanbul da meydana gelen depremin ardından yaşanan iletişim sorununa ilişkin yazılı soru  nergisi (7/27841)

117.- Mersin Milletvekili Talat Din er ın, Sertavul Ge idi ne kaçış rampası yapılmasına ilişkin yazılı soru  nergisi (7/27842)

No: 159

2.06.2025 Pazartesi

Milletvekili Teklifleri

1.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu nun; 4 Mayıs ın Dersim Katliamında Hayatını Kaybedenleri Anma ve Yas Günü İlan Edilmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/3148) (İ  leri Komisyonuna) (Ba kanlı a geliş tarihi:27.05.2025)

2.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk T rko lu nun; Y kse o retim Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3149) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna) (Ba kanlı a geliş tarihi:30.05.2025)

Yazılı Soru  nergeleri

1.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça C polo nun, Bakanlı lar ve bağlı kuruluşları tarafından oluşturulan mobil uygulamalara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru  nergisi (7/28388) (Ba kanlı a geliş tarihi: 08.05.2025)

2.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, memur olarak atandığı hâlde güvenlik soruşturması nedeniyle göreve başlayamayan kişilere ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/28389) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

3.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, İstanbul Üniversitesinde düzenlenmesi planlanan bir panelin iptal edilmesiyle ilgili iddialara ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/28390) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

4.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, TRT'nin yayın politikasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/28391) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.05.2025)

5.- İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş'ın, eğitim fakültesi mezunu olup MEB dışındaki kurumlarda çalışan kişilere ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/28392) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.05.2025)

6.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Van T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28393) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

7.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Marmara Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ve tahliye talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28394) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

8.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Bodrum S Tipi Cezaevinde bulunan bir mahkumun kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28395) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

9.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Elazığ 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28396) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

10.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, Sağlık Bakanı'nın bir açıklamasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28397) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.05.2025)

11.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı'nın bir sosyal medya platformundaki hesabına erişim engeli getirilmesine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28398) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.05.2025)

12.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, 4 Mayıs 2025 tarihinde Ankara'da düzenlenen bir toplantıya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28399) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.05.2025)

13.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Diyarbakır 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun adil yargılanmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28400) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

14.- İstanbul Milletvekili Birol Aydın'ın, Bakanlık tarafından engellilere yönelik yapılan çalışmalara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28401) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.05.2025)

15.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28402) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.05.2025)

16.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Diyarbakır 2 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28403) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.05.2025)

17.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Eskişehir H Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28404) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.05.2025)

18.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, son 5 yılda Uşak Üniversitesi aleyhine açılan idari davalara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28405) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.05.2025)

19.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, cezaevlerinde annesiyle birlikte kalan 0-6 yaş arası çocuklara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28406) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.05.2025)

20.- Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici'nin, Muğla'nın Bodrum ilçesinde bulunan bir zincir markette çalışan bir kadının fiziki şiddete maruz kaldığı olaya ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28407) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

21.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlandığı iddia edilen bir yazıya ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28408) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

22.- Çanakkale Milletvekili Rıdvan Uz'un, kadın cinayetlerinin önlenmesi için yapılan çalışmalara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28409) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.05.2025)

23.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, Sağlık Bakanı'nın bir açıklamasına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28410) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.05.2025)

24.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, uyuşturucu ile mücadele konusunda yapılan çalışmalara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28411) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.05.2025)

25.- İstanbul Milletvekili Birol Aydın'ın, Bakanlık tarafından engellilere yönelik yapılan çalışmalara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28412) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.05.2025)

26.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, Muğla ilinin yaşlı bakım merkezi ve huzurevi ihtiyacına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28413) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.05.2025)

27.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, cezaevlerinde annesiyle birlikte kalan 0-6 yaş arası çocuklara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28414) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.05.2025)

28.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, UNICEF tarafından hazırlanan 2024 Çocuk Refahı Raporu'na ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28415) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.05.2025)

29.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, KPSS'den yüksek puan almasına rağmen mülakatlarda elenen adaylara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28416) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

30.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, Bakanlık tarafından işçilerin yaşadığı bazı sorunlara yönelik yürütülen çalışmalara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28417) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

31.- İstanbul Milletvekili Birol Aydın'ın, Bakanlık tarafından engellilere yönelik yapılan çalışmalara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28418) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.05.2025)

32.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, İzmir'in Dikili ilçesinde bulunan bir sera çalışanlarına sendikaya üye oldukları için mobbing yapıldığı iddiasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28419) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.05.2025)

33.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 2013'ten bu yana iş kazalarında hayatını kaybeden genç işçilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28420) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.05.2025)

34.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Engelli ve Eski Hükümlü Projeleri kapsamında desteklenen projelere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28421) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.05.2025)

35.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, İzmir'deki fay hatlarına yönelik bilimsel çalışmaların akıbetine ve olası bir depreme karşı alınan önlemlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28422) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

36.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Atatürk Orman Çiftliği arazisinin devir, tahsis ve kiralama işlemlerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28423) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

37.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, bir vakıf şubesinin kirasının Ordu Büyükşehir Belediyesi tarafından karşılandığı iddiasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28424) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.05.2025)

38.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Adıyaman Çarşı ve Meydan Düzenleme Projesi'nin akıbetine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28425) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.05.2025)

39.- Ankara Milletvekili Yüksel Arslan'ın, Ankara'nın Sincan ilçesinde yapımı devam eden Saraycık TOKİ konutlarının akıbetine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28426) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.05.2025)

40.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gölcük ilçesinde yer alan Tapu Müdürlüğü binasındaki yangın acil çıkış kapısının kapatılmış olmasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28427) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.05.2025)

41.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Derince ilçesindeki yolların onarılması talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28428) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.05.2025)

42.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Kırklareli'nin Kofçaz ilçesinde yapılması planlanan Kalker Ocağı ve Kıрма Eleme Tesisi Projesi'nin çevresel etkilerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28429) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.05.2025)

43.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak ilinde yürütülen Çarşı Uşak Projesi'nin akıbetine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28430) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.05.2025)

44.- Mersin Milletvekili Gülcan Kıs'ın, ithal edilen atık miktarına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28431) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.05.2025)

45.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, Fener Rum Patriği'nin Lozan Antlaşması'na aykırı şekilde ekümenik sıfatı kullanmasına ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28432) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.05.2025)

46.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, TPAO'nun iştiraki olduğu bir şirket tarafından gerçekleştirilen catering hizmeti alım ihalesiyle ilgili iddialara ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28433) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

47.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, Akkuyu Nükleer Güç Santrali inşaatında çalışan işçilere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28434) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

48.- İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş'ın, Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin ortaklık yapısına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28435) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

49.- İstanbul Milletvekili Birol Aydın'ın, Bakanlık tarafından engellilere yönelik yapılan çalışmalara ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28436) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.05.2025)

50.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 2024 yılında şans oyunlarından elde edilen gelire ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28437) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.05.2025)

51.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, vergi mükelleflerinden maktu ve düzenli şekilde alınan bazı vergilerin kaldırılması talebine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28438) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

52.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, bir kamu bankasının kullandığı iddia edilen krediye ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28439) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

53.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 2024 yılında şans oyunlarından elde edilen gelire ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28440) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.05.2025)

54.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, bir ihbar ile ilgili yürütülen soruşturma sürecine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28441) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

55.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, 2016-2024 yılları arasında Van Büyükşehir Belediyesine atanan kayyımın işlemlerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28442) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

56.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, 3 Mayıs 2025 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde meydana gelen trafik kazasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28443) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

57.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir siyasi partinin genel başkanına yapılan saldırıya ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28444) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

58.- Çanakkale Milletvekili Rıdvan Uz'un, 5 Mayıs 2025 tarihinde İstanbul'un Şişli ilçesinde yaşanan bir kadın cinayetine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28445) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.05.2025)

59.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, uyuşturucu ile mücadele konusunda yapılan çalışmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28446) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.05.2025)

60.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, Fener Rum Patriği'nin Lozan Antlaşması'na aykırı şekilde ekümenik sıfatı kullanmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28447) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.05.2025)

61.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'de meydana gelen trafik kazalarına ve Bakanlıkça alınan önlemlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28448) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.05.2025)

62.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, Muğla'nın Yatağan ilçesinde bulunan Bozüyük Kanuni Mesici'nin bakım onarım çalışmalarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28449) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.05.2025)

63.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin İzmit ilçesindeki tarihi ve kültürel mirasın korunması için yürütülen çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28450) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.05.2025)

64.- Ankara Milletvekili Semra Dinçer'in, düğün salonları ve diğer işletmelerde çalınan müzikler için telif ücreti talep edilmesine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28451) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.05.2025)

65.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak'ta kapatılan otellere ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28452) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.05.2025)

66.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak'ta bulunan arkeolojik ve doğal sit alanlarının korunmasına ve turizmin geliştirilmesine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28453) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.05.2025)

67.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Antalya'daki bir lisede yaşandığı iddia edilen olaya ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28454) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

68.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, İstanbul Üniversitesinde düzenlenmesi planlanan bir panelin iptal edilmesiyle ilgili iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28455) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

69.- Çanakkale Milletvekili Rıdvan Uz'un, öğretmen atamalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28456) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

70.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu'daki bir proje okuluna yapılan bazı atamalarla ilgili iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28457) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.05.2025)

71.- İstanbul Milletvekili Birol Aydın'ın, Bakanlık tarafından engellilere yönelik yapılan çalışmalara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28458) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.05.2025)

72.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak'ta bulunan okul binalarının depreme karşı güçlendirilmesi çalışmalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28459) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.05.2025)

73.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 20 Nisan 2025 tarihinde yapılan Dış Hekimliği Uzmanlık Sınavı'na ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28460) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.05.2025)

74.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, bazı emekli askerlerin orduevleri ve askeri sosyal tesislere girişlerinin yasaklandığı iddiasına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28461) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

75.- Isparta Milletvekili Hikmet Yalım Halıcı'nın, savunma sanayiinde çalışan iki mühendisin şüpheli ölümlerinin araştırılmasına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28462) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.05.2025)

76.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesinde engelli bir çocuğun istismara uğradığı iddiasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28463) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

77.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesinde engelli bir çocuğun istismara uğradığı iddiasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28464) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

78.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, İstanbul'daki Bakırköy Mazhar Osman Devlet Hastanesi'nde yaşandığı iddia edilen bir olaya ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28465) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

79.- İstanbul Milletvekili Birol Aydın'ın, Bakanlık tarafından engellilere yönelik yapılan çalışmalara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28466) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.05.2025)

80.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, ameliyat teknikerlerinin istihdamına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28467) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.05.2025)

81.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 20 Nisan 2025 tarihinde yapılan Dış Hekimliği Uzmanlık Sınavı'na ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28468) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.05.2025)

82.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, ameliyathane teknikerlerinin istihdamına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28469) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.05.2025)

83.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, İzmir'deki fay hatlarına yönelik bilimsel çalışmaların akıbetine ve olası bir depreme karşı alınan önlemlere ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28470) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

84.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, TEKNOFEST'e ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28471) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

85.- Mardin Milletvekili Salihe Aydeniz'in, Mardin'in Yeşilli ilçesine bağlı Zeytinli Mahallesi'nde GES kurulmasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28472) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

86.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Atatürk Orman Çiftliği arazisinin devir, tahsis ve kiralama işlemlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28473) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

87.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'nın, olası orman yangınlarına karşı alınan önlemlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28474) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.05.2025)

88.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, 2025 yılında ithal edilen tohumluk patateslerin denetimine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28475) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.05.2025)

89.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, ülke genelinde yaşanan zirai don afetinden etkilenen çiftçilerin mağduriyetinin giderilmesi talebine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28476) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.05.2025)

90.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, Bolu'nun Göynük ilçesinde yapımına başlanan göletlerin akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28477) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.05.2025)

91.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Samsun'da bulunan Ondokuzmayıs Barajı'yla ilgili iddialara ve yapılan denetimlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28478) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.05.2025)

92.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, İtecik Lalesi'nin korunması ve tanıtılması için yürütülen çalışmalara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28479) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.05.2025)

93.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, arı üreticilerinin sorunlarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28480) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.05.2025)

94.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Erçek Gölü'nün kıyısında bulunan parkın girişinin kapatılmasına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28481) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

95.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Bakanlıklar ve bağlı kuruluşları tarafından oluşturulan mobil uygulamalara ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28482) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

96.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, 3 Mayıs 2025 tarihinde Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde meydana gelen trafik kazasına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28483) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

97.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, erişim engeli getirilen sosyal medya hesaplarına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28484) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

98.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, 23 Nisan 2025 tarihinde İstanbul'da meydana gelen depremin ardından yaşanan iletişim sorununa ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28485) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.05.2025)

99.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, 5 Mayıs 2025 tarihinde Esenboğa Havalimanı'nda gerçekleşen olaya ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28486) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2025)

100.- Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün'ün, DHMİ bünyesinde görev yapan elektrik ve makine/motor personelinin birinci grup kapsamına alınması talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28487) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.05.2025)

101.- Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş'ın, fahri Kuran kursu öğreticilerinin kadroya alınması talebine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/28488) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

102.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil'in, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı'nın tutuklanması nedeniyle gerçekleşen protestolar sonrası tutuklanan reşit olmayan bireylere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28489) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.05.2025)

103.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Elazığ 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28490) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.05.2025)

104.- İzmir Milletvekili Burcuğül Çubuk'un, İzmir Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28491) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.05.2025)

105.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, 11 Nisan 2025 tarihinde bir duruşma sırasında telefonuna el konulan bir gazeteciye ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28492) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.05.2025)

106.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Erzincan Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye edilmediği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28493) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.05.2025)

107.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, 6 Şubat 2023 tarihli depremler sonrasında yürütülen yargı sürecine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28494) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.05.2025)

108.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Bakırköy Kadın Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28495) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2025)

109.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Çorlu Cezaevinde bulunan bir mahkumun kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28496) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2025)

110.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, cezaevinde bulunan gazeteci sayısına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28497) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2025)

111.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, kadın cinayetlerinin önlenmesine yönelik çalışmalara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28498) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.05.2025)

112.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, TÜİK'in hanehalkı verileri doğrultusunda düzenlenmesi planlanan sosyal hizmetlere ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28499) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

113.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Mardin Derik Devlet Hastanesi çalışanlarının bir sendikaya üye olmaya zorlandığı iddiasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28500) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.05.2025)

114.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Osmaniye Sumbas Belediyesi işçi ve memurlarının maaşlarını alamadıkları iddiasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28501) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.05.2025)

115.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Muğla'nın Milas ilçesinde bulunan Bargilya Tuzla Sulak Alanı'nın korunmasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28502) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2025)

116.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, Muğla'nın Marmaris ilçesinde bulunan bir plajın işletmesi ile ilgili iddialara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28503) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

117.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, Muğla'nın Bodrum ilçesine bağlı Kızılağaç Mahallesi'nde yapılması planlanan bir otel projesine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28504) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

118.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, Mersin'in Akdeniz ilçesine bağlı Kazanlı Mahallesi sahilinde yaşanan balık ölümlerine ve deniz kirliliği sorununa ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28505) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

119.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van'ın Saray ilçesinde bulunan sulama kanallarının temizlenmesine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28506) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

120.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır'ın Eğil ilçesinde bulunan bir bölgenin tabiat parkı ilan edilmesi talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28507) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

121.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Adıyaman'ın Merkez ilçesine bağlı bazı köylerde açılması planlanan taş ocağının çevresel etkilerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28508) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

122.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, Türk vatandaşlarının uluslararası kuruluşlarda daha fazla yer alması ve konsolosluk hizmetlerinin kalitesinin artırılmasına yönelik çalışmalara ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28509) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.05.2025)

123.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari ilinde elektrik faturalarında yaşanan artışa ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28510) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.05.2025)

124.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Muğla'nın Köyceğiz ilçesinde bulunan bir HES'in özelleştirilmesi sürecine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28511) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

125.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Iğdır'da bulunan mera arazilerine GES yapılmasına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28512) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

126.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Şanlıurfa'nın kırsal bölgelerinde yaşanan elektrik kesintilerinin önlenmesine yönelik çalışmalara ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28513) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

127.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Muş ilinde son iki yılda gerçekleşen elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28514) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

128.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, KYK yurtlarının kapasitesine ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28515) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

129.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil'in, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı'nın tutuklanması nedeniyle gerçekleşen protestolar sonrası tutuklanan reşit olmayan bireylere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28516) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.05.2025)

130.- İstanbul Milletvekili Keziban Konukcu Kok'un, Giresun'da iki kadının öldürüldüğü bir olayın failine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28517) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.05.2025)

131.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, Karaman İl Özel İdaresi tarafından yapılan işçi alımı süreci ile ilgili iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28518) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2025)

132.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Konya'da bulunan yabancı uyruklu kişilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28519) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2025)

133.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Şırnak'ta yapılan ağaç kesimlerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28520) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2025)

134.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Bitlis'te yapılan ağaç kesimlerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28521) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2025)

135.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, hakkında sınır dışı edilme kararı verilen Özbekistan uyruklu bir kişiye ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28522) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2025)

136.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, cezaevinde bulunan gazeteci sayısına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28523) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2025)

137.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Adana'nın Yüreğir ve Seyhan ilçelerinde gerçekleşen olayların faillerinin bulunması için yürütülen çalışmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28524) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

138.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, son 3 yılda sahte isim kullanarak gerçekleştirilen uzaktan dolandırıcılık vakalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28525) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

139.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, Edirne'nin Keşan ilçesine bağlı Gökçetepe köyüne ait bazı arazilerin usulsüz şekilde satıldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28526) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

140.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, İznik Konsili'nin 1700. yılı vesilesiyle düzenlenmesi planlanan etkinliğe ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28527) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

141.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van'ın Saray ilçesinde bulunan sulama kanallarının temizlenmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28528) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

142.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmmez'in, Beytüşşebap Belediyesi eski başkanı hakkındaki iddialara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28529) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.05.2025)

143.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkari'de kaçak turizm faaliyetinde bulunduğu iddiasıyla uygulanan idari para cezalarının kaldırılması talebine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28530) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.05.2025)

144.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Beytüşşebap İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünün öğretmenleri olarak kullanılmak üzere otel satın almasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28531) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.05.2025)

145.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, zorunlu eğitimin yeniden yapılandırılmasına yönelik çalışmalara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28532) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.05.2025)

146.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil'in, İstanbul'da yaşanacak olası bir depreme karşı Boğaziçi Üniversitesinin öğrenci yurtlarında alınan önlemlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28533) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.05.2025)

147.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Kars'ın Susuz ilçesinde bulunan bir pansiyonda hayatını kaybeden bir öğrenciye ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28534) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2025)

148.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Sivas'ta öğrenim gören bir lise öğrencisinin okulda şiddete uğramasına ve okullarda alınan güvenlik önlemlerine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28535) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2025)

149.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'in, Şanlıurfa ilinin öğretmen ihtiyacına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28536) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

150.- Ankara Milletvekili Koray Aydın'ın, naaşlarına ulaşılamayan şehit askerlere ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28537) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2025)

151.- Aksaray Milletvekili Turan Yaldrın'ın, sözleşmeli erbaş ve erlerin kamu kurumlarına atanma sürecine ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28538) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

152.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp'in, Bitlis ilinde kadın hastalıkları ve doğum konusunda yaşanan sorunlara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28539) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.05.2025)

153.- İstanbul Milletvekili Keziban Konukcu Kok'un, Göztepe Prof. Dr. Süleyman Yalçın Şehir Hastanesinde fazla mesai ücretlerinin ödenmesinde yaşanan sorunlara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28540) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.05.2025)

154.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Çorlu Cezaevinde bulunan bir mahkumun kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28541) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2025)

155.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, meme kanseri tedavisinde kullanılan ilaçlara erişimde yaşanan zorluklara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28542) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

156.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, sağlık meslek lisesi mezunu hemşirelerin atamalarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28543) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

157.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, ameliyathane teknikeri istihdamına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28544) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

158.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, ameliyathane teknikeri istihdamına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28545) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

159.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında Hatay'da yaşanan hava kirliliğine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28546) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

160.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, ameliyathane teknikeri istihdamına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28547) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

161.- Ankara Milletvekili Ahmet Eşref Fakıbaba'nın, 2025 yılı TUS sonrası uzman hekim kadrosunun azaltılmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28548) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

162.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, sağlık teknikerlerinin görev alanlarının genişletilmesine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28549) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

163.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Şanlıurfa Hilvan Devlet Hastanesinin uzman hekim ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28550) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

164.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, son 20 yılda Adana'nın Seyhan ilçesinde açılan ve kapanan fabrikalara ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28551) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

165.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, son 20 yılda Adana'nın Yumurtalık ilçesinde açılan ve kapanan fabrikalara ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28552) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

166.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, son 20 yılda Adana'nın Yüreğir ilçesinde açılan ve kapanan fabrikalara ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28553) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

167.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, son 20 yılda Adana'nın Tufanbeyli ilçesinde açılan ve kapanan fabrikalara ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28554) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

168.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, son 20 yılda Adana'nın Aladağ ilçesinde açılan ve kapanan fabrikalara ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28555) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

169.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, son 20 yılda Adana'nın Ceyhan ilçesinde açılan ve kapanan fabrikalara ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28556) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

170.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, son 17 yılda Adana'nın Çukurova ilçesinde açılan ve kapanan fabrikalara ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28557) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

171.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, son 20 yılda Adana'nın Feke ilçesinde açılan ve kapanan fabrikalara ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28558) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

172.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, son 20 yılda Adana'nın İmamoğlu ilçesinde açılan ve kapanan fabrikalara ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28559) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

173.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, son 20 yılda Adana'nın Karaisalı ilçesinde açılan ve kapanan fabrikalara ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28560) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

174.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, son 20 yılda Adana'nın Karataş ilçesinde açılan ve kapanan fabrikalara ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28561) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

175.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, son 20 yılda Adana'nın Kozan ilçesinde açılan ve kapanan fabrikalara ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28562) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

176.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, son 20 yılda Adana'nın Saimbeyli ilçesinde açılan ve kapanan fabrikalara ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28563) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

177.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, son 20 yılda Adana'nın Pozantı ilçesinde açılan ve kapanan fabrikalara ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28564) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

178.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, son 20 yılda Adana'nın Sarıçam ilçesinde açılan ve kapanan fabrikalara ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28565) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

179.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Mardin'in Yeşilli ilçesi Zeytinli Mahallesi'nde GES kurulmasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28566) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.05.2025)

180.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, Mardin'in Yeşilli ilçesi Zeytinli Mahallesi'nde GES kurulmasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28567) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.05.2025)

181.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Şırnak'ta yapılan ağaç kesimlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28568) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2025)

182.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Bitlis'te yapılan ağaç kesimlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28569) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2025)

183.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Muğla'nın Milas ilçesinde bulunan Bargilya Tuzla Sulak Alanı'nın korunmasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28570) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2025)

184.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya ilinde orman kadastro su sonrası yaşanan mağduriyete ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28571) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

185.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, veteriner hekimlerin mali ve özlük haklarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28572) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

186.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, orman yangınlarıyla mücadele konusunda yapılan çalışmalara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28573) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

187.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya'nın Alanya ilçesinde orman kadastro su sonrası yaşanan mağduriyete ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28574) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

188.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van'ın Saray ilçesinde bulunan sulama kanallarının temizlenmesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28575) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

189.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Iğdır'da bulunan mera arazilerine GES yapılmasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28576) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

190.- Hakkari Milletvekili Öznur Birtin'in, Van Ferit Melen Havalimanı'nda yapılan tadilat nedeniyle sefer sayılarının azaltılmasına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28577) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2025)

191.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, sahibi uyuşturucu ticaretinden mahkum olan bir havayolu firmasının işletme ruhsatına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28578) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

192.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'ın hızlı tren projelerine dahil edilmesi talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28579) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

193.- Bursa Milletvekili Mehmet Atmaca'nın, 2020-2025 yılları arasında Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü tarafından şehir içi raylı sistemlere yapılan desteklere ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28580) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

194.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, casusluk faaliyetleri yürüttükleri gerekçesiyle yakalanan yabancı uyruklu kişilere ve telekomünikasyon altyapısının güvenliğine yönelik çalışmalara ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28581) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

195.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Kars ilinde bir okul önünde sürücü eğitim alanı olarak belirlenen bir yola ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28582) (Başkanlığa geliş tarihi: 22.05.2025)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç ve 22 Milletvekilinin, Emeklilikte Yaşa Takılanlar (EYT) düzenlemesinden yararlanamayan vatandaşların mağduriyetlerinin tüm boyutlarıyla araştırılarak emeklilik sisteminde adaletin sağlanması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2755) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.04.2025)

2.- Düzce Milletvekili Talih Özcan ve 20 Milletvekilinin, artan obezite sorunlarının nedenlerinin araştırılarak toplumun sağlıklı ve dengeli beslenmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2756) (Başkanlığa geliş tarihi:26.05.2025)

3.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer ve 22 Milletvekilinin, apartman ve site yönetimlerinin denetlenme usulleri ile aidatların belirlenme kriterlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2757) (Başkanlığa geliş tarihi:26.05.2025)

4.- Kocaeli Milletvekili Nail Çiler ve 20 Milletvekilinin, organize sanayi bölgelerine yatırım yapılmasının önündeki engellerin tespit edilerek bunların ortaya çıkardığı sorunlara yönelik çözüm önerileri belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2758) (Başkanlığa geliş tarihi:26.05.2025)

5.- DEM PARTİ Grubu adına Grup Başkanvekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkanvekili Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, enflasyonun ortaya çıkardığı sorunların araştırılarak asgari ücretin ekonomik koşullara göre iyileştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2759) (Başkanlığa geliş tarihi:27.05.2025)

6.- CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Murat Emir'in, tutuklu bazı belediye başkanlarının bulunduğu afiş ve pankartların toplatılmasına dair kararların hukuki dayanağı ile gerekçesinin ve bu kararların demokratik düzene olası etkilerinin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2760) (Başkanlığa geliş tarihi:27.05.2025)

7.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen ve 22 Milletvekilinin, son yıllarda aile yapısında gerçekleşen demografik, sosyolojik ve kültürel değişimlerin ve kişilerin sosyoekonomik konumlarının tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2761) (Başkanlığa geliş tarihi:27.05.2025)

8.- Samsun Milletvekili Erhan Usta ve 19 Milletvekilinin, ülke ekonomisinde yaşanan sorunların tespit edilerek vatandaşların alım gücünün artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2762) (Başkanlığa geliş tarihi:27.05.2025)

9.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı ve 19 Milletvekilinin, terör örgütlerinin uluslararası düzeyde uyuşturucu ticareti ve uyuşturucu kullanımının yaygınlaşmasındaki etkilerinin tespit edilerek alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2763) (Başkanlığa geliş tarihi:27.05.2025)

10.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan ve 20 Milletvekilinin, Şanlıurfa ilindeki mevcut yapı stokunun depreme dayanıklılığının ve bölgenin jeolojik özelliklerinin tespit edilerek depreme dirençli kentlerin oluşturulması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2764) (Başkanlığa geliş tarihi:27.05.2025)

11.- Batman Milletvekili Zeynep Oduncu Kutevi ve 19 Milletvekilinin, Batman ilindeki işsizlik sorununun yapısal nedenlerinin tespit edilerek istihdamı arttırmak için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2765) (Başkanlığa geliş tarihi:27.05.2025)

12.- Batman Milletvekili Zeynep Oduncu Kutevi ve 19 Milletvekilinin, Batman ilindeki işsizlik sorununun yapısal nedenleri ile kayıt dışı istihdam ve çalışma koşullarının araştırılarak bu sorunların ortadan kaldırılması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2766) (Başkanlığa geliş tarihi:27.05.2025)

13.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 22 Milletvekilinin, yabancıların ülkelerine iade edilmesi kararlarının ve Geri Gönderme Merkezlerinde yaşadığı iddia edilen hak ihlallerinin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2767) (Başkanlığa geliş tarihi:28.05.2025)

14.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı ve 19 Milletvekilinin, kadınların sağlık sisteminde maruz kaldığı eşitsizliklerin tespit edilerek cinsiyete özgü sağlık ihtiyaçları doğrultusunda yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2768) (Başkanlığa geliş tarihi:28.05.2025)

15.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı ve 20 Milletvekilinin, üretici ve sanayicilerin yaşadığı sorunların, faiz harcamalarının sürdürülebilirliğinin ve borçlanma sıkıntılarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2769) (Başkanlığa geliş tarihi:28.05.2025)

16.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Türkiye'de artan obezite sorununun neden olduğu sağlıksal ve ekonomik problemlerin araştırılarak obeziteyle mücadelede alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2770) (Başkanlığa geliş tarihi:28.05.2025)

17.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan ve 25 Milletvekilinin, 12'nci Astsubay Temel Askerlik ve Astsubay Anlayışı Kazandırma (ASTTASAK) Eğitimine katılan kişilerin yaşadığı sorunların araştırılarak uğradıkları hak kayıplarının giderilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2771) (Başkanlığa geliş tarihi:28.05.2025)

18.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan ve 24 Milletvekilinin, süt üreticilerinin yaşadığı ekonomik ve yapısal sorunların tüm yönleriyle araştırılarak süt üretiminin sürdürülebilirliğinin sağlanması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2772) (Başkanlığa geliş tarihi:28.05.2025)

19.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz ve 19 Milletvekilinin, başta Avrupa Birliği ülkeleri olmak üzere vize alma sürecinde yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2773) (Başkanlığa geliş tarihi:28.05.2025)

20.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın ve 20 Milletvekilinin, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreçlerindeki uygulamaların çevre ve halk sağlığı üzerindeki etkilerinin değerlendirilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2774) (Başkanlığa geliş tarihi:29.05.2025)

21.- İstanbul Milletvekili Burhanettin Kocamaz ve 22 Milletvekilinin, ülkemizde "ne eğitimde ne istihdamda" olan gençlerin yaşadığı sorunların nedenlerinin, bu gençlerin bölgesel dağılımının ve psikososyal etkilerinin araştırılarak bu sorunlara yönelik çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2775) (Başkanlığa geliş tarihi:29.05.2025)

22.- CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Murat Emir'in, infaz yasası çalışmalarının kapsamının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2776) (Başkanlığa geliş tarihi:29.05.2025)

23.- Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici ve 23 Milletvekilinin, ülke genelindeki antik kentlerde ve sit alanlarında son iki yılda gerçekleştirilen statü değişikliklerinin fiziksel ve kültürel etkilerinin araştırılarak ekosistemin ve arkeolojik mirasın korunması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2777) (Başkanlığa geliş tarihi:30.05.2025)

24.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya ve 19 Milletvekilinin, Antalya ili ve ülke genelindeki kadaströ ve orman kadaströ uygulamalarının araştırılarak tespit edilen hak ihlallerinin giderilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2778) (Başkanlığa geliş tarihi:30.05.2025)

25.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan ve 20 Milletvekilinin, Şanlıurfa ili ve çevresinde fıstık üretiminde yaşanan sorunların tüm boyutlarıyla araştırılarak sulama altyapısındaki eksikliklerin giderilmesi ve üreticilerin desteklenmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2779) (Başkanlığa geliş tarihi:30.05.2025)

3.06.2025 Salı**Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi****(Milletlerarası Andlaşma)**

1.- Denizcilik Çalışma Sözleşmesi, 2006'ya İlişkin Olarak 2014, 2016, 2018 ve 2022 Yıllarında Yapılan Değişikliklerin Beyanla Birlikte Onaylanmasına İlişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 2.06.2025) (Gelen evrak numarası: 1639346)

Raporlar

1.- Samsun Milletvekili Orhan Kırcalı ve Uşak Milletvekili Fahrettin Tuğrul ile 99 Milletvekilinin Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3147) ve Adalet Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 213) (Dağıtma tarihi: 3.06.2025) (GÜNDEME)

Yazılı Soru Önergesi

1.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, TBMM'de çölyak hastalarına yönelik verilen hizmetlere ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/28387) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.05.2025)

3 Haziran 2025 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.08

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Rümeysa KADAK (İstanbul)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 94'üncü Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Şırnak'ın yerel sorunları hakkında söz isteyen Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'a aittir.

Sayın Uysal Aslan, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Şırnak'ın yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Şırnak'ın dağlarından, ovalarından, köylerinden yükselen çığlığı, Şırnak'ta yaşanan ekokırımı bu kürsüye taşımak için söz almış bulunuyorum.

Şırnak'ın doğasına bugün de devam eden saldırılar yalnızca bir çevre sorunu olarak açıklanamaz; yaşam, devlet politikası, sağlık ve aynı zamanda bir barış meselesidir, doğa ve toplum özgürlüğü meselesidir. Şırnak coğrafyasında yürütülen madencilik faaliyetleri, asfaltit ve kömür gibi madenlerin çıkarılmasıyla derelerimizin kirlenmesi, Nerduş Deresi'nde olduğu gibi akarsularımızın zehirlenmesi, on beş günde bir tekrarlanan sistematik özel güvenlik bölgesi ilanları, yaz aylarında başlayacak olan yasaklı yaylalar, müdahale edilmeyen orman yangınları, uluslararası su krizinin bir parçası olacak, tarihî yerleşim alanlarını da kapsayacak olan Kasrik Boğazı'na gelecek...

(Uğultular)

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Sizi duyamıyoruz, duyamıyoruz.

Sayın Başkan, hatibi dinleyemiyoruz, yeni baştan alsın.

BAŞKAN - Sayın Uysal Aslan, izin verir misiniz...

Değerli milletvekilleri, gerçekten Genel Kurulda büyük bir uğultu var, değerli hatibin sözleri anlaşılmıyor. Lütfen hatibi saygıyla dinleyelim ve uğultuyu ortadan kaldıralım.

Sürenizi tuttum Sayın Uysal Aslan.

Şimdi buyurun Sayın Aslan.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Devamla) - Başa mı aldık, tekrardan devam mı edeceğiz?

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Sayın Başkan, başa alın, duymadık ne konuştuğunu.

BAŞKAN - Sayın Uysal Aslan, araya girdiğim an sürenizi tuttum, o yüzden bir süre kaybı yok.

Buyurun.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Devamla) - Tamam, başa alalım o zaman çünkü "Hiç duymadık." diyor arkadaşlar.

BAŞKAN - Buyurun.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Devamla) - Ben baştan başlıyorum, umarım süre de belirlendiği şekilde ilerler.

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Sayın Başkan, başa alın; lütfen, rica ediyoruz, duymadık.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizlerden uğultuyu değil gerçekten bu meseleyi dinlemenizi istiyorum.

Şırnak'ın dağlarından, ovalarından, köylerinden yükselen çığlığı, Şırnak'ta yaşanan ekokırımı bu kürsüye taşımak için söz almış bulunuyorum.

Şırnak'ın doğasında bugün de devam eden saldırılar yalnızca bir çevre sorunu olarak açıklanamaz; bu mesele, bir yaşam, bir sağlık, devlet politikasının bir sonucu ve aynı zamanda bir barış meselesidir, doğa ve toplum özgürlüğü meselesidir. Şırnak coğrafyasında yürütülen madencilik faaliyetleri, derelerimizin kirlenmesi, Nerduş Deresi'nde olduğu gibi akarsularımızın zehirlenmesi, on beş günde bir tekrarlanan, sistematik hâl alan özel güvenlik bölgesi ilanları -yaz aylarındayız- başlayacak olan yasaklı yaylalar meselesi, müdahale edilmeyen orman yangınları, uluslararası su krizinin bir parçası olan, aynı zamanda tarihî yerleşim alanlarını su altında bırakacak, Kasrik Boğazı'nı kapsayan baraj projesi ve yıllardır süren ağaç kesimleriyle ilgili çok boyutlu bir ekolojik kıyımdan bahsedeceğim.

Cudi, Gabar, Besta bölgelerinde 2017'nin sonlarında başlatılan ekokırım politikaları sonucu asırlık ağaçlar, genç fideler asker gözetiminde halkın erişimine kapatılan alanlarda kesildi, yol kenarlarında istiflendi, satıldı; ormanlık alanların derinliklerine kadar bu tahribat ve kesim hâlen yayılıyor. Şimdi de yıllardır sürdürülen bu kesim politikasıyla Beytüşşebap ilçesinin Besta bölgesindeki Kaniferşik mezrasına kadar yeni kıyım planları yapılıyor. Bu hazırlıklar Melese, Hemka, Dule, Gelejer, Kespiyaniş, Setkar, Bate, Bilbes ve Berman köylerini kapsayacak şekilde yaygınlaştırılıyor. Kesimlerin yapıldığı diğer köylerde olduğu gibi buralarda da önce muhtarlar ikna edilip ortaklaşıyor, ardından korucular ve askerî yetkililerin ortaklaşmasında köylülerin bu kesime sessiz kalması ya da ortak olması sağlanıyor. İkna adı altında köylüler itaate, devletin kurduğu sistemde ortaklığa zorlanıyor. Tüm bunların bilinçli bir devlet politikası olduğunu söylemekten rahatsız olanlara soruyorum: Her yıl on binlerce ağaç kesimi yapılan bir yerde Orman Bakanlığı ve Şırnak Orman Müdürlüğü ne yaptı? Bu ağaç kıyımını engellemesi gereken kurumlar bu ağaç kıyımına ya yol verdi ya sessiz kaldı ya da arkalarını sıvazladı. Yeni kesim planlarının yapıldığı Kaniferşik bölgesindeki köylüler Mayıs ayında Şırnak Orman Müdürüyle bir görüşme gerçekleştirdi. Şırnak Ekoloji Hareketi Şırnak Valisiyle temasa geçerek orman kesimlerinin durdurulmasını istedi. Orman yangınları ve kesimlerle ilgili hazırlanan rapor 19 Mayıs'ta Meclis Başkanı Sayın Numan Kurtulmuş'un Şırnak ziyareti sırasında kendisine sunuldu. Halk sesini duyurmak için birçok eylem, başvuru yaptı, etkinlik yaptı, hâlen de yapmaya devam ediyor ancak şu an bile ağaç kesiminin sorumluluğu hangi kurumda, ağaçları kimlerin, neden kestiğinin resmî hiçbir cevabı yok. Orman Bakanlığına soruyoruz İçişleri Bakanlığını, İçişleri Bakanlığını soruyoruz Orman Bakanlığını işaret ediyor. Oysaki Anayasa'nın 169'uncu maddesine göre ormanları korumak ve geliştirmek bizzatîhi tüm devlet kurumlarının sorumluluğu, ormanı korumak ve denetlemek Orman Bakanlığının sorumluluğu. Aslında her kurum açıkça bir anayasal suç işlemekte. Hukuksuz ve politik bir stratejiye büründürülen Şırnak'taki ekokırımı ne güvenlik ne de Orman Kanunu'nun göstermelik yasalarıyla gerekçe gösterilemez çünkü Orman Kanunu'nun 34 ve ilgili maddelerinin hiçbirinin ne prosedürü ne takibi ne denetimi Şırnak'ta yapılmıyor. Hiçbir yasal prosedür gerektiği gibi doğru düzgün işletilmiyor.

Bakın, bir günden, bir aydan bahsetmiyorum size. Sekiz yıldır süren bir ağaç katliamı var. Orman Bakanı 27 Mart'ta Şırnak'taydı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Uysal Aslan, lütfen tamamlayın.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Devamla) - Sekiz yıldır devam eden ağaç kesimine sessiz kalanlar, bir anda duyarlılığa bürünerek, Orman Bakanlığına ağaç kesimlerine karşı olduğunu gösteren bir video servis ettiler. Güya ağaç kesimine karşı olanlara karşı Bakanlık şunu söylüyor, bakın: "Tamamını mı durduralım?" diye cevap veriyor, âdeta bir itiraf niteliğinde cevap veriyor; bu, talanın sadece bir gün, bir ay değil sekiz aydır sürdürülen sorumluluğunun açık itirafı.

Bizim önergelerimize verilen cevaplarda, ne güvenlik konsepti ne de ağaç rehabilitasyonu adı altında yapılan bu orman katliamı meşrulaştırılmaz. Güvenlik ve rant politikalarının yarattığı bu tahribat doğayı geri döndürülemez bir şekilde çökertmekte, Cudi'de, Gabar'da, Besta'daki köyleri bütünden boşaltıp çöküşe sebep olmaktadır. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Uysal Aslan, teşekkür ediyorum, size bir dakika da fazla ilaveden süre verdim. NEVROZ UYSAL ASLAN (Devamla) - Artı iki mi verdiniz?

BAŞKAN - Artı iki verdim.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Hayır, artı biri verdiniz, o değil.

BAŞKAN - İki verdim, arkadaşlar biliyorlar.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Bu, kabul edilebilir bir şey değil.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Gündem dışı ikinci söz, Adana'nın sorunları hakkında söz isteyen Adana Milletvekili Orhan Sümer'e aittir.

Sayın Sümer, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ARSLAN TATAR (Şırnak) - Sayın Başkanım, sataşma var Şırnak'la ilgili.

BAŞKAN - Sayın Tatar, bir sataşma ben görmedim. Ne dedi size?

ARSLAN TATAR (Şırnak) - Bir videodan bahsettiler, Orman Bakanıyla güya ben görüşmüşüm.

Böyle bir paylaşım...

BAŞKAN - Sayın Sümer, bir dakika...

Efendim, şu anda bir sataşma ben görmedim, bir tutanaklara bakayım.

ARSLAN TATAR (Şırnak) - Var, var efendim.

BAŞKAN - Efendim, ben görmedim, tutanaklara bakacağım, varsa size söz vereceğim.

ARSLAN TATAR (Şırnak) - Tamam.

BAŞKAN - Sayın Sümer, buyurun.

2.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana'nın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Adana'mızın sorunlarını dile getirmek üzere gündem dışı söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin, tarımı, sanayisi, emeği ve kültürüyle öncü şehirlerinden biridir memleketim Adana; ne yazık ki bugün, ihmallerin, eşitsizliğin ve iktidarın yanlış politikalarının bedelini ağır bir şekilde ödemektedir. Tarım şehri olan Adana'nın en temel sorunlarının başında yıllardır çözilemeyen tarımsal sulama yatırımları ve artan üretim maliyetleri gelmektedir. Yedigöze Sulama Projesi hâlâ tamamlanmamış; İmamoğlu, Ceyhan, Kozan ve Yumurtalık ilçelerimizde çiftçilerimiz kuyulardan elektrikle su çekmek zorunda kalmaktadır. Elektrik faturaları, mazot, gübre ve ilaç maliyetleri çiftçinin belini bükmekte, üretimden kopuşu hızlandırmaktadır.

Bu topraklarda çiftçimiz artık kâr değil zarar etmektedir. Nesillerdir çiftçilik yapan aileler tarımdan da uzaklaşmaktadır. Özellikle son dönemde patates ve soğan üreticisi çiftçilerimiz ürünlerinin araçlar eliyle zincir marketlerde tarladaki satış fiyatının 5 katı ücretle satılmasına isyan etmektedir. Üç harfli zincir marketlerin çiftçinin emeğine çökmesine iktidar artık göz yummamalıdır.

Yine, özellikle Çukurova bölgesinde yaşanan zirai don ve iklim değişiklikleri sonrasında buğday rekoltesinde ciddi düşüş yaşanmaktadır. Meyve sebze ve sert çekirdekli narenciye üreticisi zarar etmektedir. Çiftçilerimiz Bakanlıktan bu konuyla ilgili gerekli tedbirlerin alınmasını istiyor. Bakanlığın artık bu gibi durumlarda acil eylem planı; sadece söz değil, vaat değil gereğini yapmasını bekliyor çiftçilerimiz.

Adana sadece tarımda değil balıkçılıkta da destek bekliyor. Akdeniz'e sahili olan ilçelerimizden Karataş ve Yumurtalık'ta levrekten çipuraya, karidensten lagosa, barbuna kadar pek çok tür balık bulunmaktadır. Bölgede faaliyet gösteren balıkçılarımız altyapı yetersizliğinden, mazot, ağ gibi temel girdi maliyetlerine kadar ilgili bakanlıklardan destek bekliyor.

Yine, Adana'mızın İmamoğlu, Saimbeyli, Feke, Kozan, Tufanbeyli ilçeleri yıllardır ihmal edilen kırsal bölgelerimizin başında geliyor. Ulaşım sorunları ve sağlık hizmetlerine erişim güçlüğü halkın yaşam kalitesini düşürmektedir. Saimbeyli, Feke ve Tufanbeyli'de özellikle kış aylarında yollar yetersiz, eğitim ve sağlık kadroları maalesef eksik durumdadır. İmamoğlu'nda sulama yatırımları tamamlanmadığı için çiftçiler yeraltı suyuna mahkûm edilmiştir. İktidar, bu bölgeleri âdeta haritadan silmek zorunda kalıyor.

Tarımın yanında sanayi yatırımlarında da hak ettiği payı alamayan memleketim Adana, AKP iktidarıyla birlikte TEKEL, ÇUKOBİRLİK, Sümerbank gibi onlarca kapanan kamu fabrikaları

yüzünden yüksek işsizlik oranıyla gençlere gelecek vadedemez hâle gelmiştir. Adana'da maalesef her 4 gençten 1'i işsizdir. Üretim yerine ithalatı teşvik eden ekonomi politikaları iş gücümüzü atıl bırakmakta, kentimiz derin bir sosyal çöküntüye sürüklenmektedir.

Adana'mızın başka bir sorunu da maalesef, PTT Çarşı Müdürlüğü ve bazı merkez müdürlüklerin 6 Şubat depreminin üzerinden uzun zaman geçmesine rağmen hâlâ bu ortamda konteynerlerde hizmet vermesidir. Adana'nın aşırı sıcak iklim koşulları vatandaşlar ve personel için ciddi sağlık ve güvenlik riski oluşturmaktadır. PTT'nin kalıcı, modern ve güvenli hizmet binalarına geçirilmesi acil bir ihtiyaçtır.

Bir diğer ciddi başlıksa uyuşturucu ve çeteleşme sorunudur. Özellikle gençlerin hedef alındığı, okulların ve mahallelerinin tehdit altına girdiği bu meseleye karşı maalesef Adana sahipsiz bırakılmıştır. Emniyet birimleri elinden geleni yapmaktadır ancak bu mesele sadece güvenlik önlemleriyle değil sosyal politikalarla, eğitimle ve istihdamla çözülür. Falarca dile getirdik, maalesef iktidar bu konuda da Adana'yı görmezlikten geliyor.

Adana halkı aynı zamanda sağlık hizmetlerine erişimde de zorluklar yaşıyor. Özellikle kamu hastanelerindeki doktor ve randevu eksikliği vatandaşlarımızı özel hastanelere mahkûm etmektedir.

Yine, Adana ve bölge spor camiamızın özellikle dile getirmek istediği, Türk futbolunu da ilgilendiren bir başka konu: 3. Liglerdeki 25 yaş üstü kontenjan uygulaması yaşla değil yetenek ve tecrübeyle değerlendirilmelidir. Önce altyapı, barınma, beslenme ve tesis sorunları çözülmelidir. Avrupa'da 40 yaşındaki sporcular bile profesyonel hayatlarına devam ederken yapılacak düzenlemeler dünyayla entegre olmalıdır. Türkiye Futbol Federasyonunun "3. Lig'de 25 yaş üzeri 5 futbolcu bulundurulabilir." sınırı yeniden gözden geçirilmelidir.

Maalesef bugünlerde Adana'da emeklinin pazar arabası boş, öğrencilerimizin cebinde dolmuş parası yok, işçinin yevmiyesi kasaptan et almaya yetmiyor, otuz yıllık devlet memurları ev kirasını ödeyemiyor, kentin göbeğinde insanlar ucuz ekmek kuyruğunda saatlerce beklemek zorunda kalıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Sümer, lütfen tamamlayın.

ORHAN SÜMER (Devamla) - Bu düzen, halkı değil bir avuç yandaşı zengin etmeye devam ediyor. Biz bu düzeni değiştirmeye kararlıyız. Halkımız; rant değil adalet, sadakat değil liyakat, açlık değil refah istiyor. Bu mücadeleyi büyüterek sürdüreceğiz. Operasyonlarla susturmaya çalıştığınız, dalga dalga üzerine geldiğiniz Cumhuriyet Halk Partisi bu ülkenin güvencesi ve çimentosudur. Mücadeleye yılmadan devam edeceğiz ve mutlaka kazanacağız diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sümer, teşekkür ediyorum.

Gündem dışı üçüncü söz, Uluslararası Çatışma Kurbanı Masum Çocuklar Günü'nde Gazze'de yaşanan çocuk dramı hakkında söz isteyen Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'ya aittir.

Sayın Yazmacı, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, Uluslararası Çatışma Kurbanı Masum Çocuklar Günü'nde Gazze'de yaşanan çocuk dramına ilişkin gündem dışı konuşması

CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yarın 4 Haziran Uluslararası Çatışma Kurbanı Masum Çocuklar Günü. Ne acıdır ki bu özel ve anlamlı günün üzerinden geçen yıllar çocuklar için barış, güven ve esenlik getirmedi; tam tersine, dünyada ve özellikle Gazze'de masum çocukların hayatları sistematik bir şekilde hedef alınmaya devam ediyor. İsrail'in 7 Ekim 2023'ten bu yana Gazze Şeridi'ne düzenlediği acımasız, hukuksuz, orantısız katliam boyutundaki saldırılarında en az 54.418 kişi hayatını kaybetti, 124.190 kişi yaralandı ve bu ölümlerin en az 18.000'ini çocuklar oluşturuyor; 18.000 masum evlat, sadece bir istatistik değil umutları, hayalleri, oyunları ellerinden alınmış 18.000 yaşam. Aslında bu özel günü, Birleşmiş Milletler, 1982 yılında İsrail'in saldırılarından etkilenen Filistinli ve Lübnanlı çocukları anmak amacıyla ilan etmişti. Üzülerken ifade ediyorum ki aradan geçen kırk üç yılda değişen tek şey, katledilen çocukların sayısının artarak devam ediyor olması. Gazze'de insana, insanlığa dair ne varsa yerle bir ediliyor; çocuklar oyun oynamak yerine enkaz altında can veriyor, binlerce çocuk açlıktan ölmekle riskiyle karşı karşıya, elektrik yok, temiz su yok, ilaç yok, gıdaya erişim imkânsız. Birleşmiş Milletlerin oluşturduğu, dünyanın açlık gözlemcisi olarak bilinen Entegre Gıda Güvenliği Aşama Sınıflandırmasının Raporu'na göre Gazze

nüfusunun yüzde 93'üne denk gelen 1,95 milyon kişi yüksek düzeyde akut gıda güvensizliği, 244 bin kişi ise felaket düzeyde gıda güvensizliği yaşıyor. Raporda, Gazze'de yarım milyon insanın açlıkla karşı karşıya olduğu vurgulanırken 5 yaş altı yaklaşık 71.000 çocukta da Nisan 2026'ya kadar akut yetersiz beslenmenin beklendiği belirtiliyor.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Türkiye'deki çocuklar dâhil mi buna?

CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Devamla) - İşgalci İsrail ordusunun altı yüz beş gündür süren kuşatması sonucu Birleşmiş Milletler de Gazze'yi tüm nüfusun kıtlık riski altında olduğu tek tanımlanmış alan olarak niteledi. İnsani yardımları taşıyan kamyonların çok azı Gazze'ye girebiliyor. İsrail'in ABD'yle ortaklaşa kurduğu ne olduğu belirsiz Gazze İnsani Yardım Vakfı aracılığıyla gıda dağıtım noktaları düzensiz şekilde kuruluyor, maalesef burada büyük izdihamların önüne geçilemiyor. Gazzeli kardeşlerimiz İsrail ordusu tarafından açılan ateş sonucu yemek sıralarında yaşamalarını yitiriyor, sağlık sistemi de Gazze'de çökmüş durumda. Sağlık sisteminde yaşanan yıkım sonucu sadece birkaç hastane kısmen hizmet verebiliyor. Netanyahu'nun ve hükümetinin kanlı eliyle işlenen bu suçların gölgesinde yaşananlara dünya kamuoyu utanç verici bir sessizlikle eşlik ediyor. Uluslararası kurumlar fonksiyonlarını yitirmiş durumda. Tam da bu noktada bir gerçeği haykırmak istiyorum: Gazze'nin çocukluğu çalınıyor. Her gün yeni ölümlere imza atan, binlerce Gazzeli çocuğu hayattan koparan Netanyahu bir gerçeğin farkında değil; öldürerek zafer kazanamazsınız. Dünya tarihi katliamlara imza atmış ancak başarılı olamamış diktatörlerle dolu. Öldürdüğünüz insan kadar yenilginiz de büyük olacak. Çocukları öldürmenin akılla, mantıkla, vicdanla açıklanabilecek hiçbir tarafı yoktur. Tarih başta çocuklar olmak üzere sivilleri hedef alanları hep katil, cani olarak anmıştır. Kendine "insan" diyen herkes Gazze'deki ölümlerin utancını yaşamalı ama Birleşmiş Milletlerin 5 daimî üyesi başta olmak üzere kendilerini modern dünyanın yöneticileri addedenlerde zerre kadar utanma belirtisi yok. İşte, o yüzden, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan her zaman dile getiriyor "Dünya 5'ten büyüktür." diye. Biz mazlum toplulukların sesi olmak için çıktığımız bu yolda liderimizin arkasında yürüyüşümüzü gerçekleştirirken onun "Daha adil bir dünya mümkün." anlayışını benimsiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yazmacı, lütfen tamamlayın.

CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Devamla) - Teşekkür ederim Başkanım.

İsrail gibi terörist devletlerin karşısında duracağız. Temennimiz odur ki bu 4 Haziran, son kez çatışma kurbanı çocukları anmak zorunda olduğumuz gün olsun.

İki gün sonra mübarek Kurban Bayramı'na müşerref olacağız. Bayramla, İsrail saldırısı altındaki Filistinli kardeşlerimiz başta olmak üzere tüm mazlum coğrafyadaki Müslümanların huzura kavuşmasını temenni ediyor, aziz milletimizin ve tüm İslam âleminin Kurban Bayramı'nı yürekten kutluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Yazmacı, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi sisteme giren sayın milletvekillerinden 30'una yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

İlk söz İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'na ait.

Sayın Hacıoğulları, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın, Zülfü Livaneli'ye ilişkin açıklaması

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (İstanbul) - Yeteneksiz Bay Livaneli, Sosyalist Enternasyonalda "Sağcılar kültür ve sanat üretmez ancak solcular sanat yapabilir." demiş; ne fena. Sayın Başkan, ancak akil balığ yani hür ve bağımsız insanlar yönünü, sağını solu kendilerine göre belirleyebilirler. Kuşkusuz önce kendini bilmeli, var etmeli insan. Kendini kendi dışında saiklerle yine kendi inanç ve deneyimlerine karşı konumlayan Türk solunun önemli ismi yeteneksiz Bay Zülfü, Antonio Gramsci ve kültür hegemonyası üzerinden sağını solu karıştırmış. Gramsci yaşasa "Ben o hapisane notlarını yüz yıl önce yazdım şaşkın." diye kahkahalarla gülerdi. Cemil Meriç'in ünlü sözünü unutmamalı: "Sağcı ve solcu yoktur bu ülkede, namuslu ve namussuzlar var." Bir de kendini başkalarının bakış açısı ve değerleriyle var etmeye çalışın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz...

2.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz 'ın, Enfal suresinin 72 'nci ayetikerimesinin bir kısmına, Doğu Türkistan'a ve Keşmir'e ilişkin açıklaması

MEHMET SAIT YAZ (Diyarbakır) - (Hatip tarafından Enfal suresinin 72'nci ayetikerimesinin bir kısmının okunması)

“Eğer din kardeşleriniz sizden yardım isterlerse onlara yardım etmek üzerinize farzdır.”

Doğu Türkistan ve Keşmir, yıllardır sistematik zulüm ve insan hakları ihlallerinin gölgesinde yaşayan iki bölgedir. Doğu Türkistan'da Çin yönetiminin Uygur Türklerine uyguladığı baskılar, toplama kampları, zorla çalıştırma, kültürel asimilasyon ve dinî yasaklar milyonlarca insanı esaret altında bırakıyor; camiler yıkılıyor, dil ve kimlik yok edilmeye çalışılıyor, âdeti bir soykırım yaşıyor. Keşmir'de ise Hindistan'ın askerî kontrolü altında Müslüman halk özgürlüklerinden mahrum, şiddet ve kısıtlamalarla karşı karşıyadır. Her iki bölgede de insanlar kendi hakları için mücadele ederken dünya genelde buna sessiz kalıyor. Bu zulme karşı sesimizi yükseltmek, insanlık onurunu savunmak hepimizin görevidir. Unutmayalım, suskunluk zalime destektir.

BAŞKAN - Konya Milletvekili Mehmet Baykan...

3.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan 'ın, Türkiye'ye ilişkin açıklaması

MEHMET BAYKAN (Konya) - Türkiye tüm baskılara ve müdahale girişimlerine rağmen rotasından sapmadan yürüyüşüne devam etmektedir. Ekonomik göstergeler, tüm manipülasyonlara rağmen istikrarın korunduğunu ve üretim kapasitesinin canlılığını sürdürdüğünü ortaya koyuyor. Karar alma süreçlerindeki kararlılık ve toplumsal dayanışmamız ülkemizin mukavemetini güçlendirmiştir. Küresel çıkar odakları sokak eylemleriyle, kirli medya kampanyalarıyla, ekonomik baskılar ve algı operasyonlarıyla Türkiye'yi hizaya sokacaklarını sandılar. Türlü alicengiz oyunları oynayanlar hangi kılığa girerlerse girsinler her defasında millet iradesine çarpıp dağılmıştır. Türkiye'nin tökezlemesine umut bağlayan karanlık senaryoların baş aktörleri her defasında kendi umutsuzluklarıyla baş başa kalmıştır. Bir kez daha görülmektedir ki ne tehditler ne iftiralar bu yürüyüşü durduramıyor. Bizim milletimizin duasına alarak çıktığımız bu yolda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Siirt Milletvekili Mervan Gül...

4.- Siirt Milletvekili Mervan Gül 'ün, Siirt'e kazandırılan kilitli parke taşı üretim tesisine ve Kurban Bayramı'na ilişkin açıklaması

MERVAN GÜL (Siirt) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Siirt'e yeni bir hizmet kazandırmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla yapmış olduğumuz görüşmede kilitli parke üretim tesisi için gerekli kaynağı sağladı. Siirt İl Özel İdaresi bünyesinde kurulacak bu tesisle kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması amaçlanmıştır. Kilitli parke taşı üretim tesisinde yıllık 180 bin metrekare üretim planlanmaktadır. Tek seferlik kurulum maliyeti 62 milyon TL olan kilitli parke taşı üretim tesisiyle yıllık 117 milyon TL kamu kaynağı tasarrufu sağlanacaktır. Bu projenin hayata geçmesindeki desteklerinden dolayı öncelikle Sayın Bakanımıza ve emeği geçen herkese teşekkür ediyoruz.

Başta Gazze olmak üzere İslam âleminin gelecek Kurban Bayramı'nı tebrik ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Rize Milletvekili Harun Mertoğlu...

5.- Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'nun, CHP'nin ve CHP Genel Başkanı Özgür Özel'in işçi kesimiyle imtihanına ilişkin açıklaması

HARUN MERTOĞLU (Rize) - Teşekkürler Sayın Başkan.

CHP'nin ve Genel Başkanı Özgür Özel'in işçi kesimiyle imtihanı gerçekten ibretlik. 6 Ekimde Hatay'daki grev çadırında “Kimse grev kırıcılığı yapmasın.” derken 19 Aralıkta Gebze'de grev yapan metal işçilerine “Bu grev millîdir, yerlidir.” dedi. 24 Aralıkta hızını alamayıp işçileri topyekûn greve çağırdı ama iş grev yapan İzmir Belediyesi işçilerine gelince “İşçilere laf söylememizi beklemeyin.” diyebildi, pasif agresif bir nötrlikle grev çadırından değil gri alandan ses vermeyi tercih etti. Hatay'da işçi örgütlenince devrim, Gebze'de grev olunca millî dava ama İzmir'de grev olunca bu konuyu şöyle

bir geçiştirelim... O hâlde buradan CHP yönetimine sormak isterim: Sizin için işçinin hak mücadelesi posta koduna göre mi anlam kazanıyor?

BAŞKAN - Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy...

6.- *Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy'un, Aksaray'a yapılacak ulaştırma yatırımlarıyla ilgili sorularına ilişkin açıklaması*

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanımıza ülkemize ve özellikle Aksaray'ımıza yapmış olduğu yatırım ve hizmetler için teşekkür ediyorum. Seçim bölgem Aksaray, sanayi alanında Hükümetimizin destekleriyle büyük bir mesafe katetmiş, yıllık ihracatı 1,5 milyar dolara ulaşmıştır. Ülkemizin kuzeyini güneyine bağlayacak Aksaray-Ulukışla-Yenice Hızlı Tren Hattı, yolcu ve yük taşımacılığı açısından hayati öneme sahip bir projedir. Bu projenin yapım ihalesi ne zaman gerçekleştirilecektir? Yine, bölge halkımız için büyük önem taşıyan Aksaray-Ortaköy bağlantı yolu yapımı ne zaman tamamlanacaktır? İl merkezimizi turizm bölgelerine bağlayacak olan Kireçlik Mevkii yolu yapımına ne zaman başlanacaktır?

BAŞKAN - Kars Milletvekili İnan Akgün Alp...

7.- *Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Kurban Bayramı'na ve kurbanlık hayvanlara ilişkin açıklaması*

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Önümüz Kurban Bayramı, şimdiden tüm halkımızın Kurban Bayramı mübarek olsun. Umarım bayramdan sonra da bayramın yaratacağı iklim ülkemize egemen olur. Buradan, kurban kesen vatandaşlarımıza da Kars'tan gelen hayvanları tercih etmelerini tavsiye ediyorum. Ardahan, Iğdır da bizimidir, oradan gelen hayvanları da kesebilirler. Kurbanlık satıcısı hemşehrilerime de bereketli olsun dileklerimi iletiyorum, saygılar sunuyorum efendim.

BAŞKAN - Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar...

8.- *Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, onuncu yargı paketine ve Hakkâri'ye kayyum atanmasının yıl dönümüne ilişkin açıklaması*

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İktidar partisinin hazırladığı onuncu yargı paketi bugün Genel Kurula gelecek, kamuoyunun gözü Mecliste olacak. İktidar partisinin yargı paketine dair ümit verici açıklamalarını ve tutarsız pratiklerini halk kaygıyla izliyor. "31 Temmuz 2023 tarihinden önce suç işleyen ve hâlen cezaevinde tutsak olanların eşitlik ilkesi gereği mağduriyetlerini gidereceğiz." açıklamasını Adalet Bakanı yaptı, Covid düzenlemesini paketten iktidar çıkardı. Toplumsal barışın konuşulduğu bu süreçte basit bir infaz düzenlemesinde dahi iktidar toplumda güven inşa edemiyor. Meclise getirilecek eşitlik ve adalet temelli bir yargı paketi, Kürt meselesinde gerçek bir barış ve güven ortamı inşa edecektir. Cezaevleri ülkenin kanayan yarasıdır. Siyasi hesaplarınızı bir tarafa bırakarak topluma nefes olacak yasal bir düzenlemeyi gelin oy birliğiyle Meclisten geçirelim, sonbaharı beklemeyelim.

Bugün aynı zamanda Hakkâri'ye kayyum atamanın yıl dönümü. Demokrasinin olduğu yerde kayyum darbedir. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

(Uğultular)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Genel Kurulda gerçekten büyük bir uğultu var. Söz alan hatiplerin sözleri maalesef anlaşılmiyor. O nedenle Genel Kuruldaki uğultuyu azaltalım. Eğer sohbet ihtiyacı olan arkadaşlarımız varsa kulislerimiz daha müsait, orada diledikleri gibi sohbet ederler, en azından Genel Kurulun çalışmalarına bu suretle katkıda bulunurlar.

Şimdi diğer söz Konya Milletvekili Ali Yüksel'e ait.

Sayın Yüksel, buyurun.

9.- *Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, Kurban Bayramı'na, bayram ikramiyesine, emekli maaşına ve asgari ücrete ilişkin açıklaması*

ALİ YÜKSEL (Konya) - Önümüzdeki Kurban Bayramı'nı tebrik ediyorum.

Emeklilere ilk bayram ikramiyesi verildiğinde bir ikramiye bir kurban parasıydı; şimdi bir ikramiye çeyrek kurban parası bile etmiyor. Acil çağrıda bulunuyoruz: Şartlar zorlanmalı ve emeklilerin bayram ikramiyesi bir küçükbaş kurban bedeliyle eşitlenmelidir. Bununla birlikte temmuz ayında

emeklilerimize seyyanen maaş artışı verilmelidir. Ayrıca, temmuz ayında geçerli olmak üzere asgari ücretteki enflasyon farkı, satın alma gücü kaybı da telafi edilmelidir. Bu hâle gelişimizin faturası, asgari ücretliye değil ekonomiyi bu hâle getirenlere kesilmelidir.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla...

10.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, ekonomik büyümeye ve kalkınmaya ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Şu sıralar televizyonlarda, haber sitelerinde, ekonomi yorumlarında en çok duyduğumuz kelimelerden biri "büyüme"dir. "Ekonomi yüzde 5 büyüdü." "Sanayi üretiminde rekor artış." "İhracat patladı." vesaire... Peki, büyüyoruz ama kalkınıyor muyuz? İşte, gerçek soru budur ve cevabı en çok karıştırılan sorulardan biridir çünkü büyüme kalkınma değildir. Eğer bir ülkenin ekonomisi büyüyor ama halkın yoksulluğu artıyorsa, eşitsizlik derinleşiyorsa, işçiler hakkını alamıyorsa, üniversiteliler işsiz dolaşıyorsa o ülke yalnızca büyümüş ama kalkınmamıştır. Artık ekonomi haberlerinde kulağımıza "büyüme" lafı çalındığında hemen şu soruları soruyoruz: "Büyüyen kim?" "Bu haber kimi ilgilendiriyor?" "Kalkınma ne zaman başlayacak?" Çünkü büyüme Hükûmetin illüzyonu, kalkınma ise halkın gerçek meselesidir.

Gerçeklerden uzaklaşmayalım, bölüşümde adaleti sağlayalım diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan...

11.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, onuncu yargı paketine ilişkin açıklaması

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Onuncu yargı paketi Genel Kurulda. Toplumsal barışa, hukuka ve demokrasiye katkı sunmak, birlikte yaşama iradesini güçlendirmek için geç değil. İnfazdaki eşitsizlikleri gidermeden, ayrımcılıkları kaldırmadan, hukuk devleti ilkesine dönmeden adalet sağlanamaz. Aylardır oyaladınız, halkın bekleyecek sabrı kalmadı artık. Gelin, Komisyonda sunduğumuz yasa tekliflerini Genel Kurulda da güçlü, daha kalabalık bir çoğunlukla birlikte geçirelim. 31 Temmuz Covid yasasını hiçbir ayırım yapmadan eşitleyelim. Hasta mahpusların tümü için yaşam hakkını koruyacak düzenlemeleri yapalım. Bayramı umutla bekleyen yüz binlerce insanın gözlerini daha fazla yolda bırakmayalım.

Teşekkürler.

BAŞKAN - Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul...

12.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, 2025 yılı başında imzalanması gereken Kamu Çerçeve Protokolü'ne ilişkin açıklaması

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çalışma Bakanına ve yetkili sendikalara sesleniyorum: 2025 yılı başında yapılması gereken kamu çerçeve protokolü hâlâ imzalanmadı, aradan tam altı ay geçti. 600 bin kamu işçisi enflasyonun her geçen gün arttığı, alım gücünün eridiği bu dönemde hak ettiği zamdan mahrum bırakıldı. Yapılması gereken zamlar çoktan eridi, üzerine yüzde 27 vergi dilimiyle işçilerin cebine hiçbir şey kalmayacak. Neden bekliyorsunuz? İşçilerin ihtiyaçları, geçim derdi sizi neden ilgilendirmiyor? Halktan o kadar kopmuşsunuz ki siz yukarıda rahat ederken işçi aşağıda can çekişiyor. Artık masaya oturun, bu süreci uzatmayın. Kamu çalışanları hakkını bekliyor, bu haksızlığa bir an önce son verin.

BAŞKAN - Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez...

13.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, onuncu yargı paketine ve hasta mahpus Hacı Haykır'a ilişkin açıklaması

MEHMET ZEKİİRMEZ (Şırnak) - Bugün Mecliste görüşülecek olan onuncu yargı paketi ne yazık ki toplumun beklentilerini karşılayamamış, mahpuslara ve mahpus yakınlarına hayal kırıklığı yaşatmıştır. Toplumsal barışa en çok ihtiyaç duyulan bu dönemde eşitsiz infaz düzenlemesini, hasta ve siyasi mahpusların kapsam dışı bırakılmasını kabul etmiyoruz.

Son olarak, tam otuz üç yıldır tutuklu olan hasta mahpus Hacı Haykır'ın özgürlüğüne kavuşmasına bir kez daha engel olunmuştur. Burdur Hapishanesinde bulunan Haykır'ın tahliyesi İdare ve Gözlem Kurulunun verdiği keyfi ve hukuksuz bir kararla sekiz ay ertelenmiştir. Adalet sistemindeki yapısal sorunlara odaklanarak barışın tesisi adına adil ve eşitlikçi yasal düzenlemeler bir an önce hayata geçirilmelidir.

Teşekkürler.

BAŞKAN - Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın...

14.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, Trabzon'da etkili olan sağanak yağışa ilişkin açıklaması

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Trabzon, bu sabah sağanak yağışla âdeta bir felaketi yaşadı. Ortahisar'da birçok mahallede yollar göle döndü, araçlar ve dükkânlar su altında kaldı; bazı bölgelerde trafolardan dumanlar yükseldi, yollar çöktü, trafik kilitlendi; vatandaşlar telefonlarına sarıldı fakat yetkililere ulaşamadı. Bu tablo, altyapı eksikliklerinin ve ihmallerin bir sonucudur. Trabzonlu hemşehrilerim aynı sıkıntıları yaşamaktan bıkmıştır. Her seçimi vaatlerle geçiştiren yetkilileri ve iktidar mensuplarını, yüce Meclisimizden kalıcı çözümler üretmeye, geç kalmış yatırımları bir an önce yapmaya çağırıyor; tüm hemşehrilerime geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

BAŞKAN - Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar...

15.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 11 Nisan 2025 tarihli genelgesine ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 11 Nisan 2025 tarihli genelgesiyle özel güvenlik görevlilerinin iş kolu değiştirilmiş ve bu yüzden özel güvenlik görevlilerinin sendika üyelikleri düşmüştür. 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun açık hükmüne göre yürürlükteki bir toplu iş sözleşmesi devam ederken iş kolu değişikliği yapılamamaktadır. Buna rağmen, son dönemde bazı kamu kurumlarında SGK nezdinde yapılan NACE kodu değişiklikleri binlerce güvenlik görevlisinin iş kolunu fiilen değiştirmiş, işçilerin toplu sözleşme kapsamı dışına çıkarılmasına neden olmuştur. Bu durum, işçilerin kazanılmış haklarını gasbetmekte, sendikal örgütlülüğünü zayıflatmakta ve iş barışını tehdit etmektedir. Buradan Bakanlığın NACE kodu değişikliği yapmasının gerekçesini ve bununla ilgili bir açıklama yapılmasını talep ediyorum.

BAŞKAN - Amasya Milletvekili Reşat Karagöz...

16.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Kurban Bayramı'na ve bayram ikramiyesine ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Birkaç gün sonra idrak edeceğimiz Kurban Bayramı'nı milyonlarca emeklimiz maalesef neşe ve umutla değil, kara kara düşünerek karşılıyor çünkü artık emeklinin ne kurban kesmeye gücü yetiyor ne torununa harçlık verme durumu var ne de bayramı bayram gibi yaşama imkânı var. 2018 yılında bin lira olan bayram ikramiyesiyle tam 5,5 gram altın alabiliyorken bugünün 4 bin liralık ikramiyesi 1 gram altın bile alamıyor. Bu tablo, geçen yedi senede emeklinin cebinden tam 4,5 gram altının ve 19 bin lira paranın çalındığı anlamına geliyor. Bugün, emeklinin cebindeki paraya göz koyanların kim olduğunu hepimiz biliyoruz.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak, hiçbir emeklimizin bayramı boynu bükük karşılamaması için bayram ikramiyesinin bir asgari ücret olmasını teklif ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez...

17.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Trabzon'da etkili olan sağanak yağışa ilişkin açıklaması

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Trabzon'da sabaha karşı etkili olan yağış kent genelinde hayatı felç etmiş, şehirde birçok nokta sular altında kalmıştır. Nedeni büyük ölçüde tıkanan rögarlardır. TİSKİ ne iş yapmaktadır? Büyükşehir Belediyesi ne iş yapmaktadır? On altı yıldır AKP'li belediyenin yönettiği şehrimizde altyapı yetersizliği nedeniyle vatandaşlarımız büyük bir mağduriyet yaşamıştır. Trabzon'a ve hemşehrilerime geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum. Trabzon'un artık günü kurtaran değil geleceği planlayan bir yerel yönetim anlayışına ihtiyacı vardır.

BAŞKAN - Antalya Milletvekili Aykut Kaya...

18.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Manavgat Yavrudoğan Göleti Projesi'ne ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Manavgat ilçemizin Yavrudoğan Mahallesi'nde "2008-2010 yılları arasında başlanılacak." denilen Yavrudoğan Gölet Projesi'nde aradan on beş yıl geçmesine rağmen hâlâ tek bir çivi dahi çakılmamıştır. Oysa bu proje yapılmış olsaydı Hocalar Mahallesi'nde 10 bin dönüm; Yavrudoğan, Gündoğdu ve Çolaklı Mahallelerinde ise 1.500 dönüm olmak üzere toplam 11.500 dönüm

arazi sulanabilecek ve üretime kazandırılacaktı. Bugün bu proje yapılmadığı için binlerce dönüm arazi ekilip biçilemiyor, çiftçimiz kendi toprağını değerlendiremiyor. Siz bir yandan tarıma destekten, üreticiye teşvikten söz ediyorsunuz, diğer yandan bu hayati yatırımları yıllardır erteliyorsunuz; bu nasıl bir çelişkidir? Tarım ve Orman Bakanlığına çağrıda bulunuyorum: Yavrudoğan Gölet Projesi'ni bir an önce hayata geçirin. Manavgat'ımız hak ettiği hizmetleri alana kadar mücadelemiz devam edecek.

BAŞKAN - Şanlıurfa Milletvekili Abdürrahim Dusak...

19.- Şanlıurfa Milletvekili Abdürrahim Dusak'ın, Kurban Bayramı'na ve Filistinli çocuklara ilişkin açıklaması

ABDÜRRAHİM DUSAK (Şanlıurfa) - Sayın Başkanım, birkaç gün sonra Kurban Bayramı'nı idrak edeceğiz. Dünyanın dört bir yanındaki çocuklar bayramlıklarını giyerken Filistin'de çocuk olmak bombaların gölgesinde hayata tutunmaya çalışmaktır. Filistinli bir çocuğun bayramı ne yazık ki yıkılmış bir evin enkazından geçiyor. Şeker toplayamadan, oyun oynayamadan büyüyorlar ya da büyüyemiyorlar. Buradan tüm dünyaya ve İsrail'e sesleniyorum: Bayram sabahı çocuklar ölmesin, ağlasın. Bizler, Filistinli çocukların da bayramı bayram gibi yaşayabildiği bir dünya için mücadelemizi sürdüreceğiz.

Teşekkür eder, Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

BAŞKAN - Bingöl Milletvekili Zeki Korkutata...

20.- Bingöl Milletvekili Zeki Korkutata'nın, Meclis Başkanlığı seçimine ilişkin açıklaması

ZEKİ KORKUTATA (Bingöl) - Sayın Başkan, bugün Türkiye Büyük Millet Meclisinin Başkanını seçeceğimiz önemli bir gün. Bu vesileyle Gazi Meclisimizin taşıdığı tarihi ve demokratik sorumluluğa bir kez daha dikkat çekmek isterim. TBMM sadece bir yasama organı değil milletimizin iradesinin tecelli ettiği, istiklalimizin ve istikbalimizin teminatı olan yüce bir çınardır. 1920'de kurulduğunda nasıl ki milletin sesi olmuşsa bugün de 85 milyonun ortak vicdanını temsil etmektedir. Meclis Başkanlığı seçiminin demokrasimize güç katmasını ve Meclisimizin saygınlığına katkı sağlamasını temenni ediyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Tunceli Milletvekili Ayten Kordu...

21.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, infaz düzenlemesine ve Avrupa Alevi Birlikleri Konfederasyonu Eşit Başkanı Nevin Kamılağaoğlu'na ilişkin açıklaması

AYTEN KORDU (Tunceli) - İktidarın Meclise getirdiği infaz düzenlemesi, adalet beklentisi içindeki milyonlarca yurttaş için yeni bir hayal kırıklığı olmuştur. Cezaevlerinde insan hakları temelinde bir düzenleme bekleyenler, eşitsizlikleri derinleştiren bir yasa teklifiyle karşı karşıya kalmıştır. İnfaz yasası, eşitlikçi bir şekilde pakete eklenmeli, kapsayıcı bir teklife dönüşmelidir. Bu adaletsizlik ve hukuksuzluğun bir örneği, yıllardır Alevi inancının eşit yurttaşlık hakkı ve kadın mücadelesi için emek veren Avrupa Alevi Birlikleri Konfederasyonu Eşit Başkanı Sayın Nevin Kamılağaoğlu hakkında tutuklama kararı verilerek gerçekleştirilmiştir. Sadece bir şahsa değil, Alevi kadınların şahsında Alevi toplumunun inancına ve taleplerine yönelik baskı ve sindirme amaçlı olan bu kararı kınıyor, bu karardan geri dönülmesi için yetkililere çağrı yapıyoruz.

BAŞKAN - Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç...

22.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın, Tarım Bakanına sorduğu soruya ilişkin açıklaması

MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Daha önce de bu kürsüden şu soruyu dile getirmiştım, "Eğer Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en büyük arazi usulsüzlüğü araştırılırsa, yolsuzluğu belki de..." diye Sayın Tarım Bakanına soru sormuştum. Van'ın Çatak ilçesi Konalga köyünde 45 bin dönüm arazi ya da 45 milyon metrekareye tekabül eden arazinin usulsüz bir şekilde tapu tescili yapıldığını, bunu Tarım İl Müdürlüğü'nün ilgili yazısında da belirttiğini söylemiştim.

Sayın Tarım Bakanına şu soruyu sormuştum: Bu on yıllık süreç içerisinde sizin bu usulsüz tapulama işleminden dolayı "tarım destek" adı altında bahse konu kişilere kaç milyon lira para aktardınız? Soruma cevap vermemişti ancak yargısal süreç devam ediyor. Fakat toplumda "alıcı ve satıcı" diye tanımlanan aşiret ağalarının İçişleri Bakanlığında boy göstermesi doğrusu toplumda bir endişeye yol açmış, acaba yargıya bir müdahale mi söz konusu?

BAŞKAN - Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit...

23.- *Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyîğit'in, onuncu yargı paketine ilişkin açıklaması*

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bağımsız ve tarafsız yargıyla adaletin inşa edilmesi toplumsal barışın en önemli kilometre taşıdır. Özellikle siyasi mahpuslara yönelik atılacak her adım demokratik toplum ve barışa ivme kazandıracak mahiyettedir. Çünkü ATK'lerin politik raporlarıyla, siyasi iktidarın kayıtsızlığıyla ısrarla tutulan hasta ve yaşlı mahpuslar toplumsal vicdana da mevcut yasalara da aykırılık teşkil etmektedir. Mahpusların ailelerinden çok uzaktaki cezaevlerinde tutulması, her yıl yaşanan onlarca ölüm de bunu derinleştirmektedir. Bu anlamda, barışa hizmet etmesi açısından infaz düzenlemesi önemliydi fakat toplumsal beklenti karşılanmadı. Siyasi iktidara ve muhalefete düşen, barışın inşası için çaba sarf etmektir, hayal kurmak değildir. Yargı paketinin Genel Kurulda yapılacak görüşmelerinde adım atılabilir; bunun için geç değil, yeter ki iyi niyet olsun.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Samsun Milletvekili Murat Çan...

24.- *Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, verem savaş dispanserlerinde görev yapan hekimlere ve sağlık çalışanlarına ilişkin açıklaması*

MURAT ÇAN (Samsun) - Ülkemizde sağlık sistemi maalesef tarihimizin en kaotik, en başarısız dönemini yaşıyor. Sistem ne vatandaşımıza derman oluyor ne de sağlık emekçisinin hakkını koruyabiliyor. Bu durumun faturasını en ağır şekilde ödeyen çalışan gruplarından biri de verem savaş dispanserlerinde görev yapan hekimler ve sağlık çalışanlarıdır. İktidar, uyguladığı politikalarla yıllardır koruyucu sağlık hizmetlerini geri plana itmekte, veremle mücadelede ön safta yer alan bu sağlık emekçilerini düşük ücretlerle güvencesiz koşullarda ve yetersiz destekle çalışmaya zorlamaktadır. Sağlıkta gerçek anlamda bir reform yapılacaksa önce sağlık emekçisinin hak ve hukuku korunmalıdır. Bu nedenle, verem savaş dispanserlerinde görev yapan sağlık çalışanlarının özlük, mali ve mesleki hakları derhâl iyileştirilmelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Burdur Milletvekili İzzet Akbulut...

25.- *Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Burdur'un hastane ihtiyacına ilişkin açıklaması*

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şehrim Burdur'da bir tane hastane var ve milletvekili olduğumuz günden beri anlatmaya çalışıyoruz, bir eğitim araştırma hastanesine, bir tıp fakültesine şehrimizin ihtiyacı olduğunu anlatmaya çalışıyoruz ama "Burdur Devlet Hastanesinin ismi değişsin, eğitim araştırma hastanesi olsun." demiyoruz. Bir tane hastane yetmiyor; kalp krizi geçirenler başka illere sevk olmak durumunda kalıyor, acil dolu olduğunda başka illere sevk olmak durumunda kalınıyor. Allah kapılardan eksik eylesin; kanser hastası olsun Burdur'da tedavi olmanın imkânı yok, başka illere gitmek durumunda kalıyorlar. O yüzden, bir an önce Burdur'a 2'nci hastanenin gelmesini istiyoruz, 2'nci sağlık kuruluşunun gelmesini istiyoruz ve eski hastanenin olduğu bölgenin canlanması adına, o bölgedeki camlı bölmenin de tekrar faaliyete geçmesini bekliyoruz diyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Mersin Milletvekili Perihan Koca...

26.- *Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, İzmir Büyükşehir Belediyesinde grev hakkını kullanan işçilere ilişkin açıklaması*

PERİHAN KOCA (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

İzmir Büyükşehir Belediyesinde 23 bin işçi TİS görüşmeleri sonuçsuz kalınca greve çıktılar. Belediye işçileri "Eşit işe eşit ücret." diyerek direniyorlar. İzmir Belediye işçileri ekmekleri ve onurları için greve çıkarken ne yazık ki Belediye Başkanı Cemil Tugay sosyal belediyecilik söyleminin arkasına sığınarak grev kırıcılığı suçu işliyor, işçileri bugün linç ettiriyor. AKP'nin baskıları gerekçe gösterilerek AKP'nin emek düşmanı, AKP'nin işçi düşmanı politikalarına ne yazık ki ortak olunuyor. İşçilerin grevi değil, işçi düşmanlığı AKP'nin ekmeğine yağ sürmektir. Grev haktır, grev anayasal haktır; grev kırıcılığı anayasal suçtur, grev kırıcılığı emek düşmanlığıdır. Belediye işçilerinin ekmek ve onur mücadelelerini, grevlerini buradan selamlıyorum; yanlarındayız.

BAŞKAN - Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin...

27.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, kadın cinayetlerine ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye’de biz kadınlar her gün ama her gün öldürülüyoruz. Geçen hafta Adana’da Neriman Onur ve Esengül Kaya, eski eşleri tarafından canice katledildi. Yine İstanbul’da Bahar Aksu, güpegündüz eski eşi ve arkadaşlarıncı önce kaçırılmak istendi, direnince kafasına defalarca kurşun sıkılarak hayattan koparıldı. Mayıs ayında 33 kadın öldürüldü. 2025 yılının ilk beş ayında bu sayı 171’i aştı. Failler, bu sistemde açıklardan yararlanarak, cesaret bularak, cezasızlık nedeniyle katliama devam ediyor ve biz bu Meclis çatısı altında kadınları koruyacak yeni yasalar çıkaramıyoruz, 6284 sayılı Yasa’yı etkin uygulamıyoruz ve İstanbul Sözleşmesi’nden vazgeçiliyor. Bu adalet sisteminin içi boşaltılıyor, ıslah ediciliği ortadan kalkıyor. Yeter artık, yeter diyoruz, etkin cezalandırmalar olsun, bu cinayetler son bulsun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Kırşehir Milletvekili Metin İlhan...

28.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, asgari ücrete ve emekli maaşına ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) - Teşekkür ederim Başkanım.

Seçim bölgem olan Kırşehir’de ikamet de ettiğimden markette, pazarda, düğünde, açılışta, cenazede, sokakta; kısıacası tüm toplumsal alanlarda sürekli vatandaşlarımızla bir arada olmak durumundayım ve ne zaman sokağa çıksam iktidarın başarısız ekonomi yönetiminin bedelini ödeyen dar gelirli, emekliler, asgari ücretliler çaresizce maaşlarının artırılmasıyla ilgili bir düzenleme olup olmadığını büyük bir umutla soruyorlar.

Ayrıca, herkes Hükümetin rantçıya, ihaleciye ve 100 milyarlarca liralık vergileri silinen yandaş millet, devletin kaynaklarının da sınırsızca kullanıldığının farkında. Dolayısıyla emekçi kesim artık iktidarın kendileri için de bir şeyler yapmasını beklemekte. Bu sebeple, asgari ücrete ara zam ve emekli maaşlarında en az 10 bin lira artış yapılması zorunlu hâle gelmiştir. Zira artık vatandaşımızın ne dayanacak gücü kaldı ne de sessiz kalacak tahammülü. Aziz milletimizin TBMM’deki temsilcileri olarak bu sorunu görmezden gelemeyiz.

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu...

29.- İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'nun, İzmir Büyükşehir Belediyesinde grev hakkını kullanan işçilere ilişkin açıklaması

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Emeğinin hakkı için mücadele eden tüm işçilerin olduğu gibi, İzmir Büyükşehir Belediyesi işçilerinin de grev hakkının sonuna kadar yanındayız. Grev, işçi sınıfının sömürü düzenine karşı en önemli savunma araçlarından ve grev kırıcılık suçtur. Belediye Başkanının grev devam ederken çöp toplama görüntüleri vermesi sadece sembolik bir eylem değil, açıkça grev kırıcılığıdır. Bu tutum, işçilerin iradesini kırmaya yönelik, onların emeğini küçümseyen, halkla işçileri karşı karşıya getirmeye çalışan bir propaganda faaliyetidir. Bu durumdan emeğin hakkını vermeyen iktidar da sorumludur. Açlık sınırının, yoksulluk sınırının üstündeki asgari ücret talebi şımarıklık olarak görülmektedir. Buradan İzmir Büyükşehir Belediye Başkanına sesleniyoruz: Propaganda yapmayın, işçilerin hakkını verin.

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.57

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.36

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Rümeyşa KADAK (İstanbul)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 94'üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Şimdi Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'e söz veriyorum.

Sayın Işık Gezmiş, buyurun.

30.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, esnaflara ve KOBİ'lere ilişkin açıklaması

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Esnaf ve KOBİ'ler finansman bulamadıkları için can çekişiyor. Siftahsız kepenk kapatan, kredilerle günü kurtarmaya çalışan esnaf, geçen hafta açıklanan KGF kredisiyle hüsrana uğradı. Geçen hafta "KOBİ'lere ve esnafa uygun kredi vereceğiz, piyasaya can suyu olacak." dediniz. Esnaf ve KOBİ'ler bir umutla bankalara koştu fakat hüsrarla geri döndü. Açıklanan kredinin yıllık faiz oranı yüzde 50'lileri buluyor. Küçük esnaf yüzde 50 kâr mı ediyor da bu faizi ödeyecek? Bu mu nefes olacak kredi? Ayakta kalmaya çalışan esnaf için gerekli tedbirler alınmalı, düşük faizli krediler sağlanmalı; en azından bayram öncesi bir müjdeyle esnafımız nefes almalıdır.

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi YENİ YOL Partisi Grup Başkanı ve İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'ya ait.

Sayın Kaya, buyurun.

31.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, 28'inci Yasama Döneminin ilk iki yılına, yargı paketine ve 31 Temmuz Covid düzenlemesine, AK PARTİ grup yönetimine ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak 28'inci Yasama Döneminin iki yılını geride bırakıyoruz. Bugünkü Meclis Başkanlığı seçimi ve ardından da Başkanlık Divanında oluşacak görevlendirmeden sonra 28'inci Dönemin ikinci dönemi olan yani son üç yıla hep beraber başlamış olacağız. Bu iki yıllık süreç içerisinde yasamanın çalışma şekliyle ilgili, özellikle Adalet ve Kalkınma Partisinin iş tutuş tarzıyla ilgili yasama kalitesini düşüren birçok olaya şahitlik ettik. Burada birçok kanuni düzenleme istisna olması gereken torba yasalar şeklinde getirildi. Birçok kanuni düzenleme Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği ya da başka süreli olan işlerde âdeta son gün faturasını ödeme alışkanlığı edinmiş kişiler gibi son gün Türkiye Büyük Millet Meclisine getirildi ve alelacele yasalaştırılması istendi.

(Uğultular)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, biraz uğultu var, istihdam ediyorum.

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Genel Kurulda gerçekten büyük bir uğultu var. Değerli hatibin sözleri yeterince anlaşılmiyor. Bu nedenle değerli milletvekillerimizin saygıyla hatibimizi dinlemelerini hassaten rica ediyorum. Sohbetini yapmak isteyen arkadaşlar kuliste daha rahat sohbet edebilirler. İstihdam ediyorum, Meclisimizin çalışmalarını saygıyla dinleyerek destek olalım, yardımcı olalım.

Şimdi, Sayın Kaya, lütfen buyurun.

Sürenizi yeniden başlatıyorum.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Dolayısıyla yasama faaliyetleri münhasıran milletvekillerinin hakkı, sorumluluğu ve yetkisinde olan bir husustur ama bu iki yıllık süreç içerisinde şunu net bir şekilde gördük ki yasama faaliyetleri münhasıran milletvekillerinin yetki ve sorumluluğunda olan bir şey değil; sadece ve sadece başka taraflarda hazırlanmış olan metinlerin burada şeklen kanunlaştırılmasıyla ilgili milletvekillerinin oy

kullanma hakkı dışındaki hemen hemen bütün haklarının elinden alındığı bir süreci birçok kanun teklifinde yaşadık. En son yargı paketinde de bu hususu bir kez daha yaşadık. Bayramdan önce Adalet ve Kalkınma Partisi grup yönetimiyle ve diğer partilerle beraber yapmış olduğumuz müşterek toplantıda bize denilen “Meclis Başkanı seçiminin olduğu gün grup önerileri olmaz, kanun görüşmeleri olmaz; sadece Meclis Başkanı seçimi olur, bugüne kadar teamül bu şekilde. Dolayısıyla salı günü Meclis Başkanımızı seçelim, daha sonra bu dönemi kapatmış olalım. Dolayısıyla bütün kanun tekliflerimizi bayramdan önce yasallaştırmayla ilgili bir katkı içerisinde olalım.” Biz de Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna dedik ki: “O zaman bizi belirsiz bir sürece sokmayın. Buyurun, bayrama kadar getirmek istediğiniz kanun tekliflerini beraber oturup konuşalım, beraber bir planlama ve takvim yapalım.”

Bize Adalet ve Kalkınma Partisi net bir şey ifade etti yargı paketiyle ilgili; “31 Temmuz Covid mağdurlarıyla ilgili ciddi bir mağduriyet var. Bizim ceza ve infaz sistemimizde suç tarihi esas alınır, hükmün kesinleşme tarihi sanığın lehine olan hükümlere göre veya infaz tarihi sanığın lehine olan hükümlere göre değerlendirilir. Dolayısıyla toplumda 31 Temmuz Covid düzenlemesindeki eşitsizlikle ilgili bir intiba var. Bu konuda bir düzenleme yapılması şarttır.” diye bunun gerekli olduğuna dair kendi kanaatlerini bizimle paylaştılar. Daha önce de Adalet Bakanı bu konuda bir eşitsizlik olduğunu, Türkiye Büyük Millet Meclisinin takdir ve yetkisinde olmakla birlikte bu konuda bir değerlendirme yapmanın isabetli olacağını ifade etmişti.

Değerli iktidar milletvekilleri, muhalefet partileri hangi konuyla ilgili olursa olsun toplumsal hassasiyetleri elbette gündeme getirirler ve bunun gündemleşmesi, kamuoyu oluşmasıyla ilgili son derece önemli ve faydalıdır ama iktidar partisi milletvekili olmak, iktidar partisi grup başkanı, grup başkan vekili olmak, iktidar partisinin bakanı olmak sorumluluk gerektirir. Söylediğiniz söz ağzınızdan çıktığı an artık onun esirisiniz. Dolayısıyla Covid yasasıyla ilgili bir düzenlemeyi getirdiğinizi ifade ettiğiniz an ya da “Toplumda böyle bir beklenti var, bunun düzenlenmesi lazım.” diye olumlu bir yaklaşımda bulunduğunuz an bu konuyu düzenlemezsensiz binlerce insanın mağduriyetine sebep olursunuz. Bugün, bayramdan önce ailesiyle bayramlaşıp cezaevinden çıkmayla ilgili beklenti içerisine soktuğunuz binlerce insan maalesef bu bayrama buruk girecek. Sizin plansızlığınız yüzünden, sizin dar gündeminiz yüzünden, bilemediğimiz kapalı ajandalarınız sebebiyle biz bugün bunları yaşıyoruz. O hâlde çıkın, bu Meclise ve bu topluma iki hafta önce tam da Grup Başkan Vekilleriyle yaptığınız toplantıda söylediğiniz sözden iki hafta sonra niçin caydığınızı, hangi sebeple vazgeçtiğinizi bu Meclise ve bu topluma anlatın. Eğer anlatmazsanız sadece dar bir çerçevede yürüttüğünüz gizli ajandanızla hem Hükümeti hem de Meclisi yönetmek durumunda olduğunuza dair bir kanaati beslemiş olursunuz.

Dolayısıyla söz konusu olan infaz, söz konusu olan af gibi konularsa ve bu konular hele hele iktidar partisinin sorumluluk makamında olan kişilerin ağzından çıkan sözlerle insanların bir gün dahi özgürlüklerinden mahrum olması kabul edilecek bir şey değil. “Canım biraz daha yatsınlar, ekim ayında görüşürüz.” diyerek taca atacağımız bir top değil bu değerli arkadaşlar. Eğer bu beklentiye kamuoyunda siz oluşturduysanız bir saniye dahi cezaevindeki bir insanın özgürlüğünden mahrum olmasına asla ve asla sebep olamazsınız, bunun hesabını da bu topluma veremezsiniz. Dolayısıyla biz bugün getirilen yargı paketi içerisine 31 Temmuz Covid düzenlemesindeki eşitsizlikleri giderecek bir düzenlemenin mutlaka ve mutlaka yapılması gerektiğini ifade ediyoruz.

Buradan bir temennim de Adalet ve Kalkınma Partisinin değerli milletvekillerine. Burada, hepimiz, bütün milletvekilleri olarak kurbanlık koyun gibi boynumuzu uzatıp Adalet ve Kalkınma Partisi grup yönetiminden gelecek talimata göre bu Meclisi çalıştıramayız. Bu Meclis kendi gündemine sahip çikmalı, bu Meclis toplumsal meselelere duyarlılık göstermelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Dolayısıyla eminim bizlere ulaştığı kadar AK PARTİ’li değerli milletvekili arkadaşlarımıza da Covid düzenlemesiyle ilgili şikâyetler ve adaletsizlikler ulaşıyor. Gelin, hiç olmazsa bir kez, hep beraber vicdanlarımızın sesini dinleyelim, grup yönetimlerimizin aldığı kararların bu Meclis iradesinin üstünde bir irade olmadığını herkese gösterelim. Bu Meclisin çalışma şekline Türkiye Büyük Millet Meclisinin Genel Kurulu karar verir; ne Adalet Bakanı ne de dar bir bürokrat çevresi ne de bir partinin grup yönetimi asla ve asla karar veremez. Dolayısıyla bugün Meclis Başkanlığı seçimimizi yapalım, toplumda bir beklenti oluşmuş olan ve bu pakette yer alan, yarın

cezaevinde bulunan kişileri etkileyen maddeleri de hızlıca, hep beraber burada kanunlaştırılmalı ama asla ve asla bu paketin hızlı bir şekilde burada yasallaştırılmasıyla ilgili bir beklenti içerisinde olmayın. Biz sizin bu yasama teklifinizin asla ve asla aracı olmayacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Son bir dakikayla toparlayacağım Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Kaya, lütfen tamamlayın

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Dolayısıyla değerli AK PARTİ'li vekil arkadaşlarım, grubunuz, bugün sizi sabah saatlerine kadar çalıştırmayla ilgili mesajlar atabilir. Gelin, burada bulunun, sadece el kaldırıp indirerek sizlere birer oy makinesi olarak görenler de olabilir. Tenzih ediyorum sizleri, hepiniz çok saygıdeğer vekillersiniz ama bugün sabaha kadar bu Meclis çalışmak durumunda kalacaksa, geçen gün komisyon toplantısı on yedi saat çalışmak mecburiyetinde kalıyorsa bunun müsebbibi bizler değil; bunun müsebbibi, kendi dar ajandasıyla Meclisi yönetmeye çalışan sizin grup yönetiminizdir; bunun müsebbibi, sizleri sadece çoğunluk oluşturmak için bu Meclise davet eden ama toplumun size karşı dile getirmiş olduğu sorunlara duyarsız kalmanızı talep eden grup yönetiminizdir. O hâlde, sizin grup yönetiminizin plansızlığının, sizin grup yönetiminizin ani karar değişikliklerinin müsebbibi muhalefet partileri değil, sizin kendi grup yönetiminiz diyor, hepinize saygılarımı sunarak toplumsal vicdana kulak vermenizi istirham ediyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi iyi yol partisi... Affedersiniz. İYİ Parti Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Buğra Kavuncu'ya aittir.

Sayın Kavuncu, buyurun.

32.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Meclis Başkanlığı seçimine, iktidarın çalışma metoduna, infaz yasasına ve Covid düzenlemesine, mahkûm oranının yüksek olmasının nedenlerine ve Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yolumuz da iyi duruşumuz da iyi istikametimiz de iyi, kimsenin şüphesi olmasın.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün Meclis Başkanlık seçimleri olacak ve devamında da aslında teamüllere uygun olmayan, bundan önce yapılmamış bir şekilde kanun teklifinin görüşülmesi durumuyla karşı karşıyayız. Normalde ne olur? Muhalefet, iktidar araştırma önergesi vermez, o gün tamamen Meclis Başkanı seçimine ayrılır ve Meclis de yeni seçilen Meclis Başkanının yapacağı konuşmayla kapanır. Fakat o kadar plansız, programsız, öngörüsüz bir çalışma metodu var ki iktidarın, biz bugün hem, işte, bu konuşmaları yapıyoruz, sonra Meclis Başkanını seçeceğiz, devamında da kanun teklifini görüşeceğiz.

Bakın, kanun teklifi niye var? Şu anda 405 bine yakın mahkûm ve tutuklu -ki bunun büyük bir kısmı mahkûm yani hükümlü- cezaevlerinde ve oranlamaya baktığınız zaman her 100 bin kişiye Türkiye'de yaklaşık 500 mahkûm düşüyor -bize en yakın ülke Gürcistan ki Gürcistan'ın rakamı 250 yani her 100 bin kişiye 250 kişi düşüyor; Azerbaycan 244- çok yüksek bir orandır bu. Bununla beraber daha da kötü bir rakam vereyim size, daha da iç karartıcı; bugün konuştuğumuz infaz yasasının temeli olan mevzudur bu, o da nedir? Tahliye olan her 2 hükümlüden 1'i tekrar suç işliyor yani bu oran yüzde 45, gene dünyanın en yüksek oranı yani biz bu mahkûmları rehabilite etmekten de uzağız. Bakın, yirmi üç yıllık iktidarınızın Türkiye'yi getirdiği nokta: Siz iktidarı devraldığınızda 65 milyon olan nüfustaki hükümlü ve mahkûm sayısı yaklaşık 50 bin civarında; bugün 85 milyon olmuş nüfusumuz, oransal olarak -rakamsal da demiyorum- tam 4 katına çıkmış. Şimdi, bu gerçekten hareketle "Efendim, biz ne yapalım?" İşte "İnfaz yasalarında düzenleme yapalım." Bu yapılacak olan düzenlemelerle bu oranların aşağı çekileceğini ve istikrarlı, sürdürülebilir bir şekilde aşağı çekileceğini düşünmek gerçekten bir akıl tutulması ya. Bu kadar önemli bir konuda ne yapıyorsunuz? Cumartesi günü getiriyorsunuz bu kanun teklifini Meclise, insanlık dışı bir çalışmayla sabah saat beşe kadar Komisyonu çalıştırıyorsunuz, pazartesi bize metni gönderiyorsunuz, bugün de bu konuyla ilgili karar vermemizi bekliyorsunuz. Covid'le ilgili ümidi, Covid'le ilgili beklentiyi artıran da sizsiniz. Adalet Bakanının 2 kere konuşması var "Burada bir eşitsizlik vardır, Covid konusunda ciddi bir eşitsizlik yapılmıştır, bunun düzeltilmesi lazımdır." diye. Milyonlarca insan bununla ilgili bir netice bekliyor, bu var mı infaz yasasının içinde?

Yok, hiçbir şey yok. Bu yapacağınız düzenlemelerle bu suç oranlarının; bu mahkûm, hükümlü ve tutuklu sayısının aşağı çekileceğini ummak gerçekten bir akıl tutulması. Peki, ya, neden biz dünyanın en yüksek suç oranına sahip ülkesi olduk? Sebebi teşhis edemezseniz bu tür gündelik çözüm önerileriyle bu problemi, bu meseleyi de çözmeniz mümkün olmaz. Acaba dünyadaki en fazla suç oranına sahip yani her 100 bin kişiye 500 mahkûmun düştüğü bir ülke olmamızın sebebi şu olabilir mi? En temel insan ihtiyacı olan barınma... OECD ülkeleri içerisinde kira enflasyonu, konut enflasyonu en yüksek olan ülke hangisi, tahmin edin: Türkiye. Acaba bütün bu sıkıntıların sebebi bu olabilir mi? Acaba bütün bu sıkıntıların sebebi, acaba bu mahkûm oranlarının bu kadar yüksek olmasının sebebi Türkiye'deki büyük bir çoğunluğun aylık ortalama gelirinin açlık ve yoksulluk sınırının altında olması olabilir mi? Acaba bütün bunların temeli "Faiz sebep, enflasyon sonuçtur." diyen bir zihniyetin akıl dışı tutumu olabilir mi?

Devletlerin enflasyonu kontrol altında tutabilmek için kullandığı en önemli ve tek enstrümandır faiz. Bunu kişiler arasındaki borç-alacak ilişkilerindeki ribayla eş tutmak anlaşılabilir bir durum değil. Bütün bu sıkıntıların sebebi acaba "Bu ülkede bana hukuk eşit şekilde uygulanmıyor." diyenler olabilir mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, lütfen tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Bakın, bir tarafta belediyenin parsel parsel arazi sattığının iddia edildiği, bir tarafta bir bakanın kendi makamını kullanarak eşi üzerinden dezenfektanlar aldığı, bir tarafta bir iş adamının bakanlara menfaat sağladığı bir ortamda bununla ilgili tek bir soru sormuyorken ufacak bir şüphede belediye başkanlarının, onların sekreteryelerinin gözaltına alındığı bir süreç acaba bu oranların bu kadar yüksek olmasının sebebi olabilir mi? Sadece belediye başkanının özel kalemi olduğu için Kadriye Kasapoğlu'nun -tanırım da kendisini- çocuğunun doğum gününde evinden tutuklanarak alınması acaba bu ülkede insanların "Ya, bu hukuk, adalet bana eşit şekilde uygulanmıyor." demesinden dolayı bu oranlar bu kadar yüksek olabilir mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, lütfen tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Terör örgütlerinin yönetici takımı, en büyük destekçileri elini kolunu sallarken, sokaklarda dolaşırken; kimsesizlerin, garibanların, bu işlerle ilgili yükümlülüğü zerre kadar olmayanların içeride olduğu bir ülkede acaba bu hukuksuzluktan dolayı bu mahkûm oranları bu kadar fazla olabilir mi? Bizler için hayatını feda etmiş güvenlik güçlerimiz var. Bunların ölümüne sebep olmuş teröristler acaba bugün tahliye olduğu için ülkede 100 bin kişiye 500 mahkûm düşüyor olabilir mi? Acaba düzensiz göç politikası bu ülkede suç oranlarını artırmış olabilir mi? Almanya Başbakanı hatıralarında diyor ki: "Türkiye'ye gittim, dönemin Cumhurbaşkanıyla oturduk konuştuk ve Avrupa'yı rahatlatacak kararı aldık. Türkiye'yi bir hendek ülke hâline getirdik." Ülkemiz milyonlarca kaydı kuydu olmayan, düzensiz göçten dolayı acaba bugün bu İnfaz ve Ceza Yasa Teklifi'ni konuşmak durumunda kalmış olabilir mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Bitiriyorum.

Bakın, bütün bunların sebebi, biz "ucube" derken inanın bir yere koyamadığımız için söylüyoruz bu Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemini. Ya, bundan yıllar önce Kanuni Sultan Süleyman, Abdülhamit Han, bunlar faizle ilgili düzenlemeler yapıyorlar. Bugün ne yaptıklarımızın bizim medeniyetimizde, dinde yeri var ne bugünkü modern dünyada yeri var ama bir yetkiyi tek bir kişiye bağlarsanız işte bunun adını koyamayız, biz de buna "Ucube Cumhurbaşkanlığı sistemi" deriz. En kısa zamanda eğer biz bu oranların düşmesini istiyorsak, böyle günlük, günü kurtarıcı çözümler değil -ki onu bile beceremiyorsunuz- daha farklı, radikal adımlar atmanız gerekir diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Kavuncu.

Diğer söz talebi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkan Vekili ve Muş Milletvekili Sezai Temelli'ye ait.

Sayın Temelli, buyurun.

33.- *Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, haziranda yitirdiklerine, onuncu yargı paketine ve yeni yargı paketine, TÜİK'in açıkladığı enflasyon rakamına, toplumsal barışın nasıl sağlanacağına ve İzmir Büyükşehir Belediyesindeki greve ilişkin açıklaması*

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; “Gece leylak ve tomurcuk kokuyor/Yaralı bir şahin olmuş yüreğim/Uy anam anam haziranda ölmek zor” Evet, Hasan Hüseyin Korkmazgil böyle sesleniyordu Nazım’ın ölümünden sonra. Haziranda yitirdiklerimizi ben de anmak istiyorum: Nazım Hikmet’i, Ahmed Arif’i, Savaş Buldan’ı, Hacı Karay’ı, Adnan Yıldırım’ı, Muhsin Melik’i ve saymakla bitmeyecek kadar siyasetçiyi, şairi, ozanı, yazarı, aydını. Evet, maalesef, bundan otuz bir yıl önce Savaş Buldan, Hacı Karay ve Adnan Yıldırım dönemin derin devleti tarafından katledildiler. Bu derin devletten kurtulamadık, biz bu cinayetlerden de kurtulamadık. O dönemde katledilen iş insanlarının bilgisini bizzat dönemin Başbakanı televizyon ekranlarından dile getiriyordu, liste açıklıyordu Tansu Çiller; unutmamak ve o dönemde katledilen 17 binden fazla faili belli meçhul var ve bu vesileyle kendilerini bir kez daha saygıyla anıyorum.

Yine, haziranda yitirdiğimiz Nazım Hikmet’i anmak istiyorum; barışın, kardeşliğin, eşitliğin mücadelesini veren büyük ozanı anmak istiyorum. Ahmed Arif’i anmak istiyorum. Evet, Kürt şair Ahmet Arif “Hasretinden prangalar eskittim” kitabında aslında aşkı ve sevdayı en güzel anlatan şairlerimizdendi.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün onuncu yargı paketini görüşeceğiz. Sayın Adalet Bakanının bu yargı paketi Meclise gelmeden önce defalarca dile getirdiği başlıklar vardı, bunlar şöyle özetlenebilir: “Ceza adaletini daha etkin sağlayacağız. İnfaz eşitliği adına önemli düzenlemeler yapacağız. Hiçbir mahpusun cezaevinde hayatını kaybetmesini istemeyiz. Covid yasasında eşitsizlikleri ortadan kaldıracacağız.” Tüm bu açıklamalardan sonra kamuoyu tabii ki büyük bir beklentiye girdi. Hepimiz bu konuda yapılabirlikler üzerinde çabaladık, istişarelerde bulunduk. Mecliste tüm partiler bu konuda elinden geleni yaptı diyebiliriz fakat sonuçta gelen paket maalesef toplumun beklentilerini karşılamaktan çok çok uzak, hatta bu dönemin özelliğine dair beklenen bir yargı paketi olma vasfını da taşıyor diyemeyiz çünkü bu dönem demokrasi adına, barış adına, demokratik toplum adına adımların atıldığı, bu çabanın içinde olduğu bir dönem. Dolayısıyla bizim burada yapacağımız her düzenleme, hele hele yargı değişimi mesele üzerindeki her düzenleme bu sürece -siz de takdir edersiniz ki- katkı sağlar. Bu katkıyı sağlamak yerine âdeta bu dönemin özelliklerini dikkate almaz bir yerden yaklaşmak çok da anlaşılır değil çünkü yargı reformu, yargıda yapılması gereken düzenlemeler dediğimiz mesele Türk Ceza Kanunu, Terörle Mücadele Kanunu ve İnfaz Kanunu başta olmak üzere çeşitli kanunlardaki düzenlemeleri içermeli ve bu kanunlardaki eşitsizlikleri ortadan kaldırmalı, adaletsizlikleri ortadan kaldırmalı. Bugün cezaevlerinde hükümlü ve tutuklu olarak 417 bin kişi kalmakta ve cezaevleri kapasitesinin 100 bin kişi üzerinde bir doluluk var. Cezaevlerinde işkence var, cezaevlerinde hak ihlalleri var, o kuyu tipi cezaevlerinde aslında insanlar canlı canlı ölüme terk ediliyorlar. Dolayısıyla, bütün bunlar kabul edilebilir değil. Bu konularda hızla adım atılması gerekirken maalesef çok kısmi bir düzenlemeyle geçiştirilmeye çalışılıyor.

Umuyoruz ki bugün burada sürdürülecek görüşmeler, tartışmalar sonucunda iktidar buradan gerekli dersleri çıkararak çok geç kalmadan yeni yargı paketini bir an önce Meclise sunar; bu eleştirileri, toplumun dile getirdiği görüşleri, kaygıları dikkate alarak bir an önce bu paketi getirir. Kamuoyunda “sonbahar” diye konuşuluyor, bence sonbaharı bile beklemeye gerek yok; hemen bayramdan sonra, Meclis tatile girmeden bir düzenleme daha yapma şansımız var, bu şans iyi kullanmak adına iktidara buradan bir kez daha çağrıda bulunuyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, enflasyon rakamı açıklandı. Her ayın 3’üncü günü enflasyon rakamı açıklanıyor ve biz son iki yıldır şunu görüyoruz: Sayın Mehmet Şimşek’in programı çalışmıyor ama TÜİK çalışıyor. Evet, TÜİK her ayın 3’üncü günü mucizeler yaratmaya devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Yüzde 4’e yakın enflasyonu yüzde 1,53 olarak açıklamayı yine başardı. Evet, program çalışmıyor ama TÜİK bu konuda çok marifetli, enflasyonla mücadeleyi bu yöntemle sürdürüyor. Hazine ve Maliye Bakanının ortaya koymuş olduğu Dezenflasyon Programı çalışmıyor

ama kafalarını da çalıştırmıyorlar. Dolayısıyla bu programda yol alınamayacağını iki yılda öğrenmiş olmaları gerekirken hâlâ rakamlarla oynayarak sanki program çalışıyormuş gibi bir anlayışı dayatıyorlar. Bunun sonucunda ne oluyor? Bunun sonucunda yoksulluk derinleşiyor. Bunun sonucunda ne oluyor? İşsizlik yükseliyor, zamlar artmaya devam ediyor. Bugün toplumun yaşadığı birçok sorunun kaynağı buradan besleniyor. Bu konuda gerçekten yapısal sorunlara çözüm üretmek yerine hâlâ bu programda ısrar etmek aslında bir nevi halk düşmanlığından başka bir şey değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Bakın, yoksulluk sınırı, TÜRK-İŞ'in açıkladığı yoksulluk sınırı 82 bin liradır ve bu 82 bin liraya karşılık asgari ücretin 22 bin lira olduğu ve yeni bir düzenlemeye hâlâ gidilmemesinden dolayı da sene sonuna kadar açlık sınırının çok çok altında kalacağı artık bir gerçekliktir. Dolayısıyla artık bu durumu ciddiye alarak belli düzenlemelerin hayata geçirilmesi kaçınılmazdır.

"Toplumsal barış." diyoruz. Evet, toplumsal barışı sağlamanın bir ayağı tabii ki yargı düzenlemeleri ise bir ayağı da kuşkusuz ekonomik alanda toplumun içine düştüğü bu girdaptan kurtarılması olmalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir önemli konu da tabii ki emekçi hakları, işçi haklarıdır, sendikal haklardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Bu konularda iktidarın sendikal hakları görmezden gelen düzenlemeleriyle aslında emekçiler, işçiler her geçen gün çok daha zor koşullarda yaşamak zorundalar; hak mücadeleleri gasbedilmektedir.

Şimdi, diyebilirsiniz ki: "İktidar bunu yapıyor da muhalefet farklı mı?" Vallahi değil yani bu burjuva iktisat anlayışının solu da aynı sağı da aynı. İşte, İzmir Büyükşehir Belediyesindeki greve dönüp baktığınızda bunu görmeniz mümkün. Aynı derdi orada da görüyorsunuz. İzmir Büyükşehir Belediyesindeki işçiler ne istiyor? DISK'e bağlı GENEL-İŞ diyor ki: "Ücrette eşitlik istiyoruz. Ücrette eşitlik konusunda işletmelere bağlı TİSK süreciyle belli bir ücret belirlenmiş; biz de bu haktan yararlanmak istiyoruz çünkü aynı işi yapıyoruz, aynı ücreti alacağız, almalıyız." Buna karşılık Belediye grev kırıcı bir havayla işçileri suçlayan bir yerden meseleye yaklaşıyor. İşçiler haklıdır, haklarını istiyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, teşekkür için açıyorum, lütfen tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - İşçilerin istedikleri ücret de hiç o kadar yüksek bir ücret değildir. Bakın, biraz önce yoksulluk sınırından bahsettim. Yoksulluk sınırının 82 bin lira olduğu bir yerde ücretlerin en azından bu düzeyin etrafında olması gerekirken hâlâ herkes ölçü olarak asgari ücreti gösteriyor. Asgari ücret 22 bin liraymış, efendim 80 bin lira ücret, 70 bin lira ücret istenir miymiş? Hayır, 70 bin lira ücret istenir, 80 bin lira ücret istenir, tartışılacak mesele asgari ücretin düşüklüğüdür. Bu ülkenin ayıbı asgari ücretin 22 bin lira olmasıdır, en düşük emekli maaşının 14.500 lira olmasıdır. O yüzden bu ayıptan bu ülkeyi kurtarmak için acilen yeniden bir maaş ve ücret düzenlemesi yapılmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Temelli.

Diğer söz talebi Cumhuriyet Halk Partisi İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Gökhan Günaydın'a ait.

Sayın Günaydın, buyurun.

34.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, 28'inci Dönemin ilk iki yılına, infaz düzenlemesine, açıklanan hububat alım fiyatına, memleketin içinde bulunduğu tabloya, Cumhuriyet Halk Partisine ve Cumhuriyet Halk Partili belediyelerdeki ücrete ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkürler Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, evet, 28'inci Dönemin ilk iki yılını tamamladık ve bugün Meclis Başkanı seçimlerini yapacağız. Geriye dönüp baktığımızda yasama yıllarını nasıl geride bıraktık diye bir değerlendirme yapmalıyız, yapmak zorundayız. Şunu açıkça söyleyeyim: Adalet ve Kalkınma Partisi bu

iki yıl içerisinde 44 kanun teklifi getirmiş ve bunların tamamı kanunlaşmış. Buna karşılık, Cumhuriyet Halk Partisi 774 kanun teklifi getirmiş ve biri bile kanunlaşmamış; 1.226 araştırma önergesi getirmiş, biri bile olumlu görülmemiş, 124'ü Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna indirilmiş ve bir tanesinden bile bir komisyon kurulmamış. O hâlde burada bir ortak akıldan, bir müzakere ikliminden, buna yönelik bir anlayıştan söz etmek abesle iştigaldir. Diğer partilerin istatistikleri de var elimde, onlar kendileri açıklarlar ama orta yerde, Cumhuriyet İttifakı'nın bile değil, AKP'nin çalıp oynadığı bir Meclis iktidarı olduğunu söylemek zorundayız.

Peki, biz hangi kanunları, hangi araştırma tekliflerini getirmişiz? Mesela "19 Mart darbesinin Türkiye'de yarattığı siyasi, ekonomik, sosyal kırılmaları araştıralım." demişiz, reddetmişler; "İsrail'in Gazze'deki katliamlarını araştıralım." dedik, reddetmişler; Tarım sektörünü, KDV, ÖTV artışlarının önlenemez yükselişini, kayyum atanan belediyeleri, emeklilerin yaşadığı sorunları getirmişiz; Cumhuriyet İttifakı çoğunluğuyla bunlar reddedilmiş. Peki, biz Anayasa Mahkemesine neleri götürmüşüz? Dönem içerisinde toplam 68 kanunu Anayasa'ya aykırılığı nedeniyle Anayasa Mahkemesine götürmüşüz ve bunlardan 50'si hâlen karar bekliyor. Böyle bir yasama döneminin herhâlde kalitesinden kimse söz edemez.

Bugün, değerli arkadaşlar, bir infaz düzenlemesini görüşeceğiz. İnfaz düzenlenmesi deyince, biraz hükümlü ve tutuklu meselesine bakmamız lazım. 2002'de yani AKP iktidara geldiğinde bu memleketin nüfusu 67 milyondur, 74 bin cezaevi kapasitesi vardı ve 60 bin tutuklu vardı. Başka bir deyişle, 15 bin cezaevi kapasitesi hükümlü ve tutuklu sayısından fazlaydı. Aradan yirmi iki yıl geçmiş, bugün Türkiye'nin nüfusu 85 milyon olmuş, cezaevi kapasitesi kabaca 300 bin, cezaevlerinde 415 bin hükümlü ve tutuklu var. Siz bir memleket düşünün ki hükümlü ya da tutuklu yaptığınız insana yatacak yer gösteremiyorsunuz. 115 bin insan cezaevlerinde yatacak yatak bulamıyor ve biz burada oturup sohbet etmeye, konuşmaya devam ediyoruz. Böyle düzene lanet olsun! Açıkça söylüyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bir infaz düzenlemesi geliyor, içindeki insanlara bir umut verdiniz, üç gün sonra bayramı addedeceğiz ve ne oluyor? Âdetâ dağ fare doğurmuş, hiç kimsenin sorununa bir çözüm getirmeyen, âdetâ havanda su döven bir düzenleme. Defalarca konuştuk, Covid tutukluları var değil mi? Yani haksız bir şekilde içinde tutulan insanlar var, aslında adil yargılanmadığı için içinde tutulan insanlar var, siyasi tutuklular var, "adi suçlu" dediğimiz insanlar var. Bu infaz paketi bunlardan hangisine bir çözüm getiriyor? Hiçbirine bir çözüm getirmiyor. Aylarca çalıştınız, kapalı kapılar ardında bize göstermeden bir düzenleme getirdiniz ve getirdiğiniz düzenleme hiçbir derde çare bulmuyor ve bize diyorsunuz ki: Bu gece bunu geçirmek zorundasınız. Memleketin yararına ne varsa sabaha kadar çalışır geçiririz ama havanda su dövülen işlerin ortağı bugüne kadar olmadık, bundan sonra da olmayacağız. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, yirmi iki yıl sonra ekonomiyi getirdiğiniz yere bakalım: Dünyanın 20'nci büyük ekonomisi. Bununla Türkiye övünebilir ancak dünyada büyüme oranları itibarıyla en gerilere düşmüşüz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Günaydın, lütfen tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Tarımdaki büyüme eksi yüzde 2. Bugün hububat fiyatı açıklıyorsunuz; bakın, şu Mecliste konusu bile edilmiyor. Bugün milyonlarca üreticinin buğday, arpa fiyatlarını açıkladınız; tarımı azıcık bilen insan der ki makarnalık buğday fiyatı ile ekmeklik buğday fiyatını farklılaştırmalısınız. Eskiden öyleydi çünkü eskiden Toprak Mahsulleri Ofisini, Tarım Bakanlığını işi bilen insanlar yönetirdi. Şimdi, makarnalık buğday fiyatı da aynı, ekmeklik buğday fiyatı da aynı; ikisi de 13,5 lira. Peki, maliyet ne? Kuru alanda 18 lira 80 kuruş, suluda 17 lira 25 kuruş. Yani siz maliyetin 5-6 lira altına ekmeklik, makarnalık buğday fiyatı açıklıyorsunuz. DAP'ın tonu 27 bin liraya çıkmış, ürenin tonu 19.500 liraya çıkmış. Neden burada oturmaya devam edersiniz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Günaydın, lütfen tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bu sizi niye ilgilendirmiyor biliyor musunuz? Çünkü siz çiftçinin yanına zaten gidemiyorsunuz; gitseniz bunların hepsini yüzünüze vuracaklar, şakır şakır bunları anlatacaklar ama Meclisten çıkamadığınız için bunları size anlatan yok.

Aynı zamanda milyonlarca asgari ücretliye bir ara zam vermeden, milyonlarca emekliyi asgari ücretin ve aylık sınırının altına mahkûm ederek bir bayram öncesi tabloyu memlekete yaşıyorsunuz. Peki, bununla mı kalıyorsunuz? Bugün haksız bir şekilde tutukladığımız arkadaşları, âdeta esir kamplarında olduğu gibi iki koluna birden polis girerek yandaş medyada şakır şakır aklınız sıra itibar suikastı yaparak Türkiye'ye servis ediyorsunuz. Bu sadece sizin ayıbınız olabilir, başka bir şey olmaz. O arkadaşların onuru bizim onurumuzdur; lanetliyoruz, kınıyoruz hepinizi. (CHP sıralarından alkışlar) Bunu açıkça ifade edelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Günaydın, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Farkında olmadığınız bir şey var, söyleyelim: Cumhuriyet İttifakı'nı oluşturan AKP, MHP, HÜDA PAR ve DSP; toplamınızın oyu ancak Cumhuriyet Halk Partisi kadar ediyor. Cumhuriyet Halk Partisi bu memleketin 1'inci partisidir, ülkenin en büyük partisidir. Erken seçim isteyenlerin oranı yüzde 68'dir. O sandık mutlaka önümüze gelecek ve siz gideceksiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

Son olarak şunu söyleyeyim: Cumhuriyet Halk Partisinin belediyeleri hiçbir zaman asgari ücretle falan uğraşmadılar. CHP Belediyelerinde asgari ücretin 3 katı fiyat var, işçilerimiz ona göre çalışıyorlar. Hiçbir belediye başkanımız, hiçbir sendikanın grev hakkının aleyhine bir tek laf etmemiştir. Elbette grev bir anayasal haktır ve elbette arkadaşlarımız haklarını arayacaklardır. Cumhuriyet Halk Partili belediyelerden daha fazla ücret veren bir tek belediye varsa çıksın söylesin. Bu rakamları bana açıklamayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Günaydın, teşekkür için açıyorum, lütfen tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bitiriyorum.

Ama şunu bilin: Oralarda çöp yığınları dağılacak ve biz bunlara kayıtsız kalacağız... O dönemler geçti, gerekirse o çöpleri biz toplarız, işçi anayasal hakkını kullanır; kimse bunun üzerinden Cumhuriyet Halk Partisini aşağıya çekmeye çalışamaz. Herkesin söylemlerine dikkat etmesi gerekir. O söylemler üzerinden ideolojimizi ortaya koyuyoruz, yaşama bakışımızı ortaya koyuyoruz. Emek en yüce değerdir. Vatandaşın alacağı hizmeti de hiç kimse engelleyemez.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Günaydın, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'e ait.

Sayın Zengin, buyurun.

35.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, 28'inci Dönemin ikinci yarısında görevlerine devam eden ve yeni görev alan milletvekillerine, hacca giden vatandaşlara, İzmir'deki greve, Muhammed Ali'nin vefat yıl dönümüne ve Meclis Başkanlığı seçimine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve sizleri saygıyla selamlıyorum.

Ben de konuşmalarının başında hitaplarına böyle başlayan arkadaşlarıma katılıyorum; bu, 28'inci Dönemde 2'nci yarıyılımızın bir başlangıç günü. Grup Başkan Vekili arkadaşlarımız tüm partilerde görevlerine devam ediyorlar ama bazı partilerde grup yönetiminde, bazı partilerde Divanda değişimler var. Ben o sebeple hem görevlerine devam eden arkadaşlarımıza hem de yeni görev alan tüm milletvekili arkadaşlarımıza Türkiye Büyük Millet Meclisi adına başarılar diliyorum. Türkiye Büyük Millet Meclisinin başarısı Türkiye'nin başarısıdır diye telakki ediyorum.

Şu anda hacda binlerce insanımız var. Müslümanlar için çok önemli bir zaman dilimi içerisindeyiz. Duaların en önemli olduğu, kabul edildiği zamandan geçiyoruz. Türkiye'den de 85 bin insanımız hac farızasını yerine getirmek üzere kutsal topraklardalar. Onların dualarına iştirak ediyoruz, kalben Efendimiz'e selamlarımızı söylüyoruz ve tüm Müslümanların ibadetle dolu bu en güzel günlerinin dualarının kabul olduğu, makbul olduğu bir dönem olması için de dua ettiğimizi belirtmek istiyorum.

Sayın Başkanım, tabii, İzmir'de yaşanan bir hadise var malum, bir grev var ve bu grev neticesinde Türkiye'nin en önemli, göz bebeği illerinden bir tanesi olan İzmir hem sağlık açısından hem de temizlik

açısından zor bir zamandan geçiyor. Zaten uzun yıllardır hak ettiği hizmeti alamayan bir şehir İzmir. Ümit ediyoruz en kısa zamanda hak ettiği hizmeti alır hâle gelir. Buradan baktığımız zaman, biz tabii ki kelimeleri ile yaptıkları icraatı uyumlu bir siyaseti tercih eden bir partiyiz. O sebeple, orada görev yapan, çalışan işçilerimizin de en kısa zamanda haklarını almalarını önemsiyoruz. İşçi haklarından bu kadar dem vurup daha sonra işçi haklarından böylesine uzakta olmak, mesafeli olmak gerçekten sorunlu bir yaklaşım diye düşünüyorum ve oradaki işçi kardeşlerimizin de bir an evvel haklarını alması gerektiğinin altını çiziyorum.

Hatırlatmak istediğim bir diğer konu, bütün dünya için simge bir isim Muhammed Ali'nin vefat yıl dönümü bugün. Kendisi siyaset için de spor dünyası için de ve insanlık için de çok önemli bir isim. Yaptığı mücadeleye baktığımızda sporun nereye kadar ulaşabileceğini, bir simge anlamında ne kadar önemli işler yapabileceğini gösteren bir isim. Savaş karşıtıydı kendisi, Vietnam'la ilgili karşıtlığını ortaya koydu, savaşa gitmeyi reddetti, ırkçılıkla mücadele etti. Özellikle İslam dinini seçmesinden sonra Müslümanlara karşı oluşan bir kampanyanın, Müslümanlık karşıtı kampanyanın da karşıt yüzünü oluşturdu kendisi. Siyahilerin temsili konusunda önemli bir rol üstlendi ve en önemlisi de bence sporu aslında pek çok problemin çözümü için bir odak noktası hâline getirdi ve nihayetinde farklı fikirlerden de olsa tüm dünyanın takdir ettiği, onadığı bir isim hâline geldi. Bugün ben burada, geçmişte, 1970'li yıllarda boks maçı yayınlanırken milyonların aynı anda izlediği bir isim olan Muhammed Ali'yi de yâd ediyorum.

Bugün, tabii, Meclisimiz için yine önemli bir gün, Meclis Başkanımızın seçimi var. Sayın Başkanımız Numan Kurtulmuş tekrar bugün aday. Bugün, günün sonunda, ümit ediyorum kendisini tekrar, bir kez daha Başkan olarak seçmiş olacağız. Ben bu seçimin de Türkiye Büyük Millet Meclisine ve Türkiye'ye hayırlı olmasını buradan temenni ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Zengin.

Şimdi gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

V.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 1'inci sırasına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi ile 213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine; Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerine; Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının üye sayısı ile görev yerleri dağılımına ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Komisyonlarının üye sayısı ile siyasi parti gruplarına dağılımına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 3 Haziran 2025 Salı günü (bugün) toplanamadığından İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Özlem Zengin

İstanbul

AK PARTİ Grubu

Başkan Vekili

Öneri:

Bastırılarak dağıtılan 213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 1'inci sırasına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

Genel Kurulun;

3 Haziran 2025 Salı günü Birleşiminde 213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

3 Haziran 2025 Salı günü Birleşiminde 213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde 4 Haziran 2025 Çarşamba günü Birleşiminde 213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

Çalışmalarını sürdürmesi;

3 Haziran 2025 Salı günü Birleşimde 213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanması hâlinde 4 Haziran 2025 Çarşamba günü toplanmaması,

10 Haziran 2025 Salı günü toplanmaması,

213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetveldeki şekliyle olması,

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının Başkan hariç 21 üyeden kurulması ve görev yerleri dağılımının; Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna 1 başkan vekili, 6 kâtip üye, 3 idare amiri; Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna 1 başkan vekili, 3 kâtip üye, 1 idare amiri; Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubuna 1 başkan vekili, 1 idare amiri; Milliyetçi Hareket Partisi Grubuna 1 başkan vekili, 1 idare amiri; İYİ Parti Grubuna 1 kâtip üye; Yeni Yol Partisi Grubuna 1 kâtip üye şeklinde olması,

Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarından; Dilekçe Komisyonunun 14 üyeden, Plan ve Bütçe Komisyonunun 31 üyeden, Güvenlik ve İstihbarat Komisyonunun 2937 sayılı Kanun'un ek 2'nci maddesi gereği 17 üyeden, Dijital Mecralar Komisyonunun 7252 sayılı Kanun'un 1'inci maddesi gereği 17 üyeden, Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunun 3346 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesi gereği 35 üyeden ve diğer komisyonların 27'şer üyeden kurulması ve komisyon üyeliklerinin siyasi parti gruplarına dağılımının ekli listedeki şekilde olması önerilmiştir.

213 Sıra Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3147)

BÖLÜMLER	BÖLÜM MADDELERİ	BÖLÜMDEKİ MADDE SAYISI
1.BÖLÜM	1 ila 15'inci maddeler	15
2.BÖLÜM	16 ila 30'uncu maddeler	15
TOPLAM MADDE SAYISI		30

İHTİSAS KOMİSYONLARI ÜYE DAĞILIMI

İhtisas Komisyonu Adı	AK PARTİ	CHP	DEM PARTİ	MHP	İYİ PARTİ	YENİ YOL	BAĞIMSIZ	TOPLAM
Adalet Komisyonu	13	7	3	2	1	1	-	27
Anayasa Komisyonu	13	7	3	2	1	1	-	27
Avrupa Birliği Uyum Komisyonu	13	6	3	2	1	1	1	27
Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu	13	7	3	2	1	1	-	27

Çevre Komisyonu	13	7	3	2	1	1	-	27
Dışişleri Komisyonu	13	7	3	2	1	1	-	27
Dijital Mecralar Komisyonu	8	4	2	1	1	1	-	17
Dilekçe Komisyonu	7	3	1	1	1	1	-	14
Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu	8	4	2	1	1	1	-	17
İçişleri Komisyonu	13	7	3	2	1	1	-	27
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu	13	6	3	2	1	1	1	27
Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu	13	6	3	2	1	1	1	27
Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu	16	8	3	3	2	1	2	35
Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu	13	7	3	2	1	1	-	27
Millî Savunma Komisyonu	13	7	3	2	1	1	-	27
Plan ve Bütçe Komisyonu	15	7	3	3	2	1	-	31
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu	13	7	3	2	1	1	-	27
Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabi Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu	13	7	3	2	1	1	-	27
Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu	13	7	3	2	1	1	-	27

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Tokat Milletvekili Mustafa Arslan’a söz veriyorum.

Sayın Arslan, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA ARSLAN (Tokat) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum. Grup önerimizin gerekçesini açıklamak üzere söz aldım.

Malumunuz, önümüz bayram. Şu an, bayramdan önce bütün aziz milletimizin ve sizlerin bayramını tebrik ediyorum.

Bugün Meclis Başkanımızı yeniden seçeceğiz. Sayın Meclis Başkanımız Numan Kurtulmuş iki yıllık çok verimli bir çalışma dönemi geçirdi. İnşallah, bugün de yeniden Sayın Numan Kurtulmuş’u seçeceğiz. Önümüzdeki dönemde de kendisine başarılar diliyoruz.

Grup önerimizle Danışma Kurulu toplanamadığından ve kırk sekiz saat geçmediğinden “Kanun Teklifleri ve Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında 213 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin öne alınmasını talep ediyoruz. Malumunuz, toplumun büyük bir kısmı bu kanun teklifiyle ilgili beklenti içerisinde. Bugün çalışmayı öneriyoruz, yarın da yine, bu kanun teklifinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar, bitişine kadar görüşülmesini öneriyoruz.

Yine, bunun yanında, 10 Haziran salı günü Meclisin toplanmamasını öneriyoruz.

Bunun yanında, yine, Meclis Başkanlık Divanının seçimine ve komisyonların teşkiline ilişkin önerilerimiz vardır.

Önerilerimizin kabulünü arz ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Arslan, teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Öneri üzerinde ilk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'a ait. Sayın Özdağ, buyurun.

YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Adalet ve Kalkınma Partisinin grup önerisi üzerine söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Burada Adalet ve Kalkınma Partisinin konuşmacısı şöyle söylüyordu: 10 Haziran günü Meclisi çalıştırmayacaktı. Niye çalıştırmayacaksınız Meclisi, neden? Bayram ne zaman başlıyor? Arife gününden itibaren cumadan başlıyorsunuz, cuma, cumartesi, pazar, pazartesi, bir de arifesi var, perşembe günü yarım günü var. Niye çalışmayacaktı? Bir yandan çalıştırmıyorsunuz Parlamento'yu ayın 10'unda, bir diğer yandan da bugün getirmişsiniz bir yasa teklifini, onuncu yargı paketini "Gelin, burada çalışalım." diyorsunuz. Biz çalışacağız ama bu onuncu yargı paketini çok önceden getirecektiniz. Ne zamandan getirecektiniz? Ta ki 31 Temmuzda Covid-19'la ilgili mağdur olanlar olduğu zaman ertesi gün getirecektiniz. Neden? O zaman cezası alanlar bu infaz yasasından faydalanmış ama aynı suç işleyenler, aynı tarihte işleyenler ise bu infaz yasasından faydalanamamışlar. Hatta, şöyle yapmışlar: Siz istinaftaki mahkemelerinizi, davalarınızı geri çekerseniz, Yargıtaydakini geri çekerseniz bundan faydalanırsınız demişler. Bunlar dilekçeleri vermişler, idare yine aynı şekilde tembellik yapmış, işi savsaklamış, gelmemiş, gelmeyince de bu kanun yürürlüğe girdikten sonra geldiği için de demişler ki: Siz bundan istifade edemezsiniz. Aynısını, mükerrer suçlar ilgili olarak da bu yanlış yapmışsınız. Ben kendim de dinledim, bizzat bu kulaklar işitti, Adalet Bakanı kalktı, dedi ki televizyonda: "Bu yanlış, insan hakları ihlali, bu doğru değil çünkü iyi hâl uygulaması herkese yapılır ama burada dörde dört alanlar yani mükerrer suç işleyenler cezanın tamamını çekerse bundan faydalanamaz." Şimdi, değerli milletvekilleri, burada AYM'nin, Anayasa Mahkemesinin kararları geliyor. Ne diyor Anayasa Mahkemesi? Bunu kararnameyle yapmayacaksın, kanun hükmünde kararnameyle yapmayacaksın, yasayla yapacaksın diyor. Yirmi dört aydır buradayız, bunu kaç defa söylüyor bu Parlamentoda? Onlarca kez bu Parlamento'yu bu Anayasa Mahkemesinin söylemiş olduğu sözlerle meşgul ediyorsunuz. Esaslarla uğraşmıyorsunuz, çiftçilerin meselesiyle, işçilerin meselesiyle, işsizlerle, öğrencilerle, yurtlarla veya yurdu olmayanlarla, kredilerle, esnaflarla veya da ihracatçılarla, bunlarla uğraşmak bile istemiyorsunuz. Esas meseleleri kaçırıyorsunuz. Bu Parlamentoda bugüne kadar 80 tane yasa geçti, yirmi dört ay içerisinde, bu yasaların 20 tanesi uluslararası sözleşme; 60 kanun geçirmişsiniz, bu 60 tane yasa hakikaten bu işsizliği gidermiş veya da işsizlerin sosyal haklarını veya da ekonomik haklarını düzenlemiş veya da öğrencilerin, öğretmenlerin, memurların, akademiyanın sorunlarını düzeltmiş eyvallah diyeceğim ama Türkiye'de fakirlik ve yoksulluk devam ediyor. Çıkarmış olduğunuz yasaları da ehem ve mühime göre ayırt edemiyorsunuz. Sizin burada en önemlileri getirmeniz lazım. Biz, zaman zaman arkada Grup Başkan Vekilleriyle toplantı yaptığımızda ben de dâhil arkadaşlarım gerek Bülent Kaya gerek Mehmet Emin Ekmen şunu söyledik sizin Grup Başkan Vekillerinize...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, lütfen tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamlı) - "Gelin, önemli yasaları getirin, acil olanları getirin, ehem ile mühimi ayırt edin, bir an önce çalışalım ve muhalefet partileriyle de müzakere edin, gelin, doğru kanunlar çıkartalım." Siz bunu yapmadınız. Şimdi getirdiniz, diyorsunuz ki: Cezaevleri bunu bekliyor. Ya, cezaevleri buradaki maddeleri beklemiyor ki. Neyi bekliyor size söyleyeyim ben: 31 Temmuzda mağdur olan, o Covid yasasından mağdur olan 70 bine yakın insan aileleriyle beraber bunu bekliyor. Yapabildiniz mi bunu? Yapmadınız. Niye yapmıyorsunuz? Neden yapmıyorsunuz? Önce gündeme getirdiniz, şimdi yapmıyorsunuz. Hani eskiden şöyle diyorlardı ya: Siyahiler ve beyazlar, Afrika'da böyle, Amerika'da böyle, köleler döneminde, şimdi de diyorsunuz ki zenginler, fakirler, efendim Kürtler, Türkler, etnisite, mezhep, ideoloji veya parti yakınlığı üzerinden bunu değerlendirmek istiyorsunuz. Şimdi, yine aynı şekilde burada bakıyoruz, uluslararası sözleşmeler ve tezkereleri getiriyorsunuz, getiriyoruz bunları, araştırma komisyonları kuruyoruz, bu komisyonların raporlarını getirmiyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Bu iki sene içerisinde getirdiğiniz 1 tane araştırma komisyonu raporunu kanunlaştırarak getirdiğinizi söyleyin, ben sizden özür dileyeceğim.

Değerli milletvekilleri, çalışma takviminde çalışacağız ama ben buradan Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunu millette şikâyet ediyorum ehem ile mühimi ayırt edemedikleri için diyorum, saygılar sunuyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Özdağ.

Diğer söz talebi, İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Buğra Kavuncu'ya ait.

Sayın Kavuncu, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ grup önerisi üzerine İYİ Parti adına söz almış bulunuyorum.

Malum, bugün Ceza ve İnfaz Yasası'nı konuşacağız, tartışacağız. Öncelikle, Meclis Başkanıyla ilgili yapılacak olan seçimlerin hem Meclisimize hem milletimize hayırlı olmasını diliyorum. Bir anmayı daha burada zikretmek isterim: Memleket şairi Nazım Hikmet'in de bugün ölüm yıl dönümü. Kendisini saygıyla, minnetle anıyorum.

Şimdi, biz buradan, bir kez daha, bu Ceza ve İnfaz Yasası'yla ilgili itirazımızı ve çağrımızı yüksek sesle tekrar etmek istiyoruz. Covid yasasıyla ilgili yaratılan beklenti ve mağduriyetin giderilmesi gerekmektedir. Zira, bir eşitsizlik vardır. Net olarak ifade ediyorum, söylediğimiz şudur: Mahkeme kararının verildiği tarihi değil, suçun işlendiği tarihi esas alacak bir düzenlemeyi yapma mecburiyeti vardır. Bakın, geçtiğimiz hafta, bana hem bu konuda mağdur olan vatandaşlar hem hukukçular başlarından geçenleri anlattılar. Tek bir örnek vereceğim size: Aynı davada, aynı suçtan yargılanmış iki kişi, ikisi de aynı cezayı alıyor. Birisi daha sonra gidip itiraz ediyor, diyor ki "Hâkim bana son sözümü sormadı." ve mahkemesi tekrar görülüyor. Hükmü verilen Covid yasasından faydalaniyor hâkim son sözünü sormadığı için, itiraz edenin süresi uzadığı için aynı suçtan aynı kişi aynı kanundan faydalanamıyor. Buradaki bu eşitsizliği görmemiz lazım. Mükerrer suçlarda artık suçu bir meslek hâline getirmiş olan kişiye dörtte 4'ü dörtte 3 yapıyorsunuz. Ona bir indirim getiriyorsunuz, ilk defa ceza alanlar da şu soruyu soruyor: "Bize niye indirim yok?" İkinci defa aynı suçu tekrarlamış olanlar da soruyor: "Bize niye indirim yok?" Üç defa aynı suçu işlemiş yani çift, mükerrer duruma düşmüş mahkûma sen indirim vereceksin ama bu cezayı, bu suçu ilk defa işlemiş olan kişiye hiçbir şey yapmayacaksın. Ciddi şekilde burada eşitsizlik, adaletsizlik var.

En büyük adaletsizlik şu: Ya cumartesi günü getiriyorsunuz, pazar sabahına kadar insanlık dışı bir şekilde Komisyon tüyelerini çalıştırıyorsunuz. Pazartesi bize metin geliyor, yirmi dört saat içerisinde de bizim bu konuyla ilgili görüş beyan etmemizi istiyorsunuz. Ya yazıktır, günahdır, Meclisin itibarını mahvetmektir. "Bir şey olmaz." diye diye bu lükeyi bu hâle getiriniz. İnfaz Yasası çıkartmanızdaki sebep şu: Mahkûm sayısını ve işlenen suç oranlarını azaltalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, lütfen tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (Devamla) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

İktidarı aldığınız günden bugüne kadar 5 misline çıkmış ve hatayı yanlış yerde arıyorsunuz. Hata, ceza infaz yasalarından çok bu ucube Cumhurbaşkanlığı sistemindedir; hata, Parlamento devre dışı bırakan, ekonomiyi, hukuku, eğitimi, sağlığı mahveden, kurumları yok etmiş bu sistemin ta kendisidir bu suç oranlarının artmasının sebebi. Çözüm de bellidir: Artık halkımız da çözümün nasıl olacağını bilmektedir, Türk milleti adalete susamıştır ve önüne gelecek ilk fırsatta da bu adaletsizliğin sebebi olan akla da onu sahiplerine de gereken dersi verecektir.

Sonrası mı? Sonrasını da söyleyeyim: Ant olsun ki adaleti ve hukuku iliklerinize kadar size hissettireceğiz, sizin yaptığınız hataya düşmeyeceğiz.

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

Şimdi, İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alma önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) ÖNERGELER**

1.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, (2/2125) esas numaralı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/106)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

(2/2125) esas numaralı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük 37'nci maddesine göre doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasını saygılarımla arz ederim. 4/10/2024

Çiçek Otlu

İstanbul

BAŞKAN - Önerge üzerinde teklif sahibi olarak İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu konuşacaktır.

Şimdi Sayın Otlu'ya söz veriyorum.

Buyurun Sayın Otlu. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'de en çok tartışılan kanun hangisidir diye sorulsa bugün ele aldığımız 2911 sayılı Kanun birinci sırada olmasa da ilk sırada gelir. 2911 sayılı Kanun toplantı ve gösterilerin düzenlenmesine dair koşulların yanında toplantı ve gösterilerin yasaklanma ya da ertelemeyle kanuna aykırılık hâlinde ceza hükümlerini düzenlemektedir. Tam da bu içeriği ve bundan daha önemli olarak uygulama biçimiyle kanun, sürekli gündeme gelen, tartışılan, her kesimden toplumun canını yakan bir yerde duruyor. Dolayısıyla demokratik hukuk devleti olma iddiasına sahip bir devlette bu içerikte bir kanunun varlığı bu iddianın ne kadar boş olduğunu gösterir.

2911 sayılı Kanun içeriği itibarıyla toplantı ve gösterileri bir hak olarak güvencelemeyi değil, gerçekte kısıtlamayı düzenlemektedir. Bu yanıyla kanunun 3'üncü maddesindeki herkesin önceden izin almaksızın silahlı ve silahlı olarak kanunların suç saymadığı belirli amaçlarla toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahip olduğu hükmü sonraki maddelerle çerçevelenerek hükümsüz kılınmıştır. Ve yine bu kanun, son yıllardaki uygulama biçimiyle de toplantı ve gösterileri mülki amirlikler, polis ve yargı mekanizması iş birliğiyle esasen ortadan kaldırmaktadır. Denilebilir ki Türkiye 2911 sayılı Kanun'la hem içeriği hem de uygulama biçimiyle herkesin önceden izin almaksızın barışçıl şekilde toplantı ve gösteri yapmasını yasaklamıştır. Eğer böyle olmasaydı, mesela, Taksim Meydanı'nın kullanımı AYM kararı olduğu hâlde işçi ve emekçilerin başta 1 Mayıs kutlamaları olmak üzere tüm demokratik gösterilere yasaklanmazdı. Eğer böyle olmasaydı mesela, Galatasaray Meydanı yıllardır sessiz oturma eylemiyle kaybedilen evlatlarını arayan Cumartesi Annelerine, 8 Martta ve 25 Kasım'da kadınların katledilmesini istemeyen kadınlara kapatılmazdı. Eğer böyle olmasaydı, üniversiteli gençliğin adil, parasız, eşit ve demokratik eğitim talepli basın açıklamaları özel güvenlik ve polis marifetiyle bastırılmazdı. Örnekleri çoğaltmak mümkün, saymakla bitmez.

Sayın milletvekilleri, yasalar kâğıt üzerindeki içerikleri itibarıyla değil onları kimin, hangi amaçla yaptığı ve yine kimin, nasıl uyguladığıyla belirlenir. 2911 sayılı Kanun da tam olarak bu biçimde kullanılmaktadır yani kanun demokratik bir hakkın tanınmasını değil bu hakkın kullanımının mevcut iktidarın politikalarına uygun olup olmamasıyla belirleniyor. Daha basit söyleyecek olursak eğer, yapılan toplantı ve gösteriler, düzenlenen yürüyüşler AKP ve MHP iktidarının ekonomik, politik, ideolojik amaçlarına aykırılık teşkil ediyorsa kanuna aykırıdır, etmiyorsa o zaman bu hak kullanılabilir. Kâğıt üzerinde, örneğin, Anayasa'da tarif edilen demokratik hukuk devleti yerine, özellikle son on yılda fiilen güvenlikçi, baskıcı, polis devleti anlayışı yerleştirildi. Bundan dolayıdır ki insan hak ve hürriyetlerini düzenleyen hemen hemen mevcut tüm yasalarda belirleyici olan unsur, ifade, söz ve eylem özgürlüğünün korunması değil, siyasi iktidarın korunması olmuştur. Siyasi iktidarın ve onun tüm ortaklarının genel olarak da işçilere, emekçilere ve kadınlara karşı olan egemenlerin birçok kanunda olduğu gibi bu kanunda da sığındıkları yer kamu düzeni olmuştur. Gelmiş geçmiş tüm baskıcı iktidarlara için kamu düzeninin korunması yasakların, faşist baskıların, polis şiddetinin kılıfı olarak kullanılmıştır. Bu kanunda belirtilen "millî güvenlik" "kamu düzen" "suç işlenmesinin önlenmesi" "genel sağlık ve genel ahlakın korunması" "başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması" ibareleri toplantı ve

gösteri hakkının kullanımının kısıtlanması ve engellenmesi için tariflenmiş, keyfiyete son derece açık ve hukuken olabildiğince soyut ifadelerdir. Diyelim ki bir üniversite kampüsünde, Taksim ya da Kızılay Meydanı'nda basın açıklaması yapmanın millî güvenlikle, kamu düzeniyle, genel ahlakla ne alakası var? Biz de iktidar da biliyoruz ki tabii ki yok. Peki, o zaman sorun ne? Sorun, AKP'ye, saray iktidarına muhalefet edip etmemek; gösteri hakkını kullananların solcu, sosyalist ya da Kürt olup olmaması; asıl kriter bunlar ve çok açık ki bu kriterler hukuki değil ideolojik ve siyasi kriterlerdir. Öncekiler bir yana, son 19 Mart protestolarından bu yana büyük çoğunluğu üniversite öğrencisi binlerce kişi bu kanuna dayanarak gözaltına alındı, yüzlercesi tutuklandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Otlu, lütfen tamamlayın.

ÇİÇEK OTLU (Devamla) - Neye karşı geldikleri için? AKP-MHP iktidarının tüm muhalefeti yasa dışı yollarla ortadan kaldırmaya teşebbüs etmesine karşı. Toplantı ve gösteri hakkı, ifade özgürlüğünün kolektif kullanımıyla özgün bir biçimi teşkil etmektedir. Bu nedenle, AYM ve Avrupa İnsan Hakları İctihatlarının öncelikle akılda tutulması gerekecektir. 2911 sayılı Kanun, içeriği ve uygulama biçimiyle meşru değildir. Kanunun işçi ve emekçi kitleler üzerinde sopa olarak kullanılmasından vazgeçilmelidir. Bu kanun kaldırılmalı, demokratik hak ve özgürlükler temelinde toplantı ve gösteri hakkı değil, onu keyfince ideolojik ve politik saiklerle kısıtlayan güvenlik, yargı ve atanmış idari bürokratların yetkileri kısıtlanmalıdır. Yasaklarla korunması gereken kamu düzeni ve millî güvenlik kılıfı altında siyasi iktidar, egemen devlet yetkileri değil, her kesimden toplumun demokratik hak ve özgürlükleridir. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Otlu, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, gündemin "Seçim" kısmına geçiyoruz.

VII.- SEÇİMLER

A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI SEÇİMİ

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı seçimi

BAŞKAN - Gündemimize göre, 28'inci Yasama Dönemi ikinci devre için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı seçimini yapacağız.

(TBMM Başkanı, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Genel Kurul Salonu'nu teşrifi sırasında AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Başkanlık için aday gösterme önergeleri vardır, şimdi müracaat sırasına göre önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

28'inci Yasama Dönemi ikinci devre için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Cihan Paçacı'yı aday olarak gösteriyoruz.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Turhan Çömez

İstanbul

Balıkesir

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Anayasa'nın 94'üncü ve TBMM İctüzüğü'nün 10'uncu maddesi uyarınca 28'inci Dönem ikinci devre Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı adayları olarak Diyarbakır Milletvekilimiz Sayın Osman Cengiz Çandar'ın adaylığını arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Sümeyye Boz

Ayten Kordu

Serhat Eren

Muş

Tunceli

Diyarbakır

Dilan Kunt Ayan

Gülcan Kaçmaz Sayyigit

Nevroz Uysal Aslan

Şanlıurfa

Van

Şırnak

Sezai Temelli	Adalet Kaya	Vezir Coşkun Parlak
Muş	Diyarbakır	Hakkâri
Ali Bozan	Salihe Aydeniz	Gülderen Varlı
Mersin	Mardin	Van
Beritan Güneş Altın	Berdan Öztürk	Zeynep Oduncu Kutevi
Mardin	Diyarbakır	Batman
Cengiz Çiçek	Mehmet Kamaç	Sabahat Erdoğan Sarıtaş
İstanbul	Diyarbakır	Siirt
George Aslan	Mehmet Zeki İrmez	Meral Danış Beştaş
Mardin	Şırnak	Erzurum
Çiçek Otlı	Mahmut Dindar	Nejla Demir
İstanbul	Van	Ağrı
Halide Türkoğlu	Ömer Faruk Gergerlioğlu	Özgül Saki
Diyarbakır	Kocaeli	İstanbul
Ayşegül Doğan	Mehmet Rüştü Tiryaki	Ömer Faruk Hülakü
Şırnak	Batman	Bingöl
Kamuran Tanhan	Hüseyin Olan	Sevilay Çelenk
Mardin	Bitlis	Diyarbakır
Yılmaz Hun	Öznur Bartin	Gülüstan Kılıç Koçyiğit
Iğdır	Hakkâri	Kars
Onur Düşünmez	Heval Bozdağ	
Hakkâri	Heval Ağrı	

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Anayasa'nın 94'üncü ve TBMM İçtüzüğü'nün 10'uncu maddesi uyarınca 28'inci Dönem ikinci devre Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı adayı olarak İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un adaylığını arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Abdullah Güler	Efkan Ala	Özlem Zengin
Sivas	Bursa	İstanbul
Muhammet Emin Akbaşoğlu	Abdulhamit Gül	Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu
Çankırı	Gaziantep	Manisa
Leyla Şahin Usta	Ahmet Büyükgümüş	Zafer Sırakaya
Ankara	Yalova	İstanbul
Mustafa Demir	Belgin Uygur	Mustafa Şen
İstanbul	Balıkesir	Trabzon
Ömer İleri	Kürşad Zorlu	Halit Yerebakan
Ankara	Ankara	İstanbul

TBMM	B: 94	3 . 6 . 2025	O: 2
Hüseyin Yayman	Ömer Çelik	Eyyüp Kadir İnan	
Hatay	Adana	İzmir	
Tuğba Işık Ercan	Hasan Turan	Fehmi Alpay Özalan	
İstanbul	İstanbul	İzmir	
Zeynep Yıldız	Ahmet Çolakoğlu	Rümeysa Kadak	
Ankara	Zonguldak	İstanbul	
İrfan Çelikkaslan	İsmail Çağlar Bayırcı	Erol Keleş	
Gaziantep	Kütahya	Elâzığ	
Arslan Tatar	Zeki Korkutata	Ferhat Nasıroğlu	
Şırnak	Bingöl	Batman	
Mustafa Oğuz	Abdurrahman Babacan	Kaan Koç	
Burdur	Malatya	Ardahan	
Mustafa Canbey	Cengiz Aydoğdu	Halis Dalkılıç	
Balıkesir	Aksaray	İstanbul	
Adem Yıldırım	Serkan Bayram	Ayşen Gürcan	
İstanbul	İstanbul	Eskişehir	
Lütfiye Selva Çam	Rabia İlhan	Yıldırım Tuğrul Türkeş	
Ankara	İstanbul	Ankara	
Adem Çalkın	Murat Alparslan	Osman Sağlam	
Kars	Ankara	Karaman	
Hüseyin Altınsoy	Yaşar Kırkpınar	Adem Yeşildal	
Aksaray	İzmir	Hatay	
Kemal Karahan	Lütfi Bayraktar	Nazım Maviş	
Hatay	Sakarya	Sinop	
Yusuf Beyazıt	Tuba Köksal	Abdullah Doğru	
Tokat	Kahramanmaraş	Adana	
Faruk Aytek	Suat Pamukçu	Ali İnci	
Adana	İstanbul	Sakarya	
Ersan Aksu	Hakan Aksu	Mustafa Kaplan	
Samsun	Sivas	Kırıkkale	
Atay Uslu	Ercan Öztürk	Murat Cahid Cıngı	
Antalya	Düzce	Kayseri	
Derya Ayaydın	Nilhan Ayan	Mustafa Yavuz	
İstanbul	İstanbul	Bursa	
Osman Gökçek	Latif Selvi	Yıldız Konal Süslü	
Ankara	Konya	İstanbul	

TBMM	B: 94	3 . 6 . 2025	O: 2
Mehmet Akif Yılmaz	Suna Kepolu Ataman	Süleyman Karaman	
Kocaeli	Diyarbakır	Erzincan	
Mahmut Rıdvan Nazırlı	Ruken Kilerci	Mehmet Emin Öz	
Elâzığ	Ağrı	Erzurum	
İsmail Erdem	Mevlüt Kurt	Ahmet Fethan Baykoç	
İstanbul	Kahramanmaraş	Ankara	
Oğuzhan Kaya	Fuat Oktay	Cevahir Asuman Yazmacı	
Çorum	Ankara	Şanlıurfa	
Rukiye Toy	Yakup Otgöz	Osman Zabun	
Sivas	Muğla	Isparta	
Fatma Serap Ekmekci	Orhan Yegin	Büşra Paker	
Kastamonu	Ankara	İstanbul	
Faruk Kılıç	Seyithan İzsis	Kayhan Türkmenoğlu	
Mardin	İstanbul	Van	
Çiğdem Koncagül	Mustafa Savaş	Müşerref Pervin Tuba Durgut	
Tekirdağ	Aydın	İstanbul	
Abdurrahim Fırat	Abdurrahim Dusak	Hasan Arslan	
Erzurum	Şanlıurfa	Afyonkarahisar	
Orhan Ateş	Sevan Sivacıoğlu	Şaban Çopuroğlu	
Bayburt	İstanbul	Kayseri	
Ahmet Salih Dal	Mehmet Uğur Gökgöz	Şebnem Bursalı	
Kilis	Isparta	İzmir	
Meliha Akyol	Çiğdem Karaaslan	Emre Çalışkan	
Yalova	Samsun	Nevşehir	
Cüneyt Aldemir	Ümmügülşen Öztürk	Hulusi Akar	
Tokat	İstanbul	Kayseri	
Seydi Gülsoy	Kemal Çelik	Resul Kurt	
Osmaniye	Antalya	Adıyaman	
İbrahim Ethem Taş	Ayhan Salman	Refik Özen	
Antalya	Bursa	Bursa	
Dursun Ataş	Mestan Özcan	Süleyman Özgün	
Kayseri	Tekirdağ	Nevşehir	
Mehmet Eyup Özkeçeci	Ahmet Kılıç	İsmail Güneş	
Gaziantep	Bursa	Uşak	
Adil Biçer	Harun Mertoğlu	Kadem Mete	
Kütahya	Rize	Muğla	
Turan Bedirhanoğlu	Murat Kaya	Ali Kıratlı	
Bitlis	Sakarya	Mersin	

TBMM	B: 94	3 . 6 . 2025	O: 2
Ali Taylan Öztaylan	Yahya Çelik	Cem Şahin	
Balıkesir	İstanbul	Karabük	
Ali Özkaya	Mehmet Demir	Durmuş Ali Keskinkılıç	
Afyonkarahisar	Kütahya	Karabük	
İbrahim Yurdunuseven	Oğuz Üçüncü	Mustafa Arslan	
Afyonkarahisar	İstanbul	Tokat	
Hasan Çilez	Yusuf Ahlatcı	Vahit Kirişçi	
Amasya	Çorum	Kahramanmaraş	
Derya Bakkak	Vehbi Koç	Mervan Gül	
Gaziantep	Trabzon	Siirt	
Cevahir Uzkurt	Mehmet Selim Ensarioğlu	Nureddin Nebati	
Niğde	İstanbul	Mersin	
Saffet Bozkurt	Sunay Karamık	Seda Gören Bölük	
Zonguldak	Adana	İstanbul	
Hulusi Şentürk	Süleyman Şahan	Mehmet Sait Yaz	
İstanbul	Yozgat	Diyarbakır	
Mehmet Muş	Ali Şahin	Ahmet Mücahit Arınç	
Samsun	Gaziantep	Manisa	
İnanç Sıraç Kara Ölmeztoprak	Çiğdem Erdoğan	Cüneyt Yüksel	
Malatya	Sakarya	İstanbul	
Murat Baybatur	Halil Eldemir	Bayram Şenocak	
Manisa	Bilecik	İstanbul	
Ertuğrul Kocacık	Behiye Eker	Mesut Bozatlı	
Sakarya	İstanbul	Gaziantep	
Necmettin Erkan	Mustafa Hakan Özer	Havva Sibel Söylemez	
Kırşehir	Konya	Mersin	
Ünal Karaman	Adil Karaismailoğlu	Azmi Ekinci	
Konya	Trabzon	İstanbul	
Sena Nur Çelik Kanat	Bekir Bozdağ	Ömer Oruç Bilal Debgici	
İstanbul	Şanlıurfa	Kahramanmaraş	
Ejder Açıkkapı	Nurettin Alan	Orhan Kırçalı	
Elâzığ	İstanbul	Samsun	
Mehmet Ali Çelebi	Mevlüt Çavuşoğlu	Fatma Öncü	
İzmir	Antalya	Erzurum	
Meryem Göka	Cemil Yaman	Mustafa Hulki Cevizoğlu	
Konya	Kocaeli	İstanbul	

TBMM	B: 94	3 . 6 . 2025	O: 2
Orhan Erdem	Şamil Ayrım	Sayın Bayar Özsoy	
Konya	İstanbul	Kayseri	
Fahrettin Tuğrul	Hasan Ekici	Jülide Sarıeroğlu	
Uşak	Konya	Ankara	
Ayşe Keşir	Gökhan Diktaş	Ahmet Gökhan Sarıçam	
Düzce	Tekirdağ	Kırklareli	
Muhammed Adak	Feyzi Berdibek	İsmail Ok	
Mardin	Bingöl	Balıkesir	
Mustafa Nedim Yamalı	Ömer Özmen	Fatih Dönmez	
Ankara	Aydın	Eskişehir	
Derya Yanık	Yılmaz Büyükkaydın	Mehmet Muharrem Kasapoğlu	
Osmaniye	Trabzon	İzmir	
Şahin Tin	Selami Altınok	Mehmet Baykan	
Denizli	Erzurum	Konya	
Muhammet Müfit Aydın	Sami Çakır	Mustafa Hamarat	
Bursa	Kocaeli	Ordu	
Mehmet Emin Şimşek	Serap Yazıcı Özbudun	Halil Uluay	
Muş	Antalya	Kastamonu	
Nazım Elmas	İhsan Koca	Yusuf Ziya Aldatmaz	
Giresun	Malatya	Bartın	
Muammer Avcı	Muhammed Avcı	Abdulkadir Akgül	
Zonguldak	Rize	Yozgat	
Sadettin Hülagü	İshak Şan	Veysel Tipioğlu	
Kocaeli	Adıyaman	Kocaeli	
Abdulkadir Özel	Selman Özboyacı	Vedat Bilgin	
Hatay	Konya	Ankara	
Süleyman Soylu	Abdulkadir Emin Önen	Mustafa Alkayış	
İstanbul	Şanlıurfa	Adıyaman	
Mahmut Özer	Mahmut Atilla Kaya	Mustafa Varank	
Ordu	İzmir	Bursa	
Emine Yavuz Gözgeç	İdris Nebi Hatipoğlu	Emel Gözükkara Durmaz	
Bursa	Eskişehir	Bursa	
Hikmet Başak	Adem Korkmaz	Bünyamin Bozgeyik	
Şanlıurfa	Burdur	Gaziantep	
Ali Temür	Cantürk Alagöz	Yüksel Coşkunyürek	
Giresun	Iğdır	Bolu	

Osman Mesten	Tahir Akyürek	Tuba Vural Çokal
Bursa	Konya	Antalya
Bülent Tüfenkci	Mustafa Köse	Abdullah Ağralı
Malatya	Antalya	Konya
Celalettin Köse	İbrahim Ufuk Kaynak	Fatma Aksal
Gümüşhane	Ordu	Edirne
Seda Sarıbaş	Şengül Karslı	Tamer Akkal
Aydın	İstanbul	Manisa
Haluk İpek	Cahit Özkan	Hüseyin Özhan
Amasya	Denizli	Adıyaman
Mehmet Ali Cevheri	Burhan Kayatürk	Kurtcan Çelebi
Şanlıurfa	Van	Ankara
İsmail Emrah Karayel	Ceyda Bölünmez Çankırı	Mehmet Faruk Pınarbaşı
İstanbul	İzmir	Şanlıurfa
İbrahim Eyyüpoğlu	Ziya Altunyaldız	Yusuf Ziya Yılmaz
Şanlıurfa	Konya	Samsun
Radiye Sezer Katırcıoğlu	Yücel Arzen Hacıoğulları	Ayşe Böhürler
Kocaeli	İstanbul	Kayseri
Mehmet Galip Ensarioğlu	Faruk Çelik	Ayhan Gider
Diyarbakır	Artvin	Çanakkale
Mehmet Şahin	Selman Oğuzhan Eser	Erkan Kandemir
Kahramanmaraş	Karaman	İstanbul
Asuman Erdoğan	Nilgün Ök	Zehranur Aydemir
Ankara	Denizli	Ankara
	Ahmet Ersagun Yücel	
	İstanbul	

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Anayasa'nın 94'üncü TBMM İçtüzüğü'nün 10'uncu maddeleri uyarınca 28'inci Yasama Dönemi ikinci devre Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı seçiminde Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ı aday olarak gösteriyoruz.

Gereğini arz ve talep ederiz.

Saygılarımızla.

Murat Emir	Gökhan Günaydın	Ali Mahir Başarır
Ankara	İstanbul	Mersin

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Anayasa'nın 94'üncü ve TBMM İçtüzüğü'nün 10'uncu maddesi uyarınca 28'inci Dönem ikinci devre Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı adayı olarak Samsun Milletvekili Mehmet Karaman'ın adaylığını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen	Selçuk Özdağ
Mersin	Muğla

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Anayasa'nın 94'üncü ve TBMM İçtüzüğü'nün 10'uncu maddesi uyarınca 28'inci Dönem ikinci devre Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına aday olmak istiyorum.
Gereğini saygılarımla arz ederim.

Atay Uslu

Antalya

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, milletvekillerimiz tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına aday gösterilen her bir milletvekilimizi Divan olarak ayrı ayrı tebrik ediyor, seçimde kendilerine başarılar diliyorum.

Şimdi Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan adaylığından çekilmeye dair bir dilekçe vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı adaylığından çekiliyorum.
Gereğini saygılarımla arz ederim.

Atay Uslu

Antalya

BAŞKAN - Bilgilerinize sunulmuştur.

Değerli milletvekilleri, Meclis Başkanlığı için aday isimlerini seçim çevrelerinin ve soyadlarının alfabetik sırasına göre mühürlü oy pusulasında yer aldığı şekliyle okutuyorum:

28'inci Yasama Dönemi İkinci Devre Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Seçimine Ait Oy Pusulası

Uğur Bayraktutan (Artvin)

Osman Cengiz Çandar (Diyarbakır)

Numan Kurtulmuş (İstanbul)

Mustafa Cihan Paçacı (İstanbul)

Mehmet Karaman (Samsun)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Anayasa'nın 94'üncü ve İç Tüzük'ün 10'uncu maddeleri uyarınca Başkan seçimi gizli oyla yapılacaktır.

Başkan seçilebilmek için ilk iki oylamada üye tam sayısının üçte 2 çoğunluğu yani en az 400 oy, üçüncü oylamada üye tam sayısının salt çoğunluğu yani en az 301 oy aranacaktır. Üçüncü oylamada salt çoğunluk sağlanamazsa bu oylamada en çok oy alan 2 aday için dördüncü oylama yapılacak ve dördüncü oylamada en fazla oy alan aday Başkan seçilmiş olacaktır.

Gizli oylamanın ne şekilde yapılacağını arz ediyorum: Komisyon sıralarından birinci sıradaki kâtip üye Adana'dan başlayarak İstanbul'a kadar -İstanbul dâhil- ikinci sırada yer alan kâtip üye ise İzmir'den başlayarak Zonguldak'a kadar -Zonguldak dâhil- adı okunan milletvekilinin adını ad defterinden işaretleyeceklerdir. Adı işaretlenen milletvekiline mühürlü oy pusulası ve zarf verilecektir.

Oyunu kullanacak sayın milletvekili mühürlü oy pusulası ve zarfı aldıktan sonra oy kabinine girecek, oy pusulasında adı yazılı adaylardan hangisine oy verecekse o adayın adının önündeki kareyi çarpı işaretiyle işaretleyip oy pusulasını kabinde zarfa koyduktan sonra Başkanlık Divanı kürsüsünün önüne konulan oy kupalarına atacaktır.

Sayın milletvekillerinin oylamanın gizliliği noktasında gerekli hassasiyeti göstermelerini özellikle rica ediyorum.

Sayın üyelerin oylamada dikkat edecekleri hususları da ayrıca arz ediyorum:

Oy kullanılırken pusuladaki adaylardan sadece birinin adının önündeki kare işaretlenecektir. Birden fazla adayın işaretlendiği oy pusulaları geçersiz sayılacaktır.

Kabinlere aynı renk tükenmez kalemle konulmuştur, sayın üyeler bu kalemleri kullanacaklardır. Oy pusulasında adayların adının önünde yer alan kare dışında herhangi bir işaret, imza veya karalama bulunması durumunda oy geçersiz sayılacaktır.

Sayın kâtip üyelerin yerlerini almalarını rica ediyorum.

Mühürlü oy pusulaları ve zarflar sayın kâtip üyelere lütfen teslim edilsin.

Sayın milletvekilleri, oylamanın sayım ve dökümü için ad çekme suretiyle 5 kişilik bir tasnif komisyonu tespit edeceğim. Tasnif komisyonuna seçilen üyeler oylama işlemi bittikten sonra komisyon sıralarında yerlerini alacaktır.

Şimdi tasnif komisyonu için kura çekiyorum:

Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy? Burada.

Adana Milletvekili Muharrem Varlı? Yok.

Bursa Milletvekili Ahmet Kılıç? Yok.

Mersin Milletvekili Gülcan Kış? Burada.

Gaziantep Milletvekili Mehmet Mustafa Gürban? Yok.

Kayseri Milletvekili Sayın Bayar Özsoy? Yok.

İstanbul Milletvekili Yıldız Konal Süslü? Burada.

Karaman Milletvekili Osman Sağlam? Burada.

Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy? Burada.

Tasnif Komisyonu tamamlanmıştır.

Değerli milletvekilleri, şimdi oylama işlemini başlatıyoruz ve oylamaya Adana ilinden başlıyoruz.

(Oylar toplandı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, oyunu kullanmayan değerli milletvekilimiz var mı? Yok.

Değerli milletvekilleri, oylama işlemi tamamlanmıştır.

Oy kupaları kaldırılınsın.

Tasnif Komisyonu üyeleri lütfen yerlerini alsınlar.

Tasnif Komisyonu üyelerinin adlarını hatırlatmak için tekrar okutuyor ve kendilerini yerlerine davet ediyorum: Hüseyin Altınsoy, Aksaray; Osman Sağlam, Karaman; Gülcan Kış, Mersin; Yıldız Konal Süslü, İstanbul; Ayşe Sibel Ersoy, Adana.

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Tasnif Komisyonu tutanağı gelmiştir, şimdi tutanağı okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

28'inci Yasama Dönemi 2'nci devre Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı seçimi için yapılan 1'inci tur oylamaya 549 üye katılmış, kullanılan oyların dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

Saygıyla arz olunur.

Tasnif Komisyonu

Üye	Üye	Üye
Hüseyin Altınsoy	Osman Sağlam	Gülcan Kış
Aksaray	Karaman	Mersin
Üye	Üye	
Yıldız Konal Süslü	Ayşe Sibel Ersoy	
İstanbul	Adana	

Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan : 122 oy

Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar : 50 oy

İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş : 305 oy

İstanbul Milletvekili Mustafa Cihan Paçacı : 30 oy

Samsun Milletvekili Mehmet Karaman : 31 oy

Boş : 1 oy

Geçersiz : 10 oy

Toplam : 549 oy

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, bu sonuca göre Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı seçiminin 1'inci oylamasında Anayasa'da öngörülen üçte 2 oy çoğunluğu bulunamamıştır.

Şimdi Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı seçiminde 2'nci oylamaya başlıyoruz. Bu oylamada da üye tam sayısının üçte 2 çoğunluğu yani en az 400 oy aranacaktır.

Sayın milletvekilleri, oylamaya ilişkin kuralları ve oylamanın gizliliğine yönelik gerekli açıklamaları ilk oylamada belirtmiştim. Gereken hassasiyetin gösterilmesini rica ediyorum.

Şimdi oylamanın sayım ve dökümü için ad çekme suretiyle 5 kişilik bir tasnif komisyonu tespit edeceğim. Tasnif komisyonuna seçilen üyeler oylama işlemi bittikten sonra komisyon sıralarındaki yerlerini alacaklardır.

Şimdi kura çekiyorum:

Emre Çalışkan, Nevşehir? Burada.

Ertuğrul Kocacık, Sakarya? Burada.

Asuman Erdoğan, Ankara? Yok.

Ahmet Erbaş, Kütahya? Burada.

Hasan Toktaş, Bursa? Burada.

Ömer Faruk Gergerlioğlu, Kocaeli? Burada.

2'nci oylamada kullanılacak zarflar ve mühürlü oy pusulaları Kâtip Üyelere teslim edilsin.

Şimdi oylamaya Adana ilinden başlıyoruz.

(Oylar toplandı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, oyunu kullanmayan sayın milletvekilimiz varsa lütfen oyunu kullansın.

Değerli milletvekilleri, oylama işlemi tamamlanmıştır.

Oy kupaları lütfen kaldırılın.

Tasnif Komisyonu üyeleri lütfen yerlerini alsınlar.

Tasnif Komisyonu üyelerinin adlarını tekrar okutuyorum:

2'nci oylama Tasnif Komisyonu: Emre Çalışkan, Nevşehir; Ertuğrul Kocacık, Sakarya; Ahmet Erbaş, Kütahya; Hasan Toktaş, Bursa; Ömer Faruk Gergerlioğlu, Kocaeli.

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Tasnif Komisyonu tutanağı gelmiştir. Şimdi tutanağı okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

28'inci Yasama Dönemi 2'nci devre Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı seçimi için yapılan 2'nci tur oylamaya 543 üye katılmış, kullanılan oyların dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

Saygıyla arz olunur.

Tasnif Komisyonu

Üye	Üye	Üye
Emre Çalışkan	Ertuğrul Kocacık	Ahmet Erbaş
Nevşehir	Sakarya	Kütahya
Üye	Üye	
Hasan Toktaş	Ömer Faruk Gergerlioğlu	
Bursa	Kocaeli	

Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan : 120 oy

Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar : 47 oy

İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş : 306 oy

İstanbul Milletvekili Mustafa Cihan Paçacı : 27 oy

Samsun Milletvekili Mehmet Karaman : 30 oy

Boş : 2 oy

Geçersiz : 11 oy

Toplam : 543 oy

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, bu sonuca göre Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı seçiminin 2'nci oylamasında da Anayasa'da öngörülen üçte 2 oy çoğunluğu bulunamamıştır.

Şimdi Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı seçiminde 3'üncü oylamaya başlıyoruz.

3'üncü oylamada üye tam sayısının salt çoğunluğu yani en az 301 oy aranacaktır.

Sayın milletvekilleri, oylamaya ilişkin kuralları ve oylamanın gizliliğine yönelik gerekli açıklamaları ilk oylamada belirtmiştim. Gereken hassasiyetin gösterilmesini rica ediyorum.

Şimdi oylamanın sayım ve dökümü için ad çekme suretiyle 5 kişilik bir tasnif komisyonu tespit edeceğim. Tasnif komisyonuna seçilen üyeler oylama işlemi bittikten sonra komisyon sıralarındaki yerlerini alacaklardır.

Yüksel Selçuk Türkoğlu, Bursa? Burada.

Dilan Kunt Ayan, Şanlıurfa? Burada.

Aliye Timisi Ersever, Ankara? Burada.

Mustafa Canbey, Balıkesir? Burada.

Hakan Aksu, Sivas? Burada.

3'üncü oylamada kullanılacak zarflar ve mühürlü oy pusulaları Kâtip Üyelere lütfen teslim edilsin.

Değerli milletvekilleri, oylamaya Adana ilinden başlıyoruz.

(Oylar toplandı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, oyunu kullanmayan milletvekilimiz varsa lütfen oyunu kullansın, bir daha uyarı yapmayacağım.

Değerli milletvekilleri, oylama işlemi tamamlanmıştır.

Oy kupaları lütfen kaldırılсын.

Tasnif Komisyonu üyeleri lütfen yerlerini alsınlar.

Tasnif Komisyonu üyelerinin adlarını tekrar okutuyorum:

Üçüncü oylama Tasnif Komisyonu: Yüksel Selçuk Türkoğlu, Bursa; Dilan Kunt Ayan, Şanlıurfa; Aliye Timisi Ersever, Ankara; Mustafa Canbey, Balıkesir; Hakan Aksu, Sivas.

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Tasnif Komisyonu tutanağı gelmiştir. Şimdi, tutanağı okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

28'inci Yasama Dönemi 2'nci devre Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı seçimi için yapılan 3'üncü tur oylamaya 529 üye katılmış, kullanılan oyların dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

Saygılarımızla arz olunur.

Tasnif Komisyonu

Üye	Üye	Üye
Yüksel Selçuk Türkoğlu	Dilan Kunt Ayan	Aliye Timisi Ersever
Bursa	Şanlıurfa	Ankara
Üye	Üye	
Mustafa Canbey	Hakan Aksu	
Balıkesir	Sivas	

Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan : 118

Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar : 18

İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş : 329 (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

İstanbul Milletvekili Mustafa Cihan Paçacı : 26

Samsun Milletvekili Mehmet Karaman : 26

Boş : 1

Geçersiz : 11

Toplam : 529

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, bu sonuca göre İstanbul Milletvekili Sayın Numan Kurtulmuş 3'üncü oylamada Anayasa'da öngörülen çoğunluğu sağlamış ve 329 oyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı seçilmiştir. (AK PARTİ sıralarından ayakta alkışlar, MHP sıralarından alkışlar)

Başkanımızı tebrik ediyor, görevinde üstün başarılar diliyorum.

Sayın Başkanın teşekkür için söz talepleri vardır.

Sayın Başkanım, buyurun. (AK PARTİ sıralarından ayakta alkışlar, MHP sıralarından alkışlar)

VIII.- TEBRİK, TEMENNİ VE TEŞEKKÜRLER*1.- TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş'un, Başkan seçilmesi dolayısıyla teşekkür konuşması*

TBMM BAŞKANI NUMAN KURTULMUŞ - Sayın Başkan, Saygıdeğer Genel Başkanlar, değerli milletvekili arkadaşlarım; 28'inci Yasama Döneminin ikinci devre seçimlerinde şahsıma göstermiş olduğunuz bu itimat dolayısıyla her birinize ayrı ayrı çok teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İnşallah, önümüzdeki devre, 28'inci Dönemin fevkalade önemli işleri başardığımız bir devresi olacaktır. Öncelikle, bu süre içerisinde her şeyden evvel Türkiye'nin bizlerden beklentisi demokratik olgunluk içerisinde farklı fikirleri, farklı siyasi konuları bu çatı altında başarıyla tartışabilmek ve milletin hayrına olacak sonuçları çıkarabilmektir. Siyaset, tabii ki farklı fikirlerin mücadele ettiği, farklı fikirlerin yarış içerisinde olduğu ama bir tarafıyla da farklı fikirlerin müzakere içerisinde olabildiği, olgunluk içerisinde konuların tartışıldığı bir demokratik nezaheti gerektirmektedir. Ümit ederim ki bu dönemde hem önümüzdeki bekleyen işlerin halledilmesi hem de milletin tarihi önem atfettiği konuların en güzel şekilde çözülebilmesi için ikinci devrede üzerimize düşen sorumluluğu hep beraber yerine getiririz. Bu çerçevede, müsaadenizle en önemli meselemizin kurulacak olan bir siyaset dili, müzakereye açık, müzakereci bir siyaset dili olduğunun altını çizmek isterim. Ayrıca, bu dönem içerisinde tarihi bir fırsat olarak önümüze çıkan terörsüz Türkiye meselesinin de Türkiye'nin halletmesi gereken en acil konusu olduğunda herhâlde hepimiz hemfikirizdir. Bu çerçevede, bir araya gelmek, birlikte müzakere etmek, konuları bu çatının altında halletmek, konuşmak ve sonuçları açık bir şekilde almak bütün siyasi partilerimizin ortak sorumluluğundadır. Yaptığımız ilk temas çerçevesinde şunu gördüm ki partilerimizin tamamı Türkiye Büyük Millet Meclisi içerisinde oluşturulacak bir çabaya ortak bir şekilde katkı vermeye hazır olduklarını ortaya koyuyorlar. Ümit ederiz ki burada oluşturulacak olan komisyonda şeffaf bir şekilde, demokratik teamüllere uygun bir şekilde milletimizin bu beklentisine cevap vermek mümkün olur ve artık terör Türkiye'nin gündeminden kalkarak bir asırdır ayaklarına vurulmuş olan, elli yıldır ayaklarından vurulmuş olan bu terör belasından Türkiye kurtulmuş olur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ayrıca, bu terörsüz Türkiye meselesi aynı zamanda demokratik Türkiye meselesidir. Türkiye'nin demokrasi standartlarının daha da yükselmesi, Türkiye'de birlik ve beraberliğin tam manasıyla tesis edilmesi için her birimizin üzerine büyük bir sorumluluk düşüyor. Türkiye Büyük Millet Meclisinin Başkanı olarak bu süreçte benim üzerime düşen sorumluluk, bu konunun şeffaflıkla, açık yüreklilikle ve bütün sarahatiyle Mecliste görüşülmesi, konuların Mecliste ele alınarak milletin bütün fikirlerinin burada yansıtılmasıdır. En önemli kazanımlarımızdan birinin 16 siyasi partinin Türkiye Büyük Millet Meclisi içerisinde temsil ediliyor olmasıdır. Bütün farklı siyasi partilerin, oluşturulması düşünülen bu komisyon içerisinde kendi temsilcilerini vererek birlikte müzakere edeceğine yürekten inanıyorum. İnşallah, bir müddet sonra bu çalışmalar bittiğinde hepimiz tarihe ve millete karşı sorumluluğumuzu yerine getirmiş olmanın huzuru içerisinde, Türkiye'yi huzur ve esenlik içerisinde, barış ve adalet içerisinde sonraki nesillere devretmenin büyük bir hazzını yaşarız.

Aynı şekilde, terörsüz Türkiye meselesinin terörsüz bir bölgenin oluşması demek olduğuna da yürekten inanıyoruz. Bu konuda her birimizin tek tek çabalarının, bütün siyasi partilerimizin kurumsal olarak katkılarının tarihi önemde olduğunu ifade etmek isterim. Bu vesileyle, bu konuda her zaman kendisini hayırla yâd edeceğimiz, çabalarını unutmayaacağımız Sırrı Süreyya Önder arkadaşımızı da bir kere daha buradan rahmetle, saygıyla yâd ediyorum. (AK PARTİ, DEM PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

28'inci Dönemin ikinci devresinde üzerimize düşen bir başka sorumluluğun da Meclisteki yasama kalitesinin artırılması, Mecliste farklı fikirlerin daha iyi müzakere ortamı bulabilmesi için demokratik, katılımcı, çoğulcu bir Meclis İhtüzüğü'nün yapılması çalışmalarını hızlandırmaktır. Ümit ederim ki kısa süre içerisinde bu konuda da partiler arasında bir görüş birliği sağlanarak Türkiye demokrasisinin standartlarının, millî iradenin merkezi olan, demokrasinin kalbi olan Türkiye Büyük Millet Meclisinde de daha yukarıya çıkartılması için çok güçlü bir iç tüzük çalışmasını hep beraber, bütün partiler olarak gerçekleştirmek mümkün olsun.

Bir başka önemli ödevimizse, sonraki dönemlere karşı ve milletimizin gelecek nesillerine karşı sorumluluğumuzsa yeni bir anayasayla cumhuriyetimizin ikinci asrını sözü güçlü, gücü tesirli Türkiye

Yüzyılı olmasını düşündüğümüz bu asrı yeni bir anayasayla, sivil, demokrat, katılımcı, kapsayıcı bir anayasayla taçlandırmak ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu döneminde üzerimize düşen çalışmaları en açık şekilde yaparak, milletin de desteğini her aşamada alarak yeni bir anayasayla bu Meclis çatısı altındaki çalışmalarımızı taçlandırmaktır.

Zor bir çalışma dönemini hep beraber gireceğiz. Tekraren ifade etmek istiyorum ki siyasetin bir tarafı mücadele, diğer tarafı müzakeredir. Bu çatı altında en aykırı fikirler karşılıklı olarak tartışılabilir ama sonunda el sıkışarak, aynı masalarda tartışarak, müzakere ederek, görüşlerimizi olgunlaştırır ve millet adına yüklendiğimiz temsil sorumluluğunu en iyi şekilde yerine getiririz diye ümit ediyorum. İnşallah, bu çalışmalarda hep beraber dayanışma içerisinde olacağız ve 28'inci Dönemin ikinci devresini Türkiye Büyük Millet Meclisi tarihi açısından da büyük başarılarla imza atmış olarak hep birlikte geçireceğiz. Allah yolumuzu açık etsin; bu çatı altında konuşulan her sözü açık, net bir şekilde söylemeyi nasip etsin ve milletin her birimize yüklediği temsil kabiliyetini en iyi şekilde kullanarak başta terörsüz Türkiye ve Türkiye'nin demokratikleşme süreci olmak üzere bu alanlarda iş birliğiyle sonuç almayı nasip etsin diyorum.

Her birinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum, hayırlı uğurlu olsun. Hep beraber yeni dönem bizlere hayırlı olsun.

Çok teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından ayakta alkışlar; DEM PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyoruz ve tekrar başarılar diliyoruz.

Değerli milletvekilleri, birleşime kırk dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.57

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 21.43

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Rümeysa KADAK (İstanbul)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 94'üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

V.- ÖNERİLER (Devam)

B) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1.- Danışma Kurulunun, 213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

No: 61

3/6/2025

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 3/6/2025 Salı günü (bugün) yaptığı toplantıda 213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılması önerisinin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

Özlem Zengin

Gökhan Günaydın

Sezai Temelli

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu

Başkan Vekili

Başkan Vekili

Başkan Vekili

Erkan Akçay

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Bülent Kaya

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu

İYİ Parti Grubu

YENİ YOL Partisi Grubu

Başkan Vekili

Başkan Vekili

Başkanı

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

Sayın Kavuncu, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

36.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu, TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş'u tebrik ettiklerine ve TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş'un Başkan seçilmesi dolayısıyla yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Bir konuda rahatsızlığımızı belirtmek ve bu rahatsızlığımızın kayıtlara geçmesi için söz aldım.

Öncelikle Sayın Numan Kurtulmuş'u tebrik ediyoruz, Türkiye Büyük Millet Meclisinde yeni dönem Başkanı olarak seçildi; Meclisimize hayırlı uğurlu olsun. Ancak Sayın Kurtulmuş yapmış olduğu konuşmada tam olarak şunları söyledi, dedi ki: "Yaptığımız ilk temas çerçevesinde şunu

gördüm ki partilerimizin tamamı Türkiye Büyük Millet Meclisi içerisinde oluşturulacak bir çabaya ortak bir şekilde katkı vermeye hazır olduklarını ortaya koyuyorlar.”

Şunu ifade etmek istiyorum: İyi niyetli temenniler olabilir ancak Sayın Kurtulmuş’un konuşmasının bu kısmı bize göre hatalı ve yanıltır. Bu sözleri tarafsızlığına da gölge düşürmüştür çünkü...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, lütfen tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - ...Türkiye Büyük Millet Meclisindeki bütün partilerin bu konuda mutabık olduğunu ifade etmek doğru değildir, bu yanıltır. Biz İYİ Parti olarak sürecin en başından beri bu konudaki görüşlerimizi çok açık ve net olarak aktardık. Sayın Başkanın sözleri bazı partiler için geçerli olabilir, bazı partiler tereddütlü yaklaşabilir fakat biz böyle bir sürece karşı olduğumuzu net olarak ifade etmiştik ve tekrar ifade ediyoruz: Partimizin bu konudaki tavrı son derece nettir. Terörsüz Türkiye hayalinin terör elebaşının başını çektığı bir süreçte gerçekleşmesi bize göre mümkün değildir. Bu açıdan, Sayın Kurtulmuş’un İYİ Parti’yi de böyle bir sürecin ortağıymış gibi sunmasını hiçbir şekilde kabul etmiyoruz. Kayıtlara geçmesi adına da söz aldım.

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Kavuncu.

Değerli milletvekilleri, alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sıraya alınan, Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ve Uşak Milletvekili Fahrettin Tuğrul ile 99 Milletvekilinin Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ve Uşak Milletvekili Fahrettin Tuğrul ile 99 Milletvekilinin Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3147) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 213) ¹

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 213 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Değerli milletvekilleri, alınan karar gereğince, bu teklif İç Tüzük’ün 91’inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle teklif, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Alınan karar gereğince, teklifin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresi en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilir.

Şimdi teklifin tümü üzerindeki söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz YENİ YOL Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili İdris Şahin’e aittir.

Sayın Şahin, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de yeni seçilen Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanımız Sayın Numan Kurtulmuş’u bir kez daha tebrik ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; malumunuz olduğu üzere, kürsüye gelirken de döndüm, Adalet Komisyonu Başkanımıza “Ne diyeyim?” diye şimdi kendisine sordum. Kendisi elbette ki yaptıklarının, yapamadıklarının ne olduğunu gayet iyi biliyor. Dolayısıyla bizim birbirimizi dövecek, birbirimizi incitecek bir durumumuz söz konusu değil ama bu Parlamentoda bir hakkı teslim etmemiz lazım, bir hakikati ifade etmemiz lazım. Bakınız, bu kanun teklifi perşembe günü saat 15.30 civarında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunuldu, biz cumartesi günü saat 16.00’da Komisyon Başkanı tarafından toplantıya davet edildik. İşte, buradaki Komisyon üyesi arkadaşlarımız da şahittir; Sayın Başkan aralıksız, bir dakika yerinden ayrılmadan, belki on beş saat Adalet Komisyonunda “onuncu yargı paketi” diye ifade ettiğimiz bu kanun teklifini gördük. Sayın Başkanın da herhâlde

¹ 213 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

koltuktan sıkıntısı var, on dört buçuk saat hiç kalkmadı. Ben de o gün biraz rahatsızdım, zaman zaman odadan çıktım, girdim, arkadaşlar da şahit. Arzu ettik ki bu milletimizin beklentilerine cevap verecek, gerçekten ülkenin ihtiyacı olan ve iktidar ortaklarının umutlandığı mağdur kitlelerin ihtiyaçlarını çözümleyebilecek ve onlara hakkıyla bir bayram hediyesi verebilecek bir kanun teklifiyle huzurunza gelmek istedik. Olanca güçleriyle Komisyondan geçirdikleri ve hemen ertesi gün “Sabah saat 14.00’e kadar muhalefet şerhi de yazılsın.” dedikleri Komisyon raporu bugün Türkiye Büyük Millet Meclisine sunuldu.

Değerli milletvekilleri, böyle bir teamül yok. Sayın Başkan Vekili çok tecrübeli bir siyasetçi, Meclis Başkanının seçiminin gerçekleştiği gün burada kanun görüşülmez. Meclis Başkanının görüşmesi bittikten sonra Parlamento ertesi gün toplanmak üzere dağılır. Kimi, neyi, nereden kaçırıyoruz? Bu kanun teklifiyle vatandaşın ortada bir talebi yok. Biz noktasına, virgülüne kadar bir tek maddede değişiklik yaptıramadık Adalet Komisyonunda. Sayın Başkan burada, milletvekili arkadaşlarımız burada. Ne oldu? Şimdi, arkada 8-9 tane maddenin çekildiğine ilişkin bilgiler paylaşıyor. Bugün burada bunun ne acelesi vardı? Gerçek ihtiyaç sahiplerinin sorunlarını, sıkıntılarını biz çözmeden burada alelacele bu kanunu geçiştirmek için neyin çabası içerisindeyiz?

Komisyonunda ifade ettim, bu kanunun sahibi Adalet Bakanı; ne Adalet Bakanı vardı ne Adalet Bakan Yardımcısı vardı Komisyonunda, muhatap sadece bir Genel Müdürümüz vardı. Demek ki Sayın Bakanın önce “55” dediği sonra “40” dediği madde Türkiye Büyük Millet Meclisine geldiğinde 30’a düşmüştü. Bu, 30’dan da şimdi 8 tanesini geri çekiyorlar arkadaşlar. Öncelikle, AK PARTİ Grubu, şu hâlde bir bakın Allah aşkına! Basın mensupları, şu hâline bir bakın! AK PARTİ Grubu kendisi inanmıyor bu kanuna! Bakanına inanmıyor, Bakanının getirdiği kanun teklifine inanmıyor! Bakanlıktan Meclise gelinceye kadar, 31 Temmuz Covid vakasıyla alakalı millete yapmış oldukları taahhüt buharlaştı, uçtu gitti yani AK PARTİ Grubu kendi Bakanına operasyon çekiyor ve bugün burada konuştuğumuz maddelere bak; 6-7 tanesi Noterlik Kanunu’yla alakalı bir kısım düzenlemeler, acele bir kısım işler... Biz utanıyoruz, bakın, iktidar utanmıyor ama muhalefet grubu utanıyor; “En azından beklenti içerisinde kalan vatandaşın hiç olmazsa cüzi bir miktardaki talepleri burada yasalasın.” diyor.

Sayın milletvekilleri, iktidar, suyu kendine göre akıttığı için vatandaş adalet arayışını artık paketlerden bekler oldu. Oysa adalet şekle veya iktidarın günlük çıkarına değil ilkeye dayanır. Güçlü bir hukuk devleti sadece göstermelik reformlarla değil bağımsız ve tarafsız yargıyla inşa edilir. Bir ülkede ceza adaleti sadece suçlulara ceza vermekle değil adaleti tesis etmekle, toplumsal barışı korumakla ve mağdurların hakkını gözetmekle yükümlüdür. Ceza kanunlarında yapılan her düzenleme bireyin devlete olan güvenini doğrudan etkiler. Bu teklifin içeriğinde gördüğümüz ise bu güveni yeniden inşa etmektense geçici düzenlemelerle günün kurtarmaya dönük bir anlayıştır. Örneğin, şiddet içeren bazı suçların cezalarının artırılması olumlu gibi görünse de aynı teklifte infaz sürelerinde ve denetimli serbestlik uygulamalarında yapılan değişikliklerle bu cezaların pratikte anlamını kaybettiğini görüyoruz; bu bir çelişkidir, hem cezayı artırıyorsunuz hem de infazı kolaylaştırıyorsunuz; bu, caydırıcılığı değil kafa karışıklığını artırır.

Değerli milletvekilleri, ceza hukukunun temel ilkeleri vardır: Ölçülülük, orantılılık, belirlilik ve adalet. Bu ilkeler yalnızca kitaplarda değil sahada ve hayatta da geçerlidir. Bu yasa teklifi, suçla mücadelede sadece cezayı artırmayı tercih ederken rehabilite edici ve önleyici adalet politikalarına dair hiçbir yenilik sunmamaktadır. Oysa, suçla etkin mücadele, yalnızca ceza miktarlarıyla değil, suçun kaynağına inerek sosyal politikalarla, eğitici önlemlerle ve hukukun etkin işlemesiyle mümkündür. Ceza infaz kurumları dolup taşarken biz hâlâ cezanın ne kadar süreceğiyle değil o sürede ne kazanılacağıyla ilgilenmeliyiz. Kişileri ıslah etmeyen, sadece içeride bekleten bir sistem topluma hiçbir zaman güvenlik sağlamaz. 415 bin mahkûmu barındıran cezaevlerimiz yüzde 140 dolulukta, bu durum başlı başına insan onuruna aykırı. Buradan ıslah çıkar mı? O yüzden, benim elimde çok not var, kitaba dair konuşmamız gereken belki çok fazla söz var ama bir eski Adalet Bakanına, bir Adalet Komisyonu Başkanına ve milletin umutlarıyla dalga geçen boş iktidar sıralarına ne konuşsanız boş. O yüzden diyoruz ki: Yapmayın, etmeyin, Allah’tan korkun. Bu milleti inandırdınız siz, 31 Temmuz Covid yasasıyla alakalı düzenleme yapılacağına ve bayramda bu mağdur ailelerin evlatlarıyla buluşacağına, anne babalarıyla buluşacağına, çocuklarıyla buluşacağına dair tam bir inanç sağladınız. Ne oldu ama? Çarşamba gecesine kadar burada Grup Başkanlarına bu yönde garanti veren iktidar yetkilileri bir gecede nasıl

buharlaştınız, nasıl Bakanlığınızın taahhütlerini bir çırpıda yarı yolda bıraktınız? O yüzden, bu millete karşı, bayrama giderken lütfen şu Genel Kurul sıralarında... Hâlâ sizlerden rica ediyoruz çünkü sayısal çoğunluğumuz yok, olsa vatandaşların bu mağduriyetlerini gidereceğiz. Son dönemdeki refiklerinizle hangi konuda uyuşamadınız da bu masum insanları gözü yaşlı yollarda bırakıyorsunuz? O yüzden size buradan tavsiyemiz şu: Gelin, bu yasada madem 8 madde çektiniz, hakkıyla bir tek madde ilave edelim, burada biz, Komisyon üyeleri olarak iktidarın bu talebinde destek olacağımıza söz veriyoruz. Covid yasasında pazarlık konusu ettiğiniz hükümlüler de bir tarafta bulunsun ama hiç olmazsa milleti umutlandırduğunuz alanlarda bir adım atın. Bu adımı atmadığınız müddetçe, bırakın dokuzuncu, onuncu, on birinci yargı paketi, isterseniz 41 kez yargı paketi getirin burada, adaleti sağlamadıktan sonra, millete güven vermedikten sonra yaptığınız her iş boşa gidecektir ve ben boşa gittiğini de görüyorum. Bakınız, çok netliğiyle ifade edeyim: Bu kanun teklifi, adalet sisteminin temel sorunlarını çözmekten uzak, günübirlik siyasi ihtiyaçlarla şekillenmiş bir düzenlemedir. Hukukun üstünlüğü sağlanmayan, yargı bağımsızlığını tahkim etmeyen ve topluma güven vermeyen hiçbir düzenleme uzun ömürlü olamaz. Dünyada en acil ihtiyaç adalettir, adalet. Beklentileri karşılamaktan uzak bir teklifle bayramı karşılamaya hazırlanan iktidar sahiplerine sesleniyorum: “Sofranda bal var ise Bağdat’tan atlı gelir/ Tezgâhın sağlam ise ipekler katlı gelir/Ateş düştüğü yeri yakar demişler/Ölü senin değilse helvası tatlı gelir.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şahin, lütfen tamamlayın.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - Şimdi, siz cenazenin kendi evinizden çıkmadığına inandığınız için yediğiniz her helvayı tatlı zannediyorsunuz. Gelin, gözleri Mecliste olan vatandaşlarımıza gerçek bir bayramı birlikte yaşatalım.

Adil yargılanma hakkı, masumiyet karinesi ihlal edilen ve bu nedenlerle hürriyeti kısıtlanmış olan, idarenin haksız ve hukuksuz kararlarıyla mağdur edilmiş KHK’liler herkes kadar insandır ve adaleti herkes kadar hak ediyorlar. KHK, kanayan bir yara. Sosyal ölüme terk edilmiş insanlar ne diyorlar biliyor musunuz? “Haksız yere ihraç edildik, mahkemesiz, savunmasız, delilsiz. Biz sadece hakkımız olanı istiyoruz, işimizi geri verin.” diyorlar.

31 Temmuz Covid yasasının olmadığı, KHK’lilerin olmadığı, adil yargılanmayıp adil infaz isteyenlere ceza adaletinin sağlanmadığı, milletin çözüm bekleyen sorunları arasında yer alan birçok sorunun çözülemediği hiçbir yargı paketi bu ülkede gerçek anlamda bir çözüm olamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - O yüzden, boş olan iktidar sıralarına ve vicdanlarınıza bir kez daha sesleniyorum: Gelin, umutlandırdığınız vatandaşlara bayramı hep birlikte yapturalım ve hiç olmazsa bu dönemin başlangıcını en azından olumlu atılmış bir adımla taçlandıralım diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Şahin, teşekkür ediyorum.

YENİ YOL Grubu adına ikinci söz İstanbul Milletvekili Bülent Kaya’ya ait.

Sayın Kaya, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; onuncu yargı paketini gecenin bu saatinde, Meclis Başkanı seçimlerinin hemen akabinde görüşmek durumunda ve mecburiyetinde kalmış bulunuyoruz.

Rahmetli Erbakan Hoca bazen çok az sayıda kişinin bulunduğu mitinglerde dahi “Bu mahşeri kalabalıklar.” diyerek söze başladılar. Miting bittikten sonra da “Hocam, orada mahşeri kalabalık yok.” denilince “Benim söylediklerim dua hükmündedir, inşallah bir gün o mahşeri kalabalıklar olur.” diyor. Ben de buradan bu mahşeri kalabalık ve bu sıraları dolduran bütün AK PARTİ’li arkadaşları saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Sözlerime bu şekilde başlamak istiyorum. Her ne kadar sadece 4-5 AK PARTİ’li...

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Ama dua yerine de geçmesin, zaten yeterince kalabalıkları var, o mahşeri kalabalıkları var.

BÜLENT KAYA (Devamla) - Evet Başkanım, inşallah yine de dua hükmüne geçer de...

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Âmin.

BÜLENT KAYA (Devamla) - Türkiye Büyük Millet Meclisinin Meclis olma onurunu ve şerefini hep beraber, bütün milletvekilleri olarak yeniden kazandıracak süreçleri başlatmış oluruz.

Onuncu yargı paketi, sürekli yargı paketleri Türkiye Büyük Millet Meclisine geliyor ama her ne hikmetse Türkiye’de her geçen gün yargıdan olan şikâyetler artıyor. Herhâlde buradan AK PARTİ’ye şunu söylemek lazım: “Ya, lütfen gölge etmeyin, başka ihsan istemez; on birinci, on ikinci çıkarmayın, yargı böyle kalsın, böyle daha iyi.” diyesi geliyor insanın. Çünkü her çıkardığınız yargı paketi teraziye yeniden bozuyor, yeni eşitsizlikler, yeni adaletsizlikler meydana getiriyor ve yine öyle bir hâldesiniz ki, yani her havaya uygun bir tel çalılıyorsunuz, her havaya uygun bir gerekçe uyduruyorsunuz. Covid düzenlemesi gündeme geldiği zaman Adalet Bakanınız dedi ki: “Bu, infazda bir adaletsizlik oluşturdu. Bunu Türkiye Büyük Millet Meclisinin ele alması lazım.” İki hafta önce Grup Başkanınız, Grup Başkan Vekilleriniz bizlerle bir toplantı yaparak dediler ki: “Meclisin bundan sonraki iki haftasını hep beraber planlayalım.” Orada da dediniz ki: “Ya, bu Covid düzenlemesi -doğru- bir eşitsizlik meydana getirdi çünkü 31 Temmuzun hüküm kesinleşme tarihi olarak alınması bizim ceza ve infaz sistemimizde adaletsizliklere yol açtı, bunu düzeltmemiz lazım.” Biz de memnuniyetle karşıladık ve Meclis çalışmalarını biraz daha hızlandırarak bayramdan önce bu müjdeyi herkese ulaştırmak istedik. Sonraki hafta her nasılsa oyun havası değişti, sizin de çaldığımız saz değişti: “Efendim, Covid bir infaz düzenlemesi değildi. O dönemde Covid’den dolayı cezaevlerinde salgın hastalıklar vardı, dolayısıyla Covid bir infaz düzenlemesi değil, idari bir düzenlemeydi.” İyi de kardeşim, iki hafta önce infaz eşitsizliği olan bir konu nereden idari bir düzenlemeye geldi? Herhâlde yukarıdan başka kararlar gelince siz de sazi ona uydurmaya çalışıyorsunuz. Bu, doğru bir yaklaşım değil. Burada bilgilendirdiniz: “Gelin, bu Covid yasasındaki eşitsizlikleri hep beraber ortadan kaldıralım hatta örgütlü suçları istisna tutmuştuk, sürecin hatırına bunu da dâhil etmemiz lazım.” şeklinde bir konsensüsten bahsettiniz. Ama süreç mi istediğiniz gibi gitmiyor, başka gündemleriniz mi var, çözemedik ama geçen hafta pazartesiden bu yana Covid düzenlemesiyle ilgili konuyu rafa kaldırdınız. Milletvekillerinizin birçoğunun bile bu konudan haberi olmadığından eminim ve milletvekillerinizin birçoğunun da bundan dolayı rahatsızlıklarını gündeme getirememenin rahatsızlığını hissettiğinden de eminim çünkü nihayetinde hep beraber bu toplumun içerisinde yaşıyoruz. Muhalefet partilerinin, asgari ücret olsun, emeklilerin şartları olsun, sendikal mücadele olsun, işçilerin hakları olsun, yoksulluk olsun veya infaz, af düzenlemesi olsun; bunları dile getirmesini toplum kendi dertlerini gündemleştirme ve dile getirme olarak algılar ama sorumluluk makamındaki insanlar bin düşünür bir söyler çünkü söylediğiniz söz sayısal olarak yerine getirebileceğiniz bir imkânı ifade ettiği için toplumda bir beklenti oluşturur. Dolayısıyla hem Adalet Bakanınız hem grup yönetiminiz Covidle ilgili bir düzenlemeye sıcak bakacaklarına dair mesajları kamuoyuna vererek bir toplumsal beklenti meydana getirdiler. O zaman, çıkın, bu beklentiye karşılayamamanın hesabını bu topluma siz verin; niçin bu düzenlemeyi çıkaramadığınızı, hangi gizli ajandanıza, hangi beklentilerinize cevap vermediği için bunu rafa kaldırdığınızı çıkın bu millete siz ifade edin.

Bir de “Ya, 10’uncu pakete sığmadı, 11’inci pakete sığdıralım.” Değerli AK PARTİ’li vekil arkadaşlarım, her ne kadar burada yoksanız da yine sizlere seslenmek istiyorum: Siz özgürlüğünüzden bir saniye hiç yoksun kaldınız mı? Aranızda özgürlüğünden yoksun kalanlar vardır, ne manaya geldiğini çok iyi biliyorlar. Yaşamayanlar bunun farkında mı? Dolayısıyla “Bir ay sonraya erteleyelim, ekimde getirelim, olmadı, 11’inci pakette getirelim.” demenin insanların hayatında nelere mal olduğunu hiç düşünebiliyor musunuz? Gece kafanızı yastığa koyduğunuz zaman, kendi babasını annesini bekleyen çocukların sizin verdığınız bu umutların yerle bir olmasından dolayı neler yaşadığını biliyor musunuz? Annesi babası cezaevinde olduğu için onun bunun yanında sığıntı kalmak zorunda kalan çocukların neler hissettiğini sizler biliyor musunuz? Bunların çoğu sizin yol arkadaşınızdı; sizin işe yerleştirdiğiniz, sizin atamalarını yaptığınız, sizin devlette belli kadrolara gelmesine imkân sağladığınız insanlardı, yollarınız ayrıldı. Bir taraftan, işte, Kandil’de elinde silah olup da bırakan insanlarla ilgili “Bir süreç başlatalım.” diyorsunuz, bir taraftan devletin vermiş olduğu silahlar, devletin vermiş olduğu F-16’lar dışında tek bir silahı elinde bulundurmamış olan insanlar cezaevinde, “Aman, bu infaz yasasından onlar yararlanmasın.” diye geri adım attığınızı bu topluma izah etmek zorundasınız. Eline silah alan kişilerin infaz düzenlemesinden istifade etmesinin koşullarını konuşurken sadece Bank Asyaya para yatırdığı için, sadece Zaman gazetesine abone olduğu için ve sadece bir dershanede öğretmenlik yaptığı için altı

yıl, üç ay ceza almış kişilerin hatta karı koca o kurumlarda çalıştıkları için hem babanın hem annenin tutuklu olduğu ama çocukların dışarıda, başkalarının yanında sığıntı durumunda olduklarının hesabını siz vereceksiniz. Niye? Çünkü zamanında bunları siz baş tacı ettiniz hatta birçoğu sizin referanslarınıza güvenerek o kurumlarla ilişki içerisine girdi. Çünkü maşallah, gittiğiniz her yerde Bank Asyanın açılışını yapıyordunuz, gittiğiniz her yerde dershanelerin açılışını yapıyordunuz, gittiğiniz her yurt dışı gezisinde bu ülkelerdeki Türk okullarını ziyaret ederek ne muazzam işler yaptıklarını anlatıyordunuz. E, o insanlar da size güvenerek o kurumlarda çalıştılar. Gün geldi, siz elinizi temizleyip aklandınız, onlar ise cezaevini boyladı. Bu mudur Allah aşkına insaf, bu mudur adalet, bu mudur vicdan? Her ne hikmetse, onları el üstünde tuttuğunuz dönemde de yurt dışında protokolde sizler yer alıyordunuz, bugün de onları tu kaka ilan ederken en ön safta yine siz yer alıyorsunuz. Televizyon ekranlarında sizinkiler onlara methiye düzüyordu, bugün sizinkiler -sıraya geçmiş- onların ne kadar kötü bir örgüt olduğunu ifade etmeye çalışıyor. Dolayısıyla değerli arkadaşlar, Türkiye’de bir yargı paketini ele alacaksak bozduğunuz bu kantarı hep beraber düzeltmek zorunda olduğumuzun farkında olmanız lazım. Kanun hükmünde kararnameleleri ele almayan, ele almaya cesaret edemeyen bir yargı paketi bu ülkeye adalet ve hukuk getiremez. Yine, infaz düzenlemelerinde herkese eşit davranamayan bir bakış açısı Türkiye’de hukuk devletini meydana getiremez ve yine, en iyi bildiğiniz ezber “Türkiye bir hukuk devletidir.” “Yasama organı, evet, Türkiye Büyük Millet Meclisidir.” “Yargı, tarafsız ve bağımsızdır.” Bir insan kendisinin de inanmadığı şeyleri sıklıkla tekrar eder; iktidar tarafına baktığımız zaman da en sık tekrarladıkları iki cümle var: “Türkiye bir hukuk devletidir.” “Yargı, tarafsız ve bağımsızdır.” Herhâlde kendileri de inanmamış olacak ki sürekli bunu tekrar ederek belki de bu konuda toplumun inanmadıklarının farkına varmasını istemiyor olabilirler.

Değerli AK PARTİ’li arkadaşlar, Allah aşkına, bu yaptığımız yasama faaliyeti mi? Bu yaptığımız Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir etkinliği mi, bir çalışması mı? İşte, az evvel ifade ettim, saatlerce süren 3 turlu bir Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışması yaptık. Boşalttınız bu sıraları, birazdan oylamayla ilgili zamana gelince bu sıraları tekrar doldurmaya başlayacaksınız. Siz, bizi de kendinizi de yasamacılık, Meclisçilik faaliyetine alet etmeye çalışıyorsunuz. Yahu, hepimiz itibarlı insanlarız; sizler, bizler, bütün milletvekilleri; yasamacılıktan vazgeçelim, Meclisçilikten vazgeçelim; gelin, gerçekten burada kanunlar yapalım. Diyorsunuz ki: “Anayasa Mahkemesi bunların kararnameyle düzenlenemeyeceğini ifade etti, kanunla yapmamız lazım. Onun için kanun çıkarıyoruz, daha ne istiyorsunuz?” Siz kanun çıkarmayı Cumhurbaşkanının iptal edilmiş kararnamelerinin aynısını milletvekillerinin imzasına açarak burada el kaldırıp el indirerek yasalaştırmak mı zannediyorsunuz? Kanun dediğin milletvekili tarafından hazırlanır. Kanun dediğin komisyonda milletvekilleri tarafından istişare edilir. Kanun dediğin Genel Kurulda milletvekilleri tarafından tartışılır. Siz ne yapıyorsunuz? Cumhurbaşkanı kararnamelerinin altına kanunlaştırılmak üzere imza atıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

BÜLENT KAYA (Devamla) - Onun için Cumhurbaşkanı kararnamelerine AK PARTİ’li milletvekillerinin imzalarını alarak buraya sevk edip şeklen on yedi saat komisyonu çalıştırıp daha sonra da “30 maddelik bir yasa teklifini gelin üç beş saatte gece üçe dörde kadar konuşalım, geçirelim.” demeyi siz kanun olarak bu millete yutturmaya çalışıyor olabilirsiniz ama yaptığımız şey kanun değil, sadece Cumhurbaşkanı kararnamelerini kanunlaştırma işidir. Vazgeçin kendinizi ve bu milleti kandırmaktan ve vazgeçin artık bu yasamacılık, Meclisçilik oyunundan. Dolayısıyla biz bu kanunun ilk önce getiriliş tarzına, usulüne itirazlarımızı ortaya koyuyoruz. Ne demek 30 maddelik onuncu yargı paketi? “Türkiye’nin temel bir konusu. İki üç saat burada müzakere edelim, ya, siz söyleyeceklerinizi söyleyin, nasıl olsa bizim parmaklarımız daha fazla, kabul ettireceğiz, fazla da yaramazlık yapmayın.” diyorsunuz.

Hayır, biz bu düzene itiraz edeceğiz ve bu düzeni hep beraber değiştireceğiz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun’a ait.

Sayın Olgun, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi görüşmelerine başladık. Biliyoruz, gene oy çokluğunuzla bu teklifi geçireceksiniz ama biz bu teklifin gerisindeki zihniyetinizi, bu teklifin temsil ettiği kırık düzeninizi, adaleti torbalara sıkıştıran anlayışınızı herkese duyuracağız, siz de duymak istemediğiniz gerçekleri duymaya katlanmak zorunda kalacaksınız. Bu anlayışı tartışırken önce bir hafıza tazelemesi yapalım çünkü biz burada ilk defa yargı reformu masalı dinlemiyoruz, bu kürsüde yıllardır aynı vaatleri, aynı süslü sözleri, aynı oyalama politikalarını dinliyoruz. Ne zaman bir seçim yaklaşırsa, ne zaman toplumsal bir sıkışma yaşansa Adalet Bakanı kürsüye çıkıyor elinde bir strateji belgesiyle, bir yargı paketiyle umut pompalıyor. 2009’da Birinci Yargı Reformu Strateji Belgesi’ni açıkladınız, dediniz ki: “Hukukun üstünlüğüne esas alan bağımsız ve tarafsız bir yargı sistemi kuracağız.” Ne oldu? O dönemde OHAL bahanesiyle ardı ardına çıkarılan kanunlar hukuk devletini zayıflatmak bir yana, adaleti daha da çürüttü. 2010 referandumuyla yargının kapısını siyasete açtınız, “Yetmez ama evet.” diyenleri alkışlarken o kapıdan girenler yargıyı siyasi hesaplarının bir aparatına dönüştürdü. Yargı o gün bugündür iktidarın sopası, muhalefetin kâbusu hâline geldi. 2015’te İkinci Yargı Paketi Strateji Belgesi’ni getirdiniz, “Yargı bağımsızlığı güçlenecek.” dediniz ama ne yaptınız? Sulh ceza hâkimliklerini kurarak yargının üzerine bir vesayet daha koydunuz. Bu sulh ceza hâkimlikleri özellikle basın ve ifade özgürlüğüne yönelik davalarda verdikleri tutuklama kararlarıyla anıldı. Gazetecilere, siyasetçilere, aktivistlere yönelik tutuklamalar bu mahkemelerden çıktı; kararların önceden yazıldığı, dosyaların talimatla yürütüldüğü bir düzen kurdunuz. 17-25 Aralık dosyalarına bakan savcılar görevden aldınız. Soru soranları sürgüne gönderdiniz. İktidara yakın olanları terfi ettirdiniz. O dönemde birçok kritik dosya sulh ceza hâkimliklerine yönlendirildi. İfade özgürlüğünü kısıtlayan kararlar âdeta bir siyaset mühendisliği aracı olarak kullanıldı. 2019’da Üçüncü Yargı Reformu Strateji Belgesi’ni getirdiniz. O dönem Adalet Bakanı kürsüde “Gecikmeyen ve öngörülebilir bir adalet sistemi kuracağız.” dedi. Peki, ne oldu? Mahkemeler hızlanmadı, adalet gecikti, insanlar hayatlarının en değerli yıllarını cezaevlerinde geçirdi, davalar yıllarca sürdü, iddianameler yıllarca yazılmadı, neyle suçlandığını dahi bilmeden içeride tutulan insanlar oldu, tutukluluk süresi fiilen bir cezaya dönüştü, dosyalar raflarda bekletildi, bir dosya yıllarca dururken bir başkası jet hızıyla karara bağlandı. Kararların nasıl ve nerede yazıldığı herkesin malumu, hâlâ çıkıp “Bağımsız yargı, tarafsız yargı.” diyorsunuz. Peki, bağımsız bir yargı varsa neden bir sosyal medya paylaşımı yüzünden insanlar aylarca tutuklu kalıyor; neden hukuk değil talimat işliyor? Bu sistem neyi çözüyor, neyi düzeltiyor? Bu sorulara cevabınız yoksa, o süslü ifadeleri tekrar etmek yerine gerçekleri konuşalım.

Ve geldik 2025-2029 Yargı Reformu Strateji Belgesi’ne. Sayın Cumhurbaşkanı kameraların karşısına geçti, “Türkiye Yüzyılı adaletin yüzyılı olacak.” dedi. Aynı gün Adalet Bakanı “Gecikmeyen, öngörülebilir bir adalet sistemi kuruyoruz.” diye konuştu. Soruyorum: Anayasa Mahkemesi kararlarını tanımayan hâkimlere ne yaptınız? Anayasa Mahkemesi kararlarına uymayanlara hesap sordunuz mu? Tutuklamayı cezaya çeviren anlayışı kaldırdınız mı? 31 Temmuz mağdurlarına verdiğiniz sözleri tuttunuz mu? Yıllardır “Çalışıyoruz. Geliyor. Kapsayacağız.” dediniz, sonra sırtınızı döndünüz. Kadına karşı şiddette caydırıcı bir sistem kurdunuz mu? Hayır.

Sayın Bakan her fırsatta çıkıp diyor ki: “Türkiye bir hukuk devletidir.” Evet ama sadece Anayasa kitapçıklarında, sadece o süslü strateji belgelerinizde, sadece basın toplantılarınızda; sokakta, mahkeme salonlarında, cezaevlerinde, avukat ofisinde, vatandaşın sofrasında “hukuk devleti” diye bir şey kalmadı. Siz “hukuk devleti” lafını slogan gibi kullanırken vatandaş korkuya kapılıyor, “Acaba bu sefer altından hangi hukuksuzluk çıkacak?” diye bekliyor. Ama ne diyelim, siz de haklısınız, neticede siz de bu sistemin bir dişlisisiniz Sayın Bakan ve bu sistemin en büyük mağdurlarından biri de bizzat sizsiniz. Cenab-ı Allah kimseyi sizin durumunuza düşürmesin. “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi” diye adlandırılan bu ucube düzenin bir memurusunuz çünkü siz de biliyorsunuz, atamaları yapan Cumhurbaşkanı, Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyelerinin çoğunu belirleyen Cumhurbaşkanı, yargının rotasını çizen sarayın iradesi. Yani ne yapsanız, nereye dönseniz önünüzde bir duvar var, o da sarayın duvarı. Sayın Bakan, siz bir reformcu değil bir dekorcusunuz ama sizi suçlamıyorum, ne yapabilirsiniz ki? Bu sistemde Adalet Bakanı olmak yangın yerine kovayla su taşımaya çalışmak gibidir. Sistemin izin verdiği kadar konuşabiliyorsunuz, sarayın müsaade ettiği kadar reform yapabiliyorsunuz; eliniz

kolunuz bağı. İşte, zaten sorun da burada. Türkiye parlamenter sisteme dönmeden adalet de düzelmez, yargı da düzelmez, hâkimler bağımsız kalamaz çünkü atama yetkisi bir kişide toplandığı sürece kimse bağımsız karar veremez, savcılar tarafsız olamaz çünkü onların kaderi saraya bağı olduğu sürece hiçbir savcı dosyasına hür vicdaniyla imza atamaz, tutuklamalar keyfi olmaya devam eder çünkü “Bir gecede tutukla, bir ‘tweet’ yüzünden içeri at.” alışkanlığı bu sistemin doğasında var. Kadrolar liyakatle değil sadakatle belirlenir çünkü yargının patronu, tek bir imzayla her şeyi değiştiren Sayın Cumhurbaşkanidir. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi yargıyı felç etmiştir.

Değerli arkadaşlar, Türkiye’de yargının hâli bir zamanlar umut veren bir hikâyeydi. Üçlü koalisyon döneminde başlayan, AK PARTİ’nin ilk yıllarında reformlarla hız kazanan Avrupa Birliği süreciyle birlikte temel kanunlarımızda Avrupa standartlarına uyum sağlama çabaları vardı. O dönemde, bağımsız ve tarafsız yargı kavramı sadece kâğıt üzerinde kalmış diye uğraşan bir irade vardı. Ceza Kanunu’ndan Medeni Kanun’a, temel kanunlarımızda önemli değişiklikler yapılmıştı ama son on yılda, özellikle bu Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi diye önümüze konulan ucube modelle birlikte o umut yerle bir oldu. Öyle ki 3 kanun, 1 kanun hükmünde kararnameyle yüksek yargı kadrosunun yarısı bir gecede değiştirildi. “Mülakat” adı altında 10 binden fazla hâkimi ve savcığı sınavı kazananları eleyerek aldınız. O mülakat odalarında sorulan soruların cevabını herkes biliyor: “Kimin adamısın?” Ve bu tabloyu yaratan sistemin adı Hâkimler ve Savcılar Kurulu, hani sizin “Hâkimler ve Savcılar Kurulu” dediğiniz ama bizim “siyasi talimatları yargıya taşıyan kurul” dediğimiz yapı.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Venedik Komisyonu 9 Aralık 2024 tarihinde Türkiye’deki Hâkimler ve Savcılar Kuruluyla ilgili bir rapor yayınladı. Venedik Komisyonu, Avrupa Konseyinin önemli bir organıdır. Avrupa’nın önde gelen hukukçuları hazırladıkları raporlarda üye devletlerdeki demokrasi, hukuk devleti alanlarındaki eksikliklere dikkat çekiyor ve bunların düzeltilmesi için önerilerde bulunuyor. Raporda diyor ki: “Hâkimler ve Savcılar Kurulunda Cumhurbaşkanı tarafından atanan 4 üye siyasi atamadır. Bu atamalar, uluslararası standartlara göre yargı üyesi sayılamaz. Türkiye Büyük Millet Meclisinin seçtiği 7 üyenin çoğunun da Cumhurbaşkanıyla aynı siyasi çizgide olması muhtemeldir. Dahası, Cumhurbaşkanı 2 doğal üye daha atadığı için Hâkimler ve Savcılar Kurulunun 13 üyesinden en az 10’unu yürütme belirliyor.” Yani “Yargının tepesine fiilen yürütmenin ipini geçiriyorsunuz.” diyor.

Özetle, Sayın Bakan ne kadar çıkıp “Bağımsız yargımız var.” derse desin, gerçekler ortada, lafla peynir gemisi yürümüyor; bakın, 61 üye ülkeden oluşan Venedik Komisyonu bile bu masalı yemiyor.

Gelelim Avrupa Parlamentosunun 7 Mayıs 2025 tarihli Türkiye Raporu’na. Bu rapor da Türkiye’deki hukukun, yargının ve temel hakların içine düştüğü derin krizin uluslararası alandaki en net fotoğrafıdır. Rapor, Türkiye’de Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının uygulanmamasının bir hukuk ihlal zinciri yarattığını, Türkiye’nin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi önünde en fazla dava birikmiş ülke olduğunu ve bu dosyaların Avrupa Konseyinin toplam iş yükünün yüzde 36’sını oluşturduğunu belirtiyor. Raporda, Can Atalay davasında olduğu gibi Anayasa Mahkemesi kararlarının tanınmamasının ve Yargıtayın Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunmasının, Türkiye’de yargının bir kriz noktasına sürüklendiği ve kuvvetler ayrılığı ilkesinin açıkça çiğnendiği anlamına geldiği ifade edilmektedir. Rapor, Türkiye’de hukukun sadece bir kitap süsü olduğunu, fiiliyatta ise yargının siyasi talimatlara göre hareket eden bir aygıt hâline geldiğini ifade ediyor. Türkiye’de yargının bağımsızlığını sağlayacak yapısal bir irade olmadığını, yargı reformu adı altında getirilen her düzenlemenin hukuku bir makyaj unsuru hâline getirdiğini, sistemin temel sorunlarına dokunulmadığını ve adaletin sadece iktidarın işine geldiği kadar uygulandığını ortaya koyuyor.

Özetle, bu rapor Türkiye’ye bir uyarı değil bir ayna tutuyor. Bugün Venedik Komisyonu ve Avrupa Parlamentosunun sayfalarına düşen bu eleştiriler, yarın Birleşmiş Milletler raporlarına, Avrupa Konseyi kararlarına ve uluslararası hukuk metinlerine kaynak olacaktır.

Hukuk devleti ilkesinin çiğnendiği bir ülkenin itibarı yalnızca kendi içinde değil dünyada da sorgulanır. Bu raporları “dış güçler” diyerek görmezden gelemezsiniz, bu ülkenin tek sahibi siz değilsiniz.

Gelelim diğer konuya. Yargıdaki çürümenin en büyük sebeplerinden biri, bir zamanlar yargıdaki cemaate övgüler düzenlerin, “Ne istediniz de vermedik.” diyenlerin FETÖ’yü yargının kalbine kadar sokmasıdır ve öyle bir soktular ki, öyle bir yerleştirdiler ki bir sabah uyandık, yargıda FETÖ’den

temizlenecek adam ararken geriye dosyalara bakacak hâkim bile kalmadı, koskoca mahkemelerde duruşma yapacak heyet oluşturulmadı. Bir gün önce stajını tamamlamış tecrübesiz genç hukukçular hâkim diye kürsüye oturtuldu. Yargının içine bir ur gibi yerleşen FETÖ, kritik kadroları ele geçirmişti. Darbe girişimi sonrası bir panikle FETÖ temizliği başlattınız ama o kadar yanlış, o kadar aceleci, o kadar plansız bir süreçti ki bir baktık, Hâkimler Savcılar Kurulu üyeleri FETÖ'den alınıyor, yerine yandaşlar yerleştiriliyor. Bir baktık “Temizledik.” dediğiniz kadroların yerini bu kez “Bizden.” dedikleriniz dolduruyor. Yargının içine sızmış FETÖ sadece bir örgüt değil bir zihniyetti ve o zihniyet hâlâ yaşıyor çünkü siz sadece isimleri temizlediniz, sistemi temizlemediniz; FETÖ gitti, yerini başka tarikatlar, başka cemaatler, başka gruplar aldı. Bu millet FETÖ'nün yargıdaki tahribatının bedelini çok ağır ödedi. Bugün ise yargıda Hakyolcuların kritik davalarda, terfi ve tayin süreçlerinde etkin olduğu bilinen bir gerçek.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Türkiye’de bir hukuk garabetiyle değil bir hukuk felaketiyle karşı karşıyayız. Uygulamada ise ne bir hukuki özen var ne de sürecin sağlıklı yürütüldüğüne dair bir emare. Soruşturmanın gizliliği ilkesi kâğıt üzerinde var ama sokakta herkes dosyanın detaylarını biliyor. Adil yargılamayı etkilemeye teşebbüs yasaktır diyoruz ama bunu uygulayan yok. Masumiyet karinesi sadece hukuk kitaplarında yazılı, pratikte daha iddianame bile okunmadan sosyal medya mahkemeleri çoktan hükmü veriyor. Gazeteciler delilleri yorumluyor, köşe yazarları savcılığa talimat verir gibi konuşuyor. Yargı süreci hukukçuların değil sosyal medya yorumcularının, köşe yazarlarının eline bırakılmış durumda. Herkes birer gönüllü savcı, birer gönüllü hâkim olmuş. Bu tablo sadece hukuka değil devlete de zarar veriyor. En vahimi, kararlar artık dosyaya değil merkeze bakarak veriliyor. Talimat Ankara’dan geliyor, karar İstanbul’dan çıkıyor. Adına “Türk tipi başkanlık sistemi” denilen model aslında bir kişi merkezli bir gösteri. Meclis devre dışı, denetim yok, yargı bağımsız değil. Freni olmayan bir araçla hızla yokuş aşağı gidiyoruz. Ne zaman, nerede duvara toslayacağımızı kimse bilmiyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gelelim kanun teklifine. Bakın, bu teklifin hazırlanış süreci başlı başına bir hukuk ve demokrasi trajedisidir. 29 Mayıs’ta Meclise sunulan teklif, üzerinden kırk sekiz saat bile geçmeden Komisyona indirilmiş, sabaha karşı saat 07.17’de oylamaları tamamlanmıştır. Bu ülkenin yasalarının böylesine baştan savma, böylesine oldubitti yöntemleriyle yapılmaya çalışılmasını kabul edemiyoruz. Mesele sabaha kadar çalıştırmak değil, asıl mesele, milletvekillerinin; önüne indirilen bir teklifin ne olduğunu anlamadan, detaylarına hâkim olmadan, toplum üzerindeki etkilerini tartışmadan, araştırmadan “el kaldır, el indir” yöntemine mahkûm edilmesidir. Bir yasa teklifinin bu kadar hızlı hazırlanıp Meclise getirilip jet hızıyla Komisyondan geçirilmesi bırakın demokratik bir süreci, teknik olarak bile sağlıklı bir yasama faaliyeti değildir, bir formaliteyi tamamlama sürecidir. Bu hızla, bu anlayışla nasıl bir düzenleme yapılabilir? Bu hızla, bu anlayışla hangi yasa halkın derdine derman olabilir? Covid mağdurlarına dair umut pompalayanlar, bu ülkenin adalet sistemini sözde reformlarla makyajlamaya çalışan iktidarın ta kendisiydi. 2023 yılından itibaren Adalet Bakanlığı yetkilileri, iktidarın grup başkan vekilleri, sözcüleri ve bizzat Sayın Cumhurbaşkanı ekranlarda, basın toplantılarında kürsülerden “Yeni bir infaz paketi geliyor, mağduriyetler giderilecek, infazda eşitsizlik sorunu giderilecek.” dedikçe cezaevindeki binlerce insan ve aileleri umutla bekledi. Her söz bir umut kırıntısı oldu, her açıklama bir hayale dönüştü. Bakanlık bürokratları “Eksik kalanları tamamlayacağız.” dedikçe sokakta, mahkeme kapılarında, cezaevi önlerinde bekleyen insanlar “Belki bu kez sesimizi duyarlar.” diye düşündü ama ne oldu? Koca bir hiç. Bakın, hukuk tektir, aynı suçtu işleyene farklı muamele yapılamaz. Ama siz ne yaptınız? Bir kişi aynı suçtu işlediğinde dosyası erken bitti mi “Çık dışarı.” dediniz, “Geçti, bitti, bekle sıra sana da gelecek.” dediniz.

Cezaevleri tıka basa dolu, kapasitesi çoktan aşıldı. Kısa süreli hapis cezaları ne suçun önüne geçiyor ne insanı ıslah ediyor. Bu teklif Birleşmiş Milletler Tokyo Kuralları’na da açıkça aykırıdır. Bu kurallar kısa süreli hapis cezalarından kaçınılmasını, mümkün olan her durumda özgürlüğünden yoksun bırakmak yerine alternatif tedbirlerin uygulanmasını şart koşar. Ama siz “Beş gün yatmadan çıkamazsın.” diyerek hem insan haklarına hem uluslararası hukuk yükümlülüklerimize hem de adaletin özüne aykırı bir düzenleme getiriyorsunuz. Nedir bu beş gün, ne değiştirir? Hiçbir şey, sadece zaten tıkaşmış sistemi daha da tıkarırsınız.

Ayrıca, teklifle bir yandan “Denetimli serbestliği genişletiyoruz.” diyorsunuz, diğer yandan cezaları artırıyor, cezaevinde kalma süresini uzatıyorsunuz. Bu da dikkat çekmek istediğimiz bir diğer çelişkidir. Mademki İnfaz Yasası’nı düzenliyorsunuz, mademki cezaevlerindeki yükü azaltmak istiyorsunuz, gelin bu işi doğru dürüst yapalım, hâlâ geç değil. İnsanlar bu Meclisten bir umut bekliyor, bir adalet bekliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Olgun, lütfen tamamlayın.

HAKAN ŞEREF OLGUN (Devamla) - Özellikle Covid infaz yasası mağdurlarının taleplerini karşılayacak, suç tarihini esas alan, kesinleşme tarihine göre keyfi uygulamalara son veren adil bir düzenlemeyi teklife ekleyelim. Bakın, Sayın Bakan Covid yasasındaki mağduriyeti giderecek düzenlemenin taslakta olacağını ve milletvekillerinin takdirlerine göndereceğini söyledi. Komisyonunda teklifte ilk imza sahibi milletvekili arkadaşlarımız sorum üzerine kendilerine gelen taslakta böyle bir düzenlemenin bulunmadığını söylediler. Ben şimdi kimin doğru söylediğini açıklığa kavuşturulmasını, kabahati olmayanın zan altında kalmaması için soruyor ve tüm kamuoyu önünde cevap bekliyorum. Şayet yüreğiniz varsa diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Olgun, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Feti Yıldız’a ait.

Sayın Yıldız, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA FETİ YILDIZ (İstanbul) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, Komisyonun değerli üyeleri; İnfaz Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ceza adaleti suç iddiasıyla ortaya çıkıp hükmün infazının yerine getirilmesine kadar geçen farklı aşamalar bütünüdür. Tutuklama, delillerin korunması, yargılama sürecinin sıhhati ve maddi gerçeğin her türlü şüpheden uzak şekilde ortaya çıkarılması için şüpheli veya sanığın hürriyetinin tedbir olarak kısıtlanmasıdır. Tutuklamanın ilk şartı, şüpheli veya sanık hakkında kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren somut delillerin bulunması ve tutuklamanın orantılı olması gerekir. Hâkimler karar gerekçelerinde kanun yolu denetimine imkân verecek şekilde deliller ve beyanların üstünlük ve itibar sebeplerini hiçbir duraksamaya uğramayacak şekilde izah etmek durumundadır. Hâkimin fikri, düşüncesi, kararı yansıtma hâlleri ve varsayımları gerçeğe olarak nitelendirilemez.

Ders gibi geldi herhâlde, onun için mi gülüyorsunuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) - Yok, yok, başka bir şey.

FETİ YILDIZ (Devamla) - Evet, anlatmamız lazım, tutuklamayı anlatmamız lazım, tutuklama sebeplerini anlatmamız lazım, adaleti anlatmamız lazım; çok şey anlatmamız lazım.

Bugün için ceza infaz kurumlarında toplam nüfus -diyelim- 415.732 kişi, hükümlü sayısı 358.582, tutuklu sayısı 57.150, tutuklama oranı bu duruma göre yüzde 15. Burada görüldüğü gibi, tutuklu sayısı oldukça yüksek.

Değerli milletvekilleri, infaz hukukunda temel amaç hükümlüyü ceza süresi kadar toplumdan uzaklaştırmak, toplumu suç ve suçluya karşı korumak, yeniden suç işlemesini engellemek, topluma tekrar kazandırmak. Tabii bu arada suçluyu da kanunlar karşısında korumak, o da bir görev. Kanunlara duyarlı hâle getirmek lazım suçluyu, yeniden sosyalleşmesi gerekir ve sorumluluk taşıyan bir yaşam biçimine uyumunu kolaylaştırmamız gerekir cezaevlerinde.

Değerli milletvekilleri, her insan, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir. Temel hak ve hürriyetler insan olmanın doğal sonucudur, bir anlaşmadan doğmaz, bir lütuf da değildir. Devlet organları ve idare bütün işlemlerinde bu insan haklarına saygı göstermek ve kanun önünde eşitlik ilkesine uygun hareket etmek zorundadır.

Sayın milletvekilleri, Anayasa’mızda tarif edilen eşitlik ilkesinin amacı hukuksal durumu aynı olan kişilerin kanunlar karşısında aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamaktır. Mesela, suçsuzluk karinesinin esas alındığı, şüpheden sanığın faydalandığı, bağımsız ve tarafsız mahkemelerde doğal hâkimlerin görev yaptığı; duruşmaların sözlü, aleni ve hakkaniyete uygun yapıldığı, davaların makul sürede sonuçlandığı, delillerin vasıtasız olduğu, insan haklarına saygı duyan, koruyucu adaleti kuran, yargı denetimine bağlı olan devlet hukuk devletidir. Gazi Meclis, insan onurunu merkeze alan, hâkim, savcı, avukat gibi uygulayıcıların yanında hükümlü ve ailelerin de anlayacağı, karmaşık olmayan,

cezanın ıslah edici fonksiyonlarını gözeten, infaz eşitliğini ve adaletini sağlayacak, cezasızlık algısına sebep olmayacak, sık sık değiştirmeye ihtiyaç duyulmayacak bir infaz kanunu yapmalıdır.

Değerli arkadaşlar, Parlamentoda bu yedinci senem benim. Çok sık İnfaz Kanunu'nu değiştiriyoruz, bundan dolayı da -uygulayıcılar- bir standart tutturamıyoruz, şehirden şehre değişen neticeler görüyoruz. En iyi infazcı, bu işten en iyi anlar dediğimiz insanlara bile dosyayı götürüp de “Şunun bir hesabını yapar mısınız?” dediğimizde “Aman, aman!” diyor çünkü on yıl içinde indirilmiş, çıkarılmış, değiştirilmiş, altı gün konulmuş, 1/2 olmuş, 3/4 olmuş, tekerrür uygulanmış, 4/4 olmuş; bütün bunlara bizler bir son vermek zorundayız. Değerli arkadaşlar, yoksa yakınlık dururuz, yakınlık kolay. Bakın, infaz kanunu kadar ceza kanunları negatif anayasalardır zaten yani iyi bir infaz yasası olmadan ceza adaleti sağlanmaz -ceza kanunu, ceza usul kanunu ne kadar iyi olursa olsun- bunlar bir bütündür.

Bunun yanında, 12 Eylül darbesi artığı, ondan gelen, ona göre, parlamenter sisteme göre hazırlanmış bir Anayasa'mız var. Her çıkan konuşmacı söylüyor “Bunu 19 defa değiştirdik, 184 önemli değişiklik yaptık” diye. Gerçekten o da yamalı bohçaya döndü ama başta dili bozuk, sistemi bozuldu. Milletvekili yeminini hatırlayın arkadaşlar, iki paragrafta 11 defa “ve” diyoruz. Bazı arkadaşlarımız zekâsına da güvenerek “Ben bunu ezbere okurum.” diyor. Buraya çıktığında o pırl pırl zekâsıyla “ve” demekten metin aramaya zaman bulamıyor.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Peki, konu ne? Nereye getirmek istiyorsunuz?

FETİ YILDIZ (Devamla) - Değerli arkadaşlar, tabii, anayasa elbette sivil nitelikli olmalı, geniş katımlı olmalı, millî ve manevi hayatımızın esaslarını kavramalı; gerekçesiyle gerçekleri yakalamış bir anayasaya ihtiyacımız var. İnşallah, el birliğiyle bu dönemde bu anayasayı hepimiz beraber çıkarabiliriz diye düşünüyorum.

Bu konuşmayı bir sohbet şeklinde yapmayı özellikle istedim. Şimdi, 600 kişilik Parlamento; bizden haber bekleyen, yasa bekleyen insanlar var. Yani bu ayıp bize yeter aslında biliyor musunuz?

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Senin de vicdanın rahatsız bu yasa da. Biz seni gayet iyi biliyoruz, senin de vicdanın rahatsız. Bu şekilde bu yasanın, bu teklifin buradan çıkmasına senin de gönlün el vermiyor; biz bunu biliyoruz.

FETİ YILDIZ (Devamla) - Şimdi, hukuk kuralları yerinde dururken hayat değişiyor, başka bir şey oluyor, başka bir yapı oluşuyor. Adalet dağıtımında görev alanlar, soyut hukuk kurallarını somut olaylara uygularken kanunları doğru yorumlamakla, isabetli uygulamakla yükümlüdür ama mahkeme kararlarına bakıyoruz, yüzde 50'sinden fazlası istinafta, kanun yolunda, Yargıtayda mutlaka hukuki hata bulunuyor ve bozuluyor. Bunları düzeltmek, değiştirmek bizim ellerimizde. İnfaz kanununu yaparken elbette toplumu, fertleri suça karşı korumak lazım, hükümlü ve tutukluyu da korumak lazım, onları da yanlış kanunlardan, yanlış uygulamalardan korumak lazım. Uygulamalarda tereddüdü ortadan giderecek infaz kanununa ekim ayında başlayalım, el birliğiyle bir infaz yasası çıkaralım, arkasından da anayasayı çıkarırız diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi, kanun teklifine geleceğim ama bu kanun teklifinin 12, 14, 15, 16, 17, 23, 24, 25'inci maddelerinde grup yetkilisi arkadaşlar herhâlde anlaşmış, “Bunlar ekim ayına kalacak.” diyorlar. Şimdi, ben, tabii, bu anlaşmayı farz ederek konuşma hazırlamadım. Onun için de denetimli serbestlikten faydalanmak için cezanın en az onda 1'ini ve beş gün yatma mecburiyetinin yasa olduğunu notlarıma yazdım. Bu düzenlemede, yine, bir yıllık maktu denetimli serbestlik süresi bakımından bir değişiklik olmadığını aktaracaktım. Ayrıca, bu değişiklik olursa da önceden işlenen suçlar bakımından uygulanmayacağını da hatırlatmak isterim. “Toplumda oluşturulan cezasızlık algısı, failin ceza almaması veya erken tahliyesi suç oranlarının artmasına neden olmaktadır.” diye toplumumuzda bir algı var. Bu düzenlemeyle cezaların caydırıcılığı güçlendirilecektir diye düşünüyorum.

Sayın milletvekilleri, asıl bu yasa teklifinde başından beri bir haksızlık olduğunu düşündüğümüz mükerrirlerle ilgili düzenleme var. 2 defa tekerrür hükümlülerinin dış dünyaya uyum sağlamaları ve rehabilite edilerek yeniden suç işlemelerinin önlenmesi amacıyla koşullu salıverilmesine imkân tanınmaktadır. Buna göre, hakkında 2 defa tekerrür hükümleri uygulanan hükümlüler, süreli hapis cezalarının 3/4'ünü iyi hâlli olarak infaz etmeleri durumunda koşullu salıvermeden yararlanacaktır.

Tekerrürle ilgili kısaca bazı bilgiler de sunmak isterim. Kasıtlı suçlara kasıtlı suçlarla tekerrür hükümleri uygulanır. Taksirli suçlarda da tekerrür vardır ama taksirli suçlar ile taksirli suçlar arasında uygulanır. Mesela, kasten işlenen suçlar ile taksirle işlenen suçlar arasında tekerrür hükümleri

uygulanmaz. İşlenen 1'inci suç ve 2'nci suçun vasfı aynı olmasa bile tekerrür uygulanır. Mesela bir örnek verirsek buna: Örneğin, işlenen 1'nci suç dolandırıcılık suçu, 2'nci suç ise güveni kötüye kullanma suçu olsa bile tekerrür hükümleri uygulanır. Suç vasfı farklı olsa bile her iki suç da kasten işlenen suçlardandır, bundan dolayıdır tekerrür. Suçta tekerrür hükümleri, 1'inci suç nedeniyle verilen ceza kesinleştikten sonra belli bir süre içerisinde başka bir suç işlenirse uygulanabilmektedir yani tekerrür hükümlerinin uygulanabilmesi için ilk suça dair cezanın kesinleşmesi yeterli olup cezanın infazı şart değildir arkadaşlar.

Yine, tekliften çıkarılacak ama özel infaz usulleriyle ilgili düzenleme getiriyor kanun teklifimiz. Çıkarıp çıkarılmayacağı da belli değil tabii, peşin olarak çıkarılacak gibi konuşuyorum ama mesela taksirle öldürme suçu hariç taksirle işlenen suçlarda üç yıldan beş yıla çıkarılıyor. Ayrıca, hafta sonu infaz usulleri hafta içine çekilebiliyor. Konutta infaz kadın, çocuk veya 65 yaşını bitirmiş kişiler bakımından bir yıldan üç yıla, 70 yaşını bitirmiş kişiler bakımından iki yıldan dört yıla, 75 yaşını bitirmiş kişiler bakımından dört yıldan beş yıla çıkarılmaktadır. Ayrıca, 80 yaşını bitirmiş kişiler bakımından altı yıl hapis cezasının konutta infazına karar verilmesine imkân tanınmaktadır. Diğer yandan, hastalık ve engellilik nedeniyle, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası hariç olmak üzere hapis cezasına mahkûm olanlar, doğum nedeniyle üç yıl yerine beş yıl, 1/3 hapis cezası konutta infaz edilirse tekliften faydalanmaktadır.

Çocukların ıslahevine gönderilmesi, eğitimevine gönderilmesi gerçekten çok faydalı bir düzenlemeydi.

Yine, kanun teklifinde, trafiği bozan eylemlere karşı cezaların artırılması, kasten yaralamada bir müddet cezanın artırılması var. Meskûn mahalde ateş etme, yine, ses ve gaz fişegi atan silahla, kapsülle ateş etme, alkol ve uyuşturucunun tesiriyle araç kullanma, yol kesme; bütün bunlarda düzenlemeler yapılıyor.

Değerli arkadaşlar, şimdi, içeriğin çıkarılması, internet ortamında düzgün, hepimizin kabul edeceği düzenlemeler vardı ancak öyle bir zamana geldik ki bütün bunlar birbirine karıştı; bazılarını çektik, bazılarını çekemedik, bazı insanların, toplumun genelinin beklediği ekim ayına kaldı. İnşallah ekim ayında takip edeceğiz ve -Covid izni dediğimiz, orada yapılan adaletsizliği ilk dile getiren insanlardan biri benim arkadaşlar, çok örnekler verdik- inşallah ekim ayında çıkarırız diye düşünüyorum.

Yine, hâkimlerin ve savcılarının Kurul üyeliği, HSK üyeliğinden sonra yüksek mahkemelere geçmesi konusunda bir düzenleme var. Arkadaşlar, burada, şartlı salıvermede asıl olan iyi hâldir. Yani "iyi hâl" kavramı, hükümlünün infaz rejimindeki pozisyonu, açık cezaevine geçişi, şartlı salıvermeden yararlanması için konulmuş en belirleyici ölçüdür; iyi hâl olmadan şartlı salıvermeden faydalanmak mümkün değildir. Anayasa Mahkemesi de iyi hâli şöyle tarif ediyor: "İyi hâlin kabul edilmesinin temel ve belirleyici ölçüsü, hükümlünün işlemiş olduğu suça ilişkin duyduğu pişmanlıktır." demek suretiyle noktayı koyuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yıldız, lütfen tamamlayın.

FETİ YILDIZ (Devamla) - Bitiriyorum efendim.

Değerli arkadaşlar, sayın milletvekilleri; Türk milleti "terörsüz Türkiye" hedefine kilitlenmiştir, bundan hiç kimsenin şekki, şüphesi olmasın. Hiçbir ayak oyunu bu inancı zayıflatamaz, hiçbir çatlak ses bu birliği bozamaz çünkü terörsüz Türkiye hukukun üstünlüğü demektir, terörsüz Türkiye eşit hak ve yükümlülük demektir, terörsüz Türkiye güçlü demokrasi demektir, terörsüz Türkiye güçlü ekonomi demektir.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Allah Allah! Apo'nun olmadığı yer terörsüz Türkiye demektir.

FETİ YILDIZ (Devamla) - Değerli arkadaşlar, vaktimiz bitti, konuşmamı burada bitiriyorum.

Hepinizin bayramını kutluyor ve saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Yıldız, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'a ait.

Sayın Daniş Beştaş, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şüphesiz, her seferinde yargı paketleri konusunda bu kürsüde benzer içerikte konuşmalar yapmak doğrusu bir dejavu hissini veriyor; bende oluşuyor bu his, eminim izleyenlerde de oluşuyordur. Keşke bu hissi yaşamak ve yaşatmak yerine çok farklı şeyleri konuşabilsek ve Parlamento olarak insanların beklentilerine, özlemlerine dair kararlar alabilsek, yasalar çıkarabilsek fakat gerçek ve hakikat ne yazık ki öyle değil.

Şüphesiz, bu infaz paketi, konuştuğumuz barış ve demokratik toplum süreci anlamında kurucu bir metin değil; bunu öncelikle not etmek istiyorum. Zaten çoktan miadı dolmuş, kendisi kökten değişmesi gereken bir yasadan söz ediyoruz ve niyet göstergesi olarak toplum aslında kendinden bir şey görmek istedi bu yargı paketinde ve göremedi. Neden göremedi? Günlerdir bunu tartışıyoruz çünkü görmeye çok yaklaşıştık. Şu anda buna dair herkes görüşlerini söylüyor fakat toplum şunu soruyor: Mademki hukukun üstünlüğü, mademki barış, mademki demokrasi, demokratik toplum; bu ayrımcılıkta neden bir ısrar var? Bu sorunun yanıtını arıyoruz.

Ben sizi yasa paketiyle çok yormayacağım, şöyle biraz eskilere gideceğim; cumhuriyetin kuruluş yıllarına gitmek istiyorum, sonra yasa paketini konuşacağım. Tam yüz beş yıl önce -oraya gidelim-biliyorsunuz, Parlamento kuruldu ve duvarlarında hâlâ o dönemin tartışmaları var. Arşive gidip baktığımızda, zamanın dehlizlerinde çok daha cesur ve birlikte yaşam için çok daha büyük bir çaba görüyoruz. Bu Meclise verilen ilk araştırma önergesi ve araştırma komisyonu neydi biliyor musunuz? 6 Ekim 1921 tarihinde Birinci Meclisin açık oturumunda alınan bir karar sonrası Bolu'dan Yusuf izzet Paşa, Amasya'dan Ragıp Bey, Afyon'dan Hulusi Bey, Kastamonu'dan Abdülkadir Kemali Bey ve Sinop'tan Hakkı Hami Bey olmak üzere 5 kişiden müteşekkil bir komisyon kuruluyor. Komisyonun görevi ne? Koçgiri bölgesindeki askerî hareket sırasında, Mart 1921'de iddia edilen katliam, köy yakma ve yağma vakalarını yerinde incelemek; evet, Merkez Ordusu Komutanı Nureddin Paşa ile Topal Osman birliklerinin sorumluluğunu araştırmak ve varsa af, tazminat gibi olası tedbirleri Meclise önermek, bugün kurduğumuz şeyler gibi. Heyet sahada görev yapıyor ve ciddi bir tahkikat yapıyor, sonra raporunu sunuyor. 1.623 hane ve 100'den fazla köyün yakılıp yıkıldığını, çok sayıda sivilin öldürüldüğünü, yine askerî yapıların birçok hukuksuz eylemde bulunduğunu bu raporuyla kayıt altına alıyor; Meclis arşivlerinde bunlar var. Demek ki anlıyoruz, neyi anlıyoruz? O dönemde de Kürt'e karşı hak, hukuk yokmuş, işkence ve yıkım varmış ama farklı olan Parlamentonun çalışmasıymış, Parlamentonun tutumuymuş. Komisyona gelen, katılan vekiller ne Kürt'müş ne de Kürt illerinden geliyormuş. Demek ki o günlerde ayrımcılık güdülmüyordu bugünkü gibi; ortak vatan bilinci çerçevesinde, bir hak ihlalinin coğrafyasına, mağdurun inancına ve kimliğine göre değil olaya özgü bakış açısı hâkimmiş.

Peki, soruyorum: İnsanlık yüzlerce yıl ileriye gitti. İkinci paylaşım sonrasında da gören insanlık evrensel hukuk normlarında citayı en yükseğe çakmışken, faşizmin tarihin çöplüğüne gömülmesi gereği ortak bilinçlere zerk edilmişken neden ayrımcılıkta ısrar ediliyor? İşte, bu sorunun yanıtını arıyoruz.

Evet, başka bir meseleye gideyim, bunu da araştırmanızı öneriyorum, bu nedenle burada anlatıyorum: 21 Anayasası'nı ve 18 maddelik Kürt Reform Tasarısı'nı konuşmak istiyorum; tabii, çok özetle. Evet, bu belgenin izi de devlet arşivlerinde meçhule gitmiş olsa da söz uçar, yazı kalır tabii ki. Kürdistanın muhtariyetine dair Türkiye Büyük Millet Meclisinde 10 Şubat 1922 tarihinde müzakere edilen bir tasarı var. O oturumda 373 milletvekili bunu kabul ediyor, ret oyu 64.

Kayıtlara geçen bir diğer vaka da: İngiliz Büyükelçisi Horace Rumbold, İngiliz Dışişleri Bakanı Lord Curzon'a kürdistan yönetimine dair anayasa önerisinin kabul edildiğini rapor ediyor. Tüm bunlar arşivlerde yani bir yere uçmamış, ben Meclis arşivlerinden anlatıyorum.

Birinci Meclis bu meseleyi son derece demokratik bir düzlemde gündeme getirmiş, üzerine mesai harcamış ve nihayete erdirmiş. Birinci Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı'ndan çıkmış, son derece zor koşullarda görev yapan Meclis ülkenin esas meselesi hakkında tavizsiz bir tutum sergilemiş. Mesela sadece iki örnek vereceğim: Resmî dil Türkçedir ancak okullarda Kürtçe kullanılabilir; Kürt meclisi hukuk ve tıp fakülteli bir üniversite kurar gibi, çok sayıda madde de var orada. Fakat bugün Kürt diline, Kürtçeye karşı yaklaşımı hepimiz biliyoruz, burada da iki kelime kullanamıyoruz, mikrofonlar kapatılıyor. Eşit yurttaşlık ülküsünden ayrımcı yasal düzenlemelerin Parlamento gündeminde ezici bir çoğunlukla kabul gördüğü bir parlamentoda bulunmak işte, zamanın ruhuyla örtüşmüyor; tam da bunu anlatmaya çalışıyorum. Bundan yüz yıl sonrasını konuşuyor olmamız gerekiyordu ama biz yüzlerce yıl öncesini konuşuyoruz ve o dönemdeki Parlamentonun bugünden daha ileri bir bakış açısına sahip

olduğunu görüyoruz. Toplumda işte bu tartışılıyor ve şimdi yasaya geleyim. Hakikaten biz yüzlerce yıl sonrasını inşa etmek istiyoruz, konuşmak istiyoruz. Kurucu Meclisin o dönemdeki tartışmalarının konuşulması bile neredeyse yasaklanacak hâle gelmiş. Nedir? Covid-19 salgını -Fethi Bey de anlattı- çok konuşuldu, Komisyona da gittim, ortada bir eşitsizlik var, bunu giderin. Ya, şimdi, niye TMK hariç, niye ya? Çünkü TMK, Kürtlere karşı hazırlanmış bir yasa; böyle, bu tarihi boşuna anlatmadım, Kürt'e yaklaşım TMK'de vücut buluyor. Bu, Kürt karşıtı bir yasa aslında ve her yerde, bütün kanunlarda bu ayrımcılık devam ediyor.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teröristlere karşı, teröristlere; Kürtlere değil.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Şimdi, toplumsal adaleti sağlamak değil siyasi gerekçelerle belirli kesimlerin cezaevinden çıkışı engellenmek isteniyor. Peki, burada, işte, tabii ki 1991 yılında yürürlüğe giren TMK'den, çokça değişiklik geçiren TMK'den söz ediyorum. Evet, hakikaten TMK'yi cezaevlerindeki, karakollardaki işkence hatıralarının, yaşantılarının acı bir hatıra olması muhtusuyla biz düşünüyorduk ama maalesef bugün olumluyu değil olumsuzunu devam ettiriyoruz. O acı hatıra dönüşeceği umulan işkence maalesef bugün hâlâ gündemimizde. Yıllarca kaldırılması talep edilen TMK hâlâ önümüzde, ayrımcılık açısından temel bir kanun olarak görülüyor ve bir araç olarak kullanılıyor. Biz bu nedenle bugünün ihtiyaçlarını konuşmalıyız; 2-3 maddeyle meselenin çözülemeyeceğini biliyoruz ama bu konuda demokratik bir yaklaşım, eşitlikçi bir yaklaşım, adil bir yaklaşım olması gerektiği konusunda da bu Parlamentonun uzlaşması gerekiyor. Burada konuşurken bile hâlâ sağ taraftan "terör" sesleri gelmeye devam ediyor. İşte, 21'inci yüzyılda bu Parlamentonun içinde bulunduğu koşulları çok iyi anlamamız gerekiyor.

Evet, "İnfazda eşitlik." diyoruz, ayrıcalık talebi yok kimsenin. Biz bugün suçu da suçluyu da tartışmıyoruz. Kanun önünde eşitlik Anayasa'nın 10'uncu maddesinde, dünya âlem biliyor, bunu yeni keşfetmedik. Dünya hukuk sisteminin geldiği çitanın uygulanmasını istiyoruz ama maalesef Kürt'e karşı -sadece Kürt'e karşı değil ama Kürt meselesi bağlamında konuştuğum için Kürt'ü özellikle alıyorum- Kürtler için adalet olmasın diye yasa çıkarılmaz ya. Yani gerçekten bu konuda böyle bir haksızlık, adaletsizlik olamaz. Telefonlarımız susmuyor, madem barış...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Daniş Beştaş, lütfen tamamlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Evet, bağlıyorum.

Yüz yıl önce dahi dillendirilmeyen ötekileştirici bakış açısı bu Meclisin ruhuna yakışmaz, ferasetine yakışmaz, varlık nedeniyle örtüşmez. Meclis, rolünü oynasın diyoruz, bu konuşmamın amacı bu. Üstelik barışa her geçen gün daha fazla yaklaştığımız bugünlerde böylesi bir yasal düzenleme, verilecek önergelerle düzeltilebilir. Çabamız buna dönüktür, bu mümkün, bir adım atabiliriz ve bu adım çağrımızı yineliyorum.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Covid mağdurlarına anlatacağız bunları.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Sağdan gelen sesleri anlayamadığım için yanıt veremiyorum, üzgünüm ama son sözüm şu: Hakikaten barışa karşı çıkmak, demokrasiye karşı çıkmak böyle bir Mecliste hepimizin utancıdır diyorum.

Teşekkür ediyorum, sağ olun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Daniş Beştaş, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'a ait.

Sayın Kunt Ayan, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, cumartesi günü Adalet Komisyonu olarak yaklaşık on beş saat süren bir toplantı yaptık ve bu toplantıda aslında halkın taleplerini tek tek dile getirdik. Pazar sabaha karşı da bu toplantıları bitirdik ve bugün de onuncu yargı paketini burada, Genel Kurulda konuşacağız ve aylardır beklenen, üzerine yüzlerce saat tartışılan, tartışma yürüttüğümüz ve milyonlarca insanın beklentisi olan bu paketten koca bir "hiç" çıktı diyebiliriz. Nur topu gibi yeni sorunlar, yeni eşitsizlikler ve yeni mağduriyetler doğuruldu. Peki, elde ne var? Elde bir sürü hayal kırıklığı var. Bakın, şu an milyonlarca insan ekranlara kitlenmiş "Acaba bu paketten bizim taleplerimiz çıkar mı?" diye beklenti içerisinde. Adalet Bakanı ona uzatılan her mikrofona çok büyük açıklamalar yaptı "Covid yasası gelecek. İnfazla eşitsizlikleri

gidereceğiz.” bunların hepsini dedi. Bu paket Meclise sunulduğu günden beri Adalet Bakanından tek bir ses yok, tek bir açıklama yok yani söylemiş olduğu onca lafın karşılığında hiçbir şey yok. Nihayet ki bugün bir “tweet” atmış “Adalet Bakanlığı olarak kapalı ceza infaz kurumunda bulunan hükümlü ve tutukluların ziyaretleri için izinler vereceğiz.” demiş, lütfetmiş. Yani insanlar aslında bu süreçte yakınlarının cezaevinden çıkmasını beklerken, eşitsizlik yasaları giderilip onlara kavuşmayı beklerken lütufta bulunmuş, “Açık görüş izni vereceğiz.” diye bir açıklama yapmış. Halk adına bunu bir kez daha buradan ifade ediyorum: Vermiş olduğunuz o büyük büyük sözlerin, lafların cevabını çıkın verin diyorum.

Evet, değerli arkadaşlar, bu pakette aslında infaz adaleti bekleniyordu. Geldi mi? Hayır. Ceza adaleti bekleniyordu. Geldi mi? Hayır. Demokratik hukuk devleti için aslında yapılması gereken adımlar bekleniyordu. Bunlar geldi mi? Maalesef ki hayır. Aslında yıllardır hukuk içinde hukuk yaratıp siyasi mahpuslara uygulanan ayrımcılığa dair tek bir düzelmeye olmadığımız görüyoruz. Yine, 31 Temmuz Covid yasasındaki eşitsizlikler giderildi mi? Giderilmedi ve en temel insan hakkı olan yaşam hakkı çerçevesinde hasta mahpuslarla ilgili olan bir düzenleme geldi mi? Kısmi olarak yine bir ayrımcılık yapılarak getirildi. Cezasızlıkta aslında samimi ve etkin bir şekilde mücadele bekleniyordu. Bu geldi mi? Maalesef bu pakette bu da yer almadı. Madem hiçbir beklentiyi karşılamayacaktınız, ne diye o zaman bu bayram öncesinde, bu kadar sıkıştırılmış bir şekilde buraya getirdiniz?” diye soruyorum sizlere. Kurban Bayramı öncesi halkın umutlarını siyasi emellerinize kurban ettiniz.

Evet, değerli milletvekilleri, onuncu yargı paketinin bu kadar bekletilmesinin aslında iki sebebi vardı. Birincisi, toplumsal ve hukuki ihtiyaçların artık kendisini dayatıyor olmasıydı. İnsanların sabrının kalmaması, gerçek bir yargı reformunun şart ve zorunlu olmasıydı. Neydi bu ihtiyaçlar? Hapishanelerin ve mahpusların çözülme sorunlarının bu pakette aslında çözülmesi bekleniliyordu. Yine, Adalet Bakanının her yerde altını çizerek vurguladığı ama iş icraata gelince ses soluk çıkarmadığı infaz adaleti bu pakette bekleniyordu. Hukuksuz yargılamalar, siyasi hesaplar, yazboza dönen infaz kanunları, yine mahpuslara yönelik ayrımcı uygulamalar, eşitsiz yasalar, hukuka ve vicdana sığmayan hak ihlalleriydi ama ne oldu? Buna dair hiçbir çözümü bu pakette göremedik ve aslında en çok da gündemde olanlardan biri neydi? 31 Temmuz Covid yasası, bu pakette beklenen bir şeydi. Hatırlarsınız, ben bunu Sayın Bozdağ’a da söylemek istiyordum, kendisi de zaten o dönem Bakandı bu paket çıktığında; önümüz bayram, yerellere gideceğiz, halk soracak “Neden bu paketi çıkarmadınız?” diye, “Neden bu Covid eşitlik düzenlemesini yapmadınız?” diye, ne cevap vereceğinizi gerçekten de merak ediyordum. Ne oldu peki bu Covid yasasında arkadaşlar? Hep birlikte hatırlayalım, o dönem için bir eşitsizlik getirildi. Yine örgütlü suçlar ayrı tutularak bir paket çıkarıldı ve ilk defa, dünyada hiçbir yerde olmayan bir şey yapıldı, “kararın kesinleşme tarihi” olarak bir düzenleme yapıldı yani bir kişi 31 Temmuz 2023’te eğer kararı kesinleşmişse açık cezaevindeyse beş yıl denetim, kapalı cezaevindeyse üç yıl denetim alıp tahliye olabildi. Fakat 1 Ağustosta cezası kesinleşen kişiler aynı suçu işlemiş olsalar dahi bu denetimden yararlanamadılar. Hâliyle insanlar da diyor ki “Neden bu eşitsizlik yasasını getiriyorsunuz? Bir an önce buna dair düzenlemeyi yapın.” Şimdi, önce çıktınız dediniz ki: “DEM PARTİ buna izin vermedi; DEM PARTİ yüzünden bu olmadı.” Sizi arayan herkese buna dönük cevaplar verdiniz. Sonra baktınız DEM PARTİ bu iddianızı püskürttü; böyle bir şey olmadığını, açık açık bizim de eşitlikçi bir yasa istediğimizi, hiçbir zaman infaz düzenlemesini, bir insanın cezaevinde kalabilmesinin, yaşamının, özgürlüğünün engellenebilmesini pazarlık konusu etmediğimizi ispatladı; bu sefer dönüp dediniz ki “O zaman sonbahara kalsın bu.” Neden o zaman sonbahara kalsın arkadaşlar? Bir insanın cezaevinde, bir gün bile kalması, hukuksuz, eşitsiz yargılamalarla aslında alıkonulması bir kere kişi özgürlük güvenliğinin ihlalidir. Neden bunu sonbahara erteliyorsunuz? Buyurun, gelin, bu paketle değilse bile -ki hâlen geç değil, bu pakette de yapabiliriz- bir an önce Meclis kapanmadan yapalım bunu. Yine halka, insanlara “Sonbahara kaldı.” diye umut veriyorsunuz ama sonrasında ne oluyor? Büyük bir hayal kırıklığıyla karşı karşıya kalıyoruz.

Evet, değerli arkadaşlar, bu pakette bir diğer husus ise ağır hasta tutsaklarla ilgili bir düzenleme getirildi. Öncelikle olumlu bulduğumuzu ifade etmek isteriz. Hangi yönüyle olumlu buluyoruz? Elbette ki bir ceza üst sınırı vardı, bu ceza üst sınırı kaldırılarak ağır hasta tutsakların bu yönüyle konutta infazının çekilmesi için bir düzenleme geldi. Olumlu buluyoruz ama ayrımcı buluyoruz. Nerede ayrımcı buluyoruz? Burada böyle bir ibare getirmişsiniz, diyorsunuz ki: “Ağırlaştırılmış müebbet

hapis cezası alanlar hariç.” E, o zaman sorarız: Hapishanelerde ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alan kişiler kanser hastası olamıyor mu? Herhangi bir hastalık onlara bulaşmıyor mu? Bu ayrımcılık kabul edilebilir bir ayrımcılık değil. Hem ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alanları ayırdınız hem de üzerine diyorsunuz ki: “Eğer bu kişi toplum için bir tehlike arz etmeyecekse ancak bu düzenlemeyi getiririz.” Şimdi, bir kişinin toplum için bir tehlike arz edip etmeyeceğini nasıl belirleyeceksiniz? Soyut bir şekilde, İçişleri Bakanlığına bağlı Emniyete soracaksınız, Emniyet de suç tipine göre afaki kararlar verecek. Yine ne olacak? Kararı infaz hâkimliği verecek. Böylesi bir soyut kavramla burada da bir ayrımcılık getirdiğinizi ifade edelim.

Yine, değerli arkadaşlar, bu pakette bir cezasızlık öngörüyorsunuz. Güya “cezasızlık” adı altında bir kişinin beş gün boyunca yani almış olduğu cezadan en az beş gün boyunca hapiste kalabilmesini getiriyorsunuz ve diyorsunuz ki “Cezanın 1/10’unu yatması gerekiyor.” Bunu hangi saikle yaptınız? “Toplumda büyük bir cezasızlık algısı var, biz bu yüzden yapıyoruz.” dediniz. Peki, buna inanmak mümkün mü arkadaşlar? Cezasızlık algısını bir kişiyi beş gün hapiste yatırarak mı giderebileceğiz?

“Cezasızlık” dediğimiz şey aslında nedir? Kadına karşı şiddet davalarında, kadın cinayeti davalarında, fail olan erkeklerle cezaları alt sınırdan vermeyi erkeklik borcu gören, haksız tahrik indirimlerini erkeklik indirimi olarak gören, yetmeyip üzerine iyi hâl indirimi konduran, aslında ataerkil yargı sistemidir “cezasızlık” dediğimiz şey. Yine “cezasızlık” dediğimiz şey faili meçhul davalar; Musa Anter davasıdır, JİTEM davasıdır. Siz, buralarda etkili bir yargılamaya yapmayıp, cezasızlık politikası uygulayıp, sonra da kalkıp “Hadi, gelin, ben sizi beş gün hapiste yatıracam.” diyerek bunun önüne geçemezsiniz.

Yine, bu pakette ayrımcı bir şey daha getiriyorsunuz. İkincil mükerrelerle ilgili bir tasarı getirmişsiniz, bunu elbette ki şu açıdan olumlu buluyoruz: Bir kişinin hiçbir umudu olmaksızın ikinci kez işlemleri olduğu bir suçtan dolayı cezaevinde cezasının tamamını çekmemesi gerektiğini düşünüyoruz, olumlu bir düzenleme olarak görüyoruz ama yine ayrımcı bir düzenleme olarak görüyoruz. Neden ayrımcı bir düzenleme olarak görüyoruz? Çünkü burada şöyle bir durum söz konusu; AİHM kararından bahsetmek gerekiyor burada, umut hakkıyla ilgili bir karar var ve orada şundan bahsediyor: “Ağırlaştırmış müebbet hapis cezalarıyla ilgili bir kişiyi hiçbir şekilde cezaevinden çıkamayacağı umutsuzluğuyla, ömrünün sonuna kadar o hapishanede kalma umutsuzluğuyla tutamazsınız, bir umut olmadan bu şekilde tutamazsınız ve buna dair düzenleme yapmanız gerekiyor.” Nedir bunun düzenlemesi? TMK (Terörle Mücadele Kanunu) 17/3’ü yürürlükten kaldırmanız gerekiyor. E, madem biz ikinci mükerrelikle ilgili böylesi bir düzenleme yapıyorsa infaz Kanunu’nda eşitlik olması için, diğer suçları da kapsayabilmesi için TMK 17’nin de kaldırılması gerektiğini buradan ifade edelim.

Yine, değerli arkadaşlar, bu pakette 8 ve 14’üncü maddeler arasında ceza artırımını öngörüyorsunuz ama biz şunu ifade edelim: Eğer Türkiye’de eşit yargılamalar olmadığı sürece, yargının bu şekilde siyasallaşması son bulmadığı sürece cezaların artırımı hiçbir şekilde bir işe yaramayacak. İşlenen suçların arkasında yatan sebepleri görmeyen bir yönetim sistemi yine sosyal, siyasal, kültürel ve ekonomik nedenleri yok sayarak sırf ceza miktarlarını artırarak suçu önleyemez. O yüzden, bu teklifin de bu anlamıyla bir anlam ifade etmeyeceğini ifade ederim.

Yine, değerli arkadaşlar, aslında bu paketin bir önemli yönü de şuydu; az önce birinci kısmını açıkladım, ikinci kısmı da şuydu: Biliyorsunuz ki 27 Şubat çağrısıyla birlikte, Sayın Öcalan’ın açıklanmış olduğu çağrıyla birlikte 12 Mayıs’ta gerçekleşen PKK kongresinin yarattığı yankı sadece bir siyasi gelişme değil, halkta büyüyen bir umudum sesi oldu. Öncelikle şunu ifade edelim: Kürt sorununun demokratik yollarla çözülmesiyle ilgili yapılacak yasama faaliyetleri hiçbir şekilde paketlere sığdırılmaz, paketler içerisinde getirilerek yapılamaz; köklü bir değişiklik ancak yapılabilir. Ama bu paketler içerisindeki önemi nedir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kunt Ayan, lütfen tamamlayın.

DİLÂN KUNT AYAN (Devamla) - Halkın bu sürece olan inancıdır, halkın bu sürece olan güvenidir. Aslında bu durumun toplumsallaşabilmesi için tam da elimizde böylesi doneler var. İnsanlar yani Türkiye halkları dönüp şunu diyebilecek: “Evet, artık Türkiye’de eşitlikçi yasalar yapılmaya başlandı. Evet, artık Türkiye’de barışçıl bir yasa tartışabiliyoruz, hukuki gerekçeleri tartışabiliyoruz.”

Ama ne oldu, biz bu pakette bunu görebildik mi? Maalesef görmedik. O yüzden, bundan sonraki gelecekle birlikte, sürecin ruhuna uygun paketler olması gerektiğini ifade ediyoruz.

Yine, son olarak şunu söyleyelim: Hiçbir şey için geç değil; aslında az önce sıraladığım durumların tamamı olmak üzere, başta tüm hasta tutsaklar olmak üzere, 31 Temmuz Covid yasası olmak üzere, yine mükerrerlerdeki durumlar olmak üzere, tamamını şu an, şimdi de getirip yapabiliriz. Bunun için geç değil, hiçbir şeyi sonbahara, bir ötekine bırakmayalım diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kunt Ayan, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'e ait.

Sayın Bülbül, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2025-2029 Yargı Reformu Strateji Belgesi 23 Ocak 2025'te Sayın Cumhurbaşkanı tarafından açıklandı. Bunun içinde ne var? Bunun içinde 5 amaç, 45 hedef ve 264 faaliyet var ve başlığı da şu: "Türkiye Yüzyılı Adaletin Yüzyılı" yani "Türkiye Yüzyılı Adaletin Yüzyılı."

Şimdi, şuradan başlayalım: Şimdi, adalet; Türkiye'de adaletin nerede olduğu; yargıda adalet, sağıkta adalet, vergide adalet, eğitimde adalet; bakıyoruz, nerede adalet? Yani yazı yazmakla, kitap basmakla, 4 kere yargı strateji belgelerini açıklamakla Türkiye'de yargıda adalet sağlanamıyor yani çıkıp da Adalet Bakanının basın toplantılarıyla bu işler olmuyor arkadaşlar. Bir şey söyleyeceğim şimdi, Adalet Komisyonu Başkanı diyecek ki "Ya, böyle bir şey olabilir mi?" Evet, evet, Türkiye'de şu anda düşman ceza hukuku uyguluyor arkadaşlar, düşman ceza hukuku uygulanıyor; açık ve net. Ne demektir düşman ceza hukuku? Yurttaş ceza hukuku herkesin hukukudur, düşman ceza hukuku ise düşmana karşı duranların hukukudur. Bunu kim demiş? Bunu Alman hukuk felsefecisi, Alman ceza hukukçusu ünlü filozof Günther Jakobs demiş. Ne zaman demiş? 1985'te demiş. Muhliflere karşı, kendinden olmayanlara karşı uyguladığın hukuk. Nerede var? İşte, burada var, bugün var. Siz halkın oyuyla, milletin iradesiyle seçilmiş belediye başkanlarını ve belediye meclis üyelerini alıyorsunuz, iki tarafına polis diziyorsunuz, ondan sonra elleri bağlı olarak kollarından tutup çekip televizyonlarda yayınlıyorsunuz. Yahu, arkadaş, siz değil miydiniz AKP Grubu olarak, 2017 yılında "Lekelenmeme hakkını getirdik. Biz demokrasiyi getirdik." diyen? Siz değil miydiniz AKP Grubu olarak masumiyet ilkesinden bahseden? Nerede? Nerede adalet? O insanların çocukları yok mu? O insanların aileleri yok mu? Halk TV'nin Genel Yayın Yönetmenini o kadar iddialarla aldınız, ondan sonra otuz gün sonra beraat ettirdiniz. Ne oldu? Demek ki insanları düşman ceza hukukuna göre yargılamayacaksınız, yargılamayacaksınız çünkü bu işin yarını var. Ne demiş Ekrem Bey bugün yaptığı açıklamada? "Yarına kalır ama yanlarına kalmaz." demiş. Evet, yarına kalacak ama yanlarına kalmayacak. (CHP sıralarından alkışlar) Yani bir iftiracının sözleriyle, halkın oylarıyla seçilmiş belediye başkanını ve bürokratları sabahın köründe gözaltına alacaksınız, ondan sonra çıkacaksınız, savaş suçlusu gibi polislerin arasına dizeceksiniz, fotoğraflarını çekeceksiniz; basına, medyaya vereceksiniz ve televizyonlarda yayınlayacaksınız, ondan sonra çıkacaksınız, sivil anayasa, özgür anayasa; çıkacaksınız, demokrasi ve özgürlüklerden bahsedeceksiniz. Neyin özgürlüğü, neyin demokrasisi? Türkiye'de hukuk devleti mi var? Hukukun "h"si yok memlekette. Bir milletvekilinin dahi hukuki güvenliğinin olmadığı, vatandaşın can güvenliğinin olmadığı bir memlekette, anayasal haklar konusunda toplantı ve yürüyüş hakkının, ifade özgürlüğünün, örgütlenme özgürlüğünün olmadığı, muhaliflere cezaevi kapısının gösterildiği bir ülkede demokrasi mi olur, özgürlükler mi olur? Yahu, arkadaşlar, bir baktım cezaevi inşaatlarına yani mümkün değil; Türkiye'de cezaevi yapmaktan dolayı müjde veren bir iktidarın mensupları var. Düşünebiliyor musunuz, Türkiye'de cezaevi yapmanın müjdesi veriliyor. 2025'te 11 tane cezaevi yapımı için 1 milyar 253 milyon TL ayrılmış durumda. Bu 11 tane cezaevini 2027'ye kadar yapacaklar, 25 milyar TL harcayacaklar. Kimin için harcayacaksınız? Demokrasi için mi harcayacaksınız, özgürlükler için mi harcayacaksınız? Adil yargılanma ihlalleri var, mahkemelerin bağımsızlığı yok, tarafsız mahkemeler yok, yargı bağımsız değil, yargı; yasama bağlanmış saraya, yürütmeye, iki dudak arasında verilen kararlarla işler yürüyor, ondan sonra çıkacaksınız, hukuk devletinden bahsedeceksiniz. 138 açık. Ne diyor 138 arkadaşlar? "Hâkimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasa'ya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve

telkinde bulunamaz.” Nerede, Türkiye’de mi? Türkiye’de mi? Haksız, hukuksuz yere tutuklanan millî iradenin temsilcilerine yönelik Cumhurbaşkanının söylediği sözlerden sonra hangi hâkim tutuklama kararı vermekten kaçır, hangi hâkim kaçır? (CHP sıralarından alkışlar) Nerede hâkimlerin teminatı, 138, 139 nerede? Nerede oldu coğrafi teminatla ilgili düzenlemeler? Ama şu var: 25 bin hâkimin 7 bin hâkimini bir partinin ya da partilerin üyesi yapıp üyesi olanlardan hâkim, savcı tayin ederseniz, mülakatlarda hukuk fakültelerinde başarılı öğrencileri Hakyol gibi belirli derneklerin kişileri olmadığı için elerseniz ondan sonra yargı bağımsızlığından, yargı tarafsızdan bahsedemezsiniz.

Arkadaşlar, bakınız, infaz çok önemli; infazda adalet, eşitlik çok önemli ama cezasızlık da çok önemli. Cezasızlık... Şimdi, bakıyorum gerekçeye, infazla ilgili düzenlemenin gerekçesinde “Cezasızlık konusunda koşullu salıverilmenin onda 1’ini yatıracamız, ondan sonra denetimli serbestliği vereceğiz.” deniyor. En az beş gün olacaktı ve cezasızlık halledilecekti. Yahü, arkadaşlar, bizim aklımızla mı alay ediyorsunuz siz? İki yıla yönelik suçlar hangi suçlar, hangi suçlar? İfade özgürlüğüyle ilgili suçlar, hakaretle ilgili suçlar, muhaliflerin açıklamalarıyla sosyal medyada işlenen suçlar; yine muhalifleri mi cezaevine yatıracaksınız? İlk önce toplum vicdanında sizin cezasızlık olgusunu şöyle anlamamız lazım, cezasızlık olgusu şudur: Madımak’ta zaman aşımını uygulamak. Cezasızlık olgusu 10 Ekim katliamında 100 kişinin katledildiği memlekette kamu görevlileri hakkında yargılama izni vermemektir. (CHP sıralarından alkışlar) Güvenpark’taki olayda yargılama izni vermemektir. Yani “cezasızlık olgusu” dediğiniz zaman bunlar anlaşılır. Bir de cezasızlık olgusu...

Şu da önemli: Bakınız arkadaşlar, çocuğa yönelik istismar suçlarında açıkça cezasızlık olgusu ihlal ediliyor. Kim ihlal ediyor bunu? Biz ihlal etmiyoruz, rakamlar bunu gösteriyor. Rakamlarda bakınız, 2023 yılında karara bağlanan dosyaların yüzde 34’ünde soruşturma evresinde kovuşturmayla yer olmadığı kararı veriliyor çocuğa yönelik istismarlarda, 2013’te ise kovuşturmayla yer olmadığı yönündeki kararların oranı yüzde 21.

Ayrıca, 2023’te mahkemece karara bağlanan çocukların cinsel istismarı davalarında 7.088 sanık için mahkûmiyet kararı verilirken 2013’te 13.925 sanık hakkında mahkûmiyet kararı veriliyor. Ya, bu nedir? Cezasızlık algısı sadece ceza infaz kurumlarında yatacak güne göre değildir. Çocuğa yönelik cinsel istismar vakaları yaygınlaşmaya devam ederken kovuşturma sayısı azalmakta, mahkeme aşamasında mahkûmiyet kararı verilen sanık sayısı hızla düşmektedir. Bir diğer deyişle, çocuğa yönelik cinsel istismar suçu artarken cezasızlık oranı da ciddi biçimde artmış durumdadır. Faillerin cezalandırılmadığı bir sistem ise her gün daha fazla vaka ve mağdur üretmeye mahkûmdur. İşte bu, cezasızlık olayı bu. Nedir? Kolluk kuvvetlerine ulaşan şikâyetlerde ne yapılıyor? İşleme alınmıyor. “Ya, siz karı kocasını, anlaşırsınız.” diyor yani haksızlığa tazmine çare olmayacağı yönünde telkinlerde bulunuluyor. Şikâyet gerçekleştiği takdirde mağdura ait bilgilere -adres, telefon- ulaşılacağını ifade ediliyor ve daha çok büyük mağduriyetler doğuyor. Yani cezasızlık olgusu beş gün içeride yatırmak değildir, cezasızlık olgusu sizin yirmi iki yılda yarattığınız infazda geçirilen sürelerin oynanması değil şikâyetlerin işleme konulmamasıdır. Cezasızlık olgusu büyük katliamlarda, faili meçhul cinayetlerle ilgili davalarda kamu görevlilerini mahkeme önüne getirmeye izin vermemektir; cezasızlık olgusu budur, yirmi iki yılda geldiğimiz nokta da budur. Bu nedenle müjde gibi çıkıp da 21’inci maddede “İki yıla yakın ceza alanlar en az beş gün yatacak.” diye bir şey söyleyemezsiniz.

Değerli arkadaşlar, zulüm, zulüm artıyor. Zulüm artıyor ama artırdığınız her zulüm gidişinizin yani iktidardan gidişinizin temel taşları olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bülül, lütfen tamamlayın.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Devamla) - Bugünün yarını var. Bu zulmün içerisinde... Anayasa’nın 137’nci maddesine göre, kanunsuz emri veren, suçu işleyen ve TCK 24’e göre de bu suça iştirak eden kamu görevlileri, kim olursa olsun hesap verecektir; bugünler de gelecektir.

Hepinize teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bülül, teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına diğer söz talebi Muğla Milletvekili Gizem Özcan’a ait.

Sayın Özcan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Dün Marmaris'te gerçekleşen depremde panikatak geçirerek hayatını kaybeden 14 yaşındaki kardeşimiz Afranur Günlü'ye Allah'tan rahmet, ailesine ve tüm Muğla'ya başsağlığı diliyorum.

Değerli milletvekilleri, sözlerime, bu paketi onuncu yargı paketi olarak değil onuncu kez kaçırılmış adalet fırsatı olarak niteleyerek başlamak istiyorum çünkü bu paket de tıpkı daha öncekiler gibi ne adaletin temel ilkelerine sadık kalıyor ne toplumsal yaraları sarıyor ne de kamuoyu vicdanını tatmin ediyor. Her defasında “reform” adı altında Meclise yargı paketleri geliyor. Bu paketlerde yapısal bir değişim yok çünkü öyle bir niyet yok. Peki, ne var? Günü kurtarma var, baskıyı genişletme var, iktidarın yargı üzerindeki tahakkümünü pekiştirme var.

Değerli milletvekilleri, hukukun üstünlüğü bugün en çok aşınan değerimizdir. Hukukun üstünlüğü meselesi yalnızca teknik bir hukuk tartışması değildir. Devletin meşruiyetiyle, yurttaşın güvenliğiyle, demokrasinin derinliğiyle doğrudan ilgilidir. Oxford destekli Our World in Data araştırmasına göre, 2024 yılı itibarıyla Türkiye'nin hukukun üstünlüğüne dair puanı yalnızca 0,18. Yapılan hukuk tarihi çalışmalarına göre de 1789 yılında Türkiye'nin bu alandaki puanı 0,20'ydi yani hukukun üstünlüğü bakımından neredeyse III. Selim ve Tanzimat öncesi duruma gerilemiş durumdayız. Tekrar etmek istiyorum, hukukun üstünlüğü bakımından neredeyse III. Selim ve Tanzimat öncesi döneme gerilemiş durumdayız. (CHP sıralarından alkışlar) Kısacası, hukukun taşıyıcı sütunları derin bir deformasyon ve aşınmayla karşı karşıya. Yurttaş açısından ise bu tablo her geçen gün daha fazla keyfiyet, daha az güvenlik, daha çok belirsizlik demek. Bu işin nitelik boyutu.

Bir de nicelik boyutu var: 2024'te Türkiye'de yalnızca adli yargı hâkimlerinin önüne gelen dosya sayısı 9 milyon 300 bin; hâkim başına bu, yılda 892 dosya demek. Hesapladığımızda, 1 hâkim her iş gününde ortalama 3 ila 4 dosya arasında karar vermek zorunda kalıyor. Bu dosyalara hâkim başına sadece 1,5 ila 2 saat arasında zaman ayrılabilir. Bu iş yükü altında adil, dikkatli, gerekçeli bir yargılamaya yapılması mümkün mü? Yargı sistemi kendi yükünü bile taşıyamaz hâle geldi. Bu yoğunluk altında hâkimlerimiz adalet üretmiyor, sadece dosya tüketiyor.

Değerli milletvekilleri, yaşanan bu tabloyu elbette tersine çevirmek mümkün ve bunun için de atılacak ilk adım, İstanbul'un seçilmiş Belediye Başkanını, Belediyeler Birliği Başkanı ve partimizin Cumhurbaşkanlığı adayını Ekrem İmamoğlu ve çalışma arkadaşlarını derhâl serbest bırakmak, partimize yönelik operasyonlara son vermek. (CHP sıralarından alkışlar) Peki, şu an ne yapılıyor? İktidar önümüze paket paket yargı düzenlemeleri getirirken partimize de dalga dalga operasyonlar yapıyor. Evrensel bir hukuk yöntemi olan delilden şüpheliye gitmenin yerine, gerekirse tutuklama yapmanın yerine “Tutuklayalım da sonra delil üretelim.” yöntemine geçildiği bir zamandayız. Hiçbir somut delile dayanmadan belediyelerimize yönelik bir suç algısı yaratılıyor; bu, medya ve troller eliyle de köpürtülüyor. Cumhuriyet Halk Partili Belediyeler sosyal politikalarla iktidara büyük bir güçle yürüyor. Şimdi ise her tuşa basılarak bu yürüyüş engellenmek isteniyor; gizli tanık, etkin pişmanlık... İtirafçı mı yaratılmaya çalışılıyor, iftiracı mı yaratılmaya çalışılıyor; herkes bunu soruyor. Başvurulacak en ağır tedbir olan tutuklama, söz konusu partimiz olunca ilk yöntem oluyor ama herkesi inandıracak bir suç yine ortaya konamıyor.

Değerli milletvekilleri, bakın, özellikle 19 Marttan beri Adalet Bakanı 40 kereden fazla “Türkiye bir hukuk devletidir.” dedi. Neden Adalet Bakanı bunu defaatle söyleme ihtiyacı duyuyor? Bakın, size seçim bölgem Muğla'dan bir örnek vermek istiyorum. Dalaman'da 2020 yılında AKP'li Belediye Kille Koyu'nda 10 milyonluk kaçak bir taş bina yaptırdı, yapılırken hiçbir kamu kurumu kılını kıpırdatmadı. Belediye 31 Martta Cumhuriyet Halk Partisine geçince binanın kaçak olduğu keşfedildi ve şafak operasyonu ile yıkıldı; Dalamanlıların 10 milyona yakın parası boşa gitti. Oluşan bu kamu zararı için neden yargılama yapılmıyor mesela? Bu bina için gerekli hukuki süreçleri yürütmeyen o zamanki belediyenin sorumluları hakkında neden hiçbir işlem yapılmıyor? Hodri meydan! Söz konusu Cumhuriyet Halk Partililer olunca dalga dalga operasyon yapanlar bu kamu zararı için de harekete geçsin; benim güzel memleketim Muğla'nın, Muğlalı hemşehrilerimin hakkını teslim etsin ama öyle olmayacağını biliyoruz. Öyle de olsa, böyle de olsa bize bu düşman hukukunu uygulayan kötücül akıl bilsin ki bu süreçte asla tek bir yoldaşımızı yalnız, yurttaşımızı da umutsuz bırakmayacağız. Nasıl halkın büyük çoğunluğu belediyelerimizi partimize verdiyse iktidarı da aynı şekilde verecek.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de bir infaz hukuku değil bir infaz rejimi vardır. Bu rejim, sadece suçla değil muhalefetle, itirazla, hak arayışıyla mücadele eden bir baskı aygıtına dönüşmüş durumdadır.

Cezaevleri artık sadece suçluların değil; öğrencilerin, gazetecilerin, kadınların, çevre savunucularının ve siyasi muhaliflerin tutulduğu alanlara dönüşmüş durumdadır.

2 Mayıs 2025 itibarıyla Türkiye’de 415 bine yakın kişi cezaevindedir, oysa Türkiye’deki cezaevi kapasitesi 300 bindir. Bu demek oluyor ki 100 bin insan kapasite fazlası olarak tutulmaktadır. Bugün 3 kişilik koğuşlarda 7-8 kişi dönüşümlü yatmaktadır ve bu tablo sadece ağır suçlardan değil, yatarı olmayan suçlardan yani sırf siyasi gerekçelerle cezaevine gönderilenlerden de kaynaklanmaktadır. Değerli milletvekilleri, bu bir tesadüf değildir; bu, siyasallaşmış yargı sisteminin ürünüdür. Ceza hukukunun asli amacı toplumu iyileştirmek, onarmak ve bireyin özgürlüklerini güvence altına almaktır ama hâkim olan anlayış cezaı bir bastırma mekanizması olarak görmektedir. Bu düzenlemeler halkın adalet beklentisini karşılamadığı gibi yeni eşitsizlikler de yaratmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bu teklif yalnızca teknik değil siyasal bir tercihin ürünüdür; adaletin evrensel ilkelerine değil yürütmenin baskıcı zihniyetine hizmet etmektedir. Hukukun üstünlüğü artık yürütmeye bağımlı bir sopaya dönüşmüş durumdadır. Öyle ki, Anayasa Mahkemesi kararları dahi dikkate alınmadan daha önce iptal edilen düzenlemeler makyajlanarak tekrar Meclise getirilmektedir. Adaletin olmadığı yerde güven olmaz. Güvenin olmadığı yerde barış, istikrar, demokrasi olmaz. Bugün bu paketle adalet değil, daha fazla keyflik dayatılıyor, biz de bu anlayışı reddediyoruz.

Değerli milletvekilleri, sözlerimi bir çağrıyla tamamlamak istiyorum. Demokratik siyaset açısından en kritik konu da, kayyum rejimi artık sona erdirilmelidir. Tutuklu Esenyurt Belediye Başkanımız Ahmet Özer’in davası Anayasa Mahkemesinin önündedir. Çağrımızdır: Anayasa Mahkemesi başvurusu derhâl gündeme almalı, halk iradesini esas alarak karar vermelidir. Çünkü kayyum uygulamaları sadece belediye yönetimlerini değil demokrasinin temelini de gasbetmektedir.

Değerli milletvekilleri, onuncu yargı paketi ceza adaletini iyileştirmiyor, aksine yeni eşitsizlikler, yeni baskılar ve yeni mağduriyetler üretiyor. Biz ceza hukukunu intikam aracı olarak değil toplumsal onarım aracı olarak gören bir anlayışı savunuyoruz. Bu nedenle de bu paketi reddediyoruz çünkü biz halkın vicdanını, adaletin onurunu ve hukukun üstünlüğünü savunuyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarında alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Özcan, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Karar yeter sayısı istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Peki, oylarınıza sunacağım, oylamada da karar yeter sayısı arayacağım.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Değerli milletvekilleri, Divanda uyumsuzluk var, o nedenle elektronik cihazla oylama yapacağım.

Şimdi oylama için üç dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.43

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 00.05

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Rümeyza KADAK (İstanbul)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 94'üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin maddelerine geçilmesinin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi teklifin maddelerine geçilmesini tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Teklifin maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir, karar yeter sayısı vardır.

213 sıra sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Teklifin birinci bölümünün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 15'inci maddeleri kapsamaktadır.

Şimdi birinci bölüm üzerindeki söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi, YENİ YOL Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'a ait.

Sayın Özdağ, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi hakkında söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemiz uzunca bir süredir hukuka ve adalete susamış insanların yaşadığı bir çöle döndürüldü ve bu çölde muhalifleri, kendisine biat etmeyenleri ve esasen toplumun büyük bir kesimini bir yudum suya muhtaç eden bir zümre var. Bu seçkince azınlık oluşturdıkları bu çölde kendilerine bir güzel vaha yaratmış, günlerini gün ediyorlar. “Çalsın Deli Bekir, oynasın bizim Hıdır.” tadında kimi saraylarda kimi rezidanslarda tatlı bir hayat yaşıyorlar. Hukuku eğip büken bu azgın azınlık yargıyı bir silah gibi kullanmayı çok sevdi. İstemedikleri kişi ve gruplara, muhaliflere, doğruları söyleyenlere, hakkını talep edenlere bu silahı kullanmaktan imtina etmedikleri gibi büyük bir haz duyduklarını saklama gereği dahi duymuyorlar. Her gün vites artırarak icra ettikleri bu hukuksuzluklarında sınır tanımayan bu pervasızlığa cesaret veren ise maalesef, herkesin kendi mahallesine uğramadığı sürece başkalarına uygulanan adaletsizliklere ses çıkarmaması, hatta “Oh!” demesi vurdumduymazlığıdır. Dün başkasına, bugün diğerine, yarın bize doğrultulacak olan yargı silahına karşı tüm demokrat ve vatanseverlerin amasız, tek ses ve tek yürek olma zamanı geldi ve hatta geçmektedir.

Şimdi, aylardır toplumu büyük bir beklenti içinde bırakarak “Ha geldi ha gelecek.” diye arafta beklettiğiniz bu infaz düzenlemesini huzura getirdiniz, ne geliş ama... Şairin mısralarında “Kurt geldi, kuş geldi.” söylemine de “Yusuf gelmedi.” dediği gibi gelmesi arzu edilen, beklenen hiçbir şey bu metinde yok. Mesela, adalet yok, eşitlik yok, öngörülebilirlik yok, beraatizimmete saygı yok, temel hak ve özgürlüklere riayet zaten yok. Ne var peki?

(Uğultular)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, süreyi bir tatalım, izin vererseniz...

Değerli milletvekilleri, Genel Kurulda gerçekten yüksek bir uğultu var. Değerli hatibin sesi gür olduğu için sizi bastırıyor ama konuşmalar gerçekten anlaşılıyor. Lütfen saygıyla hatibi dinleyelim ve uğultuya meydan vermeyelim.

Sayın Özdağ, buyurun.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Burada grupta olmadıkları zaman, Genel Kurulda olmadıkları zaman biz şekvacı oluyoruz, niye yoklar diyoruz. Geldikleri zaman da karar yeter sayısı geliyorlar, bu sefer de kendi aralarında konuşuyorlar, “Bu kanun teklifi acaba ne diyor?” diyerek kulak kabartmak, calibi dikkat olmak gibi bir özellikleri de yok. O nedenle ben diyorum ki: Kendi aranızda sık sık

konuşuyorsunuz, ne olur hiç olmazsa muhalefeti ara sıra dinleyin; ara sıra dinlediğiniz zaman da burada zaman zaman bizim vermiş olduğumuz bir Meclis araştırması önergesine “Evet.” deme lüzumunu hissediyorsunuz ve araştırma komisyonu da kuruluyor.

Ne var peki? Sosyal medyada gündem olan bazı hususlara ceza artırımı, infaz tedbirleriyle alakası olmayan noterlik ve trafik cezaları hakkında bazı düzenlemeler ve Anayasa Mahkemesinin “KHK”yle ilgili değil, kanunla yapman gerekir.” dediği kanun hükmünde kararnameleri, uygulamaları var. Başka ne var? Mesela, huzura getirilen güya yargı paketinin daha kanunlaşmadan yansıyan ilk görüntüleri var. Yüzlerce siyasetçi, belediye başkanı, bürokrat ve muhalif olduğu düşünülen insanları azılı bir suçlu gibi hiza, istikamet ve yanaşık düzen mantığıyla dizerek ekranlara servis etmek var. Peki, mağdurlar, adalet bekleyenler, umut arayanlar devletin sözüne güvenip “Evet, benim devletim söz veriyse yapar.” diyenlere bu pakette sadra şifa olmayan bilindik klişe işler ve ceza artırımları dışında başka ne var Allah aşkına? Gelecek zamanlara ertelenen yeni muştular, müjdelere var tıpkı yedi, sekiz, dokuz ve nihayet huzurdaki bu onuncu yargı paketine kadar ertelenen müjdelere gibi. Bu sefer de on birincisi adres olarak gösteriliyor. “Kurnaya su gelinceye kadar kurbağanın gözü çıkar.” diyerek Anadolu’da güzel bir söz var, herhâlde öyle olacak gibi. Aslında iktidar en iyi bildiği işi yapıyor. Milletimize ve beklentiye soktuğu mağdur ve adalet arayan toplum kesimlerine deveyi yardan atlatan bir tutam ottur muamelesi çekiyor. Her zaman yaptığı gibi problemleri zamana yayıyor, kanıksatıyor ve bütün anormallikleri normalleştiriyor; bunu yargıyla yapıyor, medyasıyla yapıyor, kurşun askeri gibi olmuş bazı milletvekilleri, bazı siyasetçileri, yazarı çizeri, trolleri, hocaları, STK’leri ve kurumlarıyla yapıyor. Bugün hukukun ayaklar altına alındığını dağdaki çoban bile söylüyor ama ikide bir yargının tarafsız ve bağımsız olduğunu söyleyen iktidar sözcüleri ve adalet bakanları bu söylediklerine kendileri bile inanmıyorlar. Yargı mensupları arasında yapılan bir iç ankette yargıya güven sorulmuş, neredeyse yüzde 70 oranında güvenmediklerini beyan etmişlerdi. Yahu yargı mensupları bile yargıya güvenmiyor, sizler ne anlatıyorsunuz bu masalları? Tüm bu gerçeklikler orta yerde durmaktayken sadra şifa bir şeyler varmış gibi ikide bir kamuoyunu meşgul eden yargı paketlerinden, bu yargıdan adalet mi bekleyeceğiz? Covid-19 yasasındaki eşitsizlik ve çarpıklıkları bu teklifle düzeltmiyorsunuz. Bir yasa düzenlemesi yapıyorsunuz özrü kabahatinden büyük, her işiniz böyle, yalap şalap huzura getirdiğiniz kanun düzenlemeleri çıksa bir dert, çıkmasa başka bir dert. Niye bir işi düzgün yapmıyorsunuz? Muhalefetin uyarılarına kulak tıkayınca büyük siyasetçiler mi oluyorsunuz? Torba kanunlarla zaten her şeyi işin içinden çıkılmaz hâle getirdiniz, ne kanun sistematığı ne kurumsal bir yapı bıraktınız. İçini boşaltmadığınız maalesef bir kurum kalmadı. 31 Temmuz Covid yasası diye de bilinen infaz düzenlemesi de böyleydi. Aylardır bunu konuşup durduk. Kamuoyu bu adaletsizliğin düzeltilceği umuduyla büyük bir beklentiye sokuldu. Peki, huzurdaki bu düzenlemenin ana konusunu ve beklentisi olan bu husus niçin bu metinde yok? Siz milletimizle alay mı ediyorsunuz? Yahu, bir saniye, adaletle hükmetmenin bin yıl nafiye ibadetten efdal olduğunu kim söylüyordu? Hazreti Muhammed söylemiyor muydu, Peygamberimiz söylemiyor muydu? Bu 31 Temmuz Covid yasası kaç yılında çıktı? İki yıl önce çıktı. İki yıldır bu insanlar arasındaki adaletsizliği görmüyor musunuz? Görüyorsunuz. 4’te 4’ü de görüyordunuz yani mükerrer suçları. Adalet Bakanı söylemedi mi bunu? Söyledi. O günden bugüne bu insanlar cezaevlerinde yatıyorlar. Haksızlık var. Şimdi, biz, size bir günlüğüne bir şahsı hapishaneye tıkalım desek ne çekersiniz, hangi ızdırabı duyarsınız, aileniz hangi ızdırabı duyar? O nedenle görmüyor musunuz? Görüyorsunuz. Düşünün lütfen, 31 Temmuz 2023 tarihinden önce kesin olarak hüküm verilen kişileri bundan yararlandırınız ama aynı tarihte aynı suçu işlemiş ve aynı cezayı almış olan diğerlerini ayrı tuttunuz ve bu kişiler cezaevlerinden çıkmadılar. Yahu, yargı işini yapmamış, ceremesini vatandaşa yüklemiştir. Ha, kanun böyle diyebilirsiniz, cezası olanlar infazdan faydalanır fakat cezası olmayanlar, henüz ceza almayanlar bundan faydalanamaz diyebilirsiniz ama gördünüz bu haksızlığı, nasıl ki torba yasalar getirirken istediğinizi bir madde hâlinde, hatta gerekli görürseniz madde ihdasları hâlinde yapıyorsanız, bunu da on gün, bir hafta sonra yapabilirsiniz. Bir haksızlığı gördünüz, niye yapmıyorsunuz; neye gücünüz yetmiyor sizin, kanun hükmünde kararnameyle neye gücünüz yetmiyor? Kanun hükmünde kararnamenin dışında kararnameyle neye yetmiyor; Cumhurbaşkanlığı kararıyla neye yetmiyor söyler misiniz bana? Oy çokluğunuzla neye yetmiyor, niye yapmadınız bunu? Bir seneyi geçkin süredir bu insanlar mağdur olarak bekliyorlar.

Şimdi, değerli milletvekilleri, ben söyleyeyim niye yapmadığınızı; talimat gelmediği için çünkü yüksek rakımlı yerlerde olanların birilerine olan kını henüz bitmedi. Şöyle düşünülüyor sanırım: Biz bu kanunu çıkarırsak malum herkesi kapsayacak; ne var bunda değil mi? Varmış demek ki bu sebeple “Birileri de bu kanundan istifade etmesin diye, başka bir yol bulamadıkları için söz konusu 31 Temmuz Covid infaz düzenlemesi bu tekliften çıkarıldı.” deniyor. Kimin talimatıyla? Elbette birilerinin talimatıyla. Söz konusu çekincenin PKK’lı teröristlerle ilgili olmadığını, onların affedilmesinin sorun edilmediğini ama mesela tırnak içinde cemaat saikiyle ceza almış kişilerin bu düzenlemeden yararlanacağı endişesiyle konunun ertelendiği söyleniyor ki tüm emareler de maalesef bunu gösteriyor. Böyle bir zihniyetten ülke, millet için hayırlı bir adalet, bir iş beklenir mi? Ne demek birileri faydalanabilir ama birileri asla? Burayı kabile devleti yapmaya yemin mi ettiniz? Her şeyin içini boşaltmaktan utanmadınız gitti. O zaman şöyle yapalım: Aynı anda iki kanun çıkaralım; biri PKK için af, diğeri istemediğiniz kişi ve kesimler için ekstra ceza getirsin. Şimdi, biz buna ne diyeceğiz, adalet mi diyeceğiz?

Bakın, tam da bu durumu anlatan ibretlik bir hikâye var: Padişah tebdili kıyafetiyle yakın köyleri dolaşmaya çıkar, bir eve misafir olur. Kim olduğunu söylemez ama evin sahibi bu kişilere çok iyi davranır, ikramda bulunur, hürmet eder; sonra, padişah başka bir evin kapısını çalar, orada da kim olduklarını söylemezler. Bu evin sahibi de gelenlere çok iyi davranır. Halkın bu şekilde olmasından çok memnun olan padişah ev sahibine kim olduğunu söyler ve şöyle der: “Dile benden ne dilersen.” Ev sahibinin, misafirlere çok iyi davranan bu hürmetkâr adamın cevabı ilginç ve bir o kadar da dramatiktir: “Efendim, tek gözüme mil çekilmesini istiyorum yani tek gözümün köreltilmesini istiyorum.” Çünkü komşusuyla problemi vardır, bu sefer de komşusunun iki gözü çıkarılacaktır. Sanki bugünleri anlatıyor gibi bu hikâye.

Değerli milletvekilleri, huzurdaki torba teklifi 9 farklı kanunda değişiklik ve düzenleme getiriyor. Suç işlenmesinin önlenmesini, caydırıcılığın uygulanmasını, trafik düzenlemesini, toplumsal huzurun güçlendirilmesini amaç edindiği söyleniyor. Hükümlülerin bir yıllık denetimli serbestlikten faydalanması için ceza infaz kurumunda geçirmesi gereken sürenin onda 1’ini geçirmesini amaçlıyor. Konutta infaz gibi kadın, çocuk, ağır hasta veya 65 yaşını bitirmiş kişilerle ilgili görece iyileştirmelere sözümüz yok ama mesela çocuk hükümlülerin infazına, çocuk kapalı infaz kurumlarına başlanmasına itiraz ediyoruz. Niyet iyi gibi görünse de bu düzenleme mağduriyetlere yol açacaktır ama vatandaşlarımızın esas beklentisi olan Covid-19 izni kapsamında denetimli serbestlikten yararlananlar ile aynı durumda olan ancak bu haktan mahrum bırakılan hükümlülere eşitlik ilkesi gereği denetimli serbestlik imkânının tanınması yukarıda izah ettiğimiz gerekçelerle getirilmedi ve biz buna tümünden itiraz ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, lütfen tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Adaletse herkese, hukuk ise her bir kişiye eşit ve adil olarak tesis ettirilmelidir. Hukuki belirliliğin sağlanması konusunda, mesela infaz hâkimlikleri arasındaki uygulama farklılıklarının giderilmesi için açık, net ve yoruma mahal vermeyecek bir yasal düzenleme yapılması bu kadar mı zor; anlamak mümkün değil. Daha basit bir infaz düzenlemesini bile eline yüzüne bulaştıran bu iktidarın yeni ve sivil bir Anayasa yapacağını düşünen varsa şimdiden uyarayım, şimdi diyorlar ki: Bu zihniyetten ülke ve millet lehine sadra şıfa bir icraat çıkmaz -tırnak içinde- demokratik bir Anayasa yapmaktan bahsetmeyerek en azından dürüst davranıyorlar. Anayasa değişikliği yapacaklarmış! Mevcut Anayasa’ya uymayanlar, Anayasa Mahkemesinin kararını uygulamayanlar ve aynı zamanda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararına uymayanlar ve de bizim milletvekillerinin soru önergelerine cevap vermeyen ve bununla ilgili işlem yapmayan birilerinden Anayasa değişikliği teklifi bir noktada bence -beni bağışlayın ama- birazcık aklımızla alay etmek olur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Bu kanuna “ret” oyu vereceğimizi şimdiden deklare ediyorum. Ne zaman bir torba yasa geldiyse baştan itibaren ona “ret” oyu verdik, bundan böyle de “ret” oyu vereceğiz çünkü siz bu kanunu eksik yaptınız.

Teşekkür ediyor, hayırlı akşamlar diliyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Antalya Milletvekili Uğur Poyraz’a ait.

Sayın Poyraz, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA UĞUR POYRAZ (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dinamik hayatı statik kurallarla yönetebilmek elbette mümkün değildir. Kanunlar da işte tam bu nedenle çıkarılır. Ancak bu çatı altında adı “yasama” içeriği ise “Elleri indir, kaldır.” olan faaliyet, bürokrasinin masa başında yazdıklarını onaylamaktan başka bir şey de değildir.

Önümüzdeki yargı paketini bekleyen tutuklular, hükümlüler ve yargılananlar dışında bu suç ve iddiaların mağdurları da var. Toplumun geri kalanı için de bu süreç birçok açıdan örnek teşkil edecek. Önce rakamları hatırlayalım; 396 ceza infaz kurumu var, toplam kapasite 300 bin, mevcut tutuklu ve hükümlü sayısı ise 416 bin. Sadece bu rakamlar bile bize tartışmamız ve çözmemiz gereken esas konuları işaret ediyor; mesela, asıl konuşmamız gereken, cezaevlerinde kapasitenin yüzde 50 fazlası tutuklu ve hükümlü bulunması değil midir? Asıl konuşmamız gereken toplumdaki cinnet hâli değil midir? Asıl konuşmamız gereken artan enflasyonun artırdığı ahlaksızlık değil midir? Asıl konuşmamız gereken tutukluların cezalandırma aracı hâline gelmesi değil midir? Cibali Karakolu kafasıyla hazırlanmış polis fevlekelerinin yetersiz savcıların iddianamelerine dönüşmesi değil midir? Asıl konuşmamız gereken cezaevlerinde eksik ya da fazla ceza yatılması yani ceza adaletinin olmaması değil midir? Asıl konuşmamız gereken hâkimlere, savcılara, mahkemelere, Yargıtaya, Danıştaya hatta Anayasa Mahkemesine, Türkiye Büyük Millet Meclisine, siyasete ve tüm kurumlara artık vatandaşın güvenmemesi değil midir? Vatandaşın derdi için devlete değil mafyaya başvurması, cemaat ve tarikatlardan medet umması, yargının ve emniyetin 77 ayrı organizasyonla sarılmış olması asıl tartışmamız gereken konular değil midir? Ve endişelenmemiz gereken de tüm bu saydıklarımın ve saymadıklarımın toplumsal sözleşmemizi yok ettiği gerçeği değil midir? Yirmi üç yıllık AK PARTİ iktidarında 7 paket hâlinde Anayasa değişikliği yapıldı. 2002’de haksız ve hukuksuz bir şekilde Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın milletvekili olmasını engelleyen maddelerdeki değişikliklerle başlayan süreç, 2017’de Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine evrildi. Tüm bu değişiklikleri analiz ettiğimizde hepsinin tek bir kişi için yapılan değişiklikler olduğu karşımıza çıkıyor. Ben, bana göre doğrularla ilgilenmiyorum, ben size göre olan doğrularla da ilgilenmiyorum, milletin vekili olarak sadece gerçeklerle ilgileniyorum. Yaşadığımız gerçekler nedir? İnisiyatifsiz bakanlar, cuma geceleri Resmî Gazete gözleyen o bürokratlar, makamda kalabilmek ya da yükselbilmek için olmazları olduran ah o bürokratlar, devletin bekası yerine siyasi ve bürokratik ikballerin öncelendiği bir Türkiye; ötelenen, uyuşturulan, uyutulan, korkutulan, susturulan bir toplum, vazgeçmiş yaşlılar, umutsuz gençler, korkan kadınlar, evine mahcup babalar; işte, gerçekler tam olarak bunlar. Devleti yönetenlerin toplumsal sözleşmeye uymaması vatandaş için de örnek teşkil ediyor. İki yılda bir sosyal güvenlik affı, üç yılda bir vergi affı, beş yılda bir infaz indirimi derken kanunlara, kurallara uyan, vergisini ödeyen, devletle karşı karşıya gelmeyen vatandaşın devlete güveni ve kurallara riayeti âdeta köreliyor. İnfaz indirimi tutuklu, hükümlü ve tutuksuz yargılananları, onların değerli ailelerini ilgilendirdiği kadar işledikleri ve işledikleri iddia olunan suçların mağdurlarını da ilgilendirmektedir. Şüphesiz, köşesinden olup bitenleri sessizce izleyen toplumun da bu süreçten endişe ve beklentileri oluşmaktadır. Yirmi üç yıllık AK PARTİ iktidarındaki infaz indirimlerinde anayasal düzene ve devlete karşı işlenen suçlar, uyuşturucu, cinayet ve cinsel suçlar hariç tutulurken meslek hâline getirilmiş suçlar infaz indiriminden yararlandılar. Hırsızlık, dolandırıcılık, adam yaralama, adam kaldırma, rüşvet, zimmet, irtikap, daha birçok suç ya vatandaşa karşı ya da kamu güvenine karşı işlendi. Bu suçların mağduru ister kamu ister vatandaş olsun, mağduriyetlerinin giderilmesi aranmadan keyfi infaz indirimleri yapıldı. Geldiğimiz nokta ise yapanın yanına kâr kalan bir Türkiye oldu. Vatandaş Gökçe’nin 500 bin lira parası dolandırıldı. Şahıslar bulundu, tutuklandı, işlem gördüler ve cezaevine girdiler ancak vatandaş Gökçe için mevzu adamların ceza alması değil, evinin rızkını, tüm birikimlerini kapırdığı bu dolandırıcılardan parasını alıp kavuşabilmek. Şimdi, bu dolandırıcılara bu infaz indirimiyle bir ayrıcalık sağlanıyor. Peki, ben burada sadece diyorum ki: Gökçe ne olacak, Ahmet ne olacak, Mehmet ne olacak? Evine hırsız giren yok mu içinde? Anasının, babasının, atasının ona emanet bıraktığı, hatıra bıraktığı bir şeyi alınan yok mu? İşte, bugün, o hırsızlar da bu infaz indiriminden faydalanacak. Bugün, adam yaralama ya da adam kaldırma suçlarının hemen hemen tamamı büyük ya da küçük bir çete adına icra ediliyor ama failler suçu meslek hâline getirdikleri için ve kolluk ve yargı bunu ispatlayamadığı için itiraf etmiyorlar, bu infaz indiriminden onlar da faydalanacak. İslah oldular mı olmadılar mı bilmem, niyet okuyucusu da değilim, infaz indiriminin hassas bir konu olduğunu ve toplumun tamamının merkeze alınması

gerektiğini ifade ediyorum. İnfaz indirimi uygulansın, varsa mağduriyetler de giderilsin ancak devletin ya da şahısların zararlarının tazminini, şahsa karşı işlenen suçlarda da mağdurun rızasını şart koymak mecburiyetindeyiz. Bu şart konulmadan bu düzenleme eksik ve yetersizdir.

AK PARTİ iktidarında, devlete ve anayasal düzene karşı işlenen suçlar ve kişilere karşı işlenen suçların yanına, uygulamada yeni bir suç tipi daha eklendi: AK PARTİ'ye karşı işlenen suçlar. Türk Ceza Kanunu'nda buna ilişkin bir başlık ve bölüm olmadığı için, varlığını Türk varlığına değil iktidara adanmış olan kolluk ve yargı bürokrasisi eliyle bir şekilde de kılıfına uydurulmaktadır ya da uydurdıklarını sanmaktadırlar. AK PARTİ'ye karşı işlenen suçların yargılama süreçleri son derece hızlı, cezalandırma politikası son derece şedit, tutuklama başta olmak üzere, infaz uygulamaları son derece etkili uygulanıyor. Yirmi üç yıllık iktidarınızda keyfi uygulamalar ve öngörü yoksunluğuyla, kanuna kurala uyan, vergisini ödeyen, devleti ana, devleti baba kabul etmiş vatandaş hem öksüz hem yetim kalmıştır. İşte bugün, hem cezaevindekiler hem dışarıdakiler hem öksüz hem yetimdir. Devlet akıllı, devlet ahlaki hatta devlet refleksi bu toprakları uzun zaman önce terk etti. Deprem, barınma ve ekonomik sıkıntı yüzünden eğitimine ara veren üniversite öğrencileri için af, hâlâ FETÖ'nün verdiği sicil notları ve istihbarat notlarıyla gizli sicilleri lekelenen kamu görevlileri için disiplin affı da bu Meclisin çözmesi gereken asli meselelerin başında geliyor. Zamanlamasına kimin karar verdiği belli olmayan, yetersiz düzenlemelerle milletin vicdanı rahatlamadığı gibi, verdiğimiz kanun tekliflerini, tasarılarını hatta araştırma önergelerini reddedince bu sorunlar da ortadan kalkmıyor. Ne yapmak gerek peki? Hepimiz AK PARTİ'li mi olmalıyız? Onu arkamıza alıp suç işleme özgürlüğüne mi kavuşmalıyız? İstemem, eksik olsun. Hukuksuz, adaletsiz Türkiye yaratıp demokrasiyi, özgürlükleri vatandaşın sakınıp yolsuzluğu, yasakları, yoksulluğu her yana yayanla bir mi olalım? İstemem, eksik olsun. Canlarını bu vatana feda etmiş şehitlerimizin aziz hatıralarına, evlatlarını kara toprağa verip “Vatan sağ olsun.” diyen ana-babalara sırtımızı dönüp terörsüz Türkiye'yi teröristlerin mihmandarlığında mı arayalım? İstemem, eksik olsun. Oysaki hukuk isterim, adalet isterim, toplumda huzur ve umut isterim; demokrasi, özgürlük isterim, devlete güven isterim; sözün özü, cumhuriyet isterim.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Poyraz teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'e ait.

Sayın Bülbul, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 213 sıra sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; adalet temel hak ve özgürlüklerin güvencesini oluşturmakla birlikte devletin, düzenin ve dirliğin temelini teşkil etmektedir. Toplumsal huzur, ekonomik kalkınma, refah, sosyal ve kültürel gelişmeler kuşkusuz adaletin ve etkin bir yargı sisteminin tesis edilmesiyle mümkün olabilecektir. Ülkemizde hukukun üstünlüğünü esas alan, gecikmeyen ve öngörülebilir bir adalet sistemi vizyonu çerçevesinde en son olarak Dördüncü Yargı Reformu Strateji Belgesi kamuoyuyla paylaşılmıştır. “Türkiye Yüzyılı adaletin yüzyılı” hedefi doğrultusunda açıklanmış olan ve 2025-2029 dönemini içine alan Reform Strateji Belgesi, önceki reform strateji belgelerinin devamı ve tamamlayıcısı olarak değerlendirilmektedir.

Görüşmekte olduğumuz kanun teklifiyle doğrudan insan hayatına dokunan, yenilik, uygulama ve düzenlemelerin hayata geçirilmesinin amaçlandığı hususu kanunun genel gerekçesinde yer almaktadır. Bu kapsamda, görüşülmekte olan kanun teklifinin içeriğine genel olarak bakıldığında, ceza infaz usulüne dair düzenlemelerin, toplumsal huzurun güçlendirilmesine ilişkin düzenlemelerin ve Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarına yönelik olarak yapılan düzenlemelerin yer aldığı görülmektedir. Cezaların infazıyla ilgili olarak yapılan düzenlemelere bakıldığında, denetimli serbestlik uygulamasına yeni bir ölçüt getirilmekte ve hükümlülerin cezalarının en az 1/10'unu ceza infaz kurumlarında geçirmesi zorunlu kılınmakta, hakkında ikinci defa tekrerr hükümlerine tabi olan hükümlülere infazın 3/4'ünü iyi hâlli olarak cezaevinde geçirmeleri şartıyla koşullu salıverme imkânı sağlanmakta, özel infaz usullerinin kapsamı genişletilmekte, hafta sonu veya gece infazı ile konutta infazın sınırları makul

oranlarda hükümlü lehine artırılmaktadır. Bu çerçevede, hafta sonu veya geceleyin cezaların infazında kasten işlenen suçlarda bir yıl altı aydan, üç yıla; taksirle öldürme suçu hariç taksirle işlenen suçlarda üç yıldan beş yıla bu süreler çıkarılmakta. Konutta infaz usulünün kapsamı da kadın, çocuk veya 65 yaşını bitirmiş kişiler bakımından bir yıldan üç yıla, 70 yaşını bitirmiş kişiler bakımından iki yıldan dört yıla, 75 yaşını bitirmiş kişiler bakımından da dört yıldan beş yıla bu süreler çıkarılmaktadır. Diğer yandan, hastalık ve engellilik nedeniyle ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası hariç olmak üzere hapis cezasıyla mahkûm olanların konutta infazına ve doğum nedeniyle bu kapsamda olanların cezalarının da infazında üç yıl olan sürenin beş yıla çıkarıldığını tespit etmekteyiz. Yine, bu şekilde konutta infazın da şartlarının hükümlü lehine genişletildiği görülmektedir. Bu düzenlemelerle özellikle yaşlılar, engelliler, hamile kadınlar ve çocuk sahibi anneler için toplum vicdanında kabul gören, yerinde ve gerekliliği olan adımların atıldığı görülmektedir.

Değerli milletvekilleri, toplumsal huzurun güçlendirilmesi adına yapılan düzenlemeler kapsamında suça teşebbüsle ceza indirim oranlarının azaltıldığı görülmekte, teşebbüs aşamasında kalmış suçlar bakımından verilecek cezalar arasında ölçülülük ve orantılılığın sağlanması amacıyla suça teşebbüs hâlinde faile verilecek süreli hapis cezasının alt ve üst sınırında da artırım yapılmaktadır. Yine, kasten yaralama suçuyla daha etkin mücadele edilmesi ve caydırıcılığın sağlanması amacıyla da cezaların artırıldığı görülmektedir. Tehdit suçlarına verilecek cezaların alt ve üst sınırı artırılmakta, alkol ve uyuşturucu etkisinde araç kullanmaya altı aydan iki yıla kadar da ilave olarak hapis cezası uygulaması getirilmektedir.

Bu düzenlemelerle, suç işlenmesinin engellenmesi, caydırıcılığın artırılması, trafik düzenini bozan eylemlerle daha etkin mücadele edilmesi ve milletimizin can ve mal güvenliğini tehdit eden davranışlara karşı kamu düzeninin sağlanması yönünde önemli adımlar atılmaktadır.

Anayasa Mahkemesinin iptal kararları doğrultusunda Hukuk Muhakemeleri, İdari Yargılama ve İcra İflas kanunlarında istinaf ve temyiz parasal sınırlarının belirlenmesinde davanın açıldığı tarihin esas alınması düzenlenmiş, Noterlik Kanunu'ndaki disiplin cezaları madde madde Anayasa Mahkemesinin iptal kararı doğrultusunda yeniden açık ve net bir şekilde, keyfiyete mahal vermeyecek şekilde düzenleme altına alınmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; adaletin “tarafsız ve bağımsız yargı” ilkesiyle milletimize güven veren bir nitelikte tez ve eksiksiz bir şekilde tecelli etmesinin hayati önemde olduğunu düşünmekteyiz. Hiçbir kişi veya kurumun hukuktan ve adaletten üstün olmadığına inanarak makul sürede yargılanmanın temin edilmesi gerektiğini ifade etmekteyiz. Milliyetçi Hareket Partisi olarak güçlünün değil, haklının hakkının gözetildiği bir adalet sisteminin inşası amacıyla atılan bu reform niteliğindeki bütün adımları desteklemeye de devam etmekteyiz.

Bu vesileyle, görüşmekte olduğumuz 213 sıra sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ni destekleyeceğimizi ifade ediyor, kanun teklifinin hayırlı olmasını dilerken Türk milletinin ve İslam âleminin yaklaşan Kurban Bayramı'nı şimdiden tebrik ediyor; ezilen ve zulüm altında olan, özellikle Gazze'de bulunan din kardeşlerimize ve bütün mazlum coğrafyalara, tüm insanlığa huzur ve esenlikler getirmesini Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyor, Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bülbul, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Van Milletvekili Zülküf Uçar'a ait.

Sayın Uçar, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ZÜLKÜF UÇAR (Van) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Ben öncelikle değerli Genel Kurulu ve ekran başında bizleri izleyen değerli halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bu ülkede hukukun üstünlüğü ve demokrasiye yönelik atılacak her bir adım devletin kuruluş kodlarını dönüştürme sorunuyla birlikte ilerlemek zorundadır çünkü temelde inkâr ve baskı üzerinden yükselen bir siyasi hakimiyet tarzı ancak bu şekilde dönüşebilir. Demokrasi adımları, eşitlik tesisi, özgürlüklere alan açma hamleleri ancak bu inkâr mirasını reddetmekle başlar ancak kardeşlik, eşitlik, özgürlükler lehine adımlar gibi vaatlerin söylendiği bir süreçte getirilen bu kanun

teklifi yine maalesef ki inkâr mirasının izlerini taşıyor. Yine ayrımcılık, yine tahakküm arayışı, yine toplumsal taleplerin reddi bu teklife hâkim olmuş durumda. Türkiye, kuruluşundan bu yana tedbir devleti anlayışıyla hukuk üretmiş ve uygulamıştır. Norm devleti ise ya ayrımcı olmuş ya da tedbir devleti karşısında zayıf kalmıştır. Toplumsal sorunların çözümü bu sebeple ya hukuk dışı yöntemlere havale edilmiş ya da ayrımcı normlar hukukun esasî hâline gelmiştir. Bu anlayış gereği, kuruluşundan bu yana Kürt halkı, Aleviler, kadınlar, emekçiler ve daha birçok kesimin toplumsal kimliği inkâr edilmiş ve hukukun koruma alanından dışlanmış; birçok kanunda olduğu gibi eldeki teklif de bunu yansıtmaktadır. Açık söylüyoruz, hukuku cezalandırmayla inşa edemezsiniz. Ceza Kanunu'nda birçok suça yine ceza artırımı öngörülüyor bu teklifte ve bu şekilde suçla mücadele edilebileceği kabul ediliyor. Devletin toplum karşısında tek vasfı terbiye etme, disipline etme ve yaptırımla baskı altında tutma olmamalıdır.

Şimdi, yine bu pakette aynı kelimenin etrafında dönüp duruyorsunuz: “Caydırıcılık.” Hukuku “caydırıcılık” kavramına indirmekten artık vazgeçmelisiniz. Bireyi cezalarla korkutarak tehdit altında hissettirmek ve bu yolla suç işlemeyeceğini düşünmekten vazgeçmelisiniz. Sadece cezalandırma amacıyla, tehdide dayanan bir hukuk kuralının suçu engelleme yeteneğinden söz edemeyiz. Çözüm, suçun gerçek nedenlerini yok etmektir ve bizim için, bizim açımızdan, yıllardır mücadelesini yürüttüğümüz perspektif açısından kesin çözüm, ahlaki ve politik toplumu geliştirmektir. Bizim söylediğimiz, birey ve toplum kendi öz bilincini yaratabilir ve bu bilinçle kendi etik tercih ve normlarını inşa edebilir. Bunu başaran toplumların yukarıdan yaptırımlar ya da talimatlara ihtiyacı kalmaz. İşte bunu başaran toplum ahlaki ve politik anlamda kendini gerçekleştirebilmiş toplum demektir, bu toplumun politik bireyi ise özgür yurttaşdır. Bu düzeyde kendini geliştirebilmiş olan toplum ve birey sorunlarını çözmeye yeteneğine de kavuşmuş olacaktır. Aynı zamanda, bu toplum ve bireyin öz bilinci suç ve cezayı en adil şekilde kavrayacaktır, bireyler bu öz bilince göre davranacaktır. Ahlaki ve politik toplum ve politik birey yukarıdan dayatmalar, cezalandırma yöntemleri ya da disipline edici iktidar tekniklerine ihtiyaç duymaz; bu yöntemlerin her birini özgürlük yitimi olarak kabul eder, kendi sorunlarını ahlaki ölçütlerle kendisi çözer. Bu, suçu en aza indirecek olan toplumdur. Bu toplumda cezanın hükmü ve gereği kalmaz. Amacımız bu sebeple ahlaki ve politik toplumu geliştirmek olmalıdır. Ahlaki ve politik toplum özgür yaşamın kanunudur. Bu kanunun ilk kuralı ise şudur: Devlet-toplum ilişkisinde devlet özgür yurttaşın gelişmesine imkân tanımalıdır. Hukuk ancak bu bağlamda ideal rolünü oynayabilir. Zaten caydırmak, tehdit altında bırakmak, korkutmak devlet ve birey ilişkisi olamaz, bu yöntemden doğacak hukuk kuralları da hukuk sayılmaz.

Değerli Genel Kurul, toplumda yoğun bir beklenti oluştu. Bu beklentiyi bizzat iktidar oluşturdu, iktidarın mensubu olan AKP, AKP'nin Bakanları oluşturdu. Ancak yine geldiğimiz noktada, Komisyona geldiği süreçte gördük ki yine toplumun taleplerine, toplumun sesine kulak tıkayan bir anlayış var. Bu, açık söylüyoruz ki sizler için en büyük sınavlardan biridir. Toplumda bu kadar yoğun bir beklenti oluşturduktan sonra buna cevap vermemek sizler açısından, az önce Sayın Yıldız'ın da söylediği gibi, büyük bir ayıptır. Bu ayıptan utanır mısınız, emin olun, bilmiyoruz. Ve bunu daha önce Komisyonada da söyledik, yine söylüyoruz: Çekingen değil kararlı adımlarla sorunları çözmek zorundasınız. İktidar cesur olmalıdır.

Teklifte kısmi iyileştirmeler var, evet, inkâr etmiyoruz. Konutta infaz düzenlemesi bunun bir örneğidir. Kısmen olumlu bir içerikle düzenlenmiş ancak insan sağlığı ve hayatı söz konusu iken dahi teklifle öngörülen bu düzenleme şarta bağlanmış ve istisnalarla hazırlanmış. Öncelikle hastalık ya da engellilik nedeniyle konutta infaz imkânı öngörülen mahpusların cezaevinde tek başına kalamayacağına ATK raporuyla kesinleşmesi şartı getirilmiş, Adli Tıp Kurumu raporuyla. Devamında bu haktan faydalanma imkânı daha da zorlaştırılıyor ve bu kez mahpusların toplum güvenliği bakımından ağır ve somut tehlike oluşturmayacağına değerlendirilmesi şartı getiriliyor. Peki, bu değerlendirmeyi kim yapacak? Kolluk mu, idare ve gözlem kurulları mı, cezaevi idaresi mi? Bu saydıklarımızın hiçbirinin adil bir değerlendirme yapmadığına yıllardır şahitlik ediyoruz. Bakın, zaten sağlık ve yaşam hakkı bakımından cezaevinde kalamayacağına dair rapor verilen birinin, bir mahpusun toplum için güvenlik tehlikesi oluşturabileceğine dair bir düzenlemenin bu teklife konulmasındaki mantık nedir? Bunu iktidarın bize anlatması lazım. Tek başına yaşamını idame ettiremeyecek olan birine toplum açısından tehlikeli bir mahpus, tehlikeli bir birey bakışını ortaya koyan bu yaklaşımdan vazgeçmek lazım.

Değerli arkadaşlar, yaşam hakkından söz ediyoruz. Bu hakkın şarta bağlanması insani ve hukuki değildir. Ancak teklif sahipleri hızını alamamış olacak ki yaşam hakkını şarta bağlamakla kalmamış bir de ağırlaştırılmış müebbet hapis suçlarını istisna kapsamına almış. Hastanın Türkü, Kürdü maalesef ki var; hastanın ırkı, sınıfı, cinsiyeti de maalesef ki var. Ve yine bu pakette bu açıkça yine yansıtılmış. Tekrar soralım: Toplumsal güvenliğe tehlike oluşturma ölçütünü kim belirleyecek? Genelde siyasi tutsaklar için kullanılır, bu “toplumsal güvenliğe tehlike oluşturma” hâli. Peki, gerçekten toplumsal güvenliğe risk oluşturur mu siyasi tutsaklar? Şöyle ifade edelim: Siyasi tutsaklar toplum için zaten tutsak hâldeler. Siyasi tutsaklar zaten toplumsal hassasiyetlerinden dolayı tutsaklar. Toplumun güvenliği, eşitliği ve özgürlüğü için tutsaklar. Toplumu özgürleştirmek için hayatlarını ortaya koyanlar nasıl güvenlik riski oluşturabilir? Siyasi tutsaklar toplum için risk değil, güvencedir. Geçen gün söyledim, yine söylüyorum: Siyasi tutsaklar demokratik toplum inşasının doğal öncüleridir. Bu bilinmeli, bu bilinçle hareket edilmelidir. Bakın, toplumda her bir siyasi tutsağın binlerce, milyonlarca karşılığı var. Bunu size bir örnekle anlatayım: Otuz yıldır cezaevinde mahpus tutsak olarak kaldıktan sonra -ki çoğunluğunun otuz yıldan sonra bu “iyi hâl” dediğimiz garabetle infazları uzatılıyordu- ancak bugün her birini tahliye edildikten sonra cezaevinin kapısında yüzlerce, binlerce insan karşılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Uçar, lütfen tamamlayın.

ZÜLKÜF UÇAR (Devamla) - Ve her biri memleketlerine, evlerine gittiklerinde binlerce insan bu siyasi tutsakları bağlarına basıyor ve onlara her zaman söyledikleri gibi “Siyasi tutsaklarımız, tutsaklar onurumuzdur.” diyor. Bu siyasi tutsaklara yönelik olan bu ayrımcı yaklaşımdan, bu pakette yansıttığınız düzenden artık vazgeçmelisiniz.

Ben, sözlerimi tamamlamadan önce, bugün, AKP’nin eski kurucularının, eski bakanlarının ve yine aynı şekilde Anayasa Mahkemesi Başkanının da içinde yer aldığı bir bildiriden size bir çağrıda bulunmak istiyorum. Onlar çağrıda bulunuyorlar, bir “adalet çağrısı” diyorlar ve ne diyorlar biliyor musunuz? “Tüm sorunlarımızın temeli adaletsizliktir. Türkiye’de hukuk devleti askıdadır.” Umarım bu bildiriyi açar, okursunuz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Uçar, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Cumhur Uzun’a ait.

Sayın Uzun, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CUMHUR UZUN (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinde söz almış bulunuyorum.

Öncelikle, memleketim Muğla’da bugün -artık dün- saat 02.17 sıralarında meydana gelen ve diğer illerden de hissedilen 5,8 şiddetindeki deprem nedeniyle gerek hemşehrilerime gerekse depremi hissedene diğer illerdeki yurttaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimi ileterek sözlerime başlamak istiyorum.

Ne yazık ki bu depremde henüz daha 14 yaşındaki bir kızımızı, Afranur Günlü’yü kaybettik; var olan kalp rahatsızlığı depremde duyduğu korkuya yenik düştü ve bu nedenle hayatını kaybetti. Kendisine Allah’tan rahmet, ailesi ve tüm sevenlerine başsağlığı ve sabırlar diliyorum. Yine, yaşanan deprem nedeniyle 76 hemşehrimiz yaralandı, 3 kişi dışında ciddi olmayan bu yaralanmalar tedavi edildi, 3 kişinin tedavisine ise hastanede devam edilmektedir. Tüm yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum.

Değerli arkadaşlar, görüşmekte olduğumuz kanun için toplumun bizden iki temel beklentisi olmuştur. Bunlardan biri “Covid-19 mağdurları” diye kendilerini isimlendiren ve 31 Temmuz 2023 tarihinde henüz cezaları kesinleşmediği için infaza başlanamayan ancak suç tarihleri bu yasadan faydalananlarla aynı olan mahkûmların yapılacak düzenlemeyle bundan yararlandırılmaları ve böylelikle tahliyelerinin sağlanması, infazda adaletin sağlanmasıydı. Toplumun bu beklentisi aslında kendiliğinden oluşmadı. Topluma Sayın Adalet Bakanı açıkça Covid yasasından faydalanamayan bazı mahkûmların bu konuda mağduriyete uğradığını, eşitlik çerçevesinde bir düzenleme yapılabileceğini ifade ettiği gibi, infazla ilgili 40 maddelik bir düzenleme yapıldığını, 31 Temmuz 2023 tarihli açık cezaevindeki hükümlüleri kapsayan yasal düzenlemeden yararlanamayanların da bundan yararlandırılmasını sağlayan düzenlemenin de bu teklifin içinde yer aldığını söyledi. Devletin Bakanı hem de Adalet Bakanı bu sözleri söyleyince elbette toplumda bir beklenti, bir umut ve hatta bayramı evinde eşiyile, çocuklarıyla

özgürce kutlayabilmenin hayali kurulmaya başlandı. Ancak iktidar, söz vermesine, bunu dillendirip umut oluşturmalarına rağmen bu düzenlemeyi yapmayarak yine umutları boşa çıkardı.

Değerli arkadaşlar, iktidar her zamanki gibi yine yapamadığı, yapamayacağı sözler vererek bu kez zaten bir umuda sığınmış bulunan mahkûmları hüsrana uğrattı. Bayramda evde olmayı hayal eden binlerce mahkûm bir kez daha yıkıldı, kahroldu; tabiri caizse onlara bayram haram oldu. Yaşanan bu durumla ilgili Adalet Bakanından tek bir ses çıkmıyor, suspus olmuş durumda; oysa Adalet Bakanı “af” gibi, “lehe infaz indirimi” gibi laflar etmeden önce çok kez düşünmeli; yapamayacağı, tutamayacağı sözler vermemelidir. Çünkü bakan sözü, hele hele Adalet Bakanı sözü tutulmadığında mahkûmlar bir kez daha yıkılmaktadırlar. Bakan sözü devlet sözüdür ve tutulmak zorundadır; şimdi sözünü tutmayan Sayın Adalet Bakanının yapması gereken tek bir şey var, o da istifa etmesidir. Buradan, bu kürsüden Adalet Bakanını istifaya davet ediyorum; Sayın Adalet Bakanı, kendi sözlerinizle umutlandırdığımız, bayramda evinde olmayı hayal eden mahkûmlardan ve yakınlarından özür dileyiniz ve derhâl istifa ediniz. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bu kanunun topluma vadettiği ve toplumda beklenti oluşturduğu ikinci önemli konu ise cezasızlık algısını yenme iddiasıdır. İktidar, bizzat kendisinin oluşturduğu ve genel olarak infaz rejimleri üzerinden yürüttüğü ve “Toplumda suç işleyenin yanına kâr kalıyor, suçlular gerekli cezayı almıyor, çekmiyor.” şeklinde gerçekleşen düşüncüyü bu kanunla yenmeyi amaçladığını ifade etmektedir. Bu amaçla da her ne suç işlenirse işlensin alınacak mahkûmiyet hükmünün beş günden az olmamak üzere 1/10’unun mutlaka cezaevinde geçirilmesi gerekliliği düzenlenmektedir. Oysa toplumdaki cezasızlık algısı ve hatta cezasızlık olgusu iktidarın bu kanunla düzenlemeye çalıştığı beş günden az olmamak üzere alınan cezanın en az 1/10’unun hapiste yatırılarak geçirilmesiyle giderilebilecek bir durum değildir. Adaletle olan güvenin yüzde 20’ler seviyesine indiği, haksız, hukuksuz uygulamaların her gün yüzlerce kez tekrarlandığı bir toplumda cezasızlık algısı öyle sadece cezanın bir bölümünün hapiste geçirilmesiyle giderilemez. Kanunların herkese eşit, adil ve hakkaniyete uygun şekilde uygulanması gerekir. Deprem zamanında Kızılaydan çadır satan Kerem Kınık’ın kızının karıştığı ölümlü trafik kazası sonucu hiç hapiste yatmaması şeklinde yapılan yargılama sonuçlarıyla bu toplumda cezasızlık olgusunu engellemek şöyle dursun, daha da güçlendirirsiniz. Ankara’nın orta yerinde yaşanan Sinan Ateş cinayetinde cinayete karışanların bazılarını yargılamadan uzak tutarsanız cezasızlık olgusunu yenemezsiniz. VIP’te bavullarla altın kaçırdığı tespit edilenleri partilerinden istifa ettirdiğiniz hâlde yargılamalarını sağlamazsanız bu olguyu yenemezsiniz. (CHP sıralarından alkışlar) Kendileriyle birlikte oğulları da para sayma makineleri ve ayakkabı kutularıyla yakalanan Bakanları yargı önüne çıkarmadığınız takdirde cezasızlık olgusunu ortadan kaldırmamız mümkün olmaz. (CHP sıralarından alkışlar) Dünyanın hiçbir yerinde olmayan “suçun yatarı yok” şeklindeki bir kavramı yaptıklarınızla söylemezsiniz. Siz önce adil olmayı öğrenin; sizden olmayanın da haklarının olduğunu, masumiyet karinesinin tüm insanlar için olduğunu, lekelenmemeye herkesin ihtiyacının olduğunu, yargının sizin sopanız olmadığını, olamayacağını öğrenmek zorundasınız. Ne için ve kime söylendiği çok açık olan bir “ahmak” sözü için geleceğin Cumhurbaşkanı adayını siyasi yasaklı yapmaya çalışmayın. Size rakip oldu, Cumhurbaşkanı olmasın diye partimizin Cumhurbaşkanı adayı Sayın Ekrem İmamoğlu’nun otuz bir yıllık diplomasını iptal edemeyeceğinizi, hiçbir hukuk devletinde böyle bir hâlin yaratılamayacağını öğrenin. 16 milyon İstanbullunun oylarıyla seçilmiş bir Belediye Başkanının, Sayın Ekrem İmamoğlu’nun “Bir suç örgütünün lideri.” denilerek tutuklanamayacağını öğrenin. (CHP sıralarından alkışlar) Tutuklamanın son çare, esas olanın tutuksuz yargılama olduğunu öğrenin. Delilden sanığa gidilmesinin ceza yargılamasının temel olduğunu öğrenin. Tutuklayıp sonra delil bulmaya çalışmanın heybede turp aramak olduğunu, bulamayınca ahtapata sarılmak olduğunu, tüm bunların da beyhude çabalar olduğunu öğrenin. Gizli tanık iftiralarıyla suç ve suçlu yaratmanın yargılama değil, kul hakkı yemek olduğunu öğrenin. Öğrenin de bu ülkede adalet herkese eşit dağıtılsın, adalet yerini bulsun, adaletle güven yeniden oluşsun, cezasızlık algısı da cezasızlık olgusu da artık son bulsun.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Uzun, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı’ya ait.

Sayın Kırcalı, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ORHAN KIRCALI (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; toplumun değişen ihtiyaç ve taleplerinden adalet sisteminde de reform ihtiyacı doğmuştur. Değişim ve gelişim hızının çok arttığı günümüzde bizlerin de aynı hızla değişen ihtiyaç ve beklentiler doğrultusunda her alanda olduğu gibi adalet sisteminde de reform yapabilme hız ve kapasitesini yakalamamız çok değerli ve önemlidir. Günümüzde adalet sistemleri de yoğun bir değişim göstermekte ve ülkeler adalet sistemlerinin varlık sebebini, hizmet anlayışını, hizmetleri sunma şeklini tartışıp sürekli yenilikçi yollar aramaktadır. Ekonomik, sosyal ve siyasal alanlarda yaşanan gelişmeler ve toplumsal beklentiler doğrultusunda yargı alanında köklü değişiklikler hayata geçirilmektedir. Dünyada ve ülkemizde yaşanan yeni gelişmeler çerçevesinde de yargıda reformlar devam etmektedir. Şu anda gerçekleştirdiğimiz ve önümüzdeki süreçlerde de gerçekleştirilecek yargı reform paketleriyle amacımız, milletimizin adalet duygusunu güçlendirecek, beklentilerine cevap verecek, vicdanları mutmain ve hukuka güveni tahkim edecek bir yargı uygulamasının hayata geçirilmesidir. İlk yıllardan bu yana Avrupa Birliği uyum yasaları, demokratikleşme paketleri ve diğer düzenlemelerle yürütülen yargı reformlarının belirli bir strateji ve takvim içerisinde daha sistematik olarak hayata geçirilmesi amacıyla ilk defa 2009 yılında Yargı Reformu Strateji Belgesi hazırlanmıştır. Beş yıllık uygulamanın sonunda ikinci strateji belgesi de 2015 yılında kamuoyuna açıklanmıştır.

30 Mayıs 2019 tarihinde güven veren ve erişilebilir bir adalet sistemi vizyonu ile üçüncü strateji belgemiz duyurulmuştur.

Dördüncü Yargı Reformu Strateji Belgesi'nde de "Türkiye Yüzyılı adaletin yüzyılı" hedefi doğrultusunda hukukun üstünlüğünü esas alan, gecikmeyen ve öngörülebilir bir adalet sistemi vizyonu ön plana çıkarılmıştır.

Birinci yargı paketiyle hak ve özgürlükleri koruyan ve güçlendiren bir yaklaşımla ceza muhakemesinde ciddi değişiklikler yapılmış, özellikle ifade özgürlüğünü ilgilendiren konularda hak arama yolları geliştirilmiştir.

İkinci yargı paketinde infaz sistemimizin iyileştirme ve topluma yeniden kazandırma işlevi insan odaklı bir anlayışla güçlendirilmiştir. İnfaz hâkimliği kurumunu sistemin merkezine koyarak bu mekanizmayı daha etkin ve infazı ıslah amacına uygun hâle getirmiştir.

Üçüncü yargı paketinde özel hukuk alanında sadeleştirici ve hızlandırıcı yenilikler hayata geçirilmiş, elektronik duruşma uygulaması yargının hizmetine sunulmuştur. Özellikle salgın sürecinde hem yargı camiamız hem de vatandaşlarımız bu uygulamadan büyük faydalar sağlamıştır.

Dördüncü yargı paketinde mağdur odaklı adalet anlayışımızı ortaya koyan yeniliklere imza atılmıştır.

Beşinci yargı paketiyle icra sisteminde önemli değişiklikler gerçekleştirilmiş, icra ve iflasta elektronik satışların düzenlenmesi, velayet altındaki çocukların teslimi ve hâkim, savcı alımlarına ilişkin düzenlemeler hayata geçirilmiştir.

Altıncı yargı paketiyle hâkim adaylığı kurumu kaldırılarak hâkim ve savcı yardımcılığı müessesesi ihdas edilmiş, hâkim ve savcılarının birinci sınıfa ayrılma şartları arasında en az 3 adet meslek içi eğitim programına katılmış olmaları şartı eklenmiştir.

Yedinci yargı paketiyle konut olarak kullanılan yerlerde haciz yapılması icra mahkemesi kararına bağlanmış, aile bireylerine ait kişisel eşyalar ile ailenin ortak kullanımına hizmet eden ev eşyalarının haczi yasaklanmıştır.

Sekizinci yargı paketiyle yargı hizmetlerinin etkinliğinin artırılarak hızlandırılması, hak arama hürriyetinin genişletilmesi, suç ve etkin mücadelenin sağlanması, kişisel verilerin etkili bir şekilde korunması amacıyla önemli düzenlemeler hayata geçirilmiştir.

Dokuzuncu yargı paketiyle adil yargılanma hakkı kapsamında mahkemeye erişim hakkını güçlendiren, ara buluculuk görüşmelerinin etkinliğinin ve ara buluculuk sonucunda verilen kararın icrasını artıran, makul sürede yargılama hakkına tahkim eden, savunma hakkının temsilcisi olan avukatlarımızın haklarını güçlendiren, e-satışlarda vatandaşımızın mülkiyet hakkını koruyan ve oluşabilecek istismarı da önleyen düzenlemeler hayata geçirilmiştir.

Değerli milletvekilleri, Dördüncü Yargı Reformu Strateji Belgesi esas alınarak hazırlanan huzurdaki kanun teklifimizle doğrudan doğruya insan hayatına dokunan düzenlemeleri hayata geçirmeyi

öngörüyoruz. Kanun teklifimiz, cezasızlık algısının giderilmesi, şiddet suçlarıyla mücadele edilmesi ve Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarının gereğinin yerine getirilmesi olmak üzere üç husus üzerinde şekillenmektedir. Günümüzde cezalar hükümlünün toplumla uyumunu ve suçtan uzaklaşmasını amaçlayan bir araç olarak görülmekte ve infaz sistemleri buna göre tasarlanmaktadır. Ceza adaleti etkin bir ceza infaz sisteminin uygulanmasıyla mümkündür. Ceza adalet sistemimiz sadece faillerin cezalandırılmasını öngörmez, aynı zamanda mağdurun korunmasını, toplumun huzurunun tesisini ve gelecekte benzer fiillerin önlenmesini de hedefler.

Değerli milletvekilleri, Sayın Başkanım; teklifle yapılması öngörülen düzenlemeyle, bir yıllık maktu denetimli serbestlik süresi bakımından bir değişiklik öngörülmemekle birlikte, hapis cezası alan hükümlülerin aldıkları ceza ile orantılı şekilde belirli bir süre ceza infaz kurumunda kalması sağlanarak cezaların caydırıcılığı ve ıslah amacının gerçekleşmesi hedeflenmektedir. Buna göre, bir hükümlünün denetimli serbestlikten faydalanabilmesi için beş günden az olmamak üzere cezasının koşullu salıverilme tarihine kadar ceza infaz kurumunda geçirilmesi gereken sürenin en az onda birini mutlaka ceza infaz kurumunda geçirmesi gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, buradaki beş günlük süreden bahsetmemizin özellikle nedenini açıklamak isterim. Burada, suç işleyen bir kimsenin, herhangi bir şekilde ilk suç işlediğinde hemen “Beş gün yatacaksın.” diye bir kural yoktur. Bunun uygulanabilmesi için suç işleyen bir kişinin önce hükmün açıklanmasının geri bırakılması hükmü, tecil hükümleri, ara buluculuk hükümleri, uzlaşma hükümleri uygulandıktan sonra birkaç kez suç işleyen bir kimseyle ilgili bir düzenlemedir. Buradaki hatipler sanki ilk suç işleyen kimse hemen tutulup cezaevine atılacak ve beş gün cezaevinde kalacak gibi bir algı oluşturulması da mümkün değildir. Bu düzenleme de maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce işlenen suçlar bakımından da uygulanmayacaktır, burası da önemlidir.

Teklifle, 2’nci kez mükerrerlerin koşullu salıverilmeden faydalanabilmesine de imkân tanınmaktadır. Buna göre, bu hükümlüler, süreli hapis cezasının dörtte 3’ünü iyi hâlli olarak infaz etmeleri durumunda koşullu salıverilmeden de yararlanabilecektir.

Özel infaz usullerinin kapsamı genişletilmekte; teklifle, çocukların ve kadınların lehine olacak şekilde özel infaz usulleri genişletilmekte ve bu infaz usulünden faydalananlar hakkında denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezanın infazı hükümlerinin de uygulanabilmesine imkân tanınmaktadır.

Değerli hazırım, buna göre, hafta sonu veya geceleyin infaz usulünün kapsamı, kasten işlenen suçlarda bir yıl altı aydan üç yıla, taksirle öldürme suçu hariç olmak üzere, taksirle işlenen suçlarda üç yıldan beş yıla çıkarılmaktadır.

Ayrıca, hafta sonu infaz usulünün hafta içi olacak şekilde uygulanabilmesi de kabul edilmektedir.

Diğer yanında, konutta infaz usulünün kapsamı kadın, çocuk veya 65 yaşını bitirmiş kişiler bakımından bir yıldan üç yıla, 70 yaşını bitirmiş kişiler bakımından iki yıldan dört yıla, 75 yaşını bitirmiş kişiler bakımından dört yıldan beş yıla çıkarılmaktadır. Yine, 80 yaşını bitirmiş kişiler bakımından altı yıl hapis cezasının konutta infazına imkân verilmektedir. Yine, hasta ve engelli olan hükümlülerin cezalarının Adli Tıp Kurumu raporu üzerine konutta infazına karar verilmesine imkân tanınmaktadır. Yine, doğum nedeniyle üç yıl yerine beş yıla kadar hapis cezasının konutta infazına karar verilmesi mümkün hâle getirilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Evet, Sayın Kırçalı, lütfen tamamlayın.

ORHAN KIRCALI (Devamla) - Teklif, kişilerin can ve mal güvenliğinin temini amacıyla, bazı suçların cezalarının artırılması ve unsurlarının yeniden düzenlenmesi öngörülmektedir. Böylelikle, ceza adaletinin gerçekleştirilmesi sağlanarak suçla da daha etkin mücadele edilmesi amaçlanmaktadır. Kasten yaralama, neticesi sebebiyle ağırlaştırılmış yaralama ve tehdit suçlarının cezaları bir miktar artırılmaktadır. Teklifte ayrıca, Anayasa Mahkemesince verilen iptal kararlarının oluşturacağı hukuki boşluğun doldurulması amacıyla yeni düzenlemelere imza atılmış, bu kapsamda Hukuk Muhakemeleri Kanunu, İdari Yargılama Usulü Kanunu ve İcra ve İflas Kanunu’nda istinaf ve temyiz kanun yolu başvurusunda esas alınacak parasal sınırların belirlenmesinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kırçalı, teşekkür ediyorum; bir dakika uzattım efendim, fazla uzatamıyorum.

ORHAN KIRCALI (Devamla) - O zaman toparlayayım, bitireyim efendim.

BAŞKAN - Sayın Kırçalı, teşekkür ediyorum, sağ olun.

ORHAN KIRCALI (Devamla) - Peki, teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

1'inci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alıyorum.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

Selçuk Özdağ

Doğan Demir

İstanbul

Muğla

İstanbul

Biröl Aydın

İdris Şahin

Mehmet Emin Ekmen

İstanbul

Ankara

Mersin

İsa Mesih Şahin

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'e söz veriyorum.

Sayın Şahin, buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, yeniden Meclis Başkanı seçilen Sayın Numan Kurtulmuş'u tebrik ediyorum. Sayın Başkanın terörsüz Türkiye ve yeni Anayasa konularında bu Meclise öncülük etmesini temenni ediyorduk ve görevinde başarılar diliyorum.

Sayın Kurtulmuş'tan bu Mecliste bir şeye daha öncülük etmesini bekliyorum, o da gerçek bir yargı reformu, gerçek bir adalet reformu; zira gecenin bir yarısında Türkiye Büyük Millet Meclisinde biz adalet arıyoruz ama bulamıyoruz.

Değerli milletvekilleri, süreç yönetimi açısından çok büyük zafiyetler yaşandı. Elbette bu pakette olumlu düzenlemeler vardır ancak şöyle bir sorun yaşadık: Vatandaşa bir beklenti oluşturuldu ve bu beklentiyi siz oluşturdunuz. Sayın Bakanın açıklamaları vardı ancak geline noktada, son hafta kendi aranızda anlaşılmadınız, vatandaş çifte bayram beklerken vatandaşın bayramı zehir oldu. Şöyle bir şey var siyasi partilerde: SKM başkanlığı, seçim koordinasyon merkezi başkanlığı. AK PARTİ'li arkadaşlar iyi bilirler. Ben burada da bir SKM başkanlığına ihtiyaç olduğunu düşünüyorum. Ancak buradaki süreç koordinasyon merkezi başkanlığı olmalı. Bunu da özellikle ifade ediyorum.

Neden bu eleştiriyi yöneltiyoruz? Şimdi, şunu sormak istiyorum: Bu kanun teklifi ceza adaletini sağlamış mıdır, infaz eşitliğini sağlamış mıdır, devlete güven ilkesini tesis etmiş midir? Maalesef hayır. Maalesef bu yargı paketi arzu ettiğimiz adalet reformunu ortaya koyamamıştır.

Değerli milletvekilleri, ben bu kürsüden çok konuşma yaptım ama en çok da adalet konusunda konuşma yaptım çünkü Türkiye'nin en önemli sorunu hukuk sorunudur, adalet sorunudur. Biz bunu çözemedikten sonra, siyasi istikrar, ekonomik kriz, hiçbir sorunu çözemeyiz. Güçlü bir Türkiye için adil bir Türkiye şarttır. Bunun için de yargı organının yapısal sorunlarını çözen, kitlesel mağduriyetleri çözen bir adalet reformu şarttır. Bakın, kitlesel mağduriyetler dedik, Covid-19 düzenlemesiyle ilgili 2023 Temmuzunda burada bir düzenleme yapıldı. "Bu yasa yanlıştır." dedik, "Eşitlik ilkesine aykırıdır." dedik, dinlemediniz. Şimdi, bunu getirmeye... Bu hatayı fark ettiniz ama bu sefer de aranızda anlaşılmadığınız için yine bu süreçte vatandaşın bir fatura çıkardınız. Hiçbir şey için geç değil. Gelin, bu paketin içerisine Covid'le ilgili bu düzenlemeyi koyalım; aksi hâlde, aynı suç, aynı ceza, farklı infaz uygulaması söz konusu olacaktır. Peki, adalet bunun neresinde diye de sormak lazım gelir.

Yine, başka bir başlık: Bakın, Türkiye'nin KHK mağduriyeti diye önemli bir sosyal yararı vardır. Vatandaş beraat etmiş, takipsizlik almış yani yargı organı "Suçsuzdur." demiş ama görevine iade edilmemiş. Soruyorum şimdi: Adalet bunun neresinde?

Devletin yasal olarak müsaade ettiği kurumlardan dolayı, gazete aboneliği, dergi aboneliği, sendika üyeliği gibi kurumlardan dolayı vatandaşa sonradan cezalar verilmiş. Şimdi soruyorum: Adalet bunun neresinde?

Bakın, vatandaş bir ay evli kalıyor ama ömür boyu nafaka ödemek zorunda kalıyor. Soruyorum: Adalet bunun neresinde?

Karşılıksız çek konusunda, ekonomik bir işleme garantili çek gibi ekonomik tedbirler uygulamak varken biz bunları düşünmüyoruz, hapis cezası öngörüyoruz. Vatandaşa veriyoruz çek yaprağını, çek karşılıksız kalıyor, esnafımız mağdur oluyor. Soruyorum: Adalet bunun neresinde?

Bakın, bir konuda gençlere söz verdiniz "Mülakatları kaldıracağız." dediniz, bu sözünüzü tutmadınız; gariban vatandaşın zor şartlarda okuttuğu çocuğu bileğinin hakkıyla KPSS'de yüksek puan alıyor, sonra geliyor, torpil bulamadığı için mülakatlarda eleniyor. Soruyorum: Adalet bunun neresinde?

Örnekler çoğaltılabilir değerli milletvekilleri. Buradan çıkan sonuç, gerçek bir adalet reformuna ihtiyacımız vardır, adaletin gereği olarak ihtiyacımız vardır, devlete güven ilkesinin yeniden tesisi için buna ihtiyacımız vardır.

Özetle, değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinde gerçek bir adalet reformunu yapmak zorundayız; adil, eşitlikçi, gerçekçi bir infaz düzenlemesini yapmak zorundayız. 31 Temmuz Covid düzenlemesi eşitlik ilkesinin gereği olarak bu Mecliste kanunlaşmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şahin, lütfen tamamlayın.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) - Uzlaştırma kurumunun kapsamı genişletilmelidir. Karşılıksız çek konusunda ekonomik işleme ekonomik tedbirlerin uygulanacağı bir düzenleme yapılmalıdır. Süresiz nafaka uygulaması hakkaniyetin gereği olarak yeniden düzenlenmelidir. Kamuda mülakatlar kaldırılmalıdır. KHK mağduriyeti adaletin gereği olarak çözülmelidir. Belediye şirket işçilerinin, korucuların özlük hakları yeniden düzenlenmelidir. Bu konularda çözüm bulmak için gelin, bayramdan sonra bir araştırma komisyonu kuralım, kapsamlı bir adalet reformunu hep birlikte yapalım, bizler de buna katkı sunalım. 28'inci Dönemin kapsamlı, gerçek, milletimizin ihtiyaçlarını karşılayan bir adalet reformu, 28'inci Dönemin övünç nişanesi olsun diyorum.

Bu duygularla milletimizin Kurban Bayramı'nı tebrik ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Şahin, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınızı sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinde yer alan "değiştirilmiş" ibaresi "yeniden düzenlenmiş" şeklinde değiştirilmiştir.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Burak Akburak

Lütfü Türkkan

İstanbul

İstanbul

Kocaeli

Burhanettin Kocamaz

Yasin Öztürk

Ayyüce Türkes Taş

Mersin

Denizli

Adana

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'e söz veriyorum.

Sayın Öztürk, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinde geçen "veya" ibaresinin "ya da" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Dilan Kunt Ayan

Onur Düşünmez

Kamuran Tanhan

Şanlıurfa

Hakkâri

Mardin

Kezban Konukçu

Mehmet Rüştü Tiryaki

Ali Bozan

İstanbul

Batman

Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki'ye söz veriyorum.

Sayın Tiryaki, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Gecenin bu saatinde çok önemli bir konuyu konuşuyoruz, çok az kişi dinliyor, yurttaşların büyük bir bölümü de maalesef dinleyemiyor. Evet, bugün onuncu yargı paketini konuşuyoruz, görüşüyoruz. Adalet ve Kalkınma Partisi bu teklif öncesinde toplumun çok geniş bir kesiminde büyük bir beklenti yarattı, hatta ülkenin doğu yakasında şöyle bir beklenti oluştu: Günlerce, haftalarca, aylarca görüşülmesi ertelenince birçok kişi bu onuncu yargı paketi Kürt sorununu çözecek sandı -herhâlde çok önemli işler yapılıyor diye- ama sonunda dağ fare doğurdu diyeceğim, dağ fare bile doğurmadı hatta çekirge bile doğurduğu söylenemez. Günlerce bu yasayı yürürlüğe koymadan önce neler söylediniz? "Covid döneminde yaratılan adaletsizliği ortadan kaldıracacağız." dediniz, "İnfaz adaletsizliklerini, infaz eşitsizliklerini ortadan kaldıracacağız." dediniz, her yere böyle demeçler verdiniz, "Toplumda oluşan cezasızlık algısını ortadan kaldıracacağız bu yasayla." dediniz. Yine, hatta içinizden birileri umut hakkından söz etti, bazı yerlere yazdı çizdi. "Anayasa Mahkemesinin kararlarının gereğini yerine getiriyoruz, Anayasa'nın üstünlüğünün gereğini yerine getiriyoruz." dediniz. Peki, ne oldu? Covid adaletsizliği ortadan kalktı mı? Kalkmadı. İnfaz eşitsizliği giderildi mi? Giderilmedi. Cezasızlık algısı ortadan kalktı mı? Kalkmadı. Anayasa Mahkemesinin üstünlüğü geldi mi? Gelmedi. Yaptığınız tek şey binlerce, on binlerce, yüz binlerce mahpusun umutlarıyla oynamak oldu, onların ailelerinin hayallerini kırmak oldu. Yıl 2025; Türkiye'nin anlaşılır, eşit, adil bir infaz yasasına ihtiyacı var. Ülkemizin hukuk sisteminin en büyük sorunu -emin olun- infaz yasalarıdır. Bakın, kimi suçlar için ceza infazı 1/2, kimi suçlar için 2/3, kimi suçlar için 3/4; bir de şartlı tahliye var, herkes yararlanamıyor; denetimli serbestlik var, birilerini yararlandırıyorsunuz, birilerini yararlandırmıyorsunuz; bir de bazı suçlar için yüzde 50 artırıyorsunuz. Mesela, Terörle Mücadele Kanunu kapsamındaysa bütün bunların üzerine bir de yüzde 50 artırarak uyguluyorsunuz. Sonuç ne oluyor? On yıl ceza alan bir hırsız veya bir gaspçı, bir rüşvetçi, her neyse, adı suçlardan ceza alan bir kişiyi bir yıl bile cezaevinde tutmadan çıkarıyorsunuz -yüzde 50 uyguluyorsunuz, beş yıl- "şartlı tahliye" diyorsunuz, "denetimli serbestlik" diyorsunuz, bir yıl bile cezaevinde kalmıyor. Örgüt üyeliğinden ceza verdiğiniz, altı yıl üç ay ceza verdiğiniz kişiyi ise dört yıl sekiz ay cezaevinde yatırıyorsunuz, o dört yıl sekiz ayın sonunda da eğer pişmanlık getirmezse, nedamet getirmezse kurul kararıyla altı yıl üç ay hapis cezasının tamamını infaz etmeye çalışıyorsunuz. Kime "örgüt üyesi" diyorsunuz? 3 tane basın açıklamasına katılan, 2 tane slogan atan veya 5 tane "tweet" atan kişiye "örgüt üyesi" diyorsunuz ve altı yıl üç ay hapis cezası veriyorsunuz.

Bütün bu karmaşanın içerisinde infaz rejimi o kadar karışık ki. Bakın, dünyanın hiçbir yerinde örneği yok ama hukukçular biliyor, "zikirmatik" gibi "infazmatik" programları var, yatar programları var. İnfaz hâkimleri bile cezanın infazının ne kadar olduğunu bilmediği için, hesaplayamadığı için o uygulamayı indiriyor; o uygulama, aldığı ceza süresini, bilmem hangi maddeden olduğunu söylüyor,

program onun yatacağı süreyi hesaplıyor. Dünyanın hiçbir yerinde yok, böyle bir öngörülmezlik olamaz. İşte Türkiye’deki infaz sisteminin haksızlığının, hukuksuzluğunun ana kaynağı budur.

Aslında konuşmak istediğim esas konu şuydu: Cezasızlık meselesi. Bu bizim yüreğimizi, ülkenin doğusunu o kadar inciten bir mesele ki ama Adalet ve Kalkınma Partisi bunun da içini boşaltmayı becerdi, başardı. Beş gün insanları cezaevine atarak bu sorunu çözebileceğini söylüyor, beş gün. Yani insanlar cezaevine girmiyormuş, suçlular cezaevine atılmıyormuş, Adalet ve Kalkınma Partisi onları beş gün cezaevine atarak memleketin cezasızlık sorununu çözecekmiş. Bakın, ben size birkaç rakam söyleyeceğim ama ondan önce asıl cezasızlık meselesi şudur: Roboski katliamıdır, asıl cezasızlık odur. Uçak belli, pilotu belli, istihbarat bilgisini veren belli, o uçağın kalkış emrini veren belli ama bu ülkenin yargı sistemi “Kaçınılmaz hata.” diyerek onun üstünü örttü. Musa Anter dosyası böyledir, cezasızlıkla sonuçlandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Tiryaki, lütfen tamamlayın.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Devamla) - Tamamlıyorum Başkan.

Cizre asit kuyuları böyle cezasızlıkla sonuçlandı, Vartinis böyle cezasızlıkla sonuçlandı. Kulp, Şırnak, Lice katliamları böyle cezasızlıkla sonuçlandı. Memleketin asıl cezasızlık sorunu budur. Bu katliamlar Adalet ve Kalkınma Partisi döneminde işlenmedi ama Adalet ve Kalkınma Partisi bunların suçlularını affederek bir biçimde, zaman aşımına uğratarak bu günaha ortak olmuştur.

Size bir tane rakam söyleyeceğim sürem yeterse. Bakın, 2020 yılı verileri, Adalet Bakanlığı verileri: Cumhuriyet başsavcılıklarının elindeki dosyaların yarısından fazlasının faili belli değilmiş. 4 milyon 226 bin 101 dosya, 8 milyon dosyanın 4 milyon tanesinin faili belli değilmiş. Adalet ve Kalkınma Partisinin bütün Emniyet teşkilatı, yargı teşkilatı bunun kaç tanesini aydınlatmış biliyor musunuz, failini bulunmuş? 583’te 1’ini, 7.238’ini.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Devamla) - 4 milyon faili meçhul dosyadan 7 bin tanesinin failini bulmuşsunuz.

Bravo, büyük başarı diyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Tiryaki teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1’inci madde kabul edilmiştir.

2’nci madde üzerinde 3 adet önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Şimdi ilk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 213 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

Selçuk Özdağ

Doğan Demir

İstanbul

Muğla

İstanbul

Biröl Aydın

İdris Şahin

Mehmet Emin Ekmen

İstanbul

Ankara

Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili Biröl Aydın’a söz veriyorum.

Sayın Aydın, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BİROL AYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bilinen fıkradır, çok şey söylemektense bir fıkrayla bir büyük özet yapabilirsiniz. Adam berbere gitmiş, başında üç tel saç varmış. “Nasıl yapayım beyefendi?” demiş, “Sağa tara.” demiş, tararken biri kopmuş. “Şimdi nasıl yapayım?” demiş, “Sola tara.” demiş, diğeri de kopmuş, tek kıl kalmış. “Bunu nasıl yapayım?” demiş, “Bırak, dağınık kalsın.” demiş.

Şimdi, biz de bir şey konuşuyoruz, gerçekten bırakın dağınık kalsın yani. Bu toplumu, aileleriyle beraber milyonlarca insanı bir beklentiye sürüklediğimiz bir vasatta, bir ortamda ortaya getirdiğimiz şey bir ucube âdeti. Dağ fare doğurdu bile diyemiyoruz. Yani bunu dikkatlerinize sunmak istiyorum. Sanırım, Türkiye’de, bugün ülkemizde kapasitesinin üzerinde çalışan tek kurumumuz ceza infaz kurumlarımız, öyle görülüyor. 35 vilayetimizin nüfusu 420 binin altında, buna mukabil cezaevlerindeki hükümlü ve tutukluların sayısı 415 bin; 209 üniversitemiz var, 396 tane cezaevimiz var; cezaevindeki insanların sayısı bugün 400 bini aşmış, kapasitemiz 300 bin. Ayrıca, çeşitli düzenlemelerle birkaç yüz bin insanı da zaten dünden bugüne salıvermişiz, dışarıda. Şimdi, yeni bir düzenleme getiriyoruz, gerçekten -biraz önce ifade ettiğim gibi- dağ fare doğurdu, bir acayiplik var, bir türlü işleri rayına sokamıyoruz; bir sürü düzenleme yapıyoruz, cezaevleri bize yetmiyor, dışarı çıkardıklarımız yetmiyor -bir yıl sonra tekrar dolacak, bunu da görebiliyoruz- cezaevleri lebalep dolu, düzenli olarak yargı paketleri çıkarıyoruz ama yine de işin üstesinden gelemiyoruz. Bütün Avrupa ülkeleriyle ayrı ayrı, nüfuslarına göre mukayese ettiğimiz zaman bizde bir garabet var. Almanya’dan, Fransa’dan, Norveç’ten, Finlandiya’dan -hani nüfusları daha büyük olan- İtalya’dan -üç ülkeyi söyledim- onlardan daha fazla cezaevinde insanımız var. Bir acayip hâldeyiz -akıl sır erdiremiyorum- bunca düzenlemeye, bunca adıma rağmen. Bu kadar cezaevi yapıyoruz, cezaevinin yapılma müjdesini iktidar partisindeki arkadaşlar veriyorlar, bir de bundan övgü bekliyorlar. Bir standart keşmekeşliğimiz var.

Değerli arkadaşlar, kangreni yara bandıyla ortadan kaldıramayız yani böyle bir gerçekle yüzleşmemiz lazım. Bu düzenlemeden, şu anda konuştuğumuz düzenlemeden kimler yararlanacak ve kimler yararlanamayacak? Neden? “Şunlar yararlanacak, şunlar yararlanamayacak...” Neden şunlar yararlanıyor da şunlar yararlanamıyor? Yaklaşık 100 bin insana umut verdik, 19 bin insanın bundan istifade edeceği bir durum var. Neden? Neden bu 19 binin içerisinde -yaklaşık dörtte 1’i- çocuklarımızı, evlatlarımızı uyuşturucuya müptela eden uyuşturucu tacirleri istifade ediyor? Neden? Yani bu soruları niye sormuyoruz? Neden bunca düzenlemeye rağmen sokaklarımız güvensiz? Neden aileler 100 metre ötedeki okula çocuklarını ellerinden tutarak götürmek zorunda kalıyorlar? Neden? Neden iktidar partisi muhalefet partilerine, sivil toplum kuruluşlarına, toplumun farklı kesimlerine kulak kabartarak bir düzenleme yapma çabası içerisinde olmuyor? Neden, neden, neden? Nedenler çok.

Değerli arkadaşlar, sözlerimi hülasa ediyorum. Son zamanların çokça kullanılan kavramsallaşmış bir kavramı var: “Terörsüz Türkiye.” Terörsüz Türkiye’nin en baştaki adımı herhâlde “adil Türkiye” olsa gerek. Bu nedenle, iktidar her dönem kendi ihtiyaçlarına göre ve seçim aritmetiğine göre bir düzenleme yapmak alışkanlığından vazgeçmek zorundadır, bu kötü bir alışkanlık. Kendi ihtiyacına ve seçim aritmetiğine göre bir düzenleme yapma alışkanlığından iktidar vazgeçmelidir. İktidar, kapsayıcılıktan uzak ve adil olmayan düzenlemeler yerine, ülkemizin problemlerine çözüm olacak, insanımızın yarasına merhem olacak düzenlemelerle karşımıza gelmelidir diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Aydın, lütfen tamamlayın.

BİROL AYDIN (Devamla) - Hakta ve hukuka uygun, vicdanları rahatlatacak, “İşte bu.” dedirtecek bir düzenleme yapmak zor olmasa gerek değerli arkadaşlar diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Aydın, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3147) esas no.lu Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesiyle değiştirilen 1512 sayılı Kanun'un 25'inci maddesinde yer alan "tespit edilmesi üzerine" ibaresinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül

Cumhur Uzun

Gizem Özcan

Aydın

Muğla

Muğla

İnan Akgün Alp

İsmail Atakan Ünver

Ali Öztunç

Kars

Karaman

Kahramanmaraş

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'a söz veriyorum.

Sayın Öztunç, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Geç saatler oldu. Türkiye'yi ciddi anlamda ilgilendiren ve günlerdir yurttaşlarımızın büyük bir ümitle beklediği bir kanun teklifi ama -Komisyon toplantısında da söylemişim- maalesef, bakıyorum sıralara, Hükûmetten kimse yok, Adalet Bakanımız yok. Adalet Bakanı hacca gitmiş, Allah kabul etsin ama Bakan Yardımcıları var, Komisyona gelmedi Bakan Yardımcıları, bugün Genel Kurulda da yok arkadaşlar. İlk kez bir kanun teklifinde bir bakanlığın bakan ya da bakan yardımcısı yok. Bu, bu kanun teklifine nasıl değer verildiğinin ve aynı zamanda bu Parlamenta'ya karşı Hükûmetin nasıl saygısı olduğunun göstergesidir ya da saygısızlığının göstergesidir.

Değerli arkadaşlar, Ramazan Can var, Bakan Yardımcısı; geçen dönem milletvekiliydi, Kırıkkale Milletvekiliydi. Özlemiştir de Parlamenta'ya, gelseydi keşke. Bir bakan yardımcısının burada oturması daha doğru değil miydi? Sayın Genel Müdürler var, eyvallah, başımızla beraber ama bir siyasi bakan yardımcısının da burada olması gerekirdi, bu eksikliği aktarmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, hukukçu arkadaşlarımız teknik değerlendirmelerde bulundular. Ben teknik değerlendirmelerde bulunmayacağım ama birkaç noktaya dikkat çekeceğim. Kahramanmaraş deprem bölgesi, ben deprem bölgesi milletvekiliyim. 6 Şubat'ta deprem olduğunda cezaevlerinde büyük sıkıntılar yaşandı. Türkoğlu Cezaevinde deprem olmuş, çoğu mahkûm Kahramanmaraşlı, insanlar telaşlanmışlar yani "Annem mi öldü, babam mı öldü, çocuğum mu öldü, kardeşime mi bir şey oldu?" diye telaşlanmışlar. Dolayısıyla bir kargaşa yaşanmış, o kargaşadan dolayı oradaki mahkûmlar başka şehirlere nakledilmiş; eyvallah, doğrudur, yapmak gerekir. Aksu Cezaevi var, yıkılmış depremde arkadaşlar -depremde yıkıldı- yıkılınca mahkûmlar çıkmış, kaçmış. Nereye gitmiş? Evine gitmiş önce, "Annem yaşıyor mu, babam yaşıyor mu, çocuğum yaşıyor mu?" diye evine gitmiş; kimi cenazesini defnetmiş, kim acısını yaşamış, sonra gelmiş, çoğu teslim olmuş, teslim olmuş adam. Firar var mıdır? Sayın Genel Müdür az önce sağ olsun bilgi verdi, Sayın Komisyon Başkanımız Komisyonda benim konuşmam üzerine çok ilgilendi, ben kendisine çok teşekkür ediyorum, Sayın Genel Müdüre de teşekkür ediyorum ama bir mağduriyet oluştu, ne oldu biliyor musunuz? O firar edenler, daha doğrusu kaçanlar, o olay çıkaran mahkûmlar sürüldü. Nereye? Maraş'tan Tekirdağ'a; Çorlu, Trabzon, Artvin; uzak uzak yerlere dağıldılar. Yahu, zaten deprem olmuş, kadın cezaevinde kocasını ziyarete gitmek istiyor, çıkacak Maraş'tan Tekirdağ'a gidecek, otobüs biletidir, gidiştir geliştir, gidemez, ekonomik sıkıntı var zaten ya da evladını görmeye gidecek bir anne, bir baba. Bunları tekrar Maraş'a toplayan diyoruz -tamam, cezaevleri yapıldı, sağlıklı bir şekilde şu anda- bunların Maraş'a gelmesi gerekiyor. Ben -keşke olsaydı Bakan ya da Bakan Yardımcısı, ricacı olacaktım ama Sayın Genel Müdür burada bildiğim kadarıyla- Sayın Genel Müdüre, Sayın Komisyon Başkanımıza, Hükûmete, AK PARTİ Grubuna bu konuda ricacı oluyorum.

Devamında, değerli arkadaşlar, çok insana umut verildi "Covid düzenlemesi, Covid mağduriyeti..." Benim bir kitabım var, Afganistan ve Irak savaşlarını savaş muhabiri olarak takip ettiğimde anılarımı

yazmıştım. O zaman kitabın adını ne koyalım diye düşünürken... Bir Eskimo atasözü vardı, çok hoşuma gitmişti, “En son umutlar ölür.” diyor. Yani bir insan ölüm döşeğindeyken dahi ölmemeyi umut eder. Cezaevlerindeki bu insanlara umut verildi; adam hapiste yatıyordu, aklında hiç böyle bir şey yoktu, Sayın Bakan söyledi, Hükümet yetkilileri söyledi, bütün partiler konuştu, “Covid mağdurları da tahliye olacaklar, bayramı evlerinde geçirecekler.” denildi ama geldik, dağ fare doğurdu, maalesef bu insanların hevesleri kursaklarında kaldı. Yazıktır, günahtır; bu, duygularla oynamaktır, insanların umutlarıyla oynamaktır; keşke bu yapılmısaydı. Gerçekten tatmin edici bir açıklama da yok; efendim, ekimde mi olacak, kasımda mı olacak, eylülde mi gelecek... Bu konuda büyük hata yapılmıştır; bu nedenle, zaman geç değil, hâlâ yapılabilir, bu bir önergeyle halledilebilir. Bu mağduriyeti giderelim diyorum, olmayacağını biliyorum ama bu insanların bu duygularıyla oynandığını da bir kez daha huzurlarınızda milletimize aktarmak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Öztunç, lütfen tamamlayın.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Çok kısa bir cümle: Kahramanmaraş'ın Nurhak ilçesi var. Maraş'ta her yere doğal gaz gitti, bir tek Nurhak'a gitmedi. Sebebi, çok büyük oranda Cumhuriyet Halk Partisine oy veriliyor olması. Ya, bu ayrımcılığı yapmayın artık! “Bu partiye veriyor, bu partiye vermiyor.” ayrımcılığını bırakın, Nurhak'a da bu vesileyle doğal gaz istiyoruz. Mahkûmlara vermiyorsunuz, bari Nurhaklılara verin diyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Öztunç, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinde geçen “eylemin” ibaresinin “fiilin” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Dilan Kunt Ayan

Onur Düşünmez

Kamuran Tanhan

Şanlıurfa

Hakkâri

Mardin

Ali Bozan

Kezban Konukçu

Nevroz Uysal Aslan

Mersin

İstanbul

Şırnak

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'a söz veriyorum.

Sayın Uysal Aslan, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün burada adalet adına konuşuyoruz ama adaletin vicdan terazisindeki ağırlığını değil siyasi saiklerle şekillendirilen cezalandırmayı, infazda eşitsizliğin yaratmış olduğu adaletsizlikleri konuşuyoruz.

Paketin 8, 9, 10'uncu maddeleri cezaların artırılması üzerinden bir cezazıtlık algısını yönetmeye dönük maddeler. Bakın, bu pakete göre kasten yaralama suçunun cezası -en çok da kadına karşı işlenen suçlardır kasten yaralamalar- dört aydan altı aya, üst sınırı bir yıldan bir buçuk yıla çıkarılmış. Kadına yönelik yaralamalarda ise en az dokuz aylık bir süre öngörülüyor. Peki, aynı, kadına karşı yaralamada alınan suç cezasına karşı bir kadının barışçıl bir gösteride, bir eylemde “İstanbul Sözleşmesi yaşatır.” ya da “...”² pankartını taşınmasının cezası ne kadar? Minimum bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası. Bir kadının yaralanmasının, ölümünün, şiddetinin almış olduğu ceza ile hakkını aramış olduğu cezadaki sınır, bu ülkedeki ceza ve infaz arasındaki fotoğrafı ortaya koyan net bir tablo. Biraz önceki konuşmada Sayın Bülbul çocuklarla ilgili bir kısım veriler paylaştı, ben de kadınlarla ilgili bir kısım verileri paylaşmak istiyorum: 2020 yılında cinsel saldırı şikâyetlerinin yüzde 80'inde takipsizlik kararı ya da

² Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

faili meçhule bırakılan, zaman aşımına bırakılan kararlar verilmiş. Açılan yani yargılaması yapılan, kovuşturmaya dönüşen 19.261 dosyanın sadece 4.302'sinde mahkûmiyet kararı verilmiş, geri kalan dosyalarda ise beraat ya da düşme kararları verilmiş. Verilen bu tablodaki cezasızlık, kadına karşı işlenen suçlardaki bu tablodur. Cezasızlık Cumartesi Anneleridir, Nihat Kazanhan'dır, Roboski'dir, Cizre bodrum dosyalarıdır.

Bir diğer önemli mesele de Türkiye'deki istisna hukuku. Uzun cezalar ve suçlamaların yanında ortaya çıkan istisna hukuku, ceza infaz yargılamalarında da infazda da karşımıza çıkıyor. Oysaki burada sorsak AKP sıralarından herkes çıkıp diyecek ki: Hukukun ayrımcı istisna uygulaması devleti çürütür, toplumun adalet duygusunu ortadan kaldırır, bir arada yaşamı zedeler ama aynı akıl ayrımcı istisna uygulamasından da ısrarlı bir şekilde vazgeçmez. Neden bahsediyorum? 20'nci maddedeki hasta mahpuslar için konutta infaz düzenlemesine getirilen ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının dışarıda bırakılmasından.

Komisyonunda konuştuğumuzda ve yazılı gerekçede, bu madde “penoloji bilimine uygun, insan onuruna saygı” gerekçesiyle getirilmiş. Peki, penoloji bilimi kadın, hasta, yaşlılarla ilgili; özel infaz usulleriyle ilgili ne diyor? Bir, tıbbi etik; iki, hukuki boyutu. Tıbbi etiği değerlendirirken soruyor: “Bir mahpusun hapisane koşullarında hastalığı ilerler mi, ilerlemez mi; yeterli tedaviye ulaşır mı, ulaşmaz mı? Ceza infazının devamı hastanın yaşam hakkını tehdit eder mi, etmez mi? Bunları değerlendir ve bunlar için erteleme, cezaevi dışı tedavi, tahliye ya da şartla salıverme uygulamasını çözüm olarak sun.” diyor. Özellikle penoloji bilimi diyor ki: “Bilhassa hasta, çocuk, kadınlar arası ayrımcı, istisna uygulama olmaz.” En başından zaten hastalık gerekçesiyle getirmiş olduğu infazın tamamen içini boşaltan, özel bir korumanın da anlamını yitiren ek ceza anlamına gelen bir cezalandırma yöntemidir de.

Peki, bu ülkede öyle mi? Tüm infaz uygulaması maddelerine tek tek bakalım. “Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ayrı, TMK ayrı, şu suçlar ayrı...” deyip daha en başından ne penolojiye uygun ne de eşit bir infaz düzenlemesi yok.

“Beş yüz on beş günde 1.026 mahpusun öldüğü, her gün ölüm haberlerinin geldiği Türkiye gibi bir ülkede, ağır hastalıklı mahpusların -penolojiye uygun soralım- hastalıklarında ilerleme oluyor mu, yeterli tedavi olanakları var mı, ceza infazlarının devamı yaşam haklarını tehdit ediyor mu?” diye sordüğümüzda Bakanlığın vermiş olduğu rakamlar ortada. Bundan yola çıkarak 110/3'te değişiklik yapılmasıyla ilgili teklifte bulunduk ancak Komisyonunda reddedildi, şimdi de bunun üzerine söz almış bulunuyorum. Açıkça istisna, ayrımcı uygulama, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezalarının hariç tutulması, Anayasa 17'ye göre “Herkes yaşama hakkına sahiptir.” uygulamasının, anayasal ilkenin yok sayılması ve aynı zamanda 2023 verilerine göre 8.463 mahpusun göz göre göre ölüm riskiyle karşı karşıya bırakılması anlamına gelir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Uysal Aslan, lütfen tamamlayın.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Devamla) - Şu an ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alan, Konya Ereğli'de bulunan, yüzde 70 oranında beyininde enfarktüs, serebellar felç sendromu bulunan, mide yarası ve görme bozukluğu olan Emin Gurban; bir eli ampute, sol gözü görmeyen, sağ gözünde yüzde 80 görme kaybı olan Civan Boltan; bedensel engelli, öz bakıma ihtiyacı olan Ersan Nazher ve ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alan yüzlerce kişi, hasta olmasına rağmen, ağır hasta mahpus olmasına rağmen bu madde sebebiyle ne konutta infazdan ne de infaz ertelemeinden yararlanamayacak hem de AİHM kararlarına rağmen hem de uluslararası kriterlere rağmen. İşte, infaz adaletini, eşitliğini ortadan kaldırmak tam olarak budur. Biz, adaletin suskun kaldığı yerde zulüm konuşur çünkü adalet insan onurunun ve toplumsal barışın güvencesidir diyoruz ve bu güvenceyi hiç kimse susturamaz, hiç kimse yok sayamaz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Uysal Aslan, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü madde üzerinde 2 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.
İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya	Selçuk Özdağ	Doğan Demir
İstanbul	Muğla	İstanbul
Mehmet Emin Ekmen	Şerafettin Kılıç	Biröl Aydın
Mersin	Antalya	İstanbul
	İdris Şahin	
	Ankara	

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılmıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'a söz veriyorum.

Sayın Kılıç, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Görüşülmekte olan Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde grubumuz adına söz aldım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri takip eden aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bir bayram arifesindeyiz. Bu vesileyle, milletimizin ve bütün İslam âleminin Kurban Bayramı'nı şimdiden tebrik ediyorum. Bayramlar, birlik ve beraberliğin pekiştiği, ziyaretlerin yapıldığı, küslüklerin giderildiği müstesna zamanlardır ancak bugün millet olarak ve ümmet olarak içinde bulunduğumuz şartlarda bayramları gerçekten bayram gibi yaşayamıyoruz. İslam coğrafyasının parçalanmış hâlinin, zulüm, işgal ve soykırımların son bulduğu günler bayramın gerçekten bayram olduğu günler olacaktır. O günlere erişebilmek için bu müstesna zamanları birliğimizi pekiştirmek adına değerlendirmek zorundayız.

Değerli milletvekilleri, bir kanun Meclisten geçiyor ve henüz soğumadan bir diğeri Genel Kurula geliyor. Peki, niçin aralıksız, birbirlerinin peşi sıra geliyor bu kanunlar? Milletın karşı karşıya kaldığı mağduriyetleri gidermek için mi? Ne yazık ki hayır. Bu kanunlar çarşıda, pazarda torbasını dolduramayan vatandaşın yaşadığı geçim sıkıntısını gideriyor mu? Bu kanunlar milyonlarca ev gencinin yaşadığı çaresizliğe bir çözüm getiriyor mu? Bu kanunlar maaşları açlık sınırının altındaki milyonlarca emekli ve işçi için hangi çözümü sunuyor? Üzülererek ifade ediyorum ki bu yasalar vatandaşın mağduriyetlerine dair hiçbir çözüm sunmuyor. Bu kanunlar, kanunların Cumhurbaşkanlığı sistemine uydurulmasından ve Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği kararların yeniden Meclis gündemine getirilmesinden ibaret. Peki, sizlere soruyorum: Anayasa Mahkemesi bir kararı neden iptal eder? Bir hak ihlali tespit etmiştir de ondan. Hak gasbını kanuni düzenlemeyle yasal hâle getirmek onun ihlal olduğu gerçeğini değiştirmeyecektir.

Değerli milletvekilleri, Anayasa Mahkemesi kanunun 125 ve 126'ncı maddelerinde disiplin cezası uygulanabilecek hâllerin sayılması ve disiplin cezalarının da gösterilmesine rağmen disiplin suç ve cezaları arasında yeterli bağlantının kurulamadığı, hukuki güvence sağlamaması, denge mekanizmalarının yokluğu, verilecek disiplin cezaları bakımından keyfî yorum ve uygulamalara karşı hukuki güvencenin sağlanmadığı gerekçeleriyle mevcut hükümlerin iptaline karar vermiştir. Anayasa Mahkemesinin iptal kararının gerekçesi nazara alınarak maddede değişiklik yapılmaktadır. Ancak üzerinde konuştuğumuz kanunun 3'üncü maddesi Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği bir hükmün neredeyse aynı hâliyle yeniden Meclis gündemine getirilmesidir yani mahkemenin eleştirdiği şey sadece şekil değil içeriktir ama bu teklif şekli düzeltip içeriği olduğu gibi bırakmakla yetinmiştir; bu, Anayasa Mahkemesi kararına karşı göz boyama düzenlemesidir.

Değerli milletvekilleri, bizler isteriz ki burada yapılan düzenlemeler milletimizin ihtiyaçlarına cevap versin, mağduriyetleri gidersin. Sokağa baktığımızda şu gerçeği görüyoruz: Ülke olarak ciddi açlık kriziyle karşı karşıyayız. Ülkemiz adalete, adil paylaşım, huzura, sükûnete hiç olmadığı kadar aç durumdadır. Bu açlık kimi zaman çocuğuna harçlık veremeyen babanın gözlerinde belirirken kimi zaman da çetelerin işgal ettiği hastanelerde kendini gösterir.

Evet, değerli arkadaşlar, ülkemiz adalete açtır. Sokağa çıkıp vatandaşa sorduğunuzda, çoğu mahkemelere güvenmediğini söyleyecektir. Böyle bir durumu kabullenemeyiz. Adalete güven olmazsa asayışı sağlayamaz, huzuru tesis edemezsiniz. Ülkemiz adil paylaşım açtır. Esnafımız kepenk kapatıyor, çiftçimiz borç batağında.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) - Evet, tamamlıyorum Başkanım.

BAŞKAN - Evet, lütfen tamamlayın.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) - 18 milyon vatandaşımız maddi yardıma muhtaçken her saat başı faize 4 milyar TL harcıyor. Gün geçmiyor ki sokak ortasında işlenen bir cinayete denk gelmeyelim, gün geçmiyor ki farklılıklarımızı çatışma unsuruna dönüştüren ve kaosa sebep olan bir gündem oluşturulmasın. Ülkemiz huzura açtır; sokaktaki suç oranları tavan yapmış, gençlerimiz maddelerin esiri olmuş, ahlaki ve manevi değerlerden uzaklaştırılmıştır. Geliniz, evvela bu açlığı gidermek için adımlar atalım diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kılıç, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesiyle değiştirilmesi öngörülen 1512 sayılı Kanun'un 126'ncı maddesinin üçüncü fıkrasının (m) bendinin, dördüncü fıkrasının (f) ve (n) bentlerinin, beşinci fıkrasının (h) bendinin, altıncı fıkrasının (d) bendinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Burak Akburak

Lütfü Türkkan

İstanbul

İstanbul

Kocaeli

Ayyüce Türkeş Taş

Şenol Sunat

Burhanettin Kocamaz

Adana

Manisa

Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HALİL ULUAY (Kastamonu) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Manisa Milletvekili Şenol Sunat'a söz veriyorum.

Sayın Sunat, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerine söz aldım. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, bugün yeniden Meclis Başkanlığına seçilen Sayın Numan Kurtulmuş'u kınayarak sözlerime başlamak istiyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Meclis Başkanı anayasal olarak ve İç Tüzük'e göre tarafsız olmak zorundadır sayın milletvekilleri. Meclis Başkanı iktidarın siyasi söylemleriyle örtüşen açıklamalar yapamaz. Evet, terörsüz Türkiye aldatmacasıyla, teröristlerle kurulan masayı tüm siyasi partiler adına olumlayamaz. Hele ki İYİ Parti Grubunun tutumu ortadayken böyle bir şey yapma hakkına sahip olamaz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Ha, biz bu oyunları çok gördük sayın milletvekilleri, bu oyunlara gelmeyiz. Ha, alınan oya baktığımızda; Sayın Numan Kurtulmuş'a verilen, AK PARTİ, MHP ve DEM oylarıyla alınan oylara baktığımızda aritmetik bize gösteriyor ki anlaşmalar, centilmenlik anlaşmaları yerli yerinde devam

ediyor. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Yani biz bu durumu milletimizin, aziz Türk milletinin takdirine sunuyoruz çünkü bu millet artık gerçekleri görüyor. Dejavu yaşıyoruz sayın milletvekilleri, geçen dönemki açılım saçılım süreçlerinin nelere mal olduğunu biliyoruz. “Analar ağlasın.” diye başlayan sloganlar ile bugün de “terörsüz Türkiye” adı altında hamaset dolu sloganlar atan sayın milletvekillerini buradan kınıyorum. Kim istemez terörsüz Türkiye’yi? Yapılmak istenenin ne olduğunu hepimizin çok iyi algılaması gerektiğini ifade etmek için söz aldım.

Evet, bugün 3’üncü maddeyle Noterlik Kanunu’nda yapılan değişikliğin “hukuk devleti” ilkesine açıkça aykırı olduğunu ifade ediyorum; gerekçesi belirsizliktir, keyfiyettir, ölçüsüzlüktür. Anayasa Mahkemesi bu maddeye benzer düzenlemeleri daha önce iptal etti çünkü tanımlar muğlak, cezalar keyfî ve yorumlara açık. Tekrar ediyorum: Nitelik ve ağırlığı itibarıyla benzer eylem nedir, kim tanımlayacak, kim karar verecek?

Evet, bu teklifin adı “yargı paketi” ama içeriği hukuk değil sayın milletvekilleri, keyfiyet. Adalet Bakanı “reform” diyor ama getirdikleri reform falan değil. Yargı bağımsızlığına dair bir tek düzenleme yok bu yargı paketinde çünkü dert hukuk değil, kontrol. Basın özgürlüğü, savunma hakkı rafa kalkmış; mahkeme değil idare karar veriyor.

Kadına karşı şiddete ceza artırımı göstermelik. İstanbul Sözleşmesi yoksa bu iş çözülemez. “Cezasızlık algısı” dediğiniz nedir sayın milletvekilleri? Sorunu infaz süresi mi sanıyorsunuz? Oysa sorun uygulamada. Covid mağdurlarına düzenleme yok, biraz önce birçok hatip bahsetti durumdan. Evet, oysa söz verildi. Nerede adalet? Bu teklif, halkın adalet beklentisine sırt çevirmiştir.

Yasama, yürütmenin memuru değildir sayın milletvekilleri. Cezaevleri dolup taşıyor, Türkiye bugün Avrupa’nın en çok tutuklu ve hükümlü barındıran ülkesi; 410 binleri aşmış. Bu bir başarı değil, bu bir iflastır sayın milletvekilleri; sosyal politikaların iflasi, gençliğin yitirilmesi, önleyici devlet refleksinin ortadan kalkmasıdır. Cezaevleri dolarken sokaklar neden hâlâ bu kadar tehlikeli, bunu sorgulamalısınız sayın milletvekilleri. Demek ki cezalandırmakla değil, önlemekle ilgili bir sorunuz var ve şundan emin olun ki bugün Türkiye’de en çok gasbedilen şey adalettir diyor, Genel Kurulu, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler. 3’üncü madde kabul edilmiştir.

4’üncü madde üzerinde 2 önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 213 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 4’üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya	Selçuk Özdağ	Doğan Demir
İstanbul	Muğla	İstanbul
Mehmet Emin Ekmen	İdris Şahin	Biröl Aydın
Mersin	Ankara	İstanbul
	Necmettin Çalışkan	
	Hatay	

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HALİL ULUAY (Kastamonu) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan’a söz veriyorum.

Sayın Çalışkan, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, aziz milletimiz; tarihe bugünü kaydedelim -3 Haziran, kara leke- tarihe kara leke olarak geçecek bir gündeyiz. Bugün Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanını seçtik, aynı zamanda aylardır kamuoyunu meşgul eden yargı paketi, sözüm ona yargı reformunun görüldüğü bir gündeyiz. Maalesef ki bugünün kara leke olmasının sebebi şu: İktidar, umut tacirliği yaptı, duygu sömürsü yaptı, insanların vicdanını istismar etti; aylardır beklenen yargı paketi “Ha bugün ha yarın, ha bugün ha yarın.” dendi, sonunda bayramda çıkacak. İnsanlar bir ayı aşkın bir süredir büyük bir umutla, heyecanla yargı paketi bekliyordu; başta Adalet Bakanı olmak üzere, iktidar mensuplarının hiçbiri “Yok böyle bir çalışmamız.” demedi. Bütün beklentilere âdeta körükle gittiler, sonuçta beklenti o kadar arttı ki bunun üzerine “Biz dosyayı hazırladık, Meclise gönderdik.” dediler. Bunun üzerine milletvekilleri dedi ki: “Hayır, bize böyle bir dosya gelmedi.” “Dosya geldiyse nerede, acaba kargocu mu iç etti?” diye sorulunca utanarak, sıkılarak bir paket getirmek zorunda kaldılar. İşte, bugün bu paketi görüşüyoruz.

Paketin 4’üncü maddesi, noterlere verilecek disiplin cezası ne olmalıdır? Şu bayram ağzında görüştüğümüz şeye bakın, şu ciddiyetsizliğe bakın. 31 Temmuz Covid vakası mağdurları aylardır bunu bekliyordu -mükerrer cezaya düşmüşler- bugün mutlu, müjdeli bir haber bekliyordu. Bugün KHK’liler “Acaba -bayram ağzı- bunlar insafa, imana gelir mi?” diye bekliyordu. Bugün TCK 158 mağdurları “Acaba mağduriyetimiz gerçekten görülür mü?” diye bekliyordu ki heyhat, noterlere disiplin cezası ne olmalıdır... İnsan şu yasayı, şu bayram ağzı buraya getirirken “Bu milleti biz neyle meşgul ediyoruz?” diye utanır biraz, sıkılır biraz.

Değerli milletvekilleri, çok acı bir durum daha var ki kamuoyuna yansıdığına göre bu yasada terör suçları affedilecekti, eline silah almış insanlar affedilecekti; tepsih çekenlerin, “FETÖ” diye adlandırılan o eski ortakların da affedileceğini öğrenince yasayı geri çektiler. Bu, gerçekten doğru mu? Bir iktidar mensubundan, şu yasayı konuşanlardan, birinden bununla ilgili bir cümle duymak istiyoruz. Gerçekten kin, hırs, intikam duygusu gözlerinizi bu kadar kapladıysa söyleyecek bir şey bulamıyorum.

Burada, değerli milletvekilleri, düzenlemenin apar topar, karmakarışık getirilmesinin sebebi bu; eğer gücünüz yetseydi, keşke muhalefet Meclisi tatil etseydi de “Biz çıkaracaktık, muhalefet engel oldu.” diye bile suçu muhalefetin üzerine atacaktınız ama gecenin iki buçuğunda burada dimdik ayaktayız, hepimiz -bu yasanın- mahkûmların kurtuluşu için, adaletin tesisi için -sizin istismarınıza, duygu sömürünüze rağmen- sonuna kadar mücadele edeceğiz.

Değerli milletvekilleri, mahpusların durumu ortada; cezaevlerinin kapasitesi 300, içeride yatan insan sayısı 400 binden fazla. Bu ne zaman oldu biliyor musunuz? Bu, çeyrek asırlık iktidarınızın neticesi, ürünü. Siz yirmi beş yıldır bu ülkeyi yönettiniz, sonunda başarınız bu. En büyük kurum, cezaevleri ağzına kadar dolu. Çocuk suçlarının cezası belli ama bu çocukları hangi saikler suça teşvik ediyor, bununla ilgili bir düzenleme gündeminizde bile yok. Ama ceza nasıl infaz edilir, kimden nasıl intikam alınır; bunun hesabını yapıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çalışkan, lütfen tamamlayın.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Şimdi, burada, tabii, mahkûmlara, cezaevlerindeki insanlara hukuksuz davranıyorsunuz da dışarıdakilere çok mu iyi davranıyorsunuz? Yok. Her yerde adaletsizlik var; işte, bir taraftan emeklilere yaptığınız ortada, mülakat mağdurları ortada, maaşlardaki adaletsizlikler ortada. Bir millî eğitim müdürü, öğretmeninden az maaş alıyor, murakıp imamdan az maaş alıyor, akademisyen temizlik görevlisinden az maaş alıyor, kamu mühendisi işçiden daha az maaş alıyor; her yerde adaletsizlik var ama bize getirmişsiniz “Noterlerin disiplini ne olmalı...” Evet, sizden faiz lobileri memnun, çeteler memnun, uyuşturucu tacirleri memnun, menfaat şebekeleri memnun ama bu millet, o “terörist” diye yaftaladığınız 2 milyon insan sizden şikâyetçi. Artık insanların ahi arşı titremeye başladı. Bu açıdan, daha sabah olmadan, derhâl bir düzenlemeyle gerçek anlamda yargı paketi getirelim.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çalışkan, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresi "yeniden düzenlenmiştir" şeklinde değiştirilmiştir.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Burak Akburak

Lütfü Türkkan

İstanbul

İstanbul

Kocaeli

Ayyüce Türkeş Taş

Şenol Sunat

Burhanettin Kocamaz

Adana

Manisa

Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HALİL ULUAY (Kastamonu) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'a söz veriyorum.

Sayın Türkkan, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün sabah saatlerinde bir videoyla uyandık; Hitler'in temerküz kampına gönderilen mahkûmlar gibi sıraya dizilmiş, etrafında polisler olan belediye görevlileri fotoğrafıyla, videosuyla uyandık. Onların en başında bulunan Ali Sukas, Ağaç AŞ Genel Müdürü, 1994 yılında Üsküdar Ülkü Ocakları Başkanı, rahmetli Başbuğ Alparslan Türkeş'in Türkiye'de belki de en çok sevdiği Ocak Başkanı. Sene 1994, Ali Sukas ve Başbuğ Alparslan Türkeş. Net, buradan söylüyorum: Ali Sukas'ın hırsız olduğu yerde ben Türkiye'de temiz adam tanımıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Harama, helale o kadar dikkat eder ki Ali Sukas'ın üç günde saçları bembeyaz olmuş. Ali Sukas'la ben bir hafta evvel görüştüm, saçlarında beyaz ya vardı ya yoktu, bugün o polis koridoru altında Ali Sukas'ın saçlarını gördüm, bembeyazdı; böyle bir suçlamayı kendine zül addetmiş. Bunların olduğu bir ülkede hangi adaletten bahsediyorsunuz siz? Hangi infaz paketinden bahsediyorsunuz siz? Yapmakla övündüğünüz hangi infaz paketinden bahsediyorsunuz? Günah değil mi? Yazık değil mi?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ay, bu kadar demagojiye gerek yok.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Yaptığınız yargı paketi ülkede adaleti, hukuku geriye indiriyor, onuncu yargı paketi, her defasında Türkiye geriye gidiyor.

Bakın, size bazı rakamlar vereyim: 2023 Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde 142 ülke arasında Türkiye 117'nci sıraya gelmiş. Bireysel sıralamada Doğu Avrupa ve Orta Asya'yı almışlar; 15 ülke arasında kaçınıcı biliyor musunuz? 15'inci yahu. Ne paketinden bahsediyorsunuz? Hangi paket bu? Üst gelir grubu ülkeler arasında, 41 ülke arasında 39'uncu; kalkmışsınız, paket yapıyorsunuz. Sizin bildiğiniz paket başka paket, ben o paketi biliyorum, indirme paketi. Siz bu paketi yapamazsınız, siz infaz paketi yapamazsınız. Sizin yaptığınız paket indirme, bindirme paketi olur ancak başka hiçbir paket yapamazsınız siz.

"World Justice Project" in yaptığı bu rapor dünyada yankı uyandırmış "Türkiye nereye gidiyor?" diye uyarılmış. Türkiye nereye gidiyor biliyor musunuz? Yapmaca, düzmece raporlarla insanları cezaevine atmaya gidiyor. Türkiye'de sadece infaz sistemi, infazdan sorumlu cumhuriyet savcılarının bile hesap edemeyeceği bir müddetnamenin olduğu bir pakete doğru gidiyor. Cezaevindeki mahkûmlar ise yemin ediyorum, müddetnamelerini daha iyi yapıyorlar. Sizin savcılarınız o kadar çok karıştırdılar ki müddetnamelerini bile yapamıyorlar. Müddetname nedir biliyor musunuz? Mahkûmun çıkacağı tarih. İçerideki mahkûm daha iyi hesap ediyor, sizin savcılarınız hesap edemiyor çünkü o kadar çok değiştirdiniz ki her adama göre ayrı bir infaz sistemi kurdunuz. Bu bizden, buna göre bir infaz sistemi kuralım; bu bizden değil, buna ayrı bir infaz sistemi kuralım; bu FETÖ'cü, bu KHK'li... KHK'li dedim de bir şey söyleyeceğim size ya. Beraat etmiş, kovuşturmaya gerek duyulmamış bu insanları açlığa niye mahkûm ediyorsunuz siz, günah değil mi? Bu insanlar bayrama bırakın kurban kesmeyi,

evlerinde ekmek olmadan giriyorlar, çalışmıyorlar. Niye bunları görevlerine iade etmiyorsunuz? Hani haktan, hukuktan, adaletten bahsediyorsunuz; niye bunları dikkate almıyorsunuz? Neyin adaletinden bahsediyorsunuz siz?

A, bu akşam bir şey daha oldu, ona da Sayın Şenol Sunat dikkat çekti. 301 oy Sayın Numan Kurtulmuş'un seçilmesine yetiyordu, DEM PARTİ kendi adayına bile oy vermeyip size destek verdi. Neden biliyor musunuz? Size diyor ki: "Ben anayasana destek veririm ama benimle pazarlık masasına gelin, iyi pazarlık yapın benimle, bizim isteklerimizi kabul edin." (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ne alaka ya?

OSMAN SAĞLAM (Karaman) - Ne alaka ya?

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Size sinyal verdi, aldınız mı o sinyali? 15 tane oy çıktı kendi adaylarına, diğerlerini size verdiler.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - DEM PARTİ'nin oylarıyla oradasın sen.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - A, ne demek ya, ne demek DEM PARTİ'nin oylarıyla!

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - "Biz bebek katilini bu Mecliste istiyoruz." dediler, "Önder ilan ettiğimiz o bebek katilini buraya getirin, onun emirlerini dinleyin." diyorlar size.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - 6'lı masa... 6'lı masa...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Aldınız mı o emirleri?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - DEM PARTİ'nin oylarıyla oradasın sen. Neden bahsediyorsun ya!

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Ne demek ya DEM PARTİ'nin oylarıyla!

BAŞKAN - Sayın Türkkan, lütfen tamamlayın.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Siz 50 bin kişinin katiliyle iş birliği yapmış bir iktidarsınız; sizden adalet beklenir mi yahu, ne adaletinden bahsediyorsunuz?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - İnsanların iradesine ne hakla karşıyorsun?

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - Hepinize hayırlı geceler diliyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Türkkan, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - DEM'in oylarıyla gelmiş, kalkmış...

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Ne demek DEM PARTİ'nin oylarıyla ya! Adamlar bize her gün hakaret ediyor, ne DEM PARTİ'si! Ayıp ya! Ayıp yani!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - 6'lı masada otururken iyiydi değil mi?

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - DEM PARTİ sizin kardeşiniz artık, kabul edin. Millet bunu biliyor, kabul edin. Adamları da yok saymayın, bak, destek verdiler size.

BAŞKAN - 4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

5'inci madde üzerinde 2 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alıyorum.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

Selçuk Özdağ

Doğan Demir

İstanbul

Muğla

İstanbul

Birol Aydın

Mustafa Kaya

İdris Şahin

İstanbul

İstanbul

Ankara

Mehmet Emin Ekmen

Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HALİL ULUAY (Kastamonu) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'ya söz veriyorum.

Sayın Kaya, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; 5'inci maddeyle ilgili grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri saygıyla selamlıyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, tabii, gecenin bu vaktinde bayrama yetişmek adına hummalı bir çalışma içerisindeyiz ama bu çalışmayı yaparken atladığımız bir nokta var, atladığımız nokta da Meclisin itibarı.

Şimdi, geçtiğimiz haftalarda AK PARTİ'li arkadaşımızın da olduğu bir heyetle beraber NATO Parlamenter Asamblesi toplantısı için Norveç'teydik. Norveç'te çeşitli görüşmeler yaptık, çeşitli çalışmalar yürüttük, çalışmalarımızın bir boyutu da Norveç Parlamentosundaydı. Norveç Parlamentosunda toplantılarımızın arasında Norveç heyeti bize Norveç Parlamentosunun Genel Kurulunda o günkü görüşmeleri izleyebileceğimizi söyledi. Aynen burada olduğu gibi, zaman zaman misafirlerin geldiği gibi, biz de ilgiyle Norveç Parlamentosundaki görüşmeleri takip ettik. Görüşmelerde gördük ki 1 başkan var, 2 tane birbirine eşit kürsü var. Yetkili arkadaşlara sorduk “Bu 2 tane kürsü niye aynı anda zeminde bulunuyor?” diye. Dediler ki: “Birisi milletvekili, diğeri bakan. Milletvekili doğrudan bakana soru soruyor, bakan o görüşme esnasında kanaatini söylüyor, birbirlerini karşılıklı ikna etmeye çalışıyorlar.” Aynı zamanda yerde 2 tane kürsü var, bir de üstte normal, milletvekillerinin konuşma yapacağı 1 kürsü var, bir de üstte başkanın, yöneten başkanın kürsüsü var, oturduğu koltuk var. Şimdi, bu manzarayı gördüğümüzde ve şimdi, şu anda içinde bulunduğumuz koşullar içerisinde; Kartalkaya'da 78 insan hayatını kaybetmiş, Komisyonunda Bakan yok, “Onuncu Yargı Paketi” diye Türkiye'de gündem olan, herkesin merakla beklediği bir kanunu, bir yargı paketini konuşuyoruz, Komisyonunda -hadi Bakan hacda, Allah kabul etsin- Bakan Yardımcılarından bir Allah'ın kulu yok. Arkadaşlar, burası noter mi? Yani Parlamento Norveç'te böyle güçlü bir şekilde işlerken, yürütme ve yasamanın kendi arasındaki hukuku birbirini dengeleyebilirken nasıl oluyor da biz Parlamentomuzda hem de kendi ellerimizle Parlamantonun itibarını yerle bir ediyoruz? Şimdi, bunu söylerken bazı verileri de sizlerle paylaşayım: Norveç'in Varlık Fonu geçen sene 222 milyar dolar kâr etmiş. Norveç'in şu anda 6 milyon civarında nüfusu var, toplamda kişi başına Varlık Fonunda 300 bin dolar parası var her bir insanın ve böyle bir ortamda Norveç Parlamentosunun gücü ortada, ekonomisi ortada. Ben Norveç'i övmek adına söylemiyorum, Norveç'le yaşadığımız sıkıntıları da biliyorum. Ama önemli bir milletvekili arkadaşımız bir cümle kurmuştu, “Geri kalmışlık bölünemez.” şeklinde bir ifade kullanmıştı, nereden alıntıladığını hatırlamıyorum. Ama arkadaşlar, bu Parlamantoyu, bu Meclisi, millî iradenin tecellîgâhı olduğunu söylediğimiz bu Meclisin hukukunu biz koruyamazsak kim koruyacak? Yani buraya noter hükmüyle yaklaşan bir yürütmenin olduğu yerde iktidar olsanız ne olur, muhalefet olsanız ne olur? Bizim irademizin yasanın ruhunun içine işlemediği, tabandan gelen sese kulak verilmediği, bir yerlerde teknokrat isimler tarafından hazırlanan kanun tekliflerinin hiçbir virgülünün, noktasının değiştirilmeden Genel Kuruldan çıkarılma çabası, buradan çıkarılma çabası bu Meclisin iradesine saygısızlık değil midir; bizi buraya seçip gönderen insanlarımızın iradesine saygısızlık değil midir arkadaşlar?

Şimdi, ben, herhâlde dokuzuncu yargı paketinde “Eğer biz bu mantıkla devam edersek yargı paketlerinin sayı numaraları daha değişir ama bu memleketin sorunları çözülmez.” mealinde cümleler kurduğumu hatırlıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

MUSTAFA KAYA (Devamla) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Maalesef, bugün de bu kadar önemli beklentiler oluşturan, bayrama insanların önemli bir beklentiyle girdiği bir yargı paketinde, şu anda, gecenin bu saatinde, böyle uyuklu gözlerle “Bir an önce konuşmalar bitse de buradan ayrılacak; bayramla ilgili ailemizin, çocuklarımızın, memleketimizin yanında dönsük.” beklentisiyle böyle bir çalışma yürütüyoruz. Bu çalışmanın sağlıklı bir zeminde yürütme imkân ve ihtimali yok.

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MUSTAFA KAYA (Devamla) - Değerli Hanımefendi, ne söylediğinizi duymadım ama çok da önemli olduğu kanaatinde değilim. Benim bu söylediğim cümlelere bir itirazınız varsa; bu milletin, millî iradenin tecelligahının hukukunun korunamadığına dair ortak bir kanaatiniz yoksa size söyleyecek bir şeyim yok diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinde yer alan "yürürlükten kaldırılmıştır" ibaresi "ilga edilmiştir" şeklinde değiştirilmiştir.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

Burak Akburak

Lütfü Türkkan

İstanbul

İstanbul

Kocaeli

Ayyüce Türkeş Taş

Burhanettin Kocamaz

Adana

Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HALİL ULUAY (Kastamonu) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili Burak Akburak'a söz veriyorum.

Sayın Akburak, buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BURAK AKBURAK (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerine söz almış bulunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Kamuoyuna "onuncu yargı paketi" olarak tanıtılan "reform paketi" olarak sunulan bu düzenlemenin içeriğine dikkatli bakıldığında bazı maddelerinin Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği hükümler doğrultusunda teknik olarak yeniden düzenlendiğini görüyoruz. Özellikle Noterlik Kanunu, İdari Yargılama Usulü Kanunu ve ifade özgürlüğüne ilişkin bazı hükümler, daha önce verilen iptal kararlarının doğurduğu hukuki boşlukları doldurmak üzere hazırlanmış. Teklifin 5'inci maddesiyle Noterlik Kanunu'nun 157'nci maddesi yürürlükten kaldırılmaktadır. Yeni disiplin hükümleriyle birlikte bu maddenin işlevsiz hâle geldiğini görüyoruz. Bu madde üzerinden şunu ifade etmek isterim ki adalet dediğimiz şey sadece mahkeme salonlarında şekillenmiyor; uygulanan disiplin cezasından infaz süresine, yargı kararlarının zamanlamasından Mecliste çıkan her yasanın diline kadar adalet duygusu her yerde sınanıyor. Bizler de milletin temsilcileri olarak bu sınavdan sorumluyuz.

Toplumda artık yaygın bir kanaat var: "Suçlular ya ceza almıyor ya da verilen ceza maalesef infaz edilmiyor." Cezanın ne kadar verildiğinden çok uygulanıp uygulanmadığı konuşuluyor. Bu durum yalnızca hukuki değil, aynı zamanda toplumsal bir kırılmadır. Bu kırılmayı en çok hisseden, adaleti günlük hayatında yaşamayan vatandaşlarımızdır ve bu noktada unutulmaması gerekir ki vatandaş devlete olan güveni cezaevinin duvarı kadar kalın, hâkimin cübbesi kadar ağır olmalı ama bugün o güven maalesef sarsılmış durumda.

Trafik cezalarına dair düzenlemeler de bu teklifin içinde ancak aynı durum burada da geçerli, ceza miktarı artınca çözüm bulunmuş sanılıyor. Mesele sadece cezanın varlığı ya da miktarı değil, mesele devletin vatandaşa eşit mesafede durup durmadığı. Adalet, yalnızca yasada ne yazıyor sorusuyla değil, kime nasıl uygulandığı sorusuyla ölçülüyor. Bir vatandaş gece hastaneye giderken hız sınırını aşınca binlerce ceza ödüyor; düğün konvoyu yapıp trafiği engelleyen başka biri hukuki bir yaptırımla karşılaşmıyor. Eğer ceza sadece belli bir kesimlere işlerse, güç ve statü sahibi olanlara dokunmuyorsa orada artık hukuk değil kayırmacılık vardır.

Değerli milletvekilleri, kamuoyuna "onuncu yargı paketi" olarak sunulan bu teklifin bazı teknik yönleri olumlu olabilir ancak bu paketin toplumda karşılık bulabilmesi için güçlü bir vizyon ortaya

koyması gerekirdi. Cezaların miktarını artırmakla adalet sağlanmaz; vatandaş hukukun tutarlılığına, uygulamanın eşitliğine ve devletin samimiyetine bakar. Aylardır beklenen düzenlemeler var; özellikle pandemi döneminde oluşan infaz adaletsizlikleriyle ilgili bir düzenleme bu pakette yer almiyor, ehliyet cezaları da yer almiyor, tutuklama tedbirlerine ilişkin revizyon yok, denetimli serbestliğe dair kamuoyunda oluşan kafa karışıklığını giderecek netlik yok. Kısacası, vatandaş için bu paket yeni değil eksik çünkü yargımızın hâlen adaleti eksik, adalet terazisi ne yazık ki düzgün tartmıyor. Adaletin terazisi düzgün tarttığında bu ülkenin ekonomisi de düzeler, toplumsal huzuru da güçlenir. Güven duygusu cezaevinin duvarlarıyla değil, adaletin diliyle inşa edilir.

Sözlerime son verirken, yaklaşan mübarek Kurban Bayramı'nın aziz milletimize sağlık, huzur ve bereket getirmesini temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akburak, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

8'inci madde üzerinde 1 önerge vardır; önergeyi okutup işleme alacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3147) esas no.lu Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesiyle değiştirilen 5237 sayılı Kanun'un 35'inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “onüç yıldan yirmi yıla” ibaresinin “onüç seneden yirmi seneye” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül

Cumhur Uzun

Gizem Özcan

Aydın

Muğla

Muğla

İnan Akgün Alp

Sibel Suiçmez

İsmail Atakan Ünver

Kars

Trabzon

Karaman

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HALİL ULUAY (Kastamonu) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'e söz veriyorum.

Sayın Suiçmez, buyurun. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; deveye sormuşlar “Boynun niye eğri?” diye, “Nerem doğru ki?” demiş. Görüştüğümüz kanun teklifinin neresi doğru, neresinden bahsedeyim ben de? Beklenti oluşturdunuz, fos çıktı. Covid mağdurları sizden başka bir kanun teklifi bekliyorlardı, getirdiğinizde onunla ilgili tek kelime bile yok.

Kanun teklifinin özellikle 12, 14, 15, 16, 17, 18, 23, 24, 25'inci maddeleri açıkça Anayasa'ya, çocuk adalet sistemine ve Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'ye aykırıdır, çok fazla hukuktan bahsetmenin de bir gereği yoktur. AKP iktidarı 2009'dan beri 4 tane yargı reformu strateji ve eylem planı, 2014'ten beri 2 tane insan hakları eylem planı, 2019'dan beri 9 yargı paketi, bugün de görüştüğümüz onuncu yargı paketini hazırlamıştır. Sözler kulağa ne hoş geliyor: “Yargı reformu stratejileri, eylem planları, insan hakları eylem planları, yargı paketleri.” Aslında iktidarın yaptığı yargıyı paketlemekten başka bir şey değildir. (CHP sıralarından alkışlar)

Kanunun gerekçesinde Dördüncü Yargı Reformu Strateji Belgesi'nin temel alındığı görülmektedir. Bu belgede Türkiye Yüzyılı'nda adaletin yüzyılı hedefi doğrultusunda hukukun üstünlüğünü esas alan,

gecikmeyen ve öngörülebilir bir adalet sistemi vizyonu ön plana çıkarılmaktadır. Hedef olarak ise yargı bağımsızlığının ve tarafsızlığının daha da güçlendirilmesi, hukuki güvenliğin kuvvetlendirilmesi, yargılamaların makul sürelerde tamamlanması, yargıya ilişkin güven ve memnuniyetin yükseltilmesi öngörülmektedir ancak bu iktidar ne zaman bir yılı bir şeye ithaf etse orada bir problem çıkmaktadır. “Emekliler Yılı”nı ilan ettiler, emekliler ölüm döşğinde; “Aile Yılı”nı ilan ettiler, aileler paramparça; şimdi de “Adaletin Yüzyılı” deyip adaletin temeline dinamit koymaktadırlar. (CHP sıralarından alkışlar)

Dördüncü Yargı Reformu Belgesi’yle 2025-2029 yılları arasındaki dönemde demokrasinin ve hukukun üstünlüğünün güçleneceği vurgulanmakta, ifade özgürlüğünün demokrasi ve insan haklarının en önemli unsurlarından biri olduğu belirtilmekte, bu özgürlüğün korunup geliştirilmesinin vazgeçilmez olduğundan bahsedilmektedir. Tutuklamanın istisnai bir koruma tedbiri olduğunu ortaya koyan bir dizi mevzuat düzenlemesi yaptıklarını belirtmektedirler. Gülsek mi, ağlasak mı bilemedim; söylemleri ile yaptıkları bu kadar uyumsuz olan başka bir iktidar görülmemiştir. Bu yazdıklarınız doğruysa bugün yargı yoluyla siyaseti dizayn etmenizi nasıl açıklayacaksınız? Siz bizimle, halkla dalga mı geçiyorsunuz? Antik Çağ’ın ünlü bilginlerinden Heraklitos “Adaletsizliği bir yangından daha çabuk önlemek gerekir.” demektedir. Oysa, artık sayenizde Türkiye’de yargıda yangın bacayı sarmış durumdadır.

Tüm bu düzenlemelerin sonucu ne olmuştur? Sonuçta Adalet Bakanı artık her gün “Türkiye bir hukuk devletidir.” demek zorunda kalmıştır. Rahmetli kayınvalidemin bir lafı vardır: “Sık söyle ki unutmayasın.” (CHP sıralarından alkışlar) Bize Adalet Bakanımız da her gün hukuk devletinden uzaklaştığımızı görüp unutmamak için “hukuk devleti” demektedir. Sayenizde, 2002 yılında cezaevlerinde kapasitenin üzerinde 1.500 kişi varken bugün, 2025 yılında 116 bin kişi kapasitesinin üzerinde bulunmaktadır. Sevinsek mi, üzülsek mi! Yaparsa AKP yapar(!) Adaleti, sosyal medya adaletine, yandaş gazetecilerin beyanlarına teslim ettiniz. Yargıya, adaletle güveni bırakmadınız; kısaca hukuku askıya aldınız.

Değerli milletvekilleri, keser döner sap döner, bozduğunuz adalet terazisi bir gün olur sizi de tartar.

Şimdi şunları göstereceğim: Çok övündüğünüz adalet sistemi var ya, sayfalarca yazıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Suiçmez, lütfen tamamlayın.

SİBEL SUIÇMEZ (Devamla) - Bugün tutuklanan belediye başkanlarımızı dizi film çeker gibi çektiğiniz yer burası, Vatan Emniyeti; gurur duyun! Vatan Emniyeti, gurur duyun! Vatan Emniyeti, gurur duyun! Vatan Emniyeti, gurur duyun! Siz istediğiniz kadar siyaseti yargıyla dizayn etmeye kalkın, Sayın Ekrem İmamoğlu’na ve diğer belediye başkanlarımıza yargı yoluyla kumpas kurun, eninde sonunda bizler sandığı önünüze getireceğiz ve sizi demokratik yoldan bir daha iktidara gelmemek üzere göndereceğiz. Adalet devletin temelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SİBEL SUIÇMEZ (Devamla) - Bunu biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak yerine getireceğiz.

Saygılarımla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Suiçmez, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

8’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8’inci madde kabul edilmiştir.

9’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 9’uncu madde kabul edilmiştir.

10’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 10’uncu madde kabul edilmiştir.

11’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 11’inci madde kabul edilmiştir.

12’nci madde üzerinde aynı mahiyette 2 önerge vardır, önergeleri birlikte işleme alıyorum ve aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

Selçuk Özdağ

Doğan Demir

İstanbul

Muğla

İstanbul

İdris Şahin

Birol Aydın

Mehmet Emin Ekmen

Ankara

İstanbul

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Özlem Zengin

Emre Çalışkan

Osman Sağlam

İstanbul

Nevşehir

Karaman

Oğuz Üçüncü

Seyithan İzsiz

İstanbul

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HALİL ULUAY (Kastamonu) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergelerin gerekçelerini okutuyorum:

Bülent Kaya (İstanbul) ve arkadaşlarının vermiş olduğu önerenin gerekçesi:

Maddenin (1)'inci fıkrasına “ses ve gaz fişegi atabilenler dâhil silahla ateş eden” ibaresi eklenerek kamuoyunda “kuru sıkı” olarak bilinen silahlar da bu suç kapsamına alınmak istenmektedir. Anayasa'nın 13'üncü maddesi uyarınca temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılması ancak ölçülülük, kanunilik ve demokratik toplum düzeninin gereklerine uygunluk ilkeleri çerçevesinde mümkündür. Kuru sıkı silahlar niteliği gereği ölümcül ya da ciddi yaralanmaya neden olabilecek silahlar değildir. Bu nedenle, bu tür araçlarla yapılan eylemleri genel güvenliği kasten tehlikeye sokmak gibi ağır cezai yaptırımlar öngören bir suç tipiyle ilişkilendirmek ölçülülük ilkesinin ihhalidir. Kabahat niteliğindeki bir eylemi ceza hukukunun ağır yaptırımlarına konu etmek ceza hukukunun son çare olma ilkesiyle de çelişmektedir.

Özlem Zengin (İstanbul) ve arkadaşlarının vermiş olduğu önerenin gerekçesi:

Önergeyle teklifin 12'nci maddesi bilahare değerlendirmek üzere teklif metninden çıkarılmaktadır.

BAŞKAN - Evet, şimdi aynı mahiyetteki önereleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önereler kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, kabul edilen önergelerle teklifin 12'nci maddesi teklif metninden çıkarılmıştır.

Herhangi bir karışıklığa mahal vermemek için teklifin görüşmelerine mevcut madde numaralarından devam edeceğiz. Madde numaraları kanun yazımı sırasında teselsül ettirilecektir. Bu açıklama bugün kabul edilecek diğer çıkarma önereleri için de geçerli olacaktır.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13'üncü madde kabul edilmiştir.

14'üncü madde üzerinde aynı mahiyette 2 önerge vardır, önergeleri birlikte işleme alıyorum ve aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

Selçuk Özdağ

Doğan Demir

İstanbul

Muğla

İstanbul

İdris Şahin

Birol Aydın

Mehmet Emin Ekmen

Ankara

İstanbul

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Özlem Zengin

Emre Çalışkan

Osman Sağlam

İstanbul

Nevşehir

Karaman

Oğuz Üçüncü

Seyithan İzsis

İstanbul

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HALİL ULUAY (Kastamonu) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önerelerin gerekçelerini ayrı ayrı okutuyorum.

Bülent Kaya (İstanbul) ve arkadaşlarının vermiş olduğu önerenin gerekçesi:

Maddedeki değişikliklerle suçun maddi unsurları değiştirilmiştir. Cebir ve tehdit kaldırılmış, hukuka aykırı bir davranış denilerek her türlü hareketle bu suçun işlenmesi yeterli görülmüştür. Aslında suçun işlenmesi kolaylaştırılmıştır. Bu suçla birlikte başka suçlar da işlenirse gerçek içtima uygulanacak ve her oluşan suçtan ayrı ayrı ceza verilecektir.

Cebir ve tehdidin suçun unsuru olmaktan çıkartılması nedeniyle bu şekilde ceza normlarının belirliliği ve öngörülebilir olması ilkesi ortadan kaldırılmıştır. Hukuka aykırılığın yalnızca ceza hukukunu mu yoksa özel hukuku da mı kapsayıp kapsamadığı hususu açık bırakılmıştır.

Özlem Zengin (İstanbul) ve arkadaşlarının vermiş olduğu önerenin gerekçesi:

Önergeyle teklifin 14'üncü maddesi bilahare değerlendirilmek üzere teklif metninden çıkarılmaktadır.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önereleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önereler kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerelerle teklifin 14'üncü maddesi teklif metninden çıkarılmıştır.

15'inci madde üzerinde aynı mahiyette 2 önerge vardır, önereleri birlikte işleme alıyorum ve aynı mahiyetteki önereleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

Selçuk Özdağ

Doğan Demir

İstanbul

Muğla

İstanbul

Biröl Aydın

İdris Şahin

Mehmet Emin Ekmen

İstanbul

Ankara

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Özlem Zengin

Emre Çalışkan

Osman Sağlam

İstanbul

Nevşehir

Karaman

Seyithan İzsis

Oğuz Üçüncü

İstanbul

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HALİL ULUAY (Kastamonu) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önerelerin gerekçesini ayrı ayrı okutuyorum:

Bülent Kaya (İstanbul) ve arkadaşlarının vermiş olduğu önerenin gerekçesi:

Maddenin uygulamada sebep olacağı olumsuz durumların ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

Özlem Zengin (İstanbul) ve arkadaşlarının vermiş olduğu önerenin gerekçesi:

Önergeyle teklifin 15'inci maddesi bilahare değerlendirilmek üzere teklif metninden çıkarılmaktadır.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önereleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önereler kabul edilmiştir.

Kabul edilen önergeler doğrultusunda teklifin 15'inci maddesi teklif metninden çıkarılmıştır.
Değerli milletvekilleri, birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.
Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 02.39

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 03.04

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Rümeyza KADAK (İstanbul)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 94'üncü Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi teklifin ikinci bölümünün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm 16 ila 30'uncu maddeleri kapsamaktadır.

Bölüm üzerindeki söz taleplerini karşılayacağım.

Değerli milletvekilleri, tabii, rica kabilinden bir arzım olacaktır hatiplere: Gecenin çok ilerleyen vakitlerindeyiz, eğer hatiplerimiz biraz tasarruflu konuşurlarsa kendilerine ayrıca özel teşekkür edeceğiz. Takdir sizin tabii, bu bizim bir ricamız, takdir size aittir. Yani on dakika yerine beş dakika olur, altı dakika olur, yedi dakika olur ama tasarruflu bir konuşma olursa memnun oluruz.

İlk söz talebi, YENİ YOL Partisi Grubu adına Gaziantep Milletvekili Ertuğrul Kaya'ya ait.

Sayın Kaya, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA ERTUĞRUL KAYA (Gaziantep) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri YENİ YOL Grubumuz ve DEVA Partisi adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bugün “yargı reformu” diye adlandırdığımız bir torba kanunu konuşuyoruz yani yine bir reform iddiası. Değerli arkadaşlar, bir şeyin adına “reform” deyince reform olmuyor. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçtiğimiz 2018 yılından bu yana adına “reform” dediğiniz nice paketleri açıkladınız, yasa tekliflerini yasalaştırdınız; “Türkiye büyüdü.” dediniz, “adalet” dediniz; peki, sonuç? Sonucu size söyleyeyim: Bütçe açığı büyüdü, hazinenin borcu büyüdü, esnafın borcu büyüdü, küçük işletmecinin borcu büyüdü, çiftçinin borcu büyüdü, cari açık büyüdü, gelir dağılımı arasındaki uçurum büyüdü, çarşı pazar enflasyonu büyüdü, işsizlik büyüdü. “Faizi ve enflasyonu düşüreceğiz.” dediniz, faizi de enflasyonu da her ikisini de çift hanelere demir attırdınız. “Bari rezervleri satayım.” dediniz, kuru yine dengeleyemediniz. “Faizi artırayım da bari kuru düşüreyim.” dediniz, kuru da düşüremediniz. Sonra “Biz zaten rekabetçi kur, yüksek kur istiyoruz.” dediniz, yalpalayıp durdunuz, olan milletimize oldu; bu milleti fakirleştirdiniz, bu milleti yoksulluğa mahkûm ettiniz. Şimdiki iddianız yine bir yargı reformu.

Niyetiniz gerçekten reform yapmaksa şu soruların cevabını sizden almak isteriz: Yaklaşık 190 kez değişiklik yapılan Kamu İhale Kanunu'nu çıkış amacına uygun hâle getirecek düzenlemeleri yapacak mısınız? Tüm ihaleleri açık, şeffaf ve fırsat eşitliğine dayalı hâle getirecek misiniz? Yoksa yine sadece 3-5 kişiyi zenginleştirmeyi, ülkeyi kalkındırmak sanmaya devam mı edeceksiniz? Tüm kurumları Sayıştay denetimine açacak mısınız? Harcamalarda önceliklendirme yapacak mısınız? Maliye politikanızda kurallar olacak mı? Hani, vaktiyle Sayın Ali Babacan'ın hazırladığı, Sayın Erdoğan'ın da reddettiği mali kuralı, onu getirecek misiniz? Keyfiligi terk edecek misiniz? Kara delik hâline gelen Varlık Fonunu kapatacak mısınız? Bir diğer kara delik olan kamu-özel iş birliği projeleriyle ilgili ne yapacaksınız? Kanal İstanbul gibi rant projelerinden vazgeçecek misiniz? Merkez Bankasını gerçekten bağımsız çalıştıracak mısınız? Yoksa yine canınız sıkıldıkça başkanı görevden almaya devam mı edeceksiniz? Merkez Bankası bilançosundaki ihtiyat akçesini pervasızca harcamaya devam edecek misiniz? Sayın Ali Babacan'ın ekonominin başında olduğu dönemde biriktirilen Merkez Bankasının döviz rezervlerini arka kapıdan sattınız, “Bu memleketin kara gün parasıdır.” diye biriktirilen Merkez Bankasının yedek akçe hesaplarını harcayıp bitirdiniz. Şimdi buradan soruyorum: Bu mirasyedilikten vazgeçecek misiniz? Kamu bankalarını siyasi mülahazalarla kredi vermeye zorlamaktan vazgeçecek misiniz? Türkiye İstatistik Kanunu'nu değiştirecek misiniz? TÜİK'i tam bağımsız bir kurum hâline

getirecek misiniz? Kurumlar rakamlarla oynama alışkanlığını bırakacaklar mı, yoksa vatandaşlara gerçekleri söylememeye devam mı edecekler? Eş dost ve partili kayırmacılığa son verecek misiniz? Kamuda işe alımlarda mülakatı kaldıracak mısınız? Sayın Ali Babacan'ın Ekonomi Bakanlığı döneminde Merkez Bankasının yaptığı bütün döviz işlemleri arasında “web” sitesinde ilan ediliyordu. Devletseniz şeffaf olacaksınız, hesap vermeye her an hazır olacaksınız, bu size miras kalmadı. Merkez Bankasının “web” sitesinde en son döviz müdahale tarihi arkadaşlar, 2014 tarihi olarak görülüyor. Ali Babacan 2015 Ağustosunda görevinden ayrıldı, 2014 ile 2015 Ağustos ayına kadar Merkez Bankasının döviz müdahalesi de olmadı. 2015 yılından sonra Merkez Bankasının döviz müdahalelerini niçin açıklamıyorsunuz? Merkez Bankası rezervlerini hangi kurdan, hangi yöntemlerle kimlere sattınız? Niçin açıklamıyorsunuz?

Evet, değerli arkadaşlar, gerçekten bu ülkede reform yapacaksanız önce bu sorulara samimi ve doğru cevaplar vererek işe başlamanız gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, yaptığınız şey eksik gedik, geçici çözümlerden ibaret. Gerçek bir hukuk devleti inşa etmeden, adaleti tesis etmeden Türkiye'nin hiçbir sorunu çözülemeyecek ve bugüne kadar da çözemediniz. Bir ülkenin adaletle yönetilip yönetilmediğinin en somut göstergesi toplumda gelir dağılımının adil olup olmadığını ölçen Gini katsayısıdır. Ülkemizde bu katsayı yani sosyal adaletsizlik son on yılın en yüksek seviyesine çıktı.

Değerli arkadaşlar, 43 milyon kredi borçlusu, 23 milyon derdest icra dosya sayısı, 12 milyon soruşturma dosyası, yüzde 140 dolulukta cezaevleri; sonuç ortada. Sorunun kaynağını başka yerlerde arıyorsunuz ancak hukuk devleti olmadan hiçbir sorunun çözülmeyeceğini, bu hakikati kabul etmeden de yolumuza devam ediyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, biz DEVA Partisi olarak, sorunlarımızı derinleştiren, siyasal kutuplaşmayı ve toplumsal bölünmeyi körükleyen bu sistemin derhâl sona erdirilmesi gerektiğini bir kez daha ifade ediyoruz. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin uygulandığı günden bu yana ülkemizde “Şu da olumlu oldu, bu sistem olmasaydı bu olumlu şey de olmazdı.” diyebileceğimiz tek bir konu var mı diye buradan bir kez daha soruyorum, meseleye gerçekten objektif bakarak soruyorum. Değerli arkadaşlar, ortada çözülen sorun morun yok. Her türlü keyfiliği sıradan hâle getiren mevcut yönetim sisteminde denge ve denetleme mekanizmaları tamamen ortadan kaldırıldı, Meclis de yargı işlevini önemli ölçüde yitirdi; demokrasi, insan hakları ve hukuk devleti ilkeleri terk edildi; siyasal kutuplaşma ve toplumsal bölünme maalesef giderek derinleşiyor.

Evet, değerli arkadaşlar, Türkiye'nin hayrına olan; devletin vatandaşına hesap verdiği, şeffaf olduğu, öngörülebilir, adil, Anayasa ve yasalara bağlı bir yönetim sisteminin derhâl inşa edilmesi gerekiyor. Türkiye'nin ihtiyacı sadece yönetim sisteminin değişmesi değildir, Türkiye'nin ihtiyacı aynı zamanda yönetimsiz zihniyetinin de değişmesidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum, sağ olun.

Özel tasarrufunuz için de ayrıca teşekkür ediyorum, çok sağ olun.

Diğer söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Selcan Taşcı'ya ait.

Sayın Taşcı, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; basit bir soruyla başlayayım: Bu teklifte yer alacakları defaatle vadedilen 31 Temmuz Covid yasası mağdurları son anda neden bu tekliften çıkarıldı? Kamuoyunda bir infaz düzenlemesi daha beklentisi oluşmasının temel sebeplerinden biri buydu. Hatta bu beklenti bizatihi iktidar tarafından beslendi; bizatihi Sayın Adalet Bakanı, bir kere de değil, defaatle “Bu haksızlığı gideceğiz.” dedi, konunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin takdirine sunulacağını ilan etti. Hani? Tekrar sorayım: Aynı tarihte aynı suçu işlemiş olan kişiler, yasa yapılırken cezanın kesinleşme tarihi esas alındığı için bundan faydalanamazken, sırf yargılamaları uzadığı için aynı tarihte aynı suçu işledikleri kişilerin faydalandığı bu yasadan faydalanamayan kişilerin hürriyete kavuşmakta uğradıkları eşitsizlik neden bu düzenlemeyle son bulacakken, bulması beklenirken son anda bu tekliften çıkarıldı? Ya da şöyle mi sormalıyım: İktidarın on binlerce ailenin ahından daha çok çekindiği ne olabilir? Ya da daha açık sorayım: “Teröristler bu kapsama alınamaz.” demek mi zorlanılıyor acaba? Açılım ortaklarının bugün son turun matematiğiyle de ayan beyan ortaya çıktı ittifakı. İmralı ulaklarının küsmesinden mi

korkuluyor bu kadar? Anayasa Mahkemesi kararları açık, aynı fiili işleyen kişiler arasında yalnızca hüküm tarihine ve dosya sırasına göre farklılık yaratmak hukuka aykırıdır, aynı suçu işleyene farklı muamele yapılamaz. İYİ Parti olarak Anayasa hükümlerini, terör örgütlerinin eli kanlı katillerinin umut, tehdit yahut dayatmalarından üstün saydığımız için teklifin Komisyon görüşmeleri sırasında 31 Temmuz Covid yasasıyla oluşan hakkaniyetsizliği ortadan kaldıracak bir önerge verdik ve dedik ki: “Gelin, bu yasayı kapsamı aynı kalmak şartıyla -Yani ne demek bu? Yani terör suçlarının kapsam dışı kalmaya devam etmesi, yani cinsel suçların kapsam dışı kalmaya devam etmesi, yani uyuşturucu suçlarının kapsam dışı kalmaya devam etmesi, yani kasten öldürme suçlarının kapsam dışında kalmaya devam etmesi kaydıyla- cezanın kesinleştiği değil suçun işlendiği tarihi esas alarak yeniden düzenleyelim ve aynı suçu işlemiş olan kişiler arasında oluşan eşitsizliği giderelim.” Kabul edilmedi, fıkra gibi çünkü Sayın Adalet Bakanının, Sayın Cumhurbaşkanı’nın aylardır “Yapacağız.” diye vadettiği işi “Yapalım.” dedik, “Yapacağız.” diyenler yapmayı reddettiler. “Ekime bırakalım.” cevabı hiçbir izah içermediği için anlamakta zorlanıyoruz. Daha kapsayıcı hâle nasıl getirilecek mesela bu düzenleme? Teröristleri de dâhil ederek mi, çocuk tecavüzcülerini de dâhil ederek mi, katilleri de dâhil ederek mi?

Sayın milletvekilleri, neydi bu teklifin temel iddiası? Cezasızlık algısının ortadan kaldırılması. Bakın -az önce Lütfü Bey de değindi- bu fotoğraf, bu sabah çekildi. Bir darbe gecesinin sabahında menfezlerden çıkarılmış değil buradakilerin hiçbiri, hiçbiri kaçmaya çalışırken sınırdan yakalanmadılar, Türkiye’yi uyuşturucu rotasına dönüştüren baronlar yok bu fotoğrafta, tonlarca uyuşturucuyla yakalananlar yok, onlarca evladımıza tecavüz edenler yok; kadın katili değil hiçbiri, terör örgütü üyesi değil; hiçbirinin elinde, hafta sonu Genel Başkanımızla birlikte kabrini ziyaret ettiğimiz, 21 yaşında yirmi beş günlük öğretmenken PKK tarafından katledilen Neşe Öğretmenin kanı yo;, hiçbirinin elinde Fırat’ın, Aybuke’nin, hiçbirinin elinde Eren’in, Bedirhan bebeğin kanı yok; İstanbul Büyükşehir Belediyesi iştiraklerini hedef alan son operasyonda gözaltına alınmışlar, ifadeleri alınacak ama fotoğrafa bakarsanız eğer, sanki her biri çok büyük toplumsal tehdit. Henüz haklarında dava bile açılmamış onlarca insanın ülkenin en azılı suçlularıymış gibi sunulduğu bu fotoğrafı çeken, çektiren meşreb cezasızlık algısını kaldıramaz, yargısız infaz algısını daha da yerleşik hâle getirebilir.

Ancak bu teklifteki iddialardan bir diğeri neydi? Buna dair maddeler çekildi ama üç vakte kadar yeniden geleceğini bildiğimiz için itirazımızı ifadede mahzur yok. Bu teklifin iddialarından bir tanesi de kişilik hakları ihlal edilen kişilerin mağduriyetini önlemek için hızlı müdahale mekanizmaları oluşturabilmektir, üstelik bu uğurda BTK Başkanını âdeti bir savcıya, hâkime dönüştürmekte de beis görülmemektedir. Nedir peki bir hukuk devletinde kişilik hakları? Yaşam hakkıdır mesela, sağlık hakkıdır; Esila’yı yaşadığı sağlık sorunları, o sağlık sorunlarının hayati tehlikeye yol açma ihtimali tıbben sabit olduğu hâlde Esila’yı mesela, haftalarca yok yere cezaevinde tutan meşreb kişilik hakları gibi bir derdi olduğuna inanmakta güçlük çekiyoruz biz. Özgürlüklerdir kişilik hakları; kendinden olmayan herkesi hatta bazen kendinden olmayan bile değil, kendinden olmadığından şüphelendiği herkesin; üniversite öğrencilerinin, üniversitedeki akademisyenlerin, gazetecilerin, sokakta kendisine uzatılan mikrofona derdini anlatan vatandaşın, işçinin, işverenin, astroloğun -ya daha ne diyelim astroloğun, engizisyona nazire yapar gibi astroloğun- özgürlüğünü hukuksuz şekilde kısıtlamayı kendinde hak gören bir meşreb kişilik hakları gibi bir derdi olduğuna inanmakta güçlük çekiyoruz. Şeref ve haysiyettir kişilik hakları; siyasi galibiyet yolunda rakiplerini, potansiyel rakiplerini hatta karalamakta, onlara iftirada sınır tanımayan, bu uğurda yine aslen bir kişilik hakkı olan özel yaşama, mahreme dalmakta sakınca görmeyen, onu meydanlarda genelleştiren, yani bunu bile yapabilen bir meşreb kişilik hakları gibi bir derdi olduğuna inanmıyoruz biz, inanmıyoruz. Kişilik hakları isimdir, resimdir, histir; okulunu birincilikle bitirmiş bir genç kadına mesela Ebru Teğmene yönelik hakaretlere çok uzun bir süre işlem yapamayan, masumiyet karinesini yok sayarak işte bu fotoğrafı âdeti bir kara leke, damgaymış gibi kamuoyunun hafızasına kazıyan itibar suikastini vakayıadiye hâline getirmiş bir meşreb kişilik hakları gibi bir derdi olamaz nazarımızda.

Ve son söz, bugün teşekkür için geldiği kürsüde o kürsüye geliş maksadını çok çok aşan bir konuşma yapan Sayın Meclis Başkanından bir rica aslında: Türkiye’yi teröre boyun eğdirmeye projesinin ortaklarını sayarken bir daha asla “Türkiye Büyük Millet Meclisindeki bütün siyasi partiler.” demeyin Sayın Başkan. “İYİ Parti hariç” dedikten sonra istediğiniz siyasi partiyle ortaklığınızı ilan edebilirsiniz ama o cümlemin başına getirmeniz gereken temel ifade “İYİ Parti hariç”tir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Taşçı, teşekkür ediyorum, süre konusundaki hassasiyetiniz için ayrıca teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'e ait.

Sayın Düşünmez, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, onuncu yargı paketi 10 değişik kanunda, 30 maddede değişiklik içeriyordu ancak bugünkü düzenlemeyle itirazlarını yaptığımız maddelerin büyük çoğunluğunun çekildiğini gördük.

Şimdi bugün, aslında olumlu gördüğümüz ama eksik bulduğumuz yasalara bir kez daha değinmek istiyoruz. Özellikle ikinci bölümde düzenlenen konutta infaz durumuna ilişkin arkadaşlarımız detaylı açıklamaları yaptılar. Bu olumlu bir düzenlemedir. Ceza üst sınırının kaldırılması -daha önce beş yılla sınırlandırılmıştı- olumlu bir düzenlemedir, biz Komisyon aşamasında da bunu dile getirdik. Ancak eleştirdiğimiz nokta şurasıdır: Konutta infazda ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası almış olan hasta tutsakların varestede tutuluyor olması olumsuz bir gelişmedir. Bu, kanunun, Anayasa'nın ruhuna da aykırılık teşkil etmektedir. Bunun da düzeltilmesi gerektiği eleştirimizi tekraren Genel Kurulda sunalım.

Yine, mükerrerlere ilişkin bir düzenleme var; infazın tamamını yatmak zorunda kalanlara, tekrerrür nedeniyle "4/4" olarak adlandırdığımız kişilere ilişkin düzenlemeyi de olumlu görüyoruz ama burada TMK 17'ye ilişkin itirazımızı ve eleştirimizi bir kez daha tekraren dile getirmiş olalım.

Sayın Başkan, aslında onuncu yargı paketi neyi içerdiğiyle çok gündeme gelmedi, neyi içermediği üzerinden bir gündemleşme durumu söz konusu. Onuncu yargı paketinde bütün toplumun beklentisi olan Covid yasasının eşitlenmesi konusunda bizler Komisyon da önergelerle bunun bayram öncesi topluma bir müjde olarak verilmesi ve burayı, Meclisi bekleyen gözü yaşlı ailelerin bayramının sevincine ortak olmayı, bir nebze elimizden geldiyse birilerine özgürlüğü hediye etmeyi diliyorduk ama maalesef ki onuncu yargı paketinde bu gelmedi. Biz Meclisin bu yönde bayramdan hemen sonra harekete geçip olumlu düzenlemeleri hayata geçirmek üzere gerekirse gece gündüz çalışması gerektiği inancındayız.

Şimdi, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dedim ya, içermedikleriyle çok gündemleşti bu onuncu yargı paketi. Aslında içermediği kısım sadece Covid yasasına ilişkin düzenlemeler değil içermediği kısım Adalet Komisyonunda tartışmadığımız adalet. Bizim bu ülkeye adalet borcumuz var, 600 milletvekilinin tamamının bu ülkeye, bu ülkede hukukun üstünlüğüne ilişkin hukuku, adaleti gündemleştirme boynunun borcu var. Bizler bu paketle başlayıp bu yolda emin adımlarla ilerleyebiliriz. Bugün demokrasiyi, adaleti, hukukun üstünlüğünü hep beraber, ortak iradeyle bu kürsüye taşıyabiliriz. Bu konuda onuncu yargı paketindeki eksikliğe bu yönüyle de bir değinmiş olayım.

Sayın Başkan, defaaten cezasızlık konusu tartışıldı burada. Cezasızlığın ne olduğunu arkadaşlarımız bütün muhalefet partileri dile getirdi. Ben de birkaç örnekle bu cezasızlık algısının yıkılması gerektiğinin, tabutuna bir çivi çakılması gerektiğinin burada bir kez daha tescil edilmesi için örnekler vermek istiyorum. Sayın Başkan, 8 Ekim 2016'da "Cobra" tipi zırhlı aracın kule kısmında bulunan silahın ateşlenmesiyle Yüksekova'da 4 yurttaş hayatını kaybetti. "Cezasızlık ne?" diye sorarsanız, onları katleden o polis memuruna ilişkin verilen gerekçeli kararda bölgenin koşullarının psikoloji üzerinde etkisi olduğu, yorgunluk ve bitkinlik hâllerinin bu ve benzeri olaylara sebep olabileceği değerlendirilerek taksirle cezalandırılma yoluna gidildi; cezasızlık tam da budur.

Yine, 2 Mayıs 2019'da Onbaşılar Çobanpınar mevkiinde Sertip Şen isimli bir çoban askerî alandan açılan ateş sonucu katledildi. Dosyası hâlâ sürüncemede, hâlâ dosyada bir karar yok ama babasının söylediği söz hepimizin kulaklarındadır, hepimizin vicdanını yaralamıştır, yaralamaya da devam ediyor. "Hakkâri'de bir çoban ölmüş, kimin umurunda?" demişti babası. Sayın milletvekilleri, eğer bizler adaleti getireceksek hepimizin umurunda ve hepimizin boynunda borç olarak kalmaya devam ediyor.

Yine, Sayın Başkan, 30 Kasım 2020'de Özcan Erbaş isimli çocuk Derecik'te pikniğe gitmişti, sınırdan açılan ateşle katledildi. Çocuğun bedeninden çıkan mermi çekirdeği Adli Tıbbı sevk edildi, mermi çekirdeği Adli Tıpta kaybedildi. "Cezasızlık ne?" diye sorarsanız, bu 3 örnek özelinde size

bu faili meçhul bırakılmaya çalışılan cinayetlerin faillerinin cezalandırılmaması derim. Yine, binlerce kadın katlediliyor, erkek egemen zihniyet, erkek egemen akıl kadın katliamlarına bir “Dur!” diyemiyor; bu da cezasızlığın bir başka yansıması.

Sayın Başkan, süremi sınırlı kullanmaya çalışıyorum. Son bir örnek de cezaevlerinin cenaze evlerine dönüşmesi üzerine vereyim: 2024 yılından 2025’in bu sürecine kadar yanlış hatırlamıyorsam 1.056 cenaze çıktı cezaevlerinde yani beş yüz günde günde her gün 2 cenaze çıktı. Bu Adli Tıp Kurumunun kesin hayati tehlike barındırma üzerine verdiği raporları eleştirir noktada söylüyorum, eğer bir ülkede cezaevinden günde 2 cenaze çıkıyorsa oranın adı artık cezaevi değil, cenaze evidir. Bizim de cezaevlerine ilişkin yapacağımız bütün düzenlemelerde bu gerçekliği görür noktada düzenleme yapmamız gerekmektedir. Bunun da yine boynumuza asılı bir borç olarak kaldığını hatırlatmak istiyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Düşünmez, teşekkür ediyorum.

Süre konusundaki hassasiyetiniz için de özel teşekkür ediyorum.

Şimdi diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Kars Milletvekili İnan Akgün Alp’a ait.

Sayın Alp, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Sayın milletvekilleri, 12 Aralık tarihinde bütçe görüşmeleri sırasında bu kürsüden yaptığım bir konuşmada cezaevlerinde olup da hayatlarını tek başına idame ettiremeyecek hasta yaşlıların, hasta ve yaşlıların hangi suçtan olursa olsunlar tahliye edilmeleri gerektiğini belirtmiştim. Bugün görüşülen ve İnfaz Kanunu’nda değişiklik öngören kanun teklifinin 20’nci maddesiyle hasta ve yaşlı tutsakların tahliyelerinin önünü açacak bir düzenleme yapılmış olmasından bu anlamda memnuniyet duyuyorum.

Sayın milletvekilleri, 20’nci madde her ne kadar bu yönde bir düzenleme getirmiş ve kısmi bir iyileştirme yapmışsa da kanun teklifi özellikle Kürt sorunu ve demokratikleşme konusunda toplumun beklentilerini karşılamaktan uzaktır. Esasen İnfaz Kanunu’nun 2’nci maddesinde infazda temel ilke olarak ifadesini bulan ayrımcılık yasağı ilkesinin bir gereği olarak Covid-19 tahliyelerinden yararlanamamış mahkûmlar açısından bu teklifte eşitlik sağlayacak bir düzenleme olması gerekirdi, mahkûmlar arasında eşitsizlik yaratan diğer bazı düzenlemeler de giderilmeli idi; kanunun bu ihtiyacı karşılamadığını söylemek zorundayım.

Sayın milletvekilleri, mademki Kürt sorununun çözüm yeri Meclistir, milletvekillerinin somut önerilerle bu süreçte pozitif katkı yapmaları beklenir. Bununla ilgili olarak önemli gördüğüm bir hususu vurgulamak ve 5 Mart tarihinde Parlamentoda dile getirdiğim sürece dair bir çerçeve kanun çıkarılması önerisinin gerekçesini açıklamak istiyorum: Bu çerçeve kanun ihtiyacı ile bugün eksikliğini hissettiğimiz düzenlemeler arasındaki rabıtayı da konuşmamın sonunda kuracağıma inanıyorum.

Sayın milletvekilleri, Kürt sorununun çözümü çabalarının sağlıklı yürüyebilmesi için muhakkak yasal bir çerçeve çizilmelidir. Zira barış çabaları birçok riskler ve belirsizlikler içermektedir. Referans alınacak, yol gösterecek ve izlenecek bir çerçeve bulunmadığı sürece, süreç, şimdye kadar çatışan ve aralarında henüz yeterince güven inşa edilmemiş tarafların birbirine verecekleri sözler, gösterecekleri jestler, okuyacakları niyetler, sürekli test edilecekleri samimiyet, barış karşıtlarından gelecek baltalama çabaları, sabotaj endişeleri, şüpheler, tahrikler, pazarlık ithamları arasında bocalayacaktır. Yeri gelmişken belirtmek isterim ki bu İnfaz Kanunu Teklifi’nde karşılanmayan beklentilerin bayram arifesinde bir hayal kırıklığı yaratması da bu yüzdendir. Bu vesileyle, iktidarın da ne kadar hazırlıksız olduğu ortaya çıkmıştır. Önerdiğimiz çerçeve kanun aynı zamanda Türkiye’nin Kürt sorununun çözümü için oluşturacağı barış sürecinin modelini de tanımlamalıdır. Barış sürecinin modeli sorunun kaynağını oluşturan sebeplere göre şekillenmeli ve ülkenin kendi özel koşullarına göre oluşturulmalıdır; örneğin, çerçeve kanunu yapılsa ve gerekçesinde de geçmiş ceza ve pratikleri şiddetin ortaya çıkış sebeplerinden biri olarak kabul edilmiş olsaydı bugün İnfaz Kanunu’ndaki ayrımcı hükümler ayıklanacak ve Covid yasasının yarattığı eşitsizlik de giderilmiş olacaktı, bu konu ertelenmeyecekti, “Ekim ayında görüşürüz.” denilmeyecekti, kimse de hayal kırıklığı yaşamayacaktı. Kürt sorunun çözümü mimarisi, önce çatışmanın sona erdirilmesi, sorunun tüm yönleriyle demokratik yollardan çözümü için gerekli

adımların atılması ve nihayetinde Türkiye'nin topyekûn demokratikleşmesidir. Türkiye, terörsüz ama otoriter bir ülke değil şiddetten arındırılmış ve demokratik bir ülke olmalıdır.

Sayın milletvekilleri, Kürt sorunu öyle can alıcı bir sorundur ki bu sorunun çözümünde aldatmacalara yer yoktur. Süreç içerisinde ve aşamalarda konuşulacak konuları ve çözülecek sorunları baştan bir şart veya engel olarak öne sürmemek de çok önemlidir.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Daha açık söyleyin de anlayalım yani?

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Yeterince açık söylüyor.

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) - Çok önemli bir diğer husus da barışı inşa etmenin birinci şartı, barış dili kullanmaktır.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Yani?

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Barış dili.

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) - Yani barış dili kullanmaktır diyorum.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ya, tamam, yani? Asıl neymiş, söyleyin de anlayalım. Yuvarlak konuşmayın ya!

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Ya, dinlersen anlarsın; dinle bir bakalım.

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) - Yani süreci baltalamak isteyenlerin tahriklerine gelmeden barış dili kullanmaktır.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Efendim, bu ihanet sürecini biz baltalayacağız, eğer onu soruyorsanız.

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) - Senin gibi, Mecliste, senin gibi insanların tahriklerine gelmemektir. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Bravo, size de bravo!

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu, lütfen izin verin, hatip konuşsun.

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) - Bu dönemlerde tehdide, şantaja, acıları yarıştırmaya, yaraları kaşımaya ve umutsuzluk aşılama yer yoktur. Her aşamada kolaylaştırıcı olmak tarihî önemlidir.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Yara kaşıma değil, şehitler var binlerce! Bölünmeye çalışılan bir ülke var!

İNAN AKGÜN ALP (Devamla) - Bu vesileyle bayramınızı kutluyor, tüm halkımıza sevgi ve saygılarımı sunuyor, beni dinlediğiniz ve dikkatiniz için teşekkür ediyorum. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Kabul edilmeyen Lozan var! Reddedilen Atatürk var!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, Atatürk'ü de bırak da Allah'ını seversen bize karşı savunma ya! Allah'ını seversen ya!

BAŞKAN - Sayın Alp, teşekkür ediyorum.

Süre konusunda gösterdiğiniz hassasiyete özel teşekkür ediyorum.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Ben teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN - Sağ olun.

Değerli milletvekilleri, ikinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

16'ncı madde üzerinde aynı mahiyette 2 önerge vardır, birlikte işleme alıyorum ve aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

İstanbul

Selçuk Özdağ

Muğla

Doğan Demir

İstanbul

Birol Aydın

İstanbul

İdris Şahin

Ankara

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Özlem Zengin
İstanbul

Emre Çalışkan
Nevşehir

Osman Sağlam
Karaman

Seyithan İzsisiz
İstanbul

Oğuz Üçüncü
İstanbul

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergelerin gerekçelerini ayrı ayrı okutuyorum:

Bülent Kaya (İstanbul) ve arkadaşlarının vermiş olduğu önerenin gerekçesi:

Maddenin uygulamada sebep olacağı olumsuz durumların ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

Özlem Zengin (İstanbul) ve arkadaşlarının vermiş olduğu önerenin gerekçesi:

Önergeyle, teklifin 16'ncı maddesi bilahare değerlendirilmek üzere teklif metninden çıkarılmaktadır.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Aynı mahiyetteki önergeler kabul edilmiştir.

Kabul edilen önergeler doğrultusunda 16'ncı madde teklif metninden çıkarılmıştır.

17'nci madde üzerinde aynı mahiyette 2 önerge vardır, önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya
İstanbul

Selçuk Özdağ
Muğla

Doğan Demir
İstanbul

Birol Aydın
İstanbul

İdris Şahin
Ankara

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Özlem Zengin
İstanbul

Emre Çalışkan
Nevşehir

Osman Sağlam
Karaman

Seyithan İzsisiz
İstanbul

Oğuz Üçüncü
İstanbul

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergelerin gerekçelerini ayrı ayrı okutuyorum:

Bülent Kaya (İstanbul) ve arkadaşlarının vermiş olduğu önerenin gerekçesi:

Maddenin uygulamada sebep olacağı olumsuz durumların ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

Özlem Zengin (İstanbul) ve arkadaşlarının vermiş olduğu önerenin gerekçesi:

Önergeyle, teklifin 17'nci maddesi bilahare değerlendirilmek üzere teklif metninden çıkarılmaktadır.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Aynı mahiyetteki önergeler kabul edilmiştir.

Kabul edilen önergeler doğrultusunda 17'nci madde teklif metninden çıkarılmıştır.

18'inci madde üzerinde 1 önerge vardır, okutup işleme alıyorum ve önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3147) esas no.lu Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesinin çıkarılması arz ve teklif ederiz.

Süleyman Bülbül

Cumhur Uzun

Gizem Özcan

Aydın

Muğla

Muğla

İnan Akgün Alp

İsmail Atakan Ünver

Murat Çan

Kars

Karaman

Samsun

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Samsun Milletvekili Murat Çan'a söz veriyorum.

Sayın Çan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, sözlerimin başında, dün gece Muğla Marmaris'te daha belirgin hissedilen depremde hayatını kaybeden yavrumuza Allah'tan rahmet, ailesine ve yakınlarına başsağlığı, yaralılara acil şifalar; depremden etkilenen bütün bölge halkına geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Yine bugün sabah saatlerinde Trabzon şehir merkezini etkisi altına alan yoğun yağış ve buna mukabil altyapı yetersizliği nedeniyle oluşan sel felaketi nedeniyle büyük bir felaketin eşiğinden dönen bölge halkına geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Değerli milletvekilleri, gelelim üzerinde söz aldığım Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne. Aylardır toplumda "Onuncu yargı paketini bekleyin, taleplerimizin hepsini o pakette karşılayacağız." diyerek beklenti yarattınız ama önümüze getirilen paket, bugün defalarca burada bahsedildiği gibi adalet, eşitlik ilkelerinden uzak, beklentilerin yanından dahi geçmeyen; oldubittiyse, dayatmayla bir gecede çıkartmaya çalıştığınız, beklentilerin çok büyük bir kısmını başka bir bahara hatta sonbahara bıraktığınız bir metinden öte hiçbir anlam taşıyor. Bu gece buradan bir müjde bekleyen, umut besleyen, bayram sevincini doyasıya yaşamak için sabırsızlıkla gözünü, kulağını, yüreğini Meclise yönlendiren vatandaşlarımızın birçoğu için maalesef tam bir fiyaskordur bu paket. Bu teklif, kendisinden önce getirilen benzeri 9 paket gibi çözümden fersah fersah uzaktır. (CHP sıralarından alkışlar)

Bugün burada güya mağduriyet giderme iddiasıyla Meclise mesai yaptıran sizler, aynı saatlerde sürdürdüğünüz cadı avına yeni isimler eklediniz. On iki yıl milletvekilliği yapmış, bu Parlamentoda yolsuzlukların üzerine en çok giden vekiller arasında ismi ön plana çıkmış Aykut Erdoğdu'yu tutukladınız; o, sadece "Vatan sağ olsun." dedi. Yine, seçildiği bölgelerde en çok oyla göreve gelmiş belediye başkanlarımızı tutuklama talebiyle adliye tutuyorsunuz, tutukluyorsunuz. Sizi, reisinizi 4 kez yenmiş İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanını; partimizin ve partilimiz olmasalar bile adalet, demokrasiye susamış milyonlarca yurttaşımızın Cumhurbaşkanı adayı olan Ekrem İmamoğlu'nu aylardır Silivri'de esir tutuyorsunuz. Türkiye'nin en büyük nüfusuna sahip ilçenin Belediye Başkanını; Şişli'nin, Beykoz'un, Beylikdüzü'nün, Beşiktaş'ın Belediye Başkanlarını esir tutuyorsunuz ya! McCarthy şu an yattığı yerde kahroluyor bence "Ben neden bu kadarını akıl edemedim, siyasi rakiplerime bu kadar yaratıcı kumpaslar neden kuramadım?" diye. Bu yaptıklarınızla hakikaten, bu millet de tarihte sizi ak kartiller olarak hatırlayacaklar. Bunu net bir şekilde bilin, yaptığınız kötülükle anılacaksınız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vatandaşımız, emeklimiz, asgari ücretlimiz, çiftçimiz, gençlerimiz, Covid yasası mağdurları, staj ve çıraklık sigortası mağdurları, atanmayan öğretmenler, sağlıkçılar, haksızlığa uğrayan bütün toplum kesimleri bu iktidardan sadece adalet istediler, bu iktidar o adaleti vermektan bile imtina ediyor. Düşmanına vermeyeceksin, bunu isteyen sadece ve sadece kendi

milletin. Trump isteyince papazı gönderiyorsun. Senin milletin adalet istiyor. Bu Meclise tek bir şirket için yasa çıkarttırmayı biliyorsunuz. Daha bu yasama yılı içinde yabancı bir karteile bütün bir ülkeyi pazar hâline getirecek yasa çıkarmak için mesai yaptırдың bizlere. Bunu yaparken hiç utanmadınız, sıkılmadınız ama kendi milletiniz sizden adalet ve hakkaniyetli yasa istedi, bunu bile çok gördünüz bu millete. Milletten koptunuz, bunu herkes biliyor ama şunu siz bilin, millet de sizden koptu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çam, lütfen tamamlayın.

MURAT ÇAN (Devamla) - Zulmünüz arttıkça, adaletten uzaklaştıkça sizden koptu milletimiz. Kafanızı ne kadar kuma gömseniz de saraylarda, sırça köşklere tozpembe hayaller görseniz de bu artık değişmeyecek. Zulmünüzden bıkan, adaletsizliğinizden illallah diyen, gelecekleri karartılan milyonlar bir an önce sandığı önünde, adayı yanında görmek istiyor. (CHP sıralarından alkışlar) O sandık mutlaka gelecek, bu iktidar gidecek, milletimiz kazanacak. Sizler bugün burada, zamanında size “Harun gibi gelip karunlaşanlar, firavunlaşanlar.” diyen Sayın Numan Kurtulmuş’u Meclis Başkanı seçtiniz, hiç rahatsız olmadınız. Bugün tutukladığınızı Büyükkçekmece Belediye Başkanı Hasan Akgün “Ben bu topraklarda dürüst belediyeciliğin ne demek olduğunu gösterdim.” dedi, rahatsız oldunuz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çan, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir. 18’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 18’inci madde kabul edilmiştir.

19’uncu madde üzerinde bir önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 213 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 19’uncu maddesinde değişiklik yapılarak “dörtte üç” ifadesinin “üç bölü dört” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Dilan Kunt Ayan

Onur Düşünmez

Kamuran Tanhan

Şanlıurfa

Hakkâri

Mardin

Kezban Konukçu

Ali Bozan

İstanbul

Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan’a söz veriyorum.

Sayın Tanhan, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hiç kuşku yok ki içinde bulunduğumuz çağın insanlık krizinden çıkışının yegâne yolu insan haklarına ve hukukun üstünlüğüne saygıdır. Bireyler ve kurumlar olarak uluslararası kurumların ve devletlerin bu temelde hareket etmelerini sağlamak üzere mücadele etmek de bizlerin en temel görevidir. Bu düzenleme sayesinde daha önce hiçbir şekilde tahliye imkânı olmayan hükümlüler artık belirli koşulları sağladıklarında özgürlüklerine kavuşabileceklerdir. Dolayısıyla bu düzenlemenin görece özgürlükler yönünde olduğunu, lehine olduğunu söyleyebiliriz. Ancak Terörle Mücadele Kanunu’nun 17’nci maddesinin üçüncü fıkrası “Bu Kanun kapsamına giren suçlardan mahkûm olanlar, hükümlerinin kesinleşme tarihinden sonra bu Kanunun kapsamına giren bir suçu işlemeleri halinde, şartla salıverilmeden yararlanamazlar.” şeklinde düzenlenmiştir, bu hükmün kaldırılmaması ayrımcı bir düzenlemenin ve eksik bir düzenlemenin olduğunu açıkça gösteriyor. Bakın, 5275 sayılı Kanun’un 107’nci maddesinde düzenlenmiş olan şartlı tahliye, mahpusun cezasının bir kısmını infaz kurumunda geçirmesinden sonra iyi hâlli olması hâlinde erken tahliye edilerek cezasının kalan kısmını bazı yükümlülükleri yerine getirerek dışarıda geçirmesidir ama burada asıl nokta iyi niyetli olması, iyi

hâlli olması. Ben geçen gün Kandıra Cezaevi'ni ziyaret ettim, Rize'den sürgün edilen bir mahpusla görüştüm, yemeklerin kötü olması nedeniyle itiraz etmiş ve 3 defa tutanak tutulmuş, infazı yakılmış. İşte, iyi hâlli olma kriteri bu kadar soyut ve kişiden kişiye, yerden yere, hapishaneden hapishaneye göre değişiklik göstermektedir.

Yine, konuya dönecek olursak, koşullu salıvermelerden yararlanılması noktasında hürriyeti bağlayıcı cezaların hangi suçtan mahkûmiyete ilişkin olduğu, suçla hangi hukuksal değer ihlal edildiği yahut hükümlenen cezanın niteliği gibi hususlar kural olarak önem arz etmemektedir. Hürriyeti bağlayıcı cezanın türü ve süresi ise sadece koşullu salıverme için infaz kurumunda geçirilmesi gereken sürenin hesaplanmasında dikkate alınmaktadır ancak genel kural bu olmakla birlikte, bazı kanunlarda öngörülen istisnalarla mahkûmların koşullu salıvermeden yararlanmaları yasaklanmıştır. Türkiye infaz sisteminde koşullu salıvermenin yasaklandığı kanunlardan bir tanesi de TMK'dir. Yine, TMK kapsamındaki politik suçlardan hükümlü olanlar mahkûmiyetlerine ilişkin kesinleşmeden sonra aynı kanun kapsamında bir suçu işlemeleri hâlinde koşullu salıvermeden yararlanamaz. Ne anlama geliyor? Örnek verecek olursak; propagandadan bir yıl ceza aldınız, daha sonra örgüt üyesi olmamakla beraber örgüt adına suç işlemekten beş yıl ceza aldınız, buradaki beş yılın tamamını yatmış olacaksınız diyor kanun.

Değerli milletvekilleri, burada 2'nci defa işlenen suçun tekrerrürden işlenmesi yani tekrerrür süreleri içerisinde gerçekleştirilmesi aranmamaktadır. Dolayısıyla adli suçlarda kişinin 3'üncü defa işlediği suç ancak tekrerrür süreleri içerisinde gerçekleşmişse koşullu salıvermeye engel teşkil etmekteyken Terörle Mücadele Kanunu kapsamında politik suçlardan hükümlü olanlar mahkûmiyet hükmü kesinleşmesinden sonra bir zaman sınırlaması olmaksızın aynı kanun kapsamında işlenen ikinci bir suç koşullu salıverme yönünden engel olmaktadır. Yine, koşullu salıvermenin yasak olduğu bu tekrerrür lehine ilişkin durum siyasi mahpuslara ilişkin ikili bir hukukun devrede olduğunu ve siyasi mahpusların koşullu salıverme hakkının dışında bırakıldığını açıkça ortaya koymaktadır.

Yine, Ceza Kanunu'nda örgütlü suçlar kapsamında cezalar zaten ağır. Terörle Mücadele Kanunu'nun 5'inci maddesine göre yarı oranda artırılıyorsunuz; yetmiyor, infazı dörtte 3 çektiriyorsunuz; o da yetmiyor, uzak cezaevlerine naklediyorsunuz. Bu, hem ailelere hem cezaevindeki mahpuslara bir zulümdür. Bakın, bu durumda olan ve olan olaylara baktığımızda bir sürü insan yaşamını yitirdi bu yollarda. Cezaevlerine ulaşım maliyetlerini göz önünde bulundurduğunuzda bu cezaevi içerisinde bir cezaevi, infaz şerhinde bir infaz durumudur, dolayısıyla bu hususun da değiştirilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Yine, hasta mahpuslara ilişkin 20'nci maddede bir düzenleme yapılmış; evet, doğru, katılıyoruz. "Toplumsal güvenliği bakımından ağır ve soyut bir tehlike." diyor yani kamu vicdanı diyor aslında.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMURAN TANHAN (Devamla) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Tanhan, lütfen tamamlayın.

KAMURAN TANHAN (Devamla) - Peki, şimdi soruyorum: O kamu vicdanı memleket ajandasının hangi gününe bir kırım, bir kıyım, bir katliam düştüğü zaman hangisinde yara aldı da bu yasayla yara alacak ya da bu düzenlemeyle yara alacak? Kamunun bir vicdanı olduğuna inanmak güzel bir söz, keşke öyle de olsaydı ama maalesef süslü sözlerin çekim gücü gerçekte yaşananların enkazını kaldırmaya yetmiyor. "Anayasası bile bir lokanta menüsü gibi mevsimine göre değişen, yeniden yazılıp çizilen bir ülkede adaletten, haktan, hukuktan konuşmaya, hakkımızı aramaya çalışıyoruz." demiş sevgili Murathan Mungan.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Tanhan, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 19'uncu madde kabul edilmiştir.

20'nci madde üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 20'nci maddesinde değişiklik yapılarak 5275 sayılı Kanun'un 110'uncu maddesinin 9'uncu fıkrasının başına "İkinci" ibaresinin eklenmesini, 3'üncü fıkradaki "Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm olanlar hariç olmak üzere" kısmının ve "toplum güvenliği bakımından ağır ve somut tehlike oluşturmayacağı değerlendirilenlerin" kısmının çikarılmasını arz ve teklif ederiz.

Dilan Kunt Ayan

Onur Düşünmez

Kamuran Tanhan

Şanlıurfa

Hakkâri

Mardin

Kezban Konukçu

Serhat Eren

Ali Bozan

İstanbul

Diyarbakır

Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'e söz veriyorum.

Sayın Eren, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SERHAT EREN (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu yasa teklifi bir adalet reformu değil hukukun itibarını daha da aşındıran bir siyasi mühendislik örneği olarak karşımızda durmaktadır. Üstelik bu yasa teklifi en çok hak ihlaline uğrayan siyasi tutsaklara adil bir düzenleme getirmemektedir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'deki siyasi mahpuslara uygulanan infaz rejimi artık bir istisna değil olağan hâle gelmiş bir ayrımcılık ve intikam pratiğidir. Siyasi tutsaklar en baştan itibaren adil yargılama hakkından mahrum bırakılıyorlar, uyduruk delillerle, gizli tanık beyanlarıyla ağır cezalara mahkûm ediliyorlar. Bu yetmezmiş gibi Terörle Mücadele Kanunu kapsamında cezaları yarı oranında artırılıyor, bu yetmezmiş gibi yüksek güvenlikli cezaevlerinde ağır tecrit koşullarında tutuluyorlar, bu da yetmezmiş gibi kelepçeli muayene ve ağız içi arama uygulamaları dayatılmak suretiyle sağlık ve tedavi haklarından mahrum bırakılıyorlar, bu da yetmezmiş gibi; işte, kitap okudun, fazla kitap okudun, fazla su tükettin diye haksız, keyfi disiplin cezalarıyla şartlı tahliye hakları ellerinden alınıyor, bu da yetmezmiş gibi idare ve gözlem kurulları "İyi hâlli değilsin." demek suretiyle arkadaşlarımızın infazlarını yakabiliyorlar, bu da yetmezmiş gibi Covid yasaları çıkarılıyor, infaz paketleri hazırlanıyor ama siyasi tutsaklar bu yasaların kapsamı dışında tutuluyor. O nedenle diyoruz ki bu bir infaz rejimi değil bir işkence rejimidir. Bu yasa, siyasi tutsakları yurttaş olarak değil bir düşman olarak addediyor. O nedenle diyoruz ki eğer biz toplumsal barışı, adaleti sağlamak istiyorsak düşman ceza hukuku uygulamasından da vazgeçmek durumundayız.

Değerli arkadaşlar, cezaevlerinde şu an itibarıyla en az 1.412 hasta mahpus bulunuyor; 335'i ağır hasta mahpus, 105'i ise hiçbir şekilde yaşamını cezaevinde sürdüremeyecek durumda. Aralarında yaşlılar var, kanser hastaları var, böbrekleri çürümüş hastalar var, çok sayıda böyle hasta var. Hasta tutsaklara dair yapılan düzenlemeler de dâhi bir ayrımcılık var. Bakın, ağırlaştırmış müebbetlikler neden bu infaz yasasından yararlanmıyor? Onların hasta olma hakkı yok mu -hastalanmıyorlar mı, yaşlanmıyorlar mı- tedavi olma hakları yok mu? Bu yasayla onlara getirdiğimiz tek şey zamana yayılmış ölümdür. Bunu kabul etmek mümkün değil.

Bakın, bu yasa teklifiyle ilgili bir başka vahim gerçek var, hasta mahpuslar serbest kalmasın diye bütün ayrıntılar düşünülmüş. Şimdi, siyasi tutsakların serbest kalma ihtimali ve diğer yasalardan yararlanma ihtimali tamamen ATK'nin raporuna bağlanmış. Tam teşekküllü hastanelerin vermiş olduğu raporları yok sayan, geçersiz sayan, aynı zamanda dördüncü evre kanser hastası olanlara dahi "Cezaevinde kalabilir." raporu veren bir ATK sistemini değiştirmedığımız sürece bu ATK sistemi, siyasi kararlarla çıkarılmış olan bu yasaları tamamen hükümsüz hâle getirecektir. Bu da yetmiyor doğrusu, diyelim ki ATK insafa geldi, velev ki "Cezaevinde kalamaz raporu veriyorum." dedi, "Cezaevinde kalamaz." raporu verildikten sonra karşımıza bu sefer başka bir şey çıkıyor. Ne çıkıyor? "Toplum güvenliği" bahanesi karşımıza çıkarılıyor. Şimdi, nedir somut tehlike? Toplum için tehlikeli olma hâlini kim ölçecek, kim belirleyecek? Bakın, uygulamada nasıl teşekkül edecek yani bunu infaz hâkimi mi

belirleyecek, kolluk mu belirleyecek, muhtar mı belirleyecek, mahalleden biri mi belirleyecek? İnfaz hâkimi müzekkere yazacak, diyecek ki: Ey kolluk, git, bir araştırma yap; toplum için tehlikeli mi, değil mi; bununla ilgili bir değerlendirme yap. Kolluk görevlisi gidecek, mahalleden birine soracak ya da muhtara soracak. Yirmi yıldır cezaevinde olan birini mahalle muhtarı nereden tanıyacak, mahalleden biri nereden tanıyacak; onun tehlikeli olup olmadığını nasıl değerlendirecek, neye göre değerlendirecek?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Eren, lütfen tamamlayın.

SERHAT EREN (Devamla) - Dolayısıyla kolluk bir rapor hazırlayacak, infaz hâkimi de gönderecek. Kolluk bir ibare düşecek, diyecek ki: Toplum için tehlikelidir. Tamamen keyfi bir şekilde bu ibareye düşecek, infaz hâkimi bu raporu değerlendirecek ve diyecek ki: Toplum için tehlikelidir, cezaevinde kalması gerekiyor. Şimdi, bunun kabul edilmesi mümkün müdür? Adli Tıp Kurumu tarafından bir rapor veriliyor, ağır hasta tutsak olduğuna karar veriliyor ama kolluk görevlisinin tek taraflı beyanıyla bu arkadaşımız cezaevinde kalacak. Şimdi, bu yasa gayriinsani, gayri vicdani, gayriahlaki bir yasadır; adalete cevap vermeyen bir yasadır.

Bakın değerli milletvekilleri, biz siyasi tutsaklar için, hasta mahpuslar için ayrı bir madde, ayrı bir yasa istemiyoruz; biz diyoruz ki tamamen evrensel hukuku esas alacak bir infaz yasası çıkaralım. İnsan onuruna yaraşır, insan onurunu esas alacak bir yasa çıkaralım istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERHAT EREN (Devamla) - Ayrımcı bir yasa olmasın istiyoruz. Tamamen yaşam hakkını güvence altına alan, tamamen tedavi hakkını ve umut hakkını tanıyan bir devlet aklı istiyoruz çünkü biliyoruz ki barış ancak adaletle olur, adaletle başlar, adalet yoksa barış da olmaz.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Eren, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

20'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 20'nci madde kabul edilmemiştir.

21'inci madde üzerinde 2 önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 21'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Madde 21-

5275 sayılı Kanunun Geçici 10'ncu maddesinin 2'nci fıkrasında yer alan "31/7/2023 tarihi itibarıyla geçici 9'uncu maddenin 5'nci fıkrası uyarınca Covid-19 salgın hastalığı nedeniyle izinde bulunan ve ilgili mevzuat uyarınca" ibaresi "31/07/2023 tarihinden önce suç işlemiş kişilerin" şeklinde, 4'ncü fıkrasında yer alan "105/A maddesi kapsamında denetimli serbestlik tedbiri uygulanmak suretiyle cezası infaz edilip geçici 9'uncu maddenin 5'nci fıkrası uyarınca Covid-19 salgın hastalığı nedeniyle 31/07/2023 tarihi itibarıyla izinde bulunan" ibaresi "31/07/2023 tarihinden önce suç işlemiş" şeklinde, 6'ncı fıkrasında yer alan "31/07/2023 tarihi itibarıyla kapalı ceza infaz kurumlarında bulunan" ibaresi "31/07/2023 tarihinden önce suç işlemiş" şeklinde ve "tarihinde geçici 9'ncu maddenin 6'ncı fıkrası kapsamında açık ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüler talepleri halinde en az 3 ay açık ceza infaz kurumunda kalmış olmak şartıyla" ibaresi, "31/07/2023 tarihinden önce suç işlemiş ve açık ceza infaz kurumunda bulunan hükümlüler" ibaresi şeklinde, 8'nci fıkrasında yer alan "bu cezanın infazı için ceza infaz kurumunda bulunan" ibaresi "suç işlemiş" ibaresi şeklinde ve "uygulanmaz" ibaresi "uygulanır" şeklinde değiştirilmiştir."

Bülent Kaya

İstanbul

Selçuk Özdağ

Muğla

İdris Şahin

Ankara

Doğan Demir

İstanbul

Biröl Aydın

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Ankara Milletvekili İdris Şahin'e söz veriyorum.

Sayın Şahin, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şu an itibarıyla saat tam 03.58 yani sabahın saat dördündeyiz. Burada niçin bu önergeyi verdik, onu kısaca ifade etmek istiyorum. Malum, artık öğrendik, iktidar, özellikle Meclis grubu değil, dışarıdan istenmeyen bir yasa teklifi varsa noktasına virgülüne dokunmaksızın hem Komisyondan hem de Genel Kuruldan geçiriliyor. Ancak biz Komisyonda 30 maddeyle Genel Kurula indirmiştik çok şükür kanunu, şu an itibarıyla 8 madde buradan çıkartılıyor. Ancak şu saatte hepinizin dikkatini bir hususa çekmek üzere bu önergeyi vermiş bulunmaktayız. Şöyle ki: Uzunca süredir özellikle “infaz paketi” olarak adlandırılan onuncu yargı paketinin en fazla ilgilendiren konusu hiç şüphesiz ki 31 Temmuz 2023'te çıkarmış olduğunuz yasa. O gün Anayasa'nın eşitlik ilkesine, 10'uncu maddesine aykırı olduğunu ifade etmiştik. İnfaz yasalarında bütün hukukçuların gayet iyi bildiği üzere, suçun işlendiği tarih baz alınır, suçun kesinleşme tarihi değil ama siz tersine suyu akıtmak suretiyle hükmün kesinleşme tarihini ve cezaevlerinde bulunma şartını o gün koymuştunuz. Şimdi, size diyoruz ki: “Gelin, hep birlikte bu yanlıştan dönelim.” İnfaz yasasının temel esası, suçun işlendiği tarih baz alınarak değerlendirme yapılıır. Bu önergeyle birlikte 31 Temmuz 2023'te yapmış olduğunuz hatadan dönerek bir bayram arifesinde, umutlandığımız vatandaşlara en azından bir bayram müjdesi verebilecek bir düzenlemeyi bugün bu önergeyle birlikte kabul etmiş olalım çünkü infaz düzenlemelerinin bir siyasi amaç hesaplarıyla oynanacak başlıklar olmadığını gayet iyi biliyoruz. Bu konular milyonlarca insanın hayatını doğrudan etkileyen adalet meseleleridir ama görüyoruz ki iktidar yine bu hassas alanı bir iletişim aracı gibi kullanmış, bayram öncesi toplumda büyük bir beklenti yaratmış ama buna karşılık herhangi bir adım atmamıştır. Bu yaklaşım yalnızca cezaevindeki vatandaşlarımızda değil tüm toplumda huzursuzluk ve güvensizlik yaratmıştır. Biz 31 Temmuz 2023'te çıkarılan bu yasanın yanlışlığını gidermek adına 22 Ekim 2024 tarihinde bir kanun teklifini Türkiye Büyük Millet Meclisine sunduk. O kanun teklifiyle, Parlamentoda yapılan bir ayıbyı kaldıralım ve vatandaşlarımızın beklentisi noktasında bir yasal düzenleme gerçekleşsin istedik. Bugün bunun için bir fırsat; unutulmamalıdır ki cezada adalet, infazda ise eşitlik temeline oturtulmamış her düzenleme pansuman tedbirdir, halkın vicdanında karşılık bulmaz. Anayasa'nın 10'uncu maddesi “Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.” der.

Muhalefet olarak yalnızca eleştiri yapmakla kalmıyor, çözüm önerilerimizi de buradan açıkça ifade ediyoruz. Gerçek bir yargı reformu yapılacaksa bu reformun merkezine yalnızca hâkim ve savcılar değil, vatandaşın adalete erişimini koymalıyız. Ceza adalet sistemi sadece cezalandırıcı adalet değil, onarıcı ve dönüştürücü bir karaktere sahip olmalıdır. Özellikle çocuk failler, gençler ve ilk kez suç işlemiş kişiler için rehabilitasyonu esas alan düzenlemeler yapılmalıdır. Anayasa Mahkemesi ve AİHM kararları tüm yargı mercilerince eksiksiz uygulanmalı, yargı bağımsızlığı tartışmasız şekilde tesis edilmelidir.

Ayrıca şunu da vurgulamak isterim: İnfaz rejiminde yapılacak her değişiklik milyonlarca insanı doğrudan ilgilendirmektedir. Cezaevinde olanların yanı sıra aileleri, çocukları ve toplumun vicdanı bu kararların muhatabıdır. Yasaları bu kadar hayati etkiler yaratacak şekilde düzenlerken acele etmeden, istişareye açık bir şekilde, bilimsel temellere dayalı olarak hareket etmeliyiz. Komisyonda, katkı sunmak amacıyla, 31 Temmuz Covid yasası dediğimiz hususta “Eşitlik ilkesine aykırılık var.” denilerek 21'inci madde başta olmak kaydıyla bazı maddelerde önergeler verdik ancak Komisyonda kabul ettiremedik; şimdi sıra Genel Kurulda, biz sizlerin vicdanlarına...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şahin, lütfen tamamlayın.

Buyurun.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - ...sesleniyoruz ve inanıyoruz ki şu saatte uyuyan vicdanları uyarmak için söz almış bulunmaktayım ve bayram öncesinde son vazifemi yapıyorum. Gerçekten yanlış bir uygulamaya geçmişte imza attınız, gelin hep birlikte bu ayıbı, Meclisin ayıbını millete karşı birlikte giderelim. Önergemize olumlu oy verin ve 21'inci maddede, Covid yasasında bir şekilde 31 Temmuz 2023'te yapmış olduğunuz hatayı tüm Parlamento hep birlikte temizleyelim diyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle hepinizin Kurban Bayramı'nı şimdiden tebrik ediyor, hepinize hayırlı geceler diliyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Şahin, teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 21'inci maddesinde bulunan "yer alan" ibaresinin "bulunan" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Dilan Kunt Ayan

Onur Düşünmez

Kamuran Tanhan

Şanlıurfa

Hakkâri

Mardin

Kezban Konukçu

Ali Bozan

İstanbul

Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Mersin Milletvekili Ali Bozan'a söz veriyorum.

Sayın Bozan, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Herkesin zaman sorunu var. Az önceki hatip saati söylemişti, ben de söyleyeyim, saat 04.06, sabah saatleri. Komisyon önergeye katılsaydı iyiymi, katılsaydınız konuşmayacaktım.

Şimdi, değerli arkadaşlar, birkaç "tweet" okuyacağım; doğrudan halk ne diyor, millet ne diyor. "Tweet"nin bir tanesi üç dakika önce atılmış: "50 bin gözü yaşlı mahkûm çocuğu için, 50 bin mahkûm anneler için, 50 bin mahkûm babalar için Covid infaz yasası bekliyor; siyaset değil adalet istiyoruz. Bu insanların vebalini nasıl ödeyeceksiniz? Umutlandırıdınız, herkes bayramda mahkûmuna kavuşma umuduyla beklerken insanları hüsrana uğrattınız, siyaset değil, adalet istiyoruz." Sıradan, rastgele okuyorum arkadaşlar: "Yüz binlerce 31 Temmuz Covid yasası mağdurunun gözü kulağı sizde. Yirmi üç ay bekledik, daha ne kadar sürecek bu adaletsizlik? Yangın sadece kendi mahallenizde olunca mı yükselecek sesiniz?" "Bitsin bu zulüm, sevdiklerimizi verin, anayasal hakkımızı verin, adalet istiyoruz." diye sabahın bu saatinde yurttaşlar hâlen "tweet" atıyor; hâlen bir umut Meclisten eşitlikçi, adil bir infaz yasası düzenlemesi gelir mi diye. Ben eminim, hâlen, bu saatte televizyon başında, internet başında bizi izleyen yurttaşlar var ama maalesef yurttaşlara önerim şu: Televizyonlarınızı kapatın, internetinizi kapatın çünkü birkaç saat sonra işe gideceksiniz. Kapatın çünkü iktidar, çünkü AKP sizi kandırdı, size aylarca umut verdi; umutlarınızı, maalesef başka bir bahara erteledi.

Şimdi, değerli arkadaşlar, ben aynı zamanda bir öz eleştiri yapmak istiyorum. Bugüne kadar, bu kürsüye her geldiğimde iktidarın, AKP'nin eksiklerinden, noksanlıklarından bahsettim, hep eleştirdim ama şimdi kimi rakamlarla başarılarından bahsetmek istiyorum ve öz eleştiri yapmak istiyorum. Şimdi, AKP iktidara geldiğinde 2002 yılında ülkenin nüfusu 67 milyon, yıl oldu 2025, nüfus 86 milyon; nüfus artış oranı yüzde 26. AKP iktidara geldiğinde cezaevi sayısı 257, yıl 2025, cezaevi sayısı 405; cezaevi sayısında artış oranı yüzde 57. Bu başarısından bugüne kadar bahsetmediğim için AKP'den gerçekten özür diliyorum, öz eleştiri yapıyorum.

Yine, AKP iktidara geldiğinde cezaevlerindeki kapasite sayısı 60 bin, cezaevlerinde kalan mahpus sayısı 61.500 yani AKP iktidara geldiğinde 1.500 mahpusun yatacak yeri yok. Yıl oldu 2025, cezaevlerinin kapasitesi 300 bin, cezaevlerinde kalan mahpus sayısı 415 bin. Cezaevlerindeki mahpusların mevcudunun artış oranı yüzde 575. Bugüne kadar bu kürsüden bundan bahsetmediğim için AKP'den, iktidardan özür diliyorum ve aynı zamanda yirmi üç yıllık iktidarı süresince cezaevi mevcudu sayısını yüzde 575 artırarak dünya 1'incisi yaptığı için de kendilerini kutluyorum, alkışlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Yine, son olarak, dedim ya, 2002 yılında yatacak yeri olmayan mahpus sayısı 1.500 iken bugün yatacak yeri olmayan mahpus sayısı 115 bin. Yirmi üç yıllık iktidarı boyunca yatacak yeri olmayan mahpus sayısını tam 77 kat artırdığı için tekrardan ben AKP'yi ve bu iktidarı kutluyorum, tekrardan alkışlıyorum kendilerini(!)

Son sözüm muhalefete, muhalefetin tamamına: Birazcık vicdanlı olun, birazcık insafı olun; bu iktidar, bu AKP daha size ne yapsın, daha size ne etsin diyorum(!)

Genel Kurulu saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bozan, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

21'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 21'inci madde kabul edilmiştir.

22'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 22'nci madde kabul edilmiştir.

23'üncü madde üzerinde aynı mahiyette 2 önerge vardır, birlikte işleme alıyorum ve önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 23'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

Selçuk Özdağ

Doğan Demir

İstanbul

Muğla

İstanbul

İdris Şahin

Mehmet Emin Ekmen

Ankara

Mersin

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Özlem Zengin

Emre Çalışkan

Osman Sağlam

İstanbul

Nevşehir

Karaman

Oğuz Üçüncü

Seyithan İzsisiz

İstanbul

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergelerin gerekçelerini ayrı ayrı okutuyorum:

Bülent Kaya (İstanbul) ve arkadaşlarının vermiş olduğu önergenin gerekçesi:

Maddenin uygulamada sebep olacağı olumsuz durumların ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

Özlem Zengin (İstanbul) ve arkadaşlarının vermiş olduğu önergenin gerekçesi:

Önergeyle teklifin 23'üncü maddesi bilahare değerlendirilmek üzere teklif metninden çıkarılmaktadır.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önergeler kabul edilmiştir.

Kabul edilen önergeler doğrultusunda 23'üncü madde teklif metninden çıkarılmıştır.

24'üncü madde üzerinde aynı mahiyette 2 önerge vardır, birlikte işleme alıyorum ve önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 24'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

Selçuk Özdağ

Doğan Demir

İstanbul

Muğla

İstanbul

İdris Şahin

Mehmet Emin Ekmen

Ankara

Mersin

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Özlem Zengin

Emre Çalışkan

Osman Sağlam

İstanbul

Nevşehir

Karaman

Oğuz Üçüncü

Seyithan İzsis

İstanbul

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergelerin gerekçelerini ayrı ayrı okutuyorum:

Bülent Kaya (İstanbul) ve arkadaşlarının vermiş olduğu önerenin gerekçesi:

Maddenin uygulamada sebep olacağı olumsuz durumların ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

Özlem Zengin (İstanbul) ve arkadaşlarının vermiş olduğu önerenin gerekçesi:

Önergeyle teklifin 24'üncü maddesi bilahare değerlendirilmek üzere teklif metninden çıkarılmaktadır.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Aynı mahiyetteki önergeler kabul edilmiştir.

Kabul edilen önergeler doğrultusunda 24'üncü madde teklif metninden çıkarılmıştır.

25'inci madde üzerinde aynı mahiyette 2 önerge vardır, önergeleri birlikte işleme alıyorum ve okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 25'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

Selçuk Özdağ

Doğan Demir

İstanbul

Muğla

İstanbul

Birol Aydın

İdris Şahin

Mehmet Emin Ekmen

İstanbul

Ankara

Mersin

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Özlem Zengin

Emre Çalışkan

Osman Sağlam

İstanbul

Nevşehir

Karaman

Seyithan İzsis

Oğuz Üçüncü

İstanbul

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Takdire bırakıyoruz efendim.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergelerin gerekçelerini ayrı ayrı okutuyorum:

Bülent Kaya (İstanbul) ve arkadaşlarının vermiş olduğu önerenin gerekçesi:

Anayasa Mahkemesi 11/10/2023 tarihli kararında, düzenlemenin kapsamı ve sınırlarının belirli olmamasının yargı makamlarına geniş bir takdir alanı yarattığı ve Anayasa Mahkemesine yapılan başvurulara ilişkin somut olaylara bakıldığında 9’uncu madde kapsamında verilen kararlara ilişkin itirazlardan sonuç almanın zor olduğunun görüldüğü değerlendirilerek maddenin Anayasa’nın 13’üncü maddesine ve 26’ncı maddesine aykırı olduğuna hükmetmiştir.

Teklif metni incelendiğinde Anayasa Mahkemesi kararında belirtilen hususları karşılar bir düzenleme yapılmamış olup Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği idari içerik çıkarma yetkisi tekrar düzenlenerek hiçbir yargısal denetim mekanizması getirilmeksizin aynı model korunmuştur. Zira Anayasa Mahkemesinin ilkesel yaklaşımı hâline gelen “ilk bakışta ihlal” doktrinine atıf önerilen “kişilik hakları” madde metnine eklenmiş olsa dahi, madde metninden hâkimlerin tam olarak ne yapması gerektiği anlaşılmamaktadır. Zira belirlilik ilkesi, kanuni düzenlemelerin hem kişiler hem de uygulayıcılar bakımından herhangi bir tereddüde yer bırakmayacak şekilde açık, net, anlaşılır ve öngörülebilir olmasını; ayrıca keyfiliğe yol açmayacak bir içeriğe sahip olmasını zorunlu kılmaktadır.

Bu bakımdan teklif, Anayasa’nın 13’üncü ve 26’ncı maddelerine ve Anayasa Mahkemesinin kararına aykırılık teşkil etmektedir. Gerekçemiz dikkate alınarak madde metninin kanun teklifinden çıkartılmasını teklif ederiz.

Özlem Zengin (İstanbul) ve arkadaşlarının vermiş olduğu önergenin gerekçesi:

Önergeyle teklifin 25’inci maddesi bilahare değerlendirilmek üzere teklif metninden çıkarılmaktadır.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Aynı mahiyetteki önergeler kabul edilmiştir.

Kabul edilen önergeler doğrultusunda 25’inci madde teklif metninden çıkarılmıştır.

26’ncı madde üzerinde 1 önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3147) esas no.lu Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 26’ncı maddesiyle düzenlenen 5718 sayılı Kanun’un 27’nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini, (4) numaralı fıkrasındaki “göre” ibaresinden sonra “işçinin daha lehine olmak kaydıyla” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“(1) İş sözleşmelerinde hukuk seçimi yapılabilir; ancak seçilen hukuk, bu maddenin (2)., (3) ve (4) fıkralarına göre uygulanacak hukukun emredici hükümleri ile işçiye sağlanan asgari korumayı bertaraf edecek şekilde uygulanamaz.”

Süleyman Bülbül

Cumhur Uzun

Gizem Özcan

Aydın

Muğla

Muğla

İnan Akgün Alp

İsmail Atakan Ünver

Eylem Ertuğ Ertuğrul

Kars

Karaman

Zonguldak

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul’a söz veriyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Gecenin bu vaktinde alkışlar muhteşem.

Sayın Ertuğrul, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün görüşmekte olduğumuz onuncu yargı paketi ya da kamuoyundaki bilinen ifadesi ile infaz yasası ne yazık ki milletimizin adalet beklentisine cevap verememektedir. Bu düzenleme her şeyden önce aceleyle, kapalı kapılar ardında ve toplumun farklı kesimlerinin sesi duyulmadan hazırlanmıştır. “Yargı paketi” diye önümüze konulan bu teklif, baştan sona aceleyle hazırlanmış, toplumsal beklentileri hiçe sayan ve acemice yapılmış bir siyasi manevradır.

Sayın milletvekilleri, yaptığınız bu düzenlemelerin adına “reform” diyorsunuz. Reform sürekli yapılmaz. Reform köklü, büyük bir değişikliktir, bir kere yaparsınız ve bir daha dokunmazsınız. Siz şu strateji belgesi, bu reform belgesi, sürekli bir düzenleme yapıyorsunuz. Eğer bir reform arıyorsanız Türkiye bir hukuk devleti olmaktan çıkmıştır, Türkiye’de ciddi bir hukuk reformuna ihtiyaç vardır; hukuka saygılı, hukuk önünde hesap verebilir bir kamu yönetimine ihtiyaç vardır. Toplumda infial uyandıran dosyalar, mağduriyet yaşayan binlerce insan yıllardır infaz rejiminde adaletli bir reform beklentisi içerisindeyler ancak bu yasa kamu vicdanını rahatlatacak adımlar atmaktan imtina etmiştir.

Değerli milletvekilleri, neye göre, kimin için ve hangi kriterlerle bu infaz değişikliklerini getiriyoruz? Kimlerin dosyası kapsam dışında kalacak, kimler bu yasadan yararlanacak? Toplumsal barışa, adil yargılanma hakkına, cezaevlerindeki insani koşullara dair hangi düzenlemeler getirilmiştir bu pakette? Yok, hiçbirisi olmamıştır çünkü bu yasa toplum için değil toplumda uyandırmış olduğunuz beklentiyi bastırmak için yazılmıştır. Her defasında o dönemin ihtiyaçlarına göre, o dönemin duyarlılıklarına göre alelacele bir şeyler yapıyorsunuz. Sayın milletvekilleri, bu nasıl bir anlayıştır? Adalet sistemi iktidarın siyasi konjonktürüne göre eğilip bükülebilecek bir aparat mıdır? Bakın, bu ülkede yıllardır adalet bekleyen insanlar var; mahkemelerde sürünen, uzayan dosyalar, haksız yere içeride yatanlar, tutuklulukları artık cezaya dönmüş binlerce insan var. Türkiye’de 450 bin civarında şu an mahkûm var ve cezaları artırmak maalesef cezaevlerini boşaltmıyor. O nedenle, durmadan Ceza İnfaz Kanunu’nda değişiklikler yapıyorsunuz ama olmuyor, ceza adaletinde dengeler ciddi bir şekilde bozulmuş durumda. Toplumun gözünün içine baka baka “adalet” diyorsunuz ama getirdiğiniz düzenlemeyle adaletin maalesef altını oyuyorsunuz. Soruyorum size: Bu yasa gerçekten cezaevlerindeki yoğunluğu azaltmak için mi getirildi? Bu yasa teklifinde mağdurlar nerede? Yıllarca süren dosyalar, aksak yargı sisteminin düzeltilmesine dair herhangi bir çaba bu yasanın neresinde? Yok. Aylardır “Covid-19 mağdurlarına adaleti sağlayacağız.” dediniz, onları umutlandırdınız, aynı suçu işlemiş, yargılanmasına aynı anda başlanmış ancak birinin dosyası sonuçlanmış, diğerinin dosyası sonuçlanmadığı için biri içeride, diğeri ise dışarıda. “Bu adaletsizliği gidereceğiz.” dediniz, topluma sürekli umut verdiniz, haftalardır, aylardır bütün milletvekillerimizin telefonları susmuyor, devamlı bu tasarı soruluyor. Ne oldu peki sonunda? Dediniz ki: “Biz bu işi yapamadık, beceremedik, bunu bu pakete koyamadık.” Niye? Çünkü infaz paketi apaçık bir şekilde maalesef ne adaletsizliği ne eşitsizliği düzeltmiyor. O zaman, biz gecenin bu saatinde burada neyi konuşuyoruz, ne yapmaya çalışıyoruz? Siz bu yasaı millet için değil siyasi çıkarlarınız için hazırladınız. “Bunu geçirelim de eylülde, ekimde yapacak işimiz var diye yeni paket hazırlıyoruz.” diyorsunuz. İnfaz düzenlemeleri, af beklentileri; bunlar maalesef siyasi kazanç hesaplarıyla yapılmamalı ama siz bunu alışkanlık hâline getirdiniz.

Sayın milletvekilleri, infaz yasaları yalnızca teknik düzenlemeler değildir, aynı zamanda toplumun adalet algısını ve devlete olan güvenini doğrudan etkileyen siyasi belgelerdir. Adaletin terazisi bozulursa devletin meşruiyet zemini sarsılır ki şu anda bu süreçte de vatandaşımızın adalet sistemimize ve hukuk sistemimize olan güveni yüzde 30’lar seviyesine inmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğer bu Meclis adalet adına bir şey yapmak istiyorsa önce toplumun sesini duymalı, bu yasa geri çekilmeli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ertuğrul, lütfen tamamlayın.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Devamla) - Milletimizin adalet duygusunu zedeleyen bu öneri tekrar geri çekilip tekrar değerlendirilmelidir diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ertuğrul, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

26’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 26’ncı madde kabul edilmiştir.

27’nci madde üzerinde 2 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 27'nci maddesinin (2)'nci fıkrasında yer alan "idari yargı hâkim ve savcıları arasından seçilmiş olan üye" ibaresinden sonra gelmek üzere "Avukatlar arasından" ibaresinin eklenmesini, "tahsis olunur" ibaresinden sonra "Öğretim üyesi kadrosundan seçilmiş üyeler ise görev süresi bitiminde kadrolarının bulunduğu üniversitede mali ve özlük hakları korunarak göreve başlayabilirler" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Bülent Kaya

Selçuk Özdağ

Doğan Demir

İstanbul

Muğla

İstanbul

İdris Şahin

Birol Aydın

Mehmet Emin Ekmen

Ankara

İstanbul

Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini okutuyorum.

Gerekçe:

Hakimler ve Savcılar Kuruluna seçilmekte olan avukatlar ve öğretim üyeleri kanun metni kapsamı dışında bırakılmıştır. Anayasa'nın 2'nci maddesi olan hukuk devleti ve Anayasa'nın 10'uncu maddesi kanun önünde eşitlik ilkesine aykırıdır. Mevcut teklif farklı uygulamalara sebebiyet verecek olup avukat ve öğretim üyesinin mali ve özlük haklarında adaletsizliğe neden olacaktır. Ayrıca hukuki belirlilik ve hukuki güvenlik ilkelerine aykırılık teşkil etmektedir. Bu nedenle teklifimiz gereğince maddenin düzenlenmesi ve ihdas edilmesi gerekmektedir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 213 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 27'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz:

"Madde 27- 11/12/2010 tarihli ve 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanununun 28'inci maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendine "boş kadro şartı aranmaksızın." ibaresinden sonra gelmek "kalan görev süresini tamamlamak üzere" ibaresi, (b) bendine aşağıdaki cümleler, (ç) bendine yazılı ibaresinden sonra gelmek üzere "seçim veya" ibaresi eklenmiş ve bendin ikinci cümlesinde yer alan "Atama" ibaresi "Seçim veya atama" şeklinde değiştirilmiştir.

"Ancak görev süresini tamamlayanlardan, adli yargı hâkim ve savcıları arasından seçilmiş üyeler Yargıtay üyeliğine, idari yargı hâkim ve savcıları arasından seçilmiş olan üye Danıştay üyeliğine, boş kadro olup olmadığına bakılmaksızın Genel Kurul tarafından seçilebilir. Boş kadro olmaması halinde ilk boşalan üye kadroları kendilerine tahsis olunur."

Özlem Zengin

Emre Çalışkan

Osman Sağlam

İstanbul

Nevşehir

Karaman

Seyithan İzsiz

Oğuz Üçüncü

İstanbul

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon katılıyor mu önergeye?

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Evet, gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe: Yüksek Mahkeme üyeliğine seçilmeyenler bakımından uygulamada ortaya çıkabilecek tereddütlerin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 27'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 27'nci madde kabul edilmiştir.

28'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 28'inci madde kabul edilmiştir.

29'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 29'uncu madde kabul edilmiştir.

30'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 30'uncu madde kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, ikinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Teklifin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Hayırlı olsun.

X.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, yaklaşan Kurban Bayramı'nı tebrik ettiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, yaklaşan Kurban Bayramı'nızı tebrik ediyorum.

Gündemimizdeki konular tamamlandığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 11 Haziran 2025 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 04.27

XI.- GEÇEN TUTANAK HAKKINDA DÜZELTMELER

1.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, 29/5/2025 tarihli 93'üncü Birleşimde görüşülen 210 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylamasında kullandığı oyunun rengine ilişkin düzeltme talebi ³

29/5/2025

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Genel Kurulun 29/5/2025 tarihli 93'üncü Birleşiminde 210 sıra sayılı Kanun Teklifinin açık oylamasına ilişkin tutanak kayıtlarında vermiş olduğum oy “ret” şeklinde görünmektedir. Tutanak kayıtlarında bu şekilde görünse de bu kayıt irademi yansıtmamakta olup mezkûr oylamada iradem “kabul” şeklindedir.

Sehven bu şekilde oluşan oylama irademin “kabul” olarak düzeltilmesi hususunda gereğini saygılarımla arz ederim.

Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu
Manisa Milletvekili
Adalet ve Kalkınma Partisi
Grup Başkan Vekili

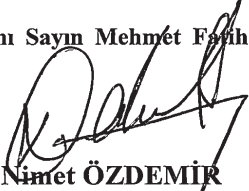

³ Bu düzeltme talebine ilişkin oylama 29/5/2025 tarihli 93'üncü Birleşim Tutanağı'nın 875'inci sayfasında yer almaktadır.

XII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, kamuda ve özel sektörde yapay zekâ kullanımının artırılması için yürütülen çalışmalara ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır'ın cevabı (7/27810)

Aşağıda belirtilen sorularımın **Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sayın Mehmet Fatih KACIR** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Nimet ÖZDEMİR
İstanbul Milletvekili

Tarih boyunca teknolojik devrimler, ülkelerin kalkınmasında belirleyici rol oynamıştır. Matbaanın geç gelişi, sanayi devriminin kaçırılması ve dijital dönüşüme gecikmeli uyum sağlanması, ülkemizin kalkınma sürecini defalarca yavaşlatmıştır. Bugün benzer bir risk, yapay zekâ alanında karşımızdadır.

Yapay zekâ yalnızca bir yazılım meselesi değil; üretimden eğitime, sağlıktan güvenliğe kadar birçok sektörde ülkelerin rekabet gücünü doğrudan etkileyen stratejik bir teknolojidir. Avrupa Birliği İstatistik Ofisi'nin 2024 verilerine göre, AB ülkelerinde yapay zekâ kullanan işletmelerin oranı %13,5'e yükselmiştir. Danimarka, İsveç ve Belçika gibi ülkeler bu alanda öne çıkarken; Türkiye, %4,4 oranla sondan ikinci sırada yer almakta, üstelik bu oran 2023'e göre (%5,5) düşüş göstermektedir.

TBMM bünyesinde bu konuda bir araştırma komisyonu kurulmuş olsa da komisyon raporunda yer alacak önerilerin hayata geçirilmesi uzun zaman alacaktır. Bu durum Türkiye'nin yapay zekâ gibi kritik bir alanda gecikmesine ve küresel rekabetten daha fazla geri kalmasına neden olacaktır.

Bu bağlamda;

1.) Avrupa Birliği İstatistik Ofisi verilerine göre Türkiye'de yapay zekâ kullanan işletme oranı 2023 yılında %5,5 iken 2024'te %4,4'e gerileyerek AB ortalamasının (%13,5) oldukça gerisinde kalmasının öncelikli nedenleri nelerdir? Bu konuda Bakanlığınızca yapılan bir analiz veya değerlendirme çalışması bulunmakta mıdır?

2.) KOBİ'lerin yapay zekâ uygulamalarına erişimini artırmak ve bu alanda dijital dönüşümü hızlandırmak için Bakanlığınız tarafından yürütülen özel bir destek programı veya teşvik mekanizması var mıdır?

3.) Türkiye'nin kamu ve özel sektöründe yapay zekâ entegrasyonunu hızlandırmak amacıyla kısa, orta ve uzun vadeli somut bir ulusal yapay zekâ stratejisi uygulanmakta mıdır?

4.) Yapay zekâ alanında faaliyet gösteren yerli girişimlerin finansmana, nitelikli iş gücüne ve Ar-Ge desteğine erişimini artırmak için Bakanlığınızın mevcut' ya da planlanan projeleri nelerdir?

5.) Türkiye'nin Endüstri 5.0'a geçiş sürecine uyum sağlaması amacıyla yapay zekâ, robotik ve insan-makine iş birliği odaklı teknolojilere yönelik bütüncül bir planlama yapılmakta mıdır? Yapılıyorsa hangi aşamada?

T.C.
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :E-75833232-610-6939928

29/05/2025

Konu :Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : 12.05.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1626832 sayılı yazınız.

Bakanlığıma intikal eden, İstanbul Milletvekili Sayın Nimet ÖZDEMİR tarafından tevcih edilen 7/27810 esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabı Ek'te gönderilmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet Fatih KACIR
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN NİMET ÖZDEMİR'İN

7/27810 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Tarih boyunca teknolojik devrimler, ülkelerin kalkınmasında belirleyici rol oynamıştır. Matbaanın geç gelişi, sanayi devriminin kaçırılması ve dijital dönüşüme gecikmeli uyum sağlanması, ülkemizin kalkınma sürecini defalarca yavaşlatmıştır. Bugün benzer bir risk, yapay zekâ alanında karşımızdadır.

Yapay zekâ yalnızca bir yazılım meselesi değil; üretimden eğitime, sağlıktan güvenliğe kadar birçok sektörde ülkelerin rekabet gücünü doğrudan etkileyen stratejik bir teknolojidir. Avrupa Birliği İstatistik Ofisi'nin 2024 verilerine göre, AB ülkelerinde yapay zekâ kullanan işletmelerin oram %13,5'e yükselmiştir. Danimarka, İsveç ve Belçika gibi ülkeler bu alanda öne çıkarken; Türkiye, %4,4 oranla sondan ikinci sırada yer almakta, üstelik bu oran 2023'e göre (%5,5) düşüş göstermektedir.

TBMM bünyesinde bu konuda bir araştırma komisyonu kurulmuş olsa da komisyon raporunda yer alacak önerilerin hayata geçirilmesi uzun zaman alacaktır. Bu durum Türkiye'nin yapay zekâ gibi kritik bir alanda gecikmesine ve küresel rekabetten daha fazla geri kalmasına neden olacaktır.

Bu bağlamda,

Soru 1- Avrupa Birliği İstatistik Ofisi verilerine göre Türkiye'de yapay zekâ kullanan işletme oranı 2023 yılında %5,5 iken 2024'te %4,4'e gerileyerek AB ortalamasının (%13,5) oldukça gerisinde kalmasının öncelikli nedenleri nelerdir? Bu konuda Bakanlığınızca yapılan bir analiz veya değerlendirme çalışması bulunmakta mıdır?

Soru 2- KOBİ'lerin yapay zekâ uygulamalarına erişimini artırmak ve bu alanda dijital dönüşümü hızlandırmak için Bakanlığınız tarafından yürütülen özel bir destek programı veya teşvik mekanizması var mıdır?

Soru 3- Türkiye'nin kamu ve özel sektöründe yapay zekâ entegrasyonunu hızlandırmak amacıyla kısa, orta ve uzun vadeli somut bir ulusal yapay zekâ stratejisi uygulanmakta mıdır?

Soru 4- Yapay zekâ alanında faaliyet gösteren yerli girişimlerin finansmana, nitelikli iş gücüne ve Ar-Ge desteğine erişimini artırmak için Bakanlığınızın mevcut ya da planlanan projeleri nelerdir?

Soru 5- Türkiye'nin Endüstri 5.0'a geçiş sürecine uyum sağlaması amacıyla yapay zekâ, robotik ve insan-makine iş birliği odaklı teknolojilere yönelik bütüncül bir plânlama yapılmakta mıdır? Yapılıyorsa hangi aşamada?

CEVAPLAR

Ülkemizde dijital dönüşüm alanında son yıllarda önemli atılım ve kazanımlar gerçekleştirilmiş olup kamu ve özel sektörde yapay zekâ (YZ) entegrasyonunu hızlandırmak amacıyla kapsamlı, somut ve çok Paydaşlı bir ulusal strateji uygulanmaktadır.

Bu kapsamda, YZ ekosistemimizi daha gelişmiş ve daha rekabetçi bir yapıya kavuşturması hedeflenen Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi (2021–2025) Belgesinde yer alan eylemlerin gerçekleşme süreçleri, Cumhurbaşkan Yardımcımızın başkanlığında oluşturulan Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi Yönlendirme Kurulu tarafından en üst düzeyde takip edilmektedir. Bu durum Türkiye’de yapay zekâ alanında yürütülen çalışmalara verilen önemin somut bir göstergesidir. 2025 yılı sonunda yürürlük süresi sona erecek olan bu strateji dokümanında öngörülen politika ve eylemlerin uygulama süreci devam ederken, bir yandan da yeni döneme ilişkin ihtiyaç, öncelik ve küresel eğilimler doğrultusunda 2026 ve sonrası için yeni bir Yapay Zekâ Strateji Belgesi’nin hazırlanmasına yönelik çalışmalara başlanmıştır.

Ulusal Yapay Zekâ Stratejimiz kapsamında hayata geçirilen projeler ile Türkiye’nin uluslararası yapay zekâ endekslerindeki sıralaması düzenli bir şekilde ilerlemektedir. Nitekim “The Global AI Index” raporuna göre 2024 yılı itibarıyla 83 ülke arasında 34. sıraya yükselen Ülkemizin, 2025 sonunda sıralamada ilk 30 ülke arasında yer bulması beklenmektedir.

Ülkemizin YZ alanında söz sahibi ülkelerden olması için gerekli çalışmalar kararlılıkla sürdürülmektedir. Türkiye bu alandaki bilimsel yayın sayısında dünyada 16. sırada bulunmakta olup hedefimiz ilk 10 ülke arasına girmektir. Bu çerçevede, yerli ve özgün yeni yapay zekâ modellerinin doğmasını sağlayacak girişimlerin Bakanlığımızca somut adımlarla desteklenmesine devam edilecektir.

Bu bağlamda, başta KOBİ’ler olmak üzere yerli girişimcilerimizin yapay zekâ uygulamalarına erişimini artırmak, dijital dönüşüm süreçlerini hızlandırmak ve dijital yetkinliklerini geliştirmek amacıyla Bakanlığımız, TÜBİTAK ve KOSGEB tarafından çeşitli destek programları ve teşvik mekanizmaları yürütülmektedir. YZ alanında faaliyet gösteren yerli girişimlerin envanteri de oluşturulmuş olup bu girişimlerin hangi alt alanlarda faaliyet gösterdikleri, yatırıma ve finansmana erişim durumları tarafımızca takip edilmektedir. TÜBİTAK bünyesinde kurulan Yapay Zekâ Enstitüsü’nde ise sanayide yapay zekâ uygulamalarına özel çözümler geliştirilmekte ve sektörel geçiş hızlandırılmaktadır.

Yerli girişimlerin finansmana erişimini kolaylaştırmak için Bakanlığımızın ana ve stratejik yatırımcısı olduğu Teknoloji ve İnovasyon Fonu aracılığıyla 7 adet YZ girişimine 2,25 milyon Dolar tutarında yatırım yapılmıştır. Bakanlığımızca yürütülmekte olan Dijital Dönüşüm Destek Programı Dijital Dönüşüm Yetkinlik Programı çerçevesinde ise işletmelerin dijital dönüşüm sürecinde YZ tabanlı çözümleri desteklenmektedir. Benzer şekilde, Hamle Programı bünyesindeki Mobilite ve Dijital Dönüşüm çağrılarıyla yenilikçi teknoloji alanlarındaki YZ projelerine destek sağlanmakta olup bu bağlamda, 2025 yılı rakamları ile toplamda 6,2 milyar TL büyüklüğünde yatırımın hayata geçirilmesi öngörülmektedir.

TÜBİTAK burs ve destek programları kapsamında ise son 23 yılda yapay zekâ alanında 4 bin 830 proje ve 6.725 kişiye 25,13 milyar TL tutarında, sanayiye yönelik destek programları çerçevesinde ise 3.277 projeye 10,96 milyar TL büyüklüğünde destek sağlanmıştır. TÜBİTAK’ın Yapay Zekâ Ekosistem Çağrıları vasıtasıyla YZ çözümlerine ihtiyaç duyan şirketlerin ve kamu kurumlarının, bu alanda teknoloji geliştiren yerli teknoloji tedarikçisi

KOBİ'lerin ve araştırma merkezlerinin projeleri desteklenmektedir. 2025 yılında 4'üncüsü açılan Çağrı kapsamında akıllı üretim sistemleri, akıllı tarım, gıda ve hayvancılık, finans teknolojileri, iklim değişikliği ve sürdürülebilirlik, akıllı eğitim teknoloji başlıklarında YZ çözümlerine ihtiyaç duyan şirketlerin, ülkemizin araştırma ve inovasyon altyapısının birikiminden yararlanması hedeflenmektedir. Ayrıca, 1512-Girişimcilik Destek Programı (BiGG) ve 1812-Yatırım Tabanlı Girişimcilik Destek Programı (BiGG Yatırım) gibi desteklere devam edilmekte olup TÜBİTAK ve Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş. iş birliği ile TÜBİTAK BiGG+ Girişim Sermayesi Yatırım Fonu kurulmuştur. Kamu Yapay Zekâ Ekosistemi çağrıları ile de, kamu kurumlarının ihtiyaç duyduğu YZ çözümlerinin geliştirilmesi, üniversite/kamu araştırma merkezlerindeki bilgi birikiminin bu çözümler için kullanılması ve kurumlar arası iş birliği amaçlanmıştır.

Benzer şekilde, KOSGEB tarafından 2020-2025 yılları arasında YZ alanının dâhil olduğu NACE Kodu 62.10 "Bilgisayar programlama faaliyetleri" sektöründe faaliyet gösteren 5 bin işletmeye 2,2 milyar TL tutarında destek sağlanmıştır. KOSGEB, temaları arasında YZ bulunan ve bu alanda proje üreten girişimcilere hizmet sunan TEKMER'leri de desteklemektedir. İlâveten, hâlihazırda Teknoparklarda 2.900'den fazla firmamız YZ alanındaki yenilikçi projelere imza atarken 218 Ar-Ge merkezinde de yapay zekâ projeleri gerçekleştirilmektedir.

İleriye yönelik nitelikli insan kaynağının oluşturulması politikalarımız kapsamında ise, dünyanın en büyük teknoloji festivali TEKNOFEST, Deneyap Teknoloji Atölyeleri, Sektör Kampüste ve Milli Teknoloji Akademisi Yapay Zeka Uzmanlık Programı gibi girişimler vasıtasıyla gençlerimiz, geleceğin teknolojilerine yön veren bireyler olarak yetiştirilmektedir.

Öte yandan, büyük veri analizi ve YZ araştırmalarını desteklemek üzere 35 bin dizüstü bilgisayar gücündeki süper bilgisayarımız ARF, bilim insanı ve araştırmacılarımızın hizmetine sunulmuştur. Ayrıca, Türkiye'nin üyesi olduğu EuroHPC Ortak Girişimi vasıtasıyla dünyanın en güçlü süper bilgisayarlarından MareNostrum 5'e de doğrudan erişim imkânımız mevcuttur.

Bundan sonraki hedeflerimiz arasında; Türkçe verilerle zenginleştirilen, ülkemizin ilk temel yapay zekâ büyük dil modelinin kullanıma sunulması projesi bulunmaktadır. Bu kapsamda yerli ve özgün yapay zekâ modelleri geliştirilmesinin önünü açacak uygulamalar hayata geçirilecektir. İlâveten, Yapay Zekâ Teknolojileri Mali Destek Programıyla İstanbul'un yapay zekâ alanındaki inovasyon kapasitesini büyütecek projeler için kaynak sağlanacaktır.

Son olarak; Milli Teknoloji Hamlesi programı çerçevesinde başarıyla yürütülmekte olan Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi ve 2030 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi; yapay zekâ teknolojilerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasına yönelik olarak da kapsamlı bir çerçeve sunmaktadır. Nitekim bu stratejiler vasıtasıyla sanayide yüksek katma değer üretimi ve yapısal dönüşüm hedeflenirken; ileri imalat teknolojileri, robotik sistemler ve yapay zekâ tabanlı çözümler öncelikli alanlar arasında yerini almaktadır.

2.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, 2025 yılı bütçesinde Bakanlık tarafından Bursa iline ayrılan ödenēēē ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacir'in cevabı (7/27811)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

Aşağıdaki sorularımı Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sayın Mehmet Fatih KACIR tarafından yazılı olarak yanıtlanması konusunda gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

Nurhayat ALTACA KAYIŞOğLU
Bursa Milletvekili

2025 yılı Merkezi Yönetim Bütçesi kapsamında Bursa iline yapılan kamu yatırımları ile bu yatırımların sektörel dağılımı kamuoyunun merak ettiği ve yerel kalkınma planlamaları açısından önem arz eden bir konudur.

Özellikle sanayi ve teknoloji alanındaki yatırımların, istihdamı artırıcı ve bölgesel kalkınmayı destekleyici etkileri bulunmaktadır. Bu bağlamda, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın 2025 yılı bütçesi çerçevesinde Bursa'ya yönelik plan ve uygulamaları hakkında bilgi alınması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2025 yılı Merkezi Yönetim Bütçesi kapsamında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesinden Bursa iline ne kadar ödenek ayrılmıştır?
- 2- Bursa'ya ayrılan bu ödenek hangi projeler, yatırımlar ve destek programları kapsamında kullanılacaktır?
- 3- Bursa'da bakanlığınız tarafından başlatılan ancak yarım kalan projeler var mıdır?

T.C.
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :E-75833232-610-6939101
Konu :Soru Önergeleri

29/05/2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : 12.05.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1626832 sayılı yazınız.

Bakanlığıma intikal eden, Bursa Milletvekili Sayın Nurhayat ALTACA KAYIŞOĞLU tarafından tevcih edilen 7/27811 esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabı Ek'te gönderilmektedir.
Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet Fatih KACIR
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı

BURSA MİLLETVEKİLİ SAYIN NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU’NUN
7/27811 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

2025 yılı Merkezi Yönetim Bütçesi kapsamında Bursa iline yapılan kamu yatırımları ile bu yatırımların sektörel dağılımı kamuoyunun merak ettiği ve yerel kalkınma planlamaları açısından önem arz eden bir konudur.

Özellikle sanayi ve teknoloji alanındaki yatırımların, istihdamı artırıcı ve bölgesel kalkınmayı destekleyici etkileri bulunmaktadır. Bu bağlamda, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’nın 2025 yılı bütçesi çerçevesinde Bursa’ya yönelik plan ve uygulamaları hakkında bilgi alınması gerekmektedir.

Bu bağlamda,

Soru 1- 2025 yılı Merkezi Yönetim Bütçesi kapsamında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesinden Bursa iline ne kadar ödenek ayrılmıştır?

Soru 2- Bursa’ya ayrılan bu ödenek hangi projeler, yatırımlar ve destek programları kapsamında kullanılacaktır?

Soru 3- Bursa’da bakanlığınız tarafından başlatılan ancak yarım kalan projeler var mıdır?

CEVAPLAR

Bakanlığımızca, Bursa’da tamamlanan ve devam eden tüm Organize Sanayi Bölgesi ve Sanayi Sitesi projeleri için ise bugüne kadar sağlanan toplam destek tutarı 7,98 milyar TL’dir. Bu ilimizde hâlihazırda toplamda 17 adet OSB bulunmakta olup, üretime geçen 2.050 parselde yaklaşık 222 bin vatandaşımız istihdam edilmektedir. İstihdamın, OSB’lerde tüm parsellerde üretime geçilmesiyle birlikte yaklaşık 250 bin kişiye ulaşması öngörülmektedir. Bakanlığımızca yarım başlatılan veya yarım bırakılan OSB ve Sanayi Sitesi projesi bulunmamaktadır.

2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ve 2025 Yılı Yatırım Programı ile Bakanlığımıza Bursa ilimiz için Organize Sanayi Bölgesi, Dış Finansmanlı Organize Sanayi Bölgesi ve Teknoloji Geliştirme Bölgesi projesi kapsamında ödenek tahsis edilmiştir. Tahsis edilen ödenek, Yatırım Programında devam eden; Mustafakemalpaşa Mermerciler İhtisas OSB, Demirtaş OSB “Atık Su Renk Giderme” ve “İleri Arıtma”, Mustafakemalpaşa OSB “Arıtma II. Kademe”, Bursa Uludağ OSB “Arıtma” ve Bursa Hasanağa OSB “Arıtma” projeleri ve Ulutek Teknoloji Geliştirme Bölgesi projesine ilişkindir. 2025 Yılı Yatırım Programında yer alan bahse konu projeler için bugüne kadar toplamda 99,8 milyon TL destek sağlanmıştır.

2024 Yatırım Programında yer alan Kayapa OSB projesinin yol yapım işleri projesi ise 2024 yılında tamamlanmış olup bu proje için Bakanlığımızca kullandırılan kredi tutarı, 2025 yılı fiyatlarıyla 211,5 milyon TL’ye karşılık gelmektedir.

Bakanlığımızca, Bursa’da tamamlanan ve devam eden tüm Organize Sanayi Bölgesi ve Sanayi Sitesi projeleri için ise bugüne kadar sağlanan toplam destek tutarı 7,98 milyar TL’dir. Bu ilimizde hâlihazırda toplamda 17 adet OSB bulunmakta olup, üretime geçen 2.050 parselde yaklaşık 222 bin vatandaşımız istihdam edilmektedir. İstihdamın, OSB’lerde tüm parsellerde üretime geçilmesiyle birlikte yaklaşık 250 bin kişiye ulaşması öngörülmektedir. Bakanlığımızca yarım başlatılan veya yarım bırakılan OSB ve Sanayi Sitesi projesi bulunmamaktadır.

OSB’lere verilen kredi desteğinin yanı sıra, 2012/3305 sayılı “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar”ın yürürlük tarihi olan 20/6/2012 tarihinden günümüze kadar yatırımcılarımızın Bakanlığımıza yaptığı başvurular kapsamında; Bursa’da gerçekleştirilecek yatırımlar için toplam 5.740 adet Yatırım Teşvik Belgesi düzenlenmiştir. Bu belgelerin 10’u 2016/9495 sayılı “Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Karar”a ilişkindir. Bahse konu Yatırım Teşvik Belgeleri kapsamında öngörülen sabit yatırım tutarı; 173,3 milyar TL tutarındaki proje bazlı yatırımlar dâhil olmak üzere 764,9 milyar TL, öngörülen istihdam sayısı ise 127.718 kişidir.

Diğer taraftan, Bursa İlimizdeki Ulutek TGB ve Bursa Teknik Üniversitesi TGB bünyesinde 243 firma faaliyet göstermekte olup bu firmalarda toplam 1.576 personel istihdam edilmektedir. Bu TGB’lerde tamamlanan proje sayısı 2.680, devam eden proje sayısı ise 405’tir. Ayrıca, Bursa İlinde faaliyet gösteren 137 Ar-Ge Merkezi ile 32 Tasarım Merkezinde istihdam edilen personel sayısı toplam 5.924 kişidir. Bu merkezlerde tamamlanan proje sayısı 9.952’ye ulaşmış olup devam eden proje sayısı da 1.608’dir.

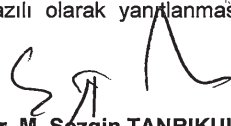
Öte yandan, Türk Standardları Enstitüsü’ne, 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ve 2025 Yılı Yatırım Programı ile Bursa için yatırım projeleri kapsamında tahsis edilen ödeneğin, laboratuvar alt yapısı iyileştirmesi amacıyla kullanılması öngörülmektedir.

Bakanlığımızın diğer bağlı kurum ve kuruluşları tarafından genellikle hibe, destek ve teşviklerle faaliyet gösterilmekte ve destek programları kapsamında il bazlı ödenek ayrımı olmaksızın, gelen proje destek başvurularının Ar-Ge, yenilik ve teknoloji niteliği çerçevesinde değerlendirilmesi yapılmaktadır.

3.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikulu'nun, cezaevlerindeki mahkûmlarla ilgili çeşitli verilere ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/27846)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Sayın Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasanın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanması saygılarımla arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
Diyarbakır Milletvekili

Aşağıda belirtilen ceza infaz kurumlarında bulunan mahkûm sayıları, bu kurumlarda meydana gelen adli ve idari vakalar ile ilgili detaylı bilgilerin kamuoyu ile paylaşılması önem arz etmektedir:

- A Tipi Ceza İnfaz Kurumları
- A1 Tipi Ceza İnfaz Kurumları
- A2 Tipi Ceza İnfaz Kurumları
- A3 Tipi Ceza İnfaz Kurumları
- Açık Ceza İnfaz Kurumları
- B Tipi Ceza İnfaz Kurumları
- C Tipi Ceza İnfaz Kurumları
- Çocuk Eğitimevi
- Çocuk ve Gençlik Tipi Ceza İnfaz Kurumları
- D Tipi Ceza İnfaz Kurumları
- E Tipi Ceza İnfaz Kurumları
- F Tipi Ceza İnfaz Kurumları
- H Tipi Ceza İnfaz Kurumları
- K1 Tipi Ceza İnfaz Kurumları
- K2 Tipi Ceza İnfaz Kurumları
- Kadın Açık Ceza İnfaz Kurumları
- Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumları
- Kapalı Ceza İnfaz Kurumları
- L Tipi Ceza İnfaz Kurumları
- M Tipi Ceza İnfaz Kurumları
- R Tipi Ceza İnfaz Kurumları (Rehabilitasyon Merkezi)
- S Tipi Ceza İnfaz Kurumları
- T Tipi Ceza İnfaz Kurumları
- Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumları
- Kapalıya Bağlı Ceza İnfaz Kurumları
- Açığa Bağlı Ceza İnfaz Kurumları
- Kapalıya Bağlı (Rehabilitasyon Merkezi)
- Personel Eğitim Merkezleri
- Denetimli Serbestlik Müdürlükleri
- Y Tipi Ceza İnfaz Kurumları

1. Yukarıda belirtilen ceza infaz kurumlarındaki güncel hükümlü ve tutuklu sayıları nedir ?
2. 2020,2021,2022,2023,2024 yılları ile 2025 yılı içerisinde ceza infaz kurumlarında işlenen cinayet vakalarının sayılarının vakaların failleri ve mağdurlarının statülerine (tutuklu, hükümlü, personel vb.) göre dağılımı nedir ?

3. 2020,2021,2022,2023,2024 yılları ile 2025 yılı içerisinde ceza infaz kurumlarında yaşanan yaralama ve darp vakalarının sayılarının vakaların faileri ve mağdurlarının statülerine (tutuklu, hükümlü, personel vb.) göre dağılımı nedir?
4. 2020,2021,2022,2023,2024 yılları ile 2025 yılı içerisinde ceza infaz kurumlarında yaşanan cinayet, yaralama ve darp vakalarına ilişkin başlatılan idari ve adli soruşturmaların sayıları nedir?
5. 2020,2021,2022,2023,2024 yılları ile 2025 yılı içerisinde ceza infaz kurumlarında mahkûmlar veya tutuklular tarafından yapılan işkence ve kötü muamele şikayetlerinin sayısı kaçtır?
6. 2020,2021,2022,2023,2024 yılları ile 2025 yılı içerisinde ceza infaz kurumlarında gerçekleştirilen soruşturmaların sayılarının fiilen uygulanan idari ve adli yaptırımların/cezaların türlerine göre dağılımı nedir ?

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Mevzuat Genel M¼d¼rl¼đ¼

Sayı : E-56020453-610-813-2634/3692

Konu : Yazılı soru ¼nergesi

3.6/05/2025

T¼RKİYE B¼Y¼K MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 14/05/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1628918 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Diyarbakır Milletvekili Dr. M. Sezgin Tanrikulu tarafından Bakanlığımıza y¼neltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/27846 Esas Nolu soru ¼nergesine ilişkin, T¼rkiye B¼y¼k Millet Meclisi İt¼z¼đ¼n¼n 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

EK:

Soru ¼nergesi cevabı

Sayı : E-56020453-610-813-2633/3691

Konu : Yazılı soru önergesi

30. / 05 / 2025

Sayın Dr. M. Sezgin TANRIKULU
Diyarbakır Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/27846 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Soru önergesinde istenilen ayrıntıda bilgi sunulamamakla birlikte, Ülkemizdeki ceza infaz kurumlarında barındırılan tutuklu ve hükümlü sayılarına, tutuklu ve hükümlülerin kurum statülerine ve cinsiyetlerine göre dağılımlarına ilişkin istatistiğe Bakanlığımız Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün "<https://www.cte.adalet.gov.tr>" adresli internet sitesinden ulaşılması mümkün olabilecektir.

II- 10/07/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilâtı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin "Görev" kenar başlıklı 38. maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde, adli sicil tutulmasıyla ilgili hizmetleri yürütmek Bakanlığımız görevleri arasında sayılmaktadır. Ancak müstakil bir düzenlemeye konu ve suçun unsuru olmadığı sürece, suçun işlendiği yer gibi ayrıntılar esas alınarak bilgi derlemesi yapılmadığından Bakanlığımızda soru önergesine konu edilen hususlarda ayrıntılı istatistikî veri bulunmamaktadır.

Bu çerçevede istenilen ayrıntıda bilgi bulunmamakla birlikte, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap, İkinci Kısım, İkinci Bölümünde düzenlenen "Vücut Dokunulmazlığına Karşı Suçlar"a, İkinci Kitap, İkinci Kısım, Üçüncü Bölümünde düzenlenen "İşkence ve Eziyet" suçlarına, İkinci Kitap Dördüncü Kısım, Birinci Bölümde düzenlenen "Kamu İdaresinin Güvenirliğine ve İşleyişine Karşı Suçlar"a ilişkin Cumhuriyet başsavcılıklarında açılan ve sonuçlanan soruşturma dosya sayılarına ve ceza mahkemelerinde açılan ve karara bağlanan davalardaki suç ve karar sayılarına ait istatistiklere Bakanlığımız Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğünün "<https://www.adlisicil.adalet.gov.tr>" adresli internet sitesinden ulaşılması mümkün olabilecektir.

Bilgilerinize sunulur.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

4.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, jeotermal enerji sektörünün desteklenmesine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/27874)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Alparslan BAYRAKTAR** tarafından Anayasanın 98'inci, TBMM içtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
Diyarbakır Milletvekili

Jeotermal enerji, Türkiye'nin yenilenebilir enerji kaynakları arasında en verimli enerji türlerinden biri olup, yüzde 90'a varan kapasite faktörü ile kesintisiz ve istikrarlı bir elektrik üretim potansiyeline sahiptir. Ülkemizde 2007 yılında özel sektör yatırımlarına açılan jeotermal enerji sektörü, 2024 yılı itibarıyla 1728 MW kurulu güce ulaşmıştır. Ancak sektörün gelişimini sürdürebilmesi için yatırımcıların teşvik edilmesi ve finansal sürdürülebilirliğin sağlanması büyük önem arz etmektedir.

Bu çerçevede;

1. Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması (YEKDEM) kapsamında jeotermal enerji santrallerine sağlanan teşvik süresi neden rüzgar ve güneş enerjisine göre daha kısa tutulmaktadır? Bu sürenin en az 20 yıla çıkarılması yönünde bir çalışma yapılmakta mıdır?
2. Özel sektörün üstlendiği jeotermal saha keşif maliyetleri ve yüksek sondaj giderleri göz önüne alındığında, keşif aşamasındaki harcamalar için özel bir teşvik veya kamu-özel işbirliği modeli planlanmakta mıdır?
3. Jeotermal enerji santrallerinin lisans, izin, ruhsat, arazi alımı, ÇED, sondaj, santral inşası gibi süreçleri göz önünde bulundurulduğunda, mevcut 31 Aralık 2030 tarihli teşvik süresi yatırımcıların projelerini tamamlamaları için yeterli midir; Süper İzin dönemi uygulaması ile 31 Aralık 2030 tarihli teşvik süresi 2025 yılı sonuna revize edilebilir mi; bu yönde bir çalışmanız bulunmakta mıdır?
4. 2024 yılı itibarıyla YEKDEM teşvik süresi dolan ve sistem dışına çıkan 163 MW'lık jeotermal santralin geleceği hakkında bakanlığınızın bir planı var mıdır; bu santrallerin ekonomik sürdürülebilirliği açısından herhangi bir destek sağlanacak mıdır?
5. Jeotermal enerji santralleri, güneş ve rüzgar enerji santrallerine kıyasla şebeke dostu olup, istikrarlı bir şekilde elektrik üretebilmektedir. Bu özelliği göz önünde bulundurularak, jeotermal enerjiye sağlanan teşviklerin artırılması konusunda bakanlığınızın bir girişimi olacak mıdır?

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 64272063-610- **33446**

Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/27874)

3 0 -05- 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 14/05/2025 tarihli ve E-43452547-120.07-1628918 sayılı yazınız.

Diyarbakır Milletvekili Sayın Sezgin TANRIKULU'nun tarafıma tevcih ettiği 7/27874 esas numaralı yazılı soru önergesi Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Alparslan BAYRAKTAR
Bakan

Ek:

1 - 7/27874 Esas Numaralı Önerge Cevabı

2 - 7/25483 Esas Numaralı Önerge Cevabı

DİYARBAKIR MİLLETVEKİLİ SAYIN SEZGİN
TANRIKULU'NUN YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN CEVAPLAR

DÖNEM
28/3

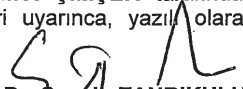
ESAS NO
7/27874

Önergede yer alan ve daha önce 7/25483 nolu başka bir önerge ile Bakanlığımıza iletilen hususlar, Bakanlığımızın 17/04/2025 tarih ve 64272063-610-322750 sayılı yazısı ile cevaplandırılmış olup, söz konusu önergeye ilişkin cevap yazısı Ek-2'de gönderilmektedir.

5.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikulu'nun, bir kripto para borsasına yapılan siber saldırıya ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/27887)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Mehmet ŞİMŞEK** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca, yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ve talep ederim.

Av. Dr. Sezgin TANRIKULU
Diyarbakır Milletvekili

21 Şubat 2025 tarihinde dünyanın en büyük ikinci kripto para borsası Bybit'e yönelik siber saldırı sonucunda yaklaşık 1.5 milyar dolar değerinde Ethereum'un çalındığı belirtilmiştir. Küresel ölçekte büyük yankı uyandıran bu olay, Türkiye'deki kripto yatırımcılarını da endişelendirmiştir. Bybit Türkiye yetkilileri tarafından yapılan açıklamalarda, Türkiye'deki yatırımcıların bu olaydan etkilenmediği, kullanıcı varlıklarının güvende olduğu belirtilmiştir. Ancak, kripto piyasalarındaki riskler ve siber güvenlik açıkları göz önünde bulundurulduğunda, ülkemizde faaliyet gösteren kripto para platformlarının denetimi ve yatırımcıların korunması hususlarında kamuoyunda haklı şüpheler oluşmuştur.

Bu bağlamda;

1. Bybit kripto para borsasında yaşanan siber saldırıya ilişkin resmi bir inceleme başlatılmış mıdır?
2. Türkiye'de faaliyet gösteren kripto para borsalarının güvenlik önlemleri ve siber saldırılara karşı dirençleri düzenli olarak denetlenmekte midir?
3. Türkiye'de faaliyet gösteren kripto para borsalarının güvenlik önlemleri ve siber saldırılara karşı dirençlerinin denetim kapsamı ve denetim sıklığı nedir?
4. Bybit Türkiye'nin, Türkiye'de Sermaye Piyasası Kurulu'nun (SPK) geçici listesinde yer aldığı belirtilmektedir. Bu statünün içeriği ve kapsamı nedir?
5. Türkiye'de faaliyet gösteren kripto para borsaları için daha katı lisans ve güvenlik düzenlemeleri getirilmesi planlanmakta mıdır?
6. Bybit Türkiye'nin, Türkiye'de faaliyet göstermesi ile ilgili olarak, kullanıcı fonlarının korunmasına yönelik ek teminat veya sigorta uygulamaları bulunmakta mıdır?
7. Kripto para borsalarında yaşanabilecek siber saldırılar sonucu oluşabilecek zararların yatırımcılara yansımalarının önlenmesi amacıyla Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından herhangi bir düzenleme veya önlem alınmış mıdır veya alınması planlanmakta mıdır?
8. Türkiye'de faaliyet gösteren kripto para borsalarına yönelik daha sıkı regülasyonlar getirilerek yatırımcıların korunması adına 2025 yılında yeni bir yasal düzenleme çalışması var mıdır?

T.C.
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :Z-19809844-610- 624164
Konu : 7/27887 Esas Sayılı Soru Önergesi

03. /06/ 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 14/05/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1628918 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan Diyarbakır Milletvekili Sayın Av. Dr. Sezgin TANRIKULU'na ait yazılı soru önergesine ilişkin olarak, Bakanlığımız tarafından hazırlanan cevap metni ektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK

Bakan

Ek: Önerge Cevabı

7/27887 Esas Sayılı Soru Önergesine İlişkin Olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı Cevap Metni

Sayın Av. Dr. Sezgin TANRIKULU, öncelikle şahsıma yönelik olarak Bakanlığımıza sunduğunuz yazılı soru önergeniz için teşekkür ederim.

7518 sayılı Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'da Sermaye Piyasası Kurulunun (Kurul) görev ve yetki alanına giren nitelikteki kripto varlıklar tanımlanmış ve kripto varlık hizmet sağlayıcıları (KVHS) Sermaye Piyasası Kanunu (SPKn) kapsamında Kurulun düzenleme ve denetim yetkisi altına alınmıştır. Ayrıca, Kurul nezdinde yürütülen ikincil mevzuat çalışmalarının tamamlanması neticesinde, KVHS faaliyetleri düzenleme altına alınmış olup, bilgi işlem temelli çeşitli yükümlülöklere de tabi tutulmuştur.

KVHS'lerin iç denetim, iç kontrol, risk yönetimi ve bilgi güvenliğini de içeren birçok konuda düzenlemeye gidilmiştir. Bu kapsamda KVHS'lerin bilgi sistemleri güvenliği ve siber saldırılara karşı dirençlerinin belirlenebilmesi için; sızma testleri ve bilgi sistemleri bağımsız denetimi ve rezerv kanıt denetimi yaptırımları zorunlu kılınmıştır.

KVHS'ler tarafından müşterilere ait kripto varlıklara yönelik sigorta yaptırılması veya KVHS'ların faaliyet alanına ve risk profiline uygun siber güvenlik sigortası yaptırılması mümkün kılınmıştır.

Öte yandan, SPKn'nun Geçici 11'inci maddesi uyarınca, 7518 sayılı Kanunun yürürlöğe girdiğı tarihte kripto varlık hizmet sağlayıcılığı faaliyeti yürüten ve faaliyet izni almak üzere gerekli başvuruları yapacaklarına dair beyanları ile gerekli bilgi ve belgeleri iletenler "Faaliyette Bulunanlar Listesi"nde, tasfiye kararı alacaklarına dair beyanlarını iletenler ise "Tasfiye Beyanında Bulunanlar Listesi"nde ilan edilmektedirler. Bu kapsamda, talep edilen bilgi ve belgeleri ve beyanını Kurula ileten Bybit Türkiye de "Faaliyette Bulunanlar Listesi"nde dâhil edilmiştir. Ancak, kuruluşların "Faaliyette Bulunanlar Listesi"nde yer alması, ilgili mevzuat uyarınca Kurul tarafından yetkilendirildikleri anlamına gelmemektedir. Halihazırda "Faaliyette Bulunanlar Listesi"nde bulunan kuruluşların 30/06/2025 tarihine kadar faaliyet izni almak üzere Kurula başvuruda bulunmaları gerekmekte olup, yetkilendirme sürecinin 30/06/2026 tarihine kadar tamamlanmış olması beklenmektedir.

Ayrıca, KVHS faaliyetleri ile ilişkili ortaya çıkabilecek suçlar ile KVHS alanında da işlenebilecek nitelikteki sermaye piyasası suçları ile kabahatler belirlenmiştir. KVHS'ler SPKn'nun 99/B sayılı maddesi hükümleri uyarınca, müşteri varlıkların tesliminin yapılamaması ve siber saldırı kaynaklı müşteri varlığı kaybı hallerinde, zararların yükletilebildiğı ölçüde KVHS'ler sorumlu tutulmuştur. KVHS'lerin müşterilerine ait kripto

varlıkların saklanması için birer kripto varlık saklama kuruluğu ile anlaşmaları zorunlu kılınmış olup en az bir saklama kuruluğu ile anlaşmaları için son tarih 31/12/2025 olarak belirtilmiştir.

Bununla birlikte, KVHS'ler, yetkilendirilmiş bağımsız denetçilere; yılın üçüncü, altıncı, dokuzuncu ve on ikinci ay sonları itibarıyla KVHS bünyesinde kayden izlenen kripto varlıklara ilişkin rezervlerin korunduğına ve saklama hizmetinin Kurul düzenlemelerine uygunluğına dair tespitlerin yer aldığı rezerv kanıt denetimi yaptırmak zorundadır.

6.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, afet dönemlerinde yaşanan fahiş fiyat artışlarına karşı uygulanan yaptırımlara ve alınan önlemlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/27980)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet YILMAZ tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını; Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96.maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim.

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili
TBMM Kâtip Üyesi

Felaketten Kâr Sağlayanlara Karşı Sessizlik Suçtur!

Ülkemiz her felakette yalnızca doğayla değil, insanlığını yitirmiş bir zihniyetle de mücadele ediyor: FIRSATÇILAR.

Bu habis güruh, sel olur evleri su basar, hemen kiralara zam yapar. Deprem olur, insanlar sokakta kalır, hemen çadır fiyatları uçar. Soğuk hava gelir, halk donma tehlikesi yaşarken odun, kömür, soba fiyatları katlanır. Yangın çıkar, bölgeye yardım taşıyan araçlar yollara düşer, birileri nakliye fiyatlarını artırır.

İşte bu zihniyetin ortak noktası, Milletin acısını paraya çevirmektir.

Bunlar için ne can kaybı önemlidir ne bir çocuğun gözyaşı ne yaşlıların feryadı. Onlar için tek bir şey önemlidir: KAZANÇ.

Felaket anlarında evini, barkını kaybetmiş insanlara bir tas sıcak çorba vermek varken; “bu fırsatı nasıl değerlendiririm” diye hesap yapanlar bu Ülkenin baş belasıdır.

Bunların derdi “ne yaparız da bir nebze yardımcı oluruz” değil, “ne yaparız da bu acılardan kar ederiz”dir. Bu tür vicdansızlıklarla mücadele etmek, yalnızca etik bir sorumluluk değil, aynı zamanda Devletin görevidir.

Peki, bu fırsatçılar yıllardır neden hâlâ cesaretle bu adımları atabiliyor? Cevap basit: Çünkü yeterince sert, caydırıcı ve kalıcı önlemler alınmadı.

Bu Doğrultuda;

- 1) Afet anlarında başta konut ve temel tüketim maddeleri olmak üzere fahiş fiyat artışlarına karşı bugüne kadar hangi hukuki ve idari önlemler alınmıştır?
- 2) Deprem, sel, yangın gibi olağanüstü durumlarda, ürün ve hizmet fiyatlarını keyfi biçimde artıran kişi ve kurumlara uygulanan cezalar nelerdir? Bu cezalar caydırıcı mıdır?
- 3) Bu tür dönemlerde yapılan denetimlerin sıklığı nedir? Denetim ekipleri yeterli sayıda ve etkinlikte midir?
- 4) Yardım malzemelerinin karaborsaya düşmesini engellemek için özel bir izleme mekanizması kurulmuş mudur?
- 5) Felaketin ilk anından itibaren ekonomik fırsatçılığı önlemeye yönelik kalıcı bir Ulusal Eylem Planı var mıdır?

Bu soruların yanıtı sadece günü kurtarmak için değil, Milletin Devlete olan güvenini korumak için de elzendir. Bu Ülke, acısını rantı çevirmeye çalışanları daha fazla sırtında taşımamalıdır. Artık laf değil, hesap zamanıdır!

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-303551

Konu : Soru Önergeleri-236

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 20.05.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1630082 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Denizli Milletvekili Sayın Yasin ÖZTÜRK tarafından verilen 7/27980 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Ticaret Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

7.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, bankaların uyguladığı yüksek faiz oranlarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/27981)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet Yılmaz tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ve talep ederim. 30.04.2025

Ayhan BARUT

Adana Milletvekili

Artan enflasyon, yüksek faiz oranları ve daralan iç piyasa nedeniyle ülke ekonomisi ciddi bir darboğazdan geçmektedir. Özellikle sanayici, esnaf, tüccar ve çiftçiler yüksek finansman maliyetleri altında üretim ve ticaret yapamaz duruma gelmiştir. Bunların da yanında Bankaların uyguladığı yüzde 60-65 seviyelerine ulaşan faiz oranları, ekonomik faaliyetlerin sürdürülebilirliğini tehdit etmekte, iflasları artırmakta ve işsizliği derinleştirmektedir. Bu tablo, ekonomik krizi derinleştirmekte, işsizliği artırmakta ve uygulanan ekonimi politikalarının sorgulanmasını ve yeniden gözden geçirilmesini gerekli kılmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Bankaların uyguladığı %60-65 oranında faizlerle üretim ve ticaret yapılabileceğini düşünüyor musunuz?
- 2- Yüksek faiz politikasının sanayi, ticaret ve istihdama etkilerine dair bir etki analizi yapılmış mıdır?
- 3- Üretimi ve istihdamı korumaya dönük ne tür tedbirler alınması planlanmaktadır?
- 4- Enflasyon ve faiz oranlarını düşürmeye yönelik somut bir takvim ve stratejiniz var mıdır?
- 5- Yüksek faiz ve düşük talep ortamında iflas eden işletmelere ilişkin bir çalışmanız bulunmakta mıdır?
- 6- Küçük ve orta ölçekli işletmelerin (KOBİ) yüksek faiz nedeniyle yaşadığı finansman sıkıntılarını hafifletmeye dönük özel bir destek programı planlanmakta mıdır?
- 7- Son bir yıl içinde kapanan işletme sayısı nedir? Bu işletmelerin sektör ve bölge dağılımı nasıldır?
- 8- Faiz politikası nedeniyle reel sektörde yaşanan daralmanın işsizlik oranlarına etkisiyle ilgili bir öngörünüz veya çalışmanız var mıdır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-303556

Konu : Soru Önergeleri-236

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 20.05.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1630082 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Adana Milletvekili Sayın Ayhan BARUT tarafından verilen 7/27981 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar başta Hazine ve Maliye Bakanlığı olmak üzere diğer bakanlıkların görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

8.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Kandilli Rasathanesi ile AFAD'ın depremlerle ilgili sunduğu verilerin farklılık göstermesine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/28063)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Anayasa'nın 98, TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz tarafından yanıtlanmasını arz ederim. 07.05.2025

Saygılarımla.

Dr. İlhami Özcan AYGUN
CHP Tekirdağ Milletvekili

Türkiye'de meydana gelen depremlerde, Kandilli Rasathanesi ile Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nın (AFAD) açıkladığı büyüklükler farklılık göstermektedir. Bu da vatandaşın algısı açısından soru işareti yaratmaktadır.

Kandilli Rasathanesi; 23 Nisan 2025 günü saat 12:49'da, Marmara Denizi'nde (40.8327 K, 28.2267 D) meydana gelen depremin hem yerel büyüklüğünü (Ml) hem de moment büyüklüğünü (Mw) 6.1 olarak açıklamıştır. Rasathane 'ye göre depremin odak derinliği ise 15.2 km olarak hesaplanmış ve "sığ odaklı" bir deprem olarak tanımlanmıştır.

İçişleri Bakanlığı'na bağlı AFAD ise depremin büyüklüğünü 6.2 olarak açıklamıştır. AFAD'e göre deprem 6.92 kilometre derinlikte meydana gelmiş ve toplam 13 saniye sürmüştür.

Bu bağlamda;

1. Kandilli Rasathanesi ve AFAD'ın depremin büyüklüğü ve derinliğiyle ilgili farklı veriler sunması neden kaynaklanmaktadır?
2. AFAD ölçümlerini hangi bilimsel çerçevede yapmaktadır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-304411

Konu : Soru Önergeleri-237

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21.05.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1630684 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Tekirdağ Milletvekili Sayın İlhami Özcan AYGUN tarafından verilen 7/28063 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar İçişleri Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

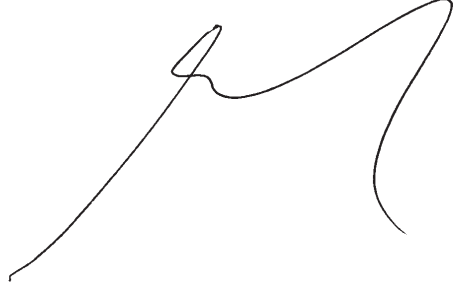
Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

9.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, 696 sayılı KHK'yle taşerondan kadroya alınıp emekli olan kişilerin yeniden işe başlaması talebine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/28064)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet Yılmaz** tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ömer Faruk GERGERLİOĞLU

Kocaeli Milletvekili

Tarafıma iletilen mesajda; “Ben Esen Ceyhan 696 KHK kapsamında 2022 de zorunlu olarak emekli edildim Anayasa eşitlik ilkesine aykırı olarak zorunlu emekli edilen işçilerin yasal bir düzenleme ile işe iade edilmesi mağduriyetimizin giderilmesini talep ediyorum. Genç yaşta emekli olmak yıllarca taşeron olarak çalıştığımız en alt limitten sigortamız yatırıldığı için emekli maaşımız da en düşük emekli maaşı olarak almaktayız geçinemiyoruz. İşe iade davası açtım maalesef sonuç alamadım. Birçok arkadaş mahkeme sonucu işe iade oldu. Çalışmaya devam ederken aynı mağduriyet olmasına rağmen benim ret geldi. Zorunlu emeklilik EYT ile birlikte kaldırıldı.” ifadeleri yer almaktadır.

Bu bağlamda;

- 1)Tarfıma iletilen iddialar doğru mudur?
- 2)Konu ile ilgili yurttaşların mağduriyetlerini gidermek amacıyla bakanlığınızın yapmış olduğu çalışmalar var mıdır? Varsa bunlar nelerdir?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-304412

Konu : Soru Önergeleri-237

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21.05.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1630684 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Kocaeli Milletvekili Sayın Ömer Faruk GERGERLİOĞLU tarafından verilen 7/28064 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

10.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, ekonomide ve adalet sistemindeki sorunların çözümü için yapılan çalışmalara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkan Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/28185)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet YILMAZ** tarafından Anayasanın 98'inci, TBMM içtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU

Diyarbakır Milletvekili

Saros Araştırma tarafından 05-19 Şubat 2025 tarihleri arasında gerçekleştirilen ve 18 yaş üstü 9.782 seçmenin katıldığı anket çalışmasının sonuçları, Türkiye'nin en önemli sorunlarının ekonomi, adalet/hukuk ve eğitim olduğunu ortaya koymuştur. Katılımcıların %45,7'si Türkiye'nin en önemli sorununun ekonomi olduğunu belirtirken, %62,9'u önümüzdeki bir yıl içinde ekonominin daha kötüye gideceğini düşünmektedir. Ayrıca, katılımcıların %78,8'i Türkiye'de adalet sorunu olduğunu ifade etmiştir. Bu veriler ışığında, hükümetin bu sorunlara ilişkin aldığı ve almayı planladığı tedbirlerin açıklanması kamuoyu nezdinde büyük önem taşımaktadır.

Bu bağlamda ;

1. Hükümet, anket sonuçlarında da belirtildiği üzere Türkiye'nin en önemli sorunu olarak görülen ekonomiye ilişkin hangi tedbirleri almıştır veya almayı planlamaktadır?
2. Önümüzdeki bir yıl içinde ekonominin daha kötüye gideceği yönündeki beklentilere karşı hükümetin alacağı önlemler nelerdir?
3. Enflasyon, işsizlik ve döviz kuru gibi temel ekonomik göstergelerdeki olumsuz gelişmeleri önlemek için hangi politikalar uygulanacaktır ?
4. Katılımcıların %78,8'inin Türkiye'de adalet sorunu olduğunu düşünmesine ilişkin hükümetin görüşü nedir?
5. Adalet sisteminde yaşanan sorunların çözümü için hangi reformlar hayata geçirilmiştir veya planlanmaktadır?
6. Yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığına ilişkin kamuoyundaki endişeleri gidermek için hangi adımlar atılacaktır ?
7. Ankette katılımcıların %8,1'i eğitimi Türkiye'nin en önemli sorunlarından biri olarak belirtmiştir. Hükümet, eğitim sistemindeki sorunları çözmek için hangi tedbirleri almıştır veya almayı planlamaktadır?
8. Eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak ve kaliteyi artırmak için ne gibi politikalar uygulanacaktır ?
9. Öğretmenlerin mesleki gelişimi ve eğitim altyapısının iyileştirilmesine yönelik hangi çalışmalar yapılacak ve sonucunda hangi programlar hayata geçirilecektir ?

10. Ankette, farklı siyasi partilerin seçmenlerinin büyük çoğunluğu Türkiye'nin en önemli sorununun ekonomi olduğunu belirtmiştir. Hükümet, bu konuda siyasi partilerle iş birliği yapmayı düşünmekte midir?
11. Adalet ve eğitim sorunlarına yönelik çözüm önerileri için muhalefet partileriyle diyalog kurulması planlanmakta mıdır?
12. Hükümet, anket sonuçlarında ortaya çıkan bu sorunların çözümü için öncelikli olarak hangi alanlara odaklanacaktır ?
13. Kamuoyunun endişelerini gidermek için hangi iletişim stratejileri ile hangi mesajların verilmesi düşünülmektedir; mesajlar içerisinde 2025 yıl sonunda Cumhurbaşkanı ve Milletvekili Genel Seçimlerinin Yenilenmesi mesajının verilmesi de yer alacak mıdır ?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-304521

Konu : Soru Önergeleri-238

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22.05.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1632619 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Diyarbakır Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin TANRIKULU tarafından verilen 7/28185 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar başta Hazine ve Maliye Bakanlığı olmak üzere diğer bakanlıkların görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

11.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Ege Denizi'ndeki adalar ve kıta sahanlığı konusunda yürütülen diplomatik çalışmalara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/28188)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet YILMAZ tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını; Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96.maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim.

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili
TBMM Kâtip Üyesi

AK PARTİ'NİN EGE POLİTİKALARINDAKİ İHMALİ VE TARİHİ HATALAR

Türkiye ve Yunanistan arasında Ege Denizi'ndeki deniz sınırı, uluslararası hukukun gereği olarak karşılıklı anlaşmayla belirlenmesi gereken bir mesele olmasına rağmen, AK Parti Hükümetleri bu konuda ciddi bir irade ve kararlılık sergileyememiştir. Ege'deki karasuları sorunu halen çözülmemiştir. Yunanistan, sahip olduğu adalar vasıtasıyla zaten Ege Denizi'nin %40'ını kontrol ederken, karasularını 12 mile çıkarma tehdidiyle bu oranı %70'e yükseltmeyi planlamaktadır. Bu durum Türkiye'nin ulusal çıkarlarını ciddi şekilde tehdit etmektedir. Buna rağmen AK Parti iktidarı, yıllardır diplomatik olarak etkili bir karşı hamle geliştirmemiş, uluslararası platformlarda Türkiye'nin tezlerini güçlendirecek adımları zamanında ve yeterince atmamıştır.

Ege'de kıta sahanlığı meselesinde de benzer bir zaaf söz konusudur. Ne Türkiye'nin ne de Yunanistan'ın 6 deniz milinin ötesinde sınırlandırılmış yetki alanı bulunmamasına rağmen, Yunanistan sürekli olarak provokatif girişimlerde bulunmuş, buna karşılık AK Parti Hükümetleri çoğu zaman tepkisiz kalmış ya da etkisiz diplomatik açıklamalarla yetinmiştir. Türkiye'nin haklı tezlerini uluslararası hukuka dayalı güçlü bir şekilde savunmak yerine, günü kurtarmaya yönelik politikalar izlenmiş ve sonuç olarak Türkiye Ege'deki hak kayıpları riskiyle karşı karşıya bırakılmıştır.

Doğu Ege Adalarının gayri askeri statüsü konusunda da AK Parti Hükümetlerinin ciddi bir ihmalkarlığı söz konusudur. 1923 Lozan ve 1947 Paris Antlaşmaları açıkça bu adaların gayri askeri statüde olmasını emrederken, Yunanistan 1936 yılında karasularını 6 Mile çıkarmıştır. Bunun yanı sıra adaların gayri askeri statüsünü bozmuştur.

Türkiye'nin bu ihlallere karşı diplomatik girişimlerinin yetersiz kalması, hatta zaman zaman bu konunun uluslararası kamuoyunda güçlü şekilde gündeme dahi getirilememesi, AK Parti'nin dış politikadaki başarısızlığının açık bir göstergesidir. Yunanistan'ın Uluslararası Adalet Divanı'na çekince koyarak meseleyi mahkemeye taşımayı bile engellemesi karşısında AK Parti yönetimi yalnızca seyirci kalmış, uluslararası hukuk çerçevesinde yapılabilecek ciddi hamleler dahi yapılmamıştır.

Sonuç olarak, AK Parti'nin Ege Denizi'ndeki temel sorunlara yönelik politikası günü kurtarmaya, iç kamuoyuna yönelik göstermelik söylemlere dayanmakta, gerçek ve kalıcı çözümler üretilmemektedir. Türkiye'nin ulusal çıkarları, uluslararası hukukun Türkiye lehine olan imkanları kullanılmadan, yanlış ve zayıf bir dış politika anlayışıyla heba edilmektedir.

Bu Bağlamda;

1) Türkiye, Ege Denizi'nde, anakarasına 6 deniz mili mesafedeki adalar ve deniz alanlarında, Yunanistan'ın uluslararası hukuka aykırı hak iddialarını bertaraf etmek amacıyla son 10 yılda hangi somut diplomatik ve hukuki adımları atmıştır? Türkiye'nin bu alanda elde ettiği somut belgeler, uluslararası anlaşmalar veya kazanımlar nelerdir?

2) Yunanistan'ın, Lozan ve Paris Antlaşmalarına açıkça aykırı şekilde Doğu Ege Adaları'nın gayri askeri statüsünü bozmasına karşı Türkiye, Uluslararası Adalet Divanı (UAD) başta olmak üzere hangi uluslararası mahkeme veya platformlarda somut dava, şikâyet veya diplomatik girişimlerde bulunmuştur? Bu girişimlerin içerikleri ve sonuçları nelerdir?

3) Yunanistan'ın Ege'de karasularını 12 deniz miline çıkarma tehdidi, Türkiye açısından bir savaş sebebi sayılmışken, bu doğrultuda Türkiye'nin geliştirdiği diplomatik, askeri ve hukuki caydırıcılık stratejileri nelerdir? Somut uygulama örnekleri ve tatbikatlar var mıdır?

4) Türkiye, Doğu Ege Adalarının gayri askeri statüsünün muhafaza edilmesi yükümlülüğünün ihlali konusunda uluslararası kamuoyunu bilgilendirmek ve Yunanistan'ın hukuk dışı uygulamalarını teşhir etmek için son yıllarda hangi kampanyaları yürütmüş, hangi devletlerden, uluslararası kuruluşlardan veya akademik çevrelerden destek almıştır? Bu çabaların etkisi somut olarak nasıl ölçülmüştür?

5) Yunanistan'ın, Türkiye'nin Ege ve Doğu Akdeniz sorunlarını Uluslararası Adalet Divanı'na taşımasını engellemek amacıyla ileri sürdüğü "ulusal güvenlik çekincesi" ne karşı Türkiye, hukuki ve diplomatik alanda hangi etkili karşı hamleleri geliştirmiştir? Türkiye'nin attığı adımların kamuoyuna açıklanmamasının nedeni nedir? Türkiye'nin uluslararası hukukta bu çekinceyi aşmaya yönelik hazırladığı stratejik planlar var mıdır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-304524

Konu : Soru Önergeleri-238

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22.05.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1632619 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Denizli Milletvekili Sayın Yasin ÖZTÜRK tarafından verilen 7/28188 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Dışişleri Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

12.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, öğretim görevlilerinin maaş ve özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkan Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/28190)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkan Yardımcısı Sayın Cevdet Yılmaz tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince arz ederim. Saygılarımla. **15.05.2025**

Doç. Dr. Selçuk Özdağ
Muğla Milletvekili
Grup Başkanvekili

30 Nisan 2025 tarihinde TÜRK-İŞ tarafından açıklanan verilere göre, Nisan 2025 itibarıyla dört kişilik bir aile için yoksulluk sınırı 78.292 TL olarak hesaplanmıştır. Aynı ay itibarıyla, göreve yeni başlayan bir Araştırma Görevlisinin (7/1) maaşı yaklaşık 60.000 TL, 25 yıllık hizmet süresine sahip bir Profesörün (1/4) maaşı ise yaklaşık 90.000 TL seviyesindedir.

Bu veriler doğrultusunda;

- Profesör maaşının yoksulluk sınırına oranı Nisan 2015'te 1.41 iken, bu oran Nisan 2025'te 1.19'a gerilemiştir.
- Araştırma Görevlisi maaşının yoksulluk sınırına oranı ise 2015'te 0.82 iken, 2025'te 0.78'e düşmüştür.

Bu durum, yükseköğretimde nitelikli istihdamın korunmasını ve akademik motivasyonun devamını tehlikeye atmakta; üniversitelerde bilimsel üretkenliği olumsuz etkilemektedir. Ekonomik krizin etkileriyle birlikte temel yaşam ihtiyaçlarını karşılamakta zorlanan akademisyenlerin refahı, bilimsel özerklik ve kurumsal sürdürülebilirlik açısından da kritik bir öneme sahiptir.

Bu çerçevede;

1. Türkiye genelindeki devlet ve vakıf üniversitelerinde görev yapan öğretim elemanlarının (Araştırma Görevlisi, Doktor Öğretim Üyesi, Doçent, Profesör) mevcut maaşlarının yoksulluk sınırı ile kıyaslandığı resmi bir çalışmanız bulunmakta mıdır?
2. Yoksulluk sınırının altında kalan araştırma görevlisi maaşlarının iyileştirilmesine yönelik bir çalışmanız mevcut mudur?
3. Öğretim elemanlarının maaşlarının en az yoksulluk sınırının iki katı olacak şekilde yeniden düzenlenmesi yönünde bir planlama veya taslak çalışma yapılmakta mıdır?
4. Akademisyenlerin alım gücünü artırmaya yönelik özel ödeme, ek iyileştirme veya teşvik modeli geliştirilmesi düşünülmekte midir?
5. Öğretim elemanlarının yurt dışına beyin göçünü azaltmak ve akademide nitelikli insan gücünü korumak adına maaş dışı sosyal destek veya teşvik mekanizmaları geliştirmeyi planlıyor musunuz?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-304525

Konu : Soru Önergeleri-238

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22.05.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1632619 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Muğla Milletvekili Sayın Selçuk ÖZDAĞ tarafından verilen 7/28190 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar başta Milli Eğitim Bakanlığı olmak üzere diğer bakanlıkların görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

13.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, kafesli yumurta üretim tesislerine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/28191)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet Yılmaz tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince arz ederim. Saygılarımla. **15.05.2025**

Doç. Dr. Selçuk Özdağ
Muğla Milletvekili
Grup Başkanvekili

Ülkemizde yumurta üretiminin büyük bir bölümü endüstriyel kafes sistemleriyle gerçekleştirilmektedir. **Bu sistemlerde tavuklar, dosya kâğıdı büyüklüğünde alanlarda, yere basmadan, kanatlarını dahi tam olarak açamayacak şekilde yaşamak zorunda bırakılmaktadır.** Hayvan refahı açısından ciddi sorunlar doğuran bu uygulamalar, bilimsel araştırmalarla da belgelenmiş ve birçok ülkede yasaklanmış veya kademeli olarak terk edilmiştir.

Kafes sistemleri, yalnızca fiziki alan kısıtlamalarıyla sınırlı kalmamakta; tavukların sosyal davranışlarını sergileyememesi, sürekli stres altında bulunması ve hastalık risklerinin artması gibi birçok olumsuz sonucu da beraberinde getirmektedir. **Aynı zamanda, erkek civcivlerin ekonomik değeri olmadığı gerekçesiyle doğumdan hemen sonra gazla boğulma veya kıyma makineleri yoluyla canlı canlı imha edilmesi uygulaması, hem etik hem de vicdani açıdan toplumun büyük bir kesiminde rahatsızlık uyandırmaktadır.**

Dünya genelinde artan hayvan refahı bilinciyle birlikte; Avrupa Birliği başta olmak üzere birçok ülke, bu sistemlerden vazgeçerek alternatif (kafessiz, serbest gezen, organik) üretim modellerine geçmektedir. Tüketiciler de bilinçlenmekte ve hayvan dostu üretimlere yönelmektedir. Türkiye'nin bu yöndeki gelişmelere kayıtsız kılması, uluslararası rekabet gücünü ve etik sorumluluğunu zedeleme riski taşımaktadır.

Bu çerçevede aşağıdaki soruların yanıtlanması kamuoyu açısından büyük önem taşımaktadır!

Bu bağlamda;

1. Türkiye’de halihazırda faaliyette bulunan kafesli yumurta üretim tesisi sayısı kaçtır? Bu tesislerde yıllık ortalama kaç tavuk kafes sisteminde tutulmaktadır?
2. Bakanlığınızın hayvan refahı çerçevesinde kafes sistemlerine yönelik yaptığı denetimlerde tespit edilen ihlaller nelerdir? Bu sistemlerin bilimsel olarak tavuklarda neden olduğu sağlık ve davranış sorunları hakkında Bakanlığınızın elinde veri mevcut mudur?
3. Erkek civcivlerin doğum sonrası ekonomik fayda sağlamadığı gerekçesiyle canlı olarak imha edilmesi uygulaması hakkında Bakanlığınızın bilgisi ve tutumu nedir? Bu uygulamanın denetimi veya sınırlandırılmasına dair bir düzenleme çalışmanız var mıdır?
4. Avrupa Birliği başta olmak üzere birçok ülkenin kafesli sistemleri yasaklama veya terk etme yoluna gittiği göz önüne alındığında, Türkiye’nin bu konuda bir takvim oluşturması düşünülmekte midir?
5. Kafessiz, serbest gezen veya organik üretim yapan işletmelere Bakanlığınızca verilen destek ve teşvik mekanizmaları nelerdir? Bu sistemlerin yaygınlaştırılması adına yeni bir program planlanmakta mıdır?
6. Tüketicilerin hayvan refahı yüksek ürünleri ayırt edebilmesini sağlamak amacıyla yumurta etiketleme sisteminde bir geliştirme veya hayvan refahı sertifikasyonu planlanmakta mıdır?
7. Türkiye’nin hayvan refahı mevzuatını uluslararası etik ve ticari standartlara uyumlu hale getirmek amacıyla 2025 yılı ve sonrası için planladığı bir ulusal strateji veya eylem planı bulunmakta mıdır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-304527

Konu : Soru Önergeleri-238

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22.05.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1632619 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Muğla Milletvekili Sayın Selçuk ÖZDAĞ tarafından verilen 7/28191 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Tarım ve Orman Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

14.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Kızılayın envanterinde bulunan barınma ünitesi, konteyner ve çadır sayısına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkan Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/28192)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkan Yardımcısı Sayın Cevdet Yılmaz tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince arz ederim. Saygılarımla. **15.05.2025**

Doç. Dr. Selçuk Özdağ
Muğla Milletvekili
Grup Başkanvekili

2024 yılına ait Kızılay Faaliyet Raporu'nda yer alan verilere göre, ülke genelindeki afet depolarında yalnızca 98 bin 135 kişilik barınma çadırı bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu sayı, olası bir büyük deprem ya da çoklu afet senaryosunda, Türkiye nüfusunun yalnızca 200'de 1'ine denk gelen bir kapasiteye işaret etmektedir.

Kahramanmaraş merkezli 6 Şubat depremleri sonrasında kamuoyunda büyük tepkiye yol açan "çadır satışı" skandalı da hâlâ hafızalarda tazeliğini korumaktayken, Kızılay'ın afetlere hazırlık düzeyi hakkındaki bu veriler toplum vicdanını yeniden sarsmıştır.

Bu kapsamda;

1. Kızılay'ın 2025 yılı itibarıyla elinde bulunan toplam barınma çadırı, konteyner, geçici barınma ünitesi sayısı nedir? Bölgesel dağılım nasıldır?
2. Türkiye'de eşzamanlı birkaç ilde meydana gelebilecek bir büyük afette kaç kişiye acil barınma sağlanabilecektir?
3. Kızılay'ın afet barınma kapasitesinin artırılması amacıyla 2023, 2024 ve 2025 yıllarında yapılan yatırımlar nelerdir?
4. 2025 yılı içinde afet çadırı ve geçici barınma ünitelerinin sayısında bir artış planlanmakta mıdır? Planlanıyorsa bu artış hedefi nedir?
5. Kızılay'ın barınma dışında temel gıda, hijyen ve sağlık yardımlarına ilişkin güncel stok seviyesi nedir?
6. Kızılay'ın çadır üretim kapasitesi ne kadardır? Özel şirketlere yaptırılan üretimlerin sözleşme bedelleri ve koşulları nelerdir?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-304529

Konu : Soru Önergeleri-238

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22.05.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1632619 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Muğla Milletvekili Sayın Selçuk ÖZDAĞ tarafından verilen 7/28192 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar İçişleri Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

15.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, TBMM'de çölyak hastalarına yönelik verilen hizmetlere ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/28387)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın, **Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Numan KURTULMUŞ** tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 13 /05/2025

M. Baki ERSOY
Kayseri Milletvekili

Bilindiği üzere çölyak hastalığı; ömür boyu glutensiz beslenmeyi gerektiren ve bireylerin yaşam kalitesini doğrudan etkileyen bir otoimmün rahatsızlıktır. Bu hastalığa sahip bireyler için uygun gıda seçeneklerinin sunulmaması; ciddi sağlık sorunlarına, günlük yaşamda zorluklara ve sosyal dışlanmalara yol açabilmektedir.

Türkiye'nin dört bir yanında olduğu gibi, TBMM çatısı altında görev yapan personelimiz ve zaman zaman Meclis'e gelen vatandaşlarımız arasında da çölyak hastalarının olabileceği malumdur. Devlet kurumlarında kapsayıcı hizmet anlayışının yerleşmesi ve özel beslenme ihtiyacı olan bireylerin gözetilmesi, kamu vicdanı açısından da büyük önem arz etmektedir.

Toplumsal hassasiyetlerin gözetildiği, herkesin sağlıklı ve güvenle hizmet alabildiği bir çalışma ortamı tesis edilmesi adına, bu husustaki çalışmalara yönelik atılacak her türlü adımı memnuniyetle karşılayacağımızı ifade etmek isterim.

Bu kapsamda;

1. Hâlihazırda TBMM kadrosunda görev yapan ve çölyak hastalığına sahip olduğu resmi sağlık raporu ile TBMM Başkanlığına bildirilen kaç personel bulunmaktadır?
2. TBMM bünyesinde görev yapan veya Meclis'i ziyaret eden çölyak hastalarına yönelik, glutensiz beslenme ihtiyacını karşılayacak şekilde ayrı bir menü veya yemek hizmeti sunulması yönünde herhangi bir çalışma yapılması planlanmakta mıdır?
3. Glutensiz yemeklerin, çapraz bulaşma riskine karşı ayrı bir mutfakta hazırlanması ve servis edilmesine yönelik planlamalar mevcut mudur?
4. Meclis bünyesinde çölyaklı bireyler için kalıcı bir çözüm olarak, yalnızca glutensiz ürünlerin sunulduğu ayrı bir lokanta ya da yemek alanı açılmasının gündeme alınması planlanmakta mıdır?
5. TBMM mutfak personeline, çölyak hastalığı ve glutensiz beslenme konusunda eğitim verilmesi yönünde bir çalışma planlanmakta mıdır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : Z-43452547-120.07.03-1640226
Konu : Soru Önergesi

3.06.2025

Sayın Mustafa Baki ERSOY
Kayseri Milletvekili

İlgi : 14.05.2025 tarihli ve 7/28387 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

TBMM'de çölyak hastalarına yönelik verilen hizmetlere ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.
Bilgilerinizi rica ederim.

Bekir BOZDAĞ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru Cevabı

EK

CEVAPLAR:

Cevap 1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) İdari Teşkilatı kadrolarında görev yapan ve çölyak hastalığına sahip olduğuna dair resmi sağlık raporu sunan bir personel bulunmamaktadır.

Cevap 2.- TBMM Yerleşkesinde bulunan lokantaların menülerinde çölyak hastalarına yönelik ürünler bulunmaktadır. Alakart hizmet veren 100. Yıl Bahçe Lokanta, Teras Kafe ve Tepe Kafeterya'da çölyak hastalarının tüketimine uygun ürünler bulunmaktadır.

Cevap 3.- TBMM mutfaklarında ISO 22000 Gıda Güvenliği Yönetim Sistemi bulunmaktadır. Bu sistem kapsamında mutfaklarda bulunan gıda güvenliği üyeleri üretim aşamasında çapraz bulaşmalara karşı önlemleri almaktadır.

Cevap 4.- TBMM Yerleşkesi içerisinde 7 lokantada hizmet sunulmaktadır. Alakart hizmet veren 100. Yıl Bahçe Lokanta ve TBMM Eğitim ve Sosyal Tesisi lokanta menülerinde ürün bazlı alerjen uyarıları bulunmaktadır. Bu sistemin diğer alakart menülerde de yapılması planlanmaktadır.

Cevap 5.- TBMM mutfaklarında ISO 22000 Gıda Güvenliği Yönetim Sistemi kapsamında görevli bulunan gıda güvenliği üyeleri, garson ve aşçı olarak görev yapan personele çölyak hastalığıyla ilgili bilgi vermektedir.

